

VRAŽDA V MEZOPOTÁMII

AGATHA CHRISTIE

Předmluva doktora Gilese Reillyho

K událostem zachyceným v tomto vyprávění došlo asi před čtyřmi lety. Okolnosti způsobily, že podle mého názoru je nezbytné podat veřejnosti o těchto událostech zevrubnou zprávu. Vyskytly se totiž bláznivé a naprosto směšné pověsti o tom, že byl zatajen závažný důkaz a další podobné nesmysly. Tyto falešné dohady se objevily především v americkém tisku.

Z důvodů, které jsou nasnadě, bylo žádoucí, aby zpráva nepocházela z pera nikoho, kdo byl členem štábu výpravy, a mohl by být oprávněně podezírán, že nelíčí věci objektivně.

Navrhl jsem proto slečně Amy Leatheranové, aby se tohoto úkolu ujala. Má k tomu nepochybně všechny předpoklady. Jako ošetřovatelka se těší té nejlepší pověsti a zaujatá být nemůže, poněvadž se s členy výpravy do Iráku, organizované Pittstovnskou universitou, dřív vůbec neznala. Byla však inteligentní a všímavou očitou svědkyní všeho, co se stalo.

Nebylo zrovna snadné přesvědčit slečnu Leatheranovou, aby se tohoto úkolu podjala – přesněji řečeno, byl to jeden z nejtvrďších oříšků, jaký jsem kdy musel rozlousknout – a dokonce i když na můj návrh přistoupila, projevila podivné rozpaky a nechtěla mi rukopis ukázat. Zjistil jsem, že to do jisté míry bylo kvůli některým kritickým poznámkám na adresu mé dcery Sheily. Brzo jsem však její obavy rozptýlil, když jsem ji ujistil, že právě tak jako dnes děti bez zábran kritizují v tisku své rodiče, působí naopak i rodičům jen a jen potěšení, když občas dostane co proto jejich ratolest. Její další námitka vycházela z přehnaně skromného mínění, které měla o svém literárním stylu. Doufala, že bych snad mohl „tu a tam opravit gramatiku a podobně“. Já však jsem naopak odmítl změnit jediné slovo. Styl slečny Leatheranové je podle mého názoru živý, i osobitý a naprosto výstižný. Nazývá-li v jednom odstavci Hercula Poirota „Poirotem“ a v dalším o něm mluví jako o „panu Poirotovi“, je toto kolísání stejně zajímavé jako významné. V jednom okamžiku je, abych tak řekl, „pamětliva svého dobrého vychování“ (a nemocniční ošetřovatelky si velice potrpí na etiketu), kdežto v dalším převládá její zaujetí tím, co vypráví, a pak hovoří zcela otevřeně – bez veškerých škrabošek a ohledů!

Učinil jsem jen to, že jsem si dovolil napsat první kapitulu – s pomocí dopisu, který mi laskavě poskytla jedna z přítelkyň slečny Leatheranové. Měl jsem v úmyslu, aby byla jakýmsi frontispisem, to jest, aby v ní byly zachyceny nejvýraznější rysy vyprávěčky.

KAPITOLA I

Frontispis

V hotelu Tigris Paláce v Bagdádu dopisovala nemocniční ošetřovatelka dopis. Plnicí pero se hbitě míhalo po papíře.

... A to jsou opravdu asi všechny novinky, kočička. Je to fajn, vidět takhle kus světa – ale to víš, Anglie je Anglie, to je marné. Špíny a nepořádku je v Bagdádu tolik, že bys tomu nevěřila – a vůbec to není romantické, jak si možná myslíš podle dojmu z Tisíc a jedné noci! Nejvíc toho je samozřejmě kolem řeky, ale město samo je stejně škaredé a nejsou tu vůbec žádné slušné obchody. Major Kelsey mě provedl po bazarech a je fakt, že jsou doopravdy kuriózní, ale všude ty strašné haldy odpadků a třískání do měděných kotlíků, že z toho člověka jen hlava rozbolí – a k jídlu bych si z nich nevzala nic, poněvadž se mi nezdá, že by je vůbec někdy myli.

Napišu a dám ti vědět, kdyby něco bylo s tím místem, o kterém mluvil doktor Reilly. Říkal, že ten Američan je teď v Bagdádu a že se na mne možná dneska odpoledne přijde podívat. Byla by to služba u jeho ženy – má prý nějaké „mouchy“, aspoň to tak doktor Reilly povídal. Víc mi neřekl, ale to víš, že nejsem dnešní, kočička, a umím si představit, co tohle většinou znamená (doufám jen, že nejde zrovna o delirium tremens!). Ten doktor Leidner je archeolog a někde v poušti vykopává zasypané hradby pro

nějaké americké muzeum.

Už toho pomalu budu muset nechat, kočičko. To, cos mi psala o malém Stubbinsovi, to je teda smrták! Co tomu říkála vrchní sestra?

Pro dnešek končím.'

Tvoje

AMY LEATHERANOVÁ

Vložila dopis do obálky a napsala adresu: Sestra Curshawová, Nemocnice sv. Kryštofa, Londýn.

Když zašroubovávala plnicí pero, přistoupil k ní nějaký domorodý chlapec.

„Hledá vás pan doktor Leidner.“

Sestra Leatheranová se otočila. Uviděla středně vysokého muže s trochu ohnutými rameny, hnědým plnovousem a mírnými, unavenými očima.

Doktor Leidner spatřil dvaatřicetiletou ženu, sebejistou a vzpřímenou. Spatřil dobře naladěnou tvář s poněkud vystouplými modrými očima a hladkými hnědými vlasy. Pomyslel si, že vypadá přesně tak, jak by ošetřovatelka nervově nemocné pacientky vypadat měla. Veselá, statná, bystrá a věcná.

Pomyslel si, že sestra Leatheranová to zvládne.

KAPITOLA II

Amy Leatheranová se představuje

Nehodlám se stát spisovatelkou a nemyslím si, že se v psaní nějak moc vyznám. Pustila jsem se do téhle práce proto, že mě o to doktor Reilly požádal, a když člověka o něco požádá doktor Reilly, nedá se mu to odmítnout.

„Co vás to napadlo, pane doktore,“ řekla jsem. „Já nemám literární talent – ani za mák.“

„Nesmysl!“ řekl. „Zkuste to třeba tak, jako když píšete chorobopisy.“

Možná, že si opravdu myslel, že je to tak jednoduché.

Jenomže odbýt se nedal. Říkal, že je hrozně důležité, aby někdo sepsal nepřikrášlenou, docela prostou zprávu o těch událostech v Tell Yarimjahu.

„Jestli ji napíše někdo z lidí, kteří na tom byli zaangażovaní, nebude to vypadat moc přesvědčivě. Řekne se, že je to tak či onak zaujaté.“

A v tom ovšem měl naprostou pravdu. Já jsem při tom při všem byla, ale zároveň jen jako nezúčastněný divák, abych tak řekla.

„Proč tu zprávu nenapišete sám, pane doktore?“ zeptala jsem se.

„Nebyl jsem tam při tom, kdežto vy ano. A kromě toho,“ dodal s povzdechem, „má dcera mi to nedovolí.“

Podléhá ve všem té své nemožné slečince tak, že mi to připadá přímo ostudné. Už jsem mu to málem chtěla říct, když jsem si všimla, že se mu lesknou oči. V tom byla s doktorem Reillym ta největší potíž.

Člověk nikdy nevěděl, co myslí v legraci a co ne. Vždycky říkal všechno stejně, tím svým pomalým melancholickým způsobem, ale v polovině případů se mu při tom leskly oči. „No,“ řekla jsem pochybovačně, „možná že bych to svedla.“

„Samozřejmě.“

„Jenom přesně nevím, jak se do toho pustit.“

„Dám vám vyzkoušenou radu. Začněte od začátku, pokračujte až do konce, a pak toho nechte.“

„Jenže já ani přesně nevím, kde a čím to celé začalo,“ řekla jsem nerozhodně.

„Věřte mi, že potíže s tím, jak začít, jsou úplně maličkost ve srovnání s tím, jak těžké je skončit, sestro. Já aspoň mám tuhle zkušenost, kdykoli musím pronést nějakou řeč. Někdo mě musí chytit za šos a odtáhnout mě s použitím fyzického násilí.“

„Vy si děláte legraci, pane doktore.“

„To jste tedy uhodla, vážená. Tak co, dáte se do toho?“

Ještě jedna věc mi dělala starosti. Chvilku jsem váhala a pak sem řekla: „Víte, pane doktore, já se bojím, že bych třeba někdy mohla být – no, trochu moc osobní.“

„Prokristapána, ženská – čím víc, tím líp! Má to přece být historie o lidech – ne o strašácích ze zelí! Buďte osobní – buďte zaujatá – buďte poťouchlá – buďte jaká chcete! Napište to po svém. Ty urážky na cti z toho pak můžeme klidně vyškrtat! Jen se do toho dejte. Jste všímavá ženská a napíšete o celé té věci zasvěcenou, rozumnou zprávu.“

A tak jsem mu slíbila, že udělám, co je v mých silách. Teď tedy začínám, ale jak už jsem doktorovi řekla, je to strašně těžké vědět, čím vlastně začít.

Snad bych měla nejdřív říct pár slov o sobě. Je mi dvaatřicet let a jmenuji se Amy Leatheranová.

Prodělala jsem praxi v nemocnici sv. Kryštofa a dva roky jsem pracovala v porodnici. Hodně jsem sloužila po privátech a čtyři roky jsem byla zaměstnána v sanatoriu slečny Bendixové v Devonshire Place. Do Iráku jsem odjela s paní Kelseyovou. Pečovala jsem o ni, když se jí narodilo dítě. Odjížděla do Bagdádu s manželem a měla už k dítěti objednanou chuť, která tam předtím několik let sloužila u jejích přátel. Děti těch lidí se měly vrátit do Anglie a chodit do školy, a tak byla chuť ochotná jít k paní Kelseyové, až dětičky odjedou. Paní Kelseyová byla velice křehká a měla obavy z cestování s tak malým dítětem; major Kelsey proto se mnou dohodl, že pojedou z Anglie s nimi a budu se starat o paní i o dítě. Byli ochotní zaplatit mi cestu domů, kdybych snad na zpáteční cestě nenašla nikoho, kdo by potřeboval ošetřovatelku. Bylo by zbytečné rozepisovat se o Kelseyových – dítě bylo hotový andílek a paní Kelseyová docela milá, až na to, že byla občas trochu vzteklá. Cesta se mi moc líbila. Tak dlouhý výlet po moři jsem v životě prožívala poprvé.

Na lodi cestoval také doktor Reilly, milý černovlasý pán s protáhlou tváří, který vykládal hlubokým, smutným hlasem spoustu všelijakých legrací. Rád si ze mne dělal šprťouchlata a vyprávěl nejneuvěřitelnější historky, aby se přesvědčil, jestli mu na to skočím. Byl civilním lékařem v místě zvaném Hassanieh, které je vzdáleno půldruhého dne cesty od Bagdádu.

Byla jsem v Bagdádu asi týden, když jsem ho náhodou potkala. Zeptal se mne, kdy odcházím od Kelseyových. Řekla jsem mu, že je to směšná otázka, poněvadž ve skutečnosti Wrightovi (to byla ta druhá rodina, o níž jsem se už zmínila) odjíždějí do Anglie dřív, než původně zamýšleli, a jejich chuť je proto volná a může nastoupit ihned.

Řekl mi, že už o Wrightových slyšel a proto také že se mne ptá,

„Měl bych pro vás možná práci, sestro.“

„Nějakého pacienta?“

Zašklebil se, jako když uvažuje.

„Pacient to vlastně ani není. Jde o jistou dámu, která občas mívá – no, jak bychom to řekli – takové ‚mouchy‘...“

Řekla jsem: „A je.“

(Vím totiž, co tohle většinou znamená – že pije nebo že je narkomanka!)

Doktor Reilly mi nic dál nevysvětloval. Byl velice diskrétní. „No jo,“ řekl. „Nějaká paní Leidnerová. Její manžel je Američan, vlastně v Americe naturalizovaný Švéd, abych byl přesný. Řídí ty velké archeologické vykopávky, které tu Američani provádějí.“

A vysvětlil mi, že ta výprava vykopává zříceniny velkého asyrského města, něco jako Ninive. Dům výpravy nebyl zrovna moc daleko od Hassaniehu, ale stál na velice osamělém místě a doktor Leidner měl už nějaký čas obavy o manželčino zdraví.

„Moc se o tom nešířil, ale vypadá to, že jeho paní trpí opakovanými záchvaty nervozity a strachu.“

„Je mezi domorodci celý den sama?“ zeptala jsem se.

„Ale kdepak, je tam spousta lidí – sedm nebo osm. Řekl bych, že vůbec nikdy není v domě sama. Mám ale dojem, že se do toho podivného transu nepochybně sama přivedla. Leidner má fúru práce, ale je do ženy šíleně zamilovaný a dělá mu to starosti, když ví, v jakém je stavu. Cítí, že by byl klidnější, kdyby věděl, že na ni dohlídí nějaká spolehlivá, odborně školená osoba.“

„A co si o tom myslí paní Leidnerová?“

Doktor Reilly odpověděl s vážnou tváří:

„Paní Leidnerová je velice roztomilá dáma. Zřídka má o něčem stejný názor dva dny za sebou. Vcelku vzato dává přednost okamžitému nápadu. Je to podivná žena,“ dodal. „Samý afekt, samý citový extrém a hádal bych, že je i přebornice ve lhaní – doktor Leidner ale podle všeho věří, že v jejím životě existuje něco, co v ní ty záchvaty děsu vyvolává.“

„Co vám o tom řekla ona sama, pane doktore?“

„Vůbec se o tom se mnou nebavila! Nemá mě nějak ráda – z mnoha důvodů. S tímhle návrhem za mnou přišel doktor Leidner. „Co tomu říkáte, sestro? Viděla byste před návratem domů leccos z téhle země – ve vykopávkách budou pokračovat ještě aspoň dva měsíce. A ta archeologická práce je docela zajímavá.“ Chvilku jsem váhala, nechala jsem si celou věc projít hlavou, pak jsem řekla: „No dobře. Snad bych to tedy mohla zkusit.“

„Výborně,“ řekl doktor Reilly a narovnal se. „Doktor Leidner je teď v Bagdádu. Řeknu mu, aby se u vás stavil a dojednal si to s vámi.“

Doktor Leidner za mnou přišel do hotelu hned to odpoledne! Byl to pán ve středních letech a choval se poněkud nervózně a rozpačitě. Vypadal dost mírně a laskavě, spíš bezradně.

O své ženě mluvil velice pěkně, ale o tom, co jí vlastně je, se zmínil jen mlhavě.

„Víte,“ řekl a poštipoval si při tom zaraženě plnovous, což byl jeho charakteristický zvyk, jak jsem později zjistila, „má žena je na tom skutečně nervově velice špatně. Mám o ni velkou starost.“

„A jinak je na tom zdravotně dobře?“ zeptala jsem se.

„To ano – myslím, že ano. Nevím nic o tom, že by měla nějaké potíže. Jenom si – no – představuje si všelijaké věci, víte?“

„A jaké věci?“ zeptala jsem se.

Vyhnul se však odpovědi a jenom zmateně zabručel: „Všecko si to jen namlouvá a nemá k tomu důvod... Vážně nevidím, čeho by se měla věčně bát.“

„A čeho se bojí, pane doktore?“

Leidner řekl neurčitě: „No – jsou to takové záchvaty strachu. Od nervů.“

Krk na to, pomyslela jsem si, že je narkomanka. A on si to nechce připustit! To dělá spousta manželů. Jenom pořád žasnou, proč jsou jejich ženy tak nervózní a proč se jejich nálady pohybují z jednoho extrému do druhého.

Zeptala jsem se ho, jestli paní Leidnerová souhlasí s tím, abych u ní byla.

Obličej se mu rozjasnil.

„Ovšem. Až mě to překvapilo, radostně překvapilo. Řekla, že je to znamenitý nápad, že se bude cítit mnohem bezpečněji.“

To slovo mě podivně zarazilo. Bezpečnější. Dost zvláštní, že použila právě tohohle slova. Začala jsem tušit, že paní Leidnerová bude asi případ pro psychiatra.

Doktor Leidner ale pokračoval s milou chlapeckou horlivostí.

„Jsem si jistý, že s ní budete dobře vycházet. Je to opravdu okouzující žena.“ Usmál se tak, že mě to odzbrojilo. „Má pocit, že to pro ni s vámi bude velice pohodlné. A od chvíle, kdy jsem vás uviděl, myslím si to také. Vypadáte – s dovolením – tak báječně zdravě a rozumně. Jsem si jistý, že jste pro Louisu ta pravá.“

„Dobře, tak to tedy zkusíme, pane doktore,“ řekla jsem vesele. „Vynasnažím se, abych vaší paní prospěla a doufám, že se mi to povede. Nemá náhodou pocuchané nervy z těch zdejších domorodců?“

„To ne, kdepak.“ Potřásl hlavou a bylo vidět, že ho můj dohad pobavil. „Má žena má Araby moc ráda – oceňuje jejich naivitu a smysl pro humor. Je tady teprve druhou sezónu – nejsou to ani dva roky, co jsme se vzali – a mluví už docela slušně arabsky.“

Chvilku bylo ticho a pak jsem to zkusila ještě jednou.

„Opravdu mi nemůžete říct, čeho se vaše paní bojí, pane doktore?“ zeptala jsem se.

Doktor Leidner zaváhal. Pak řekl pomalu: „Doufám – věřím – že vám to poví sama.“

A víc jsem z něho nedostala.

KAPITOLA III

Klepy a pověsti

Bylo domluveno, že odjedu do Tell Yarimjahu příští týden.

Paní Kelseyová se zařizovala ve svém domě v Alvíjahu a byla jsem ráda, že jí mohu pomoci aspoň s nějakou tou maličkostí.

V té době jsem zaslechla několik narážek na Leidnerovu výpravu. Jeden přítel paní Kelseyové – mladý major letectva – překvapeně sešpulil rty a zvolal: „Aha, tak to si Krásná Louisa vymyslela zas něco nového!“ Otočil se ke mně. „Tak se jí totiž říká, sestro – víte? Kdekdo ji zná pod jménem Krásná Louisa.“

„A je opravdu tak hezká?“ zeptala jsem se.

„To totiž vychází z jejího vlastního hodnocení. Ona si myslí, že je!“

„Nebudte tak zlomyslný, John,“ řekla paní Kelseyová. „Víte dobře, že si to nemyslí jen ona. Zlomila srdce spoustě mužů.“

„Máte nejspíš pravdu. Je už sice trochu v letech, ale svým způsobem je atraktivní.“

„Teď jste se sám dočista shodil,“ řekla paní Kelseyová se smíchem.

Major letectva se začervenal a poněkud zahanbeně připustil: „No, to se s ní člověku stává. Pokud jde o Leidnera, ten by pomalu líbal cesty, po kterých Louisa chodí – a ostatní členové výpravy jsou povinni zbožňovat ji taky. Čeká se to od nich!“

„Kolik jich tam celkem je?“ zeptala jsem se.

„Jsou tam nejružnější lidi, všechny možné národnosti, sestro,“ řekl letecký major vesele. „Je tam anglický architekt, francouzský páter z Kartága – ten luští ty nápisy na tabulkách a vyzná se v podobných věcech. Pak je tam slečna Johnsonová, to je taky Angličanka – dělá jim tam děvče pro všechno. Pak takový baculatý mužík, co fotografuje – to je Američan. A Mercadovi. Čertví, jaké ti jsou národnosti – snad nějakí

Estonci! Ta Mercadová je velice mladá – mrštná jako hádě – a strašně nenávidí Krásnou Louisu! Pak jsou tam dva mladíci a to je všechno. Hezkých pár podivínů, ale vcelku jsou to slušní lidé – nemám, pravdu, pane Pennymane?“

Oslovil staršího muže, který seděl a zamyšleně točil na prstě skřipcem. Škulbl sebou a zvedl hlavu.

„Jistě – jistě – docela slušní lidé. To jest – individuálně vzato. Ten Mercado je ovšem trochu podivný –“

„Má takový zvláštní plnovous,“ vmísila se do hovoru paní Kelseyová. „Tak nějak divně zplhlý.“

Major Pennyman pokračoval, jako by ho byla nepřerušila.

„Oba ti mládenci jsou milí. Ten Američan je trochu moc zamklý a ten Anglán toho zas nažvaní až moc.

Což je legrace, poněvadž většinou to bývá obráceně. Leidner sám je příjemný člověk – takový skromný a nevťiravý. Ano, individuálně vzato jsou to všechno příjemní lidé. Ale přece jen něco – to je jen můj dojem – když jsem tam naposledy byl, měl jsem takový zvláštní pocit, že tam něco nehraje. Sám nevím, čím to přesně bylo. Vypadali všichni tak trochu nepřírozeně. Taková divně napjatá atmosféra tam byla. Nejlepší snad vysvětlím, co mám na mysli, když řeknu, že na sebe všichni byli až trochu příliš medoví.“

Maličko jsem se začervenala, poněvadž nerada moc vykládám, co si myslím, ale přece jen jsem řekla:

„Když jsou lidi příliš dlouho pohromadě, začnou si dřív nebo později jít na nervy. Mám s tím zkušenosti z nemocnice.“

„To je pravda,“ řekl major Kelsey, „ale jim začala sezóna teprve nedávno; neměli zatím ještě moc času na to, aby si už teď šli nějak zvlášť na nervy.“

„Taková výprava je asi něco jako náš pozemský život v malém,“ řekl major Pennyman. „Existují v ní různé kliky, averze a žárlivosti.“

„Zdá se mi, že tam letos mají nějak moc nováčků,“ řekl major Kelsey.

„Počkejte.“ Letecký major je spočítal na prstech. „Mladý Coleman je nový a Reiter taky. Emmott tu už byl loni a Mercadovi rovněž. Otec Lavigny je nováček. Nastoupil jako náhradník za doktora Byrda, který je letos nemocný a nemohl přijet. Carey je ovšem ze staré party. Ten už tu byl hned, jak s tím začali – před pěti lety. A slečna Johnsonová už tu je skoro tolik let jako Carey,“

„Vždycky jsem si myslel, že spolu v tom Tell Yarimjahu náramně vycházejí,“ poznamenal major Kelsey.

„Vypadali pokaždé jak šťastná rodinka – což musí člověka opravdu překvapit, když ví, co je to lidská povaha. Sestra Leatheranová mi jistě dá za pravdu.“

„Bohužel,“ řekla jsem, „nejspíš to tak bude. Hádky, které jsem ve špitále zažila, začaly většinou kvůli nějaké maličkosti jako je třeba hrnek čaje.“

„Ovšem, v uzavřené společnosti člověk začne být malicherný,“ řekl major Pennyman. „Pořád mám ale pocit, že v tomhle případě musí jít o něco víc. Leidner je takový mírný, nevťiravý člověk s mimořádnou dávkou taktu. Vždycky to uměl zařídit tak, aby se členové výpravy cítili spokojení a dobře spolu navzájem vycházeli. A přesto jsem si tam oheď všiml toho zvláštního napětí.“

Paní Kelseyová se zasmála.

„A nevíte, jak si to vysvětlit? Panebože, vždyť to bije do očí!“

„Jak to myslíte?“

„Je to kvůli paní Leidnerové – samozřejmě.“

„Ale kde, Mary,“ řekl její manžel, „paní Leidnerová je okouzlující žena – ta vůbec není hádavá.“

„Neříkám, že je hádavá. Vyvolává hádky!“

„Jak to? A proč by to dělala?“

„Proč? Proč? Protože se nudí. Není archeoložka, jen žena archeologa. Nudí se, nemá tam žádné povyražení a tak si prostě začala hrát vlastní drama. Baví se, když ty ostatní lidi rozeštvává mezi sebou.“

„Vždyť o tom vůbec nic nevíš, Mary. To jsou jen tvé vlastní dohady.“

„To se ví, že jsou to dohady! Ale uvidíte, že mám pravdu. Krásná Louisa nevypadá pro nic za nic jako Mona Lisa! Možná že to ani nemyslí ve zlém, jenom ji baví koukat se, co z toho bude.“

„Má přece Leidnera moc ráda.“

„Jistě. Já přece nic neříkám o nějakých vulgárních pletkách. Ta ženská ale je allumeuse.“

„Ženy jsou k sobě navzájem tak líbezné,“ řekl major Kelsey.

„Já vím. Vy muži jste pořád jen samé kočičko sem, kočičko tam. Ale pokud jde o ženské, tak se ženy většinou nemýlí.“

„Přesto však,“ řekl major Pennyman zamyšleně, „i když připustíme, že všechny ty nelichotivé domněnky paní Kelseyové jsou pravdivé, stále mi to tak docela nevysvětluje ten zvláštní pocit napětí –tak trochu jako by se tam schylovalo k bouři. Měl jsem velice silný dojem, že může propuknout každým okamžikem.“

„Nestrašte sestru, prosím vás,“ řekla paní Kelseyová. „Za tři dny tam jede a vy ji dočista znechutíte.“

„Kdepak, já nejsem tak háklivá,“ řekla jsem a zasmála jsem se.

„Přesto jsem však hodně přemýšlela o tom, co jsem slyšela. Vzpomněla jsem si, jak podivně doktor Leidner řekl to slovo – bezpečnější. Působily snad soukromé obavy jeho ženy – ať už nepřiznané nebo snad i vyslovené – na ostatní členy výpravy? Nebo právě to zmíněné napětí (či snad jeho neznámá příčina) působilo neblaze na její nervy? Podívala jsem se do slovníku na slovo allumeuse, kterého paní Kelseyová použila, ale vůbec jsem z toho nebyla chytrá. No nic, pomyslela jsem si, však uvidíme.“

KAPITOLA IV

Přijíždím do Hassaniehu

O tři dny později jsem odjela z Bagdádu.

Nerada jsem opouštěla paní Kelseyovou a její holčičku, která byla hotový andílek, dařilo se jí báječně a každý týden přibírala docela slušný počet deka. Major Kelsey mne odvezl na nádraží a doprovodil mě. Příští den ráno jsem měla přijet do Kirkuku a tam mě měl někdo čekat.

Špatně jsem spala – ve vlaku nespím nikdy moc dobře – a trápily mě těžké sny. Když jsem se ale druhý den ráno podívala z okna vlaku, byl venku krásný den a pojednou jsem začala být zvědavá na lidi, s nimiž jsem se měla sejít.

Když jsem pak stála na peróně a rozpačitě se rozhlížela kolem sebe, spatřila jsem mladíka, který se ke mně blížil. Měl kulatý růžový obličej a opravdu jsem ještě nikdy v životě neviděla nikoho, kdo by se tak přesně podobal jednomu mladému muži z knížky P. G. Wodehouse.

„Dobřejtrol!“ řekl. „Vy jste sestra Leatheranová? Nemusím se ani ptát – omyl je vyloučen. He-he! Já se jmenuji Coleman. Poslal mě sem doktor Leidner. Jak se máte? Pekelná cesta, co? To holt jsou ty zdejší vlaky! No jo, tak jste tady. Už jste snídala? Tohle je vaše zavazadlo? Poslyšte, vy to teda nepřeháníte, že? To paní Leidnerová má čtyři kabely a lodní kufr, a to vůbec nemluvím o krabici na klobouky a speciálním polštáři – a ještě tohle, a ještě támhleto. Já mám moc řečí, že? Tak pojdte do té naší káry.“

Před nádražím stálo vozidlo, kterému říkali dodávka, jak jsem ovšem zjistila až později. Bylo to něco mezi kočárem, nákladáčkem a osobním autem. Pan Coleman mi pomohl nasednout a vysvětlil mi, že je lepší sedět vpředu u řidiče, že to tam míň hází.

Jo hází! Dodnes bych ráda věděla, čím to, že se celý ten vehíkl nerozpadl na kusy. A cesta žádná – jen taková jakási stezka, plná výmolů a děr. No teda – Orient! Když jsem si vzpomněla na naše nádherně udržované anglické silnice, docela se mi zastesklo po domově.

Pan Coleman se ke mně nakláněl ze svého sedadla a pěkně mi řval do ucha.

„To je cesta ještě v moc dobrém stavu!“ vykřikl ihned poté, co nás to nadhodilo tak, že jsme málem narazili hlavou do střechy.

A vypadal na to, že to myslí vážně.

„To je pro vás moc dobré, natřese to člověku játra,“ prohlásil. „To byste měla vědět, sestro.“

„Natřesená játra mi nebudou k ničemu, když budu mít rozraženou hlavu,“ poznamenala jsem kysele.

„Měla jste sem přijet po deštích. To byste viděla smyky! To člověk jede většinou bokem nebo i zadkem dopředu.“

Na to už jsem neodpověděla.

Zkrátka jsme se přepravili přes řeku, což se stalo na fantastické přívozní pramici, jakou si stěží můžete představit. Měla jsem pocit, že jsme se přes řeku dostali z boží milosti a překvapilo mě, že se ostatní tvářili jako by bylo všechno v pořádku.

Trvalo nám to asi čtyři hodiny, než jsme se dostali do Hassaniehu a překvapilo mě, že je to poměrně velké město. Vypadalo velice pěkně, ještě když jsme se na ně dívali z druhé strany řeky – celé bílé a s těmi minarety jak z pohádky. Když jsme ale přejeli most a octli se přímo ve městě, bylo to už trochu jiné.

Strašný zápach, všechno zchátralé a na spadnutí, všude jen špína a nepořádek.

Pan Coleman mě zavedl do domu doktora Reillyho a řekl mi, že doktor na mě čeká se snídaní.

Doktor Reilly byl roztomilý jako vždy a také dům má pěkný, s koupelnou a všechno jako ze škatulky.

Báječně jsem se vykoukala, a když jsem se znova oblékla do uniformy ošetřovatelky a přišla jsem dolů, cítila jsem se moc dobře.

Snídaně už byla připravená a zasedli jsme ke stolu; doktor omlouval svou dceru a řekl o ní, že má ve zvyku chodit vždycky všude pozdě. Právě jsme jedli výborná vejce v omáčce, když vešla, a doktor Reilly řekl: „Tak tohle je má dcera Sheila, sestro.“

Podala mi ruku, prohlásila, že doufá, že jsem cestovala aspoň jakžtakž snesitelně, sundala si klobouk, odměřeně kývla na pana Coleman a usadila se.

„Tak co, Bille,“ řekla. „Jak se daří?“

Začal jí vyprávět o nějakém večírku, který se chystá v klubu, a já jsem si ji zatím pořádně prohlédla. Těžko říct, že by se mi zrovna moc líbila. Na můj vkus byla příliš protřelá. Celkem průměrná dívka, ale docela hezká. Černé vlasy a modré oči, bledá tvář a tuctově nalíčené rty. Mluvila odměřeně a sarkasticky, což mi šlo trochu na nervy. Měla jsem ve špitále jednou takovou žákyňku, dívku, která docela dobře pracovala, ale jejíž chování mě vždycky dráždilo.

Zdálo se mi, že spíš dělá dojem na pana Colemana. Trochu koktal a jeho konverzace byla ještě o chlup idiotštější než předtím, jestli to ještě bylo vůbec možné. Připomínal mi velkého hloupého psa, který vrtí ocasem, aby se zalíbil.

Po snídani odešel doktor Reilly do nemocnice a pan Coleman si měl obstarat nějaké věci ve městě. Slečna Reillyová se mne proto zeptala, jestli si chci trochu prohlédnout město nebo raději zůstat doma. Řekla, že pan Coleman si pro mne zajde asi tak za hodinu.

„Je tu něco zajímavého?“ zeptala jsem se.

„Je tu pár malebných zákoutí,“ řekla slečna Reillyová, „ale nevím, jestli by se vám líbila. Jsou neuvěřitelně špinavá.“

Způsob, jakým to řekla, mě trochu dopálil. Nikdy jsem nedokázala pochopit, že malebnost omlouvá špínu. Nakonec mě vzala do klubu, kde to bylo docela příjemné, byl odtamtud výhled na řeku a měli tam anglické noviny a časopisy.

Když jsme se vrátily domů, pan Coleman tam ještě nebyl, a tak jsme si sedly a trochu si povídaly. Nějak nám to ale moc nešlo.

Zeptala se mne, jestli už znám paní Leidnerovou.

„Ne,“ řekla jsem, „zatím jsem poznala jen jejího manžela.“

„Ach tak,“ prohlásila, „to jsem zvědavá, co o ní řeknete!“

Nechala jsem to bez poznámky a ona pokračovala: „Doktora Leidnera mám moc ráda. Toho má rád každý.“

Tím chcete říct, že nemáte ráda jeho ženu, pomyslíla jsem si.

Opět jsem ale mlčela a vtom na mě ona z ničeho nic vyhrkla:

„Co jí vlastně je? Řekl vám to doktor Leidner?“

Nechtěla jsem roznášet klepy o pacientce, u které jsem ještě ani nenastoupila, a tak jsem řekla vyhybavě:

„Slyšela jsem, že je trochu vyčerpaná a potřebuje, aby o ni někdo pečoval.“

Zasmála se – dost nechutně, tvrdě a příkře.

„Pane Bože,“ řekla, „copak nestačí, že o ni pečuje devět lidí?“

„Řekla bych, že mají všichni dost své vlastní práce,“ prohodila jsem.

„To je jasné, že mají dost vlastní práce, jenže Louisa je na prvním místě; na tohle privilegium si dohlíží.“

„Ne,“ řekla jsem si v duchu, „vy ji nemáte ráda.“

„Stejně ale,“ pokračovala slečna Reillyová, „nechápu, nač potřebuje odborně školenou ošetřovatelku.“

Myslím, že by se jí spíš hodila nějaká společnice – ne někdo, kdo jí bude dávat do pusy teploměr, měřit jí puls a brát všechno smrtelně vážně.“

Musím se přiznat, že jsem byla zvědavá.

„Myslíte, že jí nic není?“ zeptala jsem se.

„To bych prosila, že jí nic neschází! Ta ženská je zdravá jak klisna. ‚Louisička nespala.‘ ‚Má kruhy pod očičkami.‘ To se ví, že má, poněvadž si je tam namalovala černou barvou! Udělá cokoli, jen aby se jí pořád někdo věnoval, někdo kolem ní poskakoval, aby kolem ní byl pořád nějaký zmatek.“

Na tom ovšem něco mohlo být. Setkala jsem se (a která ošetřovatelka se nesetkala?) s mnoha případy hypochondrů, jimž působí potěšení, když je celá rodina na nohou a tancuje kolem nich. A kdyby jim doktor nebo ošetřovatelka řekli: „Vám přece vůbec nic není!“, jednak by tomu nevěřili a jednak by se jich to nesmírně dotklo.

Jistěže je možné, že paní Leidnerová je nějaký takovýhle případ. Manžel je přirozeně první, kdo se tím dá oklamat. Mám zkušenost, že manželé bývají neuvěřitelně důvěřiví, jakmile jde o nějakou nemoc. Stejně to ale jaksi neodpovídalo tomu, co jsem slyšela. Slovo „bezpečnější“ k tomuhle nepasovalo vůbec.

To je zvláštní, jak mi to slovo uvízlo v hlavě.

Uvažovala jsem o něm a zeptala jsem se: „Je paní Leidnerová nervózní? Znervózňuje ji například to, že tam žije tak daleko od civilizace?“

„Proč by ji to mělo znervózňovat? Panebože, vždyť je jich tam deset! A taky tam mají hlídače – aby jim někdo neukradl ty starožitnosti. Kdepak, ta není nervózní – jediné že – –“

Zdálo se, že ji něco napadlo, a zarazila se – za chvíli pomalu pokračovala:

„To je divné, že to říkáte.“

„Proč?“

„Zajela jsem si tam nedávno s poručíkem Jervisem od letectva. Bylo to takhle ráno. Většina jich byla na těch vykopávkách. Louisa seděla a psala dopis a myslím, že nás neslyšela přicházet. Ten hoch, co člověka obvykle uvádí do domu, tam zrovna nebyl, a tak jsme šli rovnou až na verandu. Zahlédla podle všeho na zdi stín poručíka Jervise – a ta vám teda začala ječet! Pak se ovšem omluvila. Řekla, že myslela, že je to někdo cizí. To je trochu divné, že? Co na tom, proč dělat takový poprask, i kdyby to byl někdo cizí?“

Zamyšleně jsem přikývla.

Slečna Reillyová chvíli mlčela, ale pak pojednou vybuchla:

„Nevím, co se to tam s nimi letos děje. Připadají mí všichni jak po opici. Ta Johnsonová tam chodí jak sůva, jako kdyby neuměla pusu otevřít. David nikdy nemluví, když nemusí. Bill zase mele v jednom kuse a při tom jeho žvanění vypadají ti ostatní ještě hůř. Carey chodí sem tam a tváří se, jako kdyby měla každým okamžikem někde vybuchnout puma. A jeden hlídá druhého, jako kdyby _ jako kdyby – no, já nevím, ale je to podivné.“

Pomyslela jsem si, že je to opravdu zvláštní, když dva tak rozdílní lidé, jako je slečna Reillyová a major Pennyman, mají z něčeho stejný dojem.

Právě v té chvíli vrazil do domu pan Coleman. „Vrazil“ je pro to přesné slovo.

„Zdravím vás!“ řekl. „Já jsem určitě ten nejlepší nákupčí na světě. Ukázala jste sestře všechny ty krásy města?“

„Nezabraly na ni,“ řekla slečna Reillyová suše.

„Ani se jí nedivím,“ řekl pan Coleman srdečně. „Je to ubohé a všecko na spadnutí!“

„Vy nejste moc velký milovník malebností a starožitností, Bille, že? Nejde mi do hlavy, že jste archeolog.“

„To nevyčítejte mně. Vyčítejte to mému poručíkovi. Je to moc učenej pán – člen universitní rady – chodí v pantoflích kolem knihovny a čte si napřeskáčku – takovej je to člověk, Mít svěřence jako jsem já – to je pro něho úplnej malér.“

„To se mi zdá strašně hloupé, nechat se nutit do profese, která vás nebaví,“ řekla dívka příkře.

„Kdepak nutit, Sheilo, o žádné nucení nejde. Starý pán se mne zeptal, jestli už jsem se rozhodl pro nějaké povolání, a když jsem řekl, že ne, poslal mě na jednu sezónu sem.“

„Vy vážně nevíte, co byste rád dělal? To přece není možné!“

„To je jasné, že vím. Nejradši bych řekl veškeré práci adié. Chtěl bych mít spoustu peněz a jezdit na automobilové závody.“

„To jsou nesmysly!“ řekla slečna Reillyová.

Znělo to, jako by na něho měla doopravdy dopal.

„Bohužel vím, že to není dost dobře možné,“ řekl pan Coleman vesele. „A když už tedy něco dělat musím, je mi dost jedno, co dělám, pokud při tom nemusím dřepět celej den v kanceláři. Docela se mi zamlouvalo, že se trochu porozhlédnu po světě. No a tak jsem přijel sem.“

„To tam z vás asi mají ohromnou radost a užitek!“

„Mýlíte se. Dokážu si stoupnout u vykopávek a křičet Alláh! jako každý jiný. A když už jsme u toho, docela slušně kreslím. Napodobovat cizí rukopis – to bejval ve škole můj koníček. Mohl ze mne být prvotřídní padělatel smének. No, co není, ještě může být. Až budete čekat na autobus a můj rolls-royce vás ohodí blátem, poznáte z toho, že jsem se dal na cestu zločinu.“

Slečna Reillyová řekla chladně:

„Nezdá se vám, že byste místo těch řečí už měli radši vyrazit?“

„To je přece pohostinnost, že, sestro?“

„Jsem si jistá, že sestra Leatheranová se už nemůže dočkat, až bude na místě.“

„Vy jste si vždycky vším jistá,“ prohlásil pan Coleman a ušklíbl se.

To má teda pravdu, pomyslela jsem si. Ta je ale drzá a hubatá! Řekla jsem suše: „Snad bychom měli opravdu radši už jet, pane Colemaně,“

„Máte pravdu, sestro!“

Podala jsem slečně Reillyové ruku, poděkovala jsem jí a vydali jsme se na cestu.

„Sheila je velice půvabné děvče,“ řekl pan Coleman. „Umí ale taky člověka pěkně setřít.“

Vyjeli jsme z města a dali se po cestě mezi zelenými, obdělávanými poli. Byla pěkně hrbolatá a plná vyježděných kolejí.

Asi po půl hodině pan Coleman ukázal na veliký kopec na břehu řeky před námi a řekl: „To je Tell Yarimjah.“

Viděla jsem černé postavičky, hemžící se sem a tam jak mravenci.

Zatímco jsem se rozhlížela, všechny se pojednou naráz rozběhly dolů s kopce.

„Padla jim,“ řekl pan Coleman. „Už s tím praštili. Končíme tady s prací hodinu před západem slunce.“

Dům výpravy stál kousek dál od řeky,

Pan Coleman objel s vozem roh, vhrkotal neobyčejně úzkým průjezdem dovnitř a byli jsme na místě.

Dům obklopoval nádvoří ze všech stran. Původně stál jen z jižní strany a pár vedlejších budov bylo na východ od něho. Archeologická výprava ale budovu z dalších dvou stran dostavěla. Protože plán domu je v pozdějším vyprávění obzvlášť významný, připojuji zde hrubý náčrtek.

Dveře pokojů vedly do nádvoří a právě tak většina oken; výjimku tvořila původní jižní část budovy, kde byl z oken výhled do kraje. Tahle okna však byla zvenčí zamřížovaná. V jihozápadním rohu budovy bylo schodiště, které vedlo na dlouhou plochou střechu, opatřenou zábradlím po celé délce jižní strany budovy, která zde byla vyšší než na ostatních třech stranách.

Pan Coleman mě vedl podél východní strany nádvoří až k velké nekryté verandě, umístěné uprostřed jižní části domu. Na verandě otevřel jedny postranní dveře a vešli jsme do místnosti, kde sedělo kolem stolu hezkých pár lidí. Pili čaj.

„Sláva vlasti, výletu,“ řekl pan Coleman. „Nezmokli jsme, už jsme tu.“

Dáma, která seděla v čele stolu, vstala a šla mě přivítat. Poprvé jsem spatřila Louisu Leidnerovou.

KAPITOLA V

První večer

Ráda přiznám, že můj první dojem z paní Leidnerové byl naprosto překvapující. Když člověk o někom slyší mluvit, začne si ho jistým způsobem představovat. Já jsem si vzala do hlavy, že paní Leidnerová je zamračená, mrzutá žena, nervózní a věčně nabroušená. A pak jsem taky čekala, že bude – no, mám-li být upřímná – trochu vulgární.

Jenže ona byla úplně jiná, než jsem si ji představovala! Především byla blondýna. Nebyla Švédka jako její manžel, ale podle zevnějšku na to klidně vypadala. Měla ty slámově světlé skandinávské vlasy, jaké člověk hned tak nevidí. Nebyla už zrovna moc mladá. Řekla bych, že jí je tak mezi třiceti a čtyřiceti. Ve tváři byla dost hubená a v těch plavých vlasech už měla také pár šedivých. Oči ale měla rozkošné. Byly to jediné oči, s kterými jsem se kdy setkala a o nichž mohu říct, že byly opravdu fialové. Neobyčejné velké oči a pod nimi se prostíraly hebké stíny. Byla velice štíhlá a křehká, a jestliže řeknu, že vypadala krajně unaveně a zároveň „byla velice živá, bude to znít jako nesmysl, ale ten dojem jsem měla. Také jsem cítila, že je to dáma každým coulem. A to něco znamená – dokonce i dnes.

Podala mi ruku a usmála se. Hlas měla hluboký a měkký, s ospalým americkým přízvukem.

„Jsem moc ráda, že jste přijela, sestro. Nechcete čaj? Nebo byste si nejdřív chtěla zajít do pokoje, kde budete bydlet?“

Řekla jsem, že bych prosila čaj, a paní Leidnerová mě představila lidem kolem stolu.

„Tohle je slečna Johnsonová a pan Reiter. Paní Mercadová. Pan Emmott. Otec Lavigny. Můj manžel přijde co nevidět. Posadte se prosím mezi otce Lavignyho a slečnu Johnsonovou.“

Sedla jsem si tam a slečna Johnsonová se se mnou dala do řeči. Vyptávala se mne, jakou jsem měla cestu a podobně.

Líbila se mi. Připomínala mi vrchní sestru, u které jsem sloužila ve špitále jako žákyňka, ženu, kterou jsme všechny obdivovaly a bývaly bychom jí snesly modré s nebe.

Blížila se k padesátce, jak jsem ji tak odhadla, a vypadala trochu jako mužatka, poněvadž měla ocelově šedé, krátce zastřižené vlasy. Hlas měla dost ostrý, ale příjemný, spíš hlubší. Měla nepěknou, drsnou pleť a skoro směšný pršinos, který si podrážděné drbala, když ji něco rozčililo nebo překvapilo. Na sobě měla tvídový kostým, ušitý po pánsku, a zakrátko mi pověděla, že je rodačka z Yorkshiru,

Otec Lavigny mě trochu zneklidňoval. Byl to vysoký muž s dlouhým černým vousem a nosil skřípec.

Slyšela jsem paní Kelseyovou, když říkala, že je tu francouzský mnich, a teď jsem viděla, že otec Xavigny má na sobě mnišskou kutnu z nějaké bílé vlněné látky. Poněkud mě to překvapilo, protože jsem si vždycky myslela, že mniši se odebírají do klášterů a nechodí už z nich ven.

Paní Leidnerová s ním mluvila většinou francouzsky. Všimla jsem si, že otec Lavigny má bystré, pronikavé oči, které těkaly z jedné tváře na druhou.

Naproti mně seděli další tři. Pan Reiter byl obtloustlý světlovlasý mladík s brýlemi. Měl dost dlouhé kudrnaté vlasy a velice kulaté modré oči. Napadlo mě, že jako nemluvně musel být jistě roztomilý; teď na něho ale zrovna moc pěkná podívaná nebyla. De facto vypadal tak trochu jako prasátko. Druhý mladík

měl velice krátké vlasy, ostříhané na ježka. Měl protáhlý, trochu legrační obličej, moc pěkné zuby a vypadal docela zajímavě, když se usmíval. Mluvil ale málo; jenom přikývl, když se ho někdo na něco zeptal, nebo odpověděl jednou slabikou. Byl to taky Američan, jako pan Reiter. Ta třetí naproti mně byla paní Mercadová a nemohla jsem si ji moc dobře prohlédnout, protože vždycky, kdykoliv jsem se po ní podívala, zjistila jsem, že na mě upřeně zírá jakýmsi hladovým pohledem, který byl přinejmenším nepříjemný. Podle toho, jak na mě koukala, mohl by si člověk myslet, že ošetřovatelka ze špitálu je nějaké podivné zvíře. Nemožné manýry!

Byla hodně mladá – víc jak pětadvacet jí nebylo – bruneta a taková nějaká smyslná, jestli mi rozumíte. Svým způsobem docela hezká, ale potřebovala by byla „trochu okartáčovat rejžákem“, jak říkávala má maminka. Měla na sobě pěkný pullover a nehty nalakované tak, aby s ním barevně ladily. Hubená, ptačí, dychtivá tvář s velkýma očima a trochu úzkými podezíravými rty.

Čaj byl znamenitý – aromatický a silný – ne jako ta slaboučká čínská směs, na kterou si potrpěla paní Kelseyová a která pro mne vždycky znamenala utrpení.

Na stole byly toasty a zavařenina, sladké žemle a nakrájený koláč. Pan Emmott mi všechno náramně zdvořile podával. Choval se klidně a zřejmě nikdy nepřehlédl, když jsem měla prázdný talíř.

Krátce na to vrazil dovnitř pan Coleman a posadil se vedle slečny Johnsonové. Nezavřel pusu ani na okamžik.

Paní Leidnerová si jednu chvíli vzdychla a hodila po něm unaveným pohledem, ale nepřineslo to žádný výsledek, právě tak jako fakt, že paní Mercadová, jíž většinu svých řečí adresoval, odpovídala mu jen velmi nedbale.

Právě když jsme s jídlem končili, vrátili se z vykopávek doktor Leidner a pan Mercado.

Doktor Leidner mě pozdravil tím svým milým a vlídným způsobem. Viděla jsem, jak rychle a úzkostlivě zapátral očima ve tváři své ženy a zřejmě se mu ulevilo z toho, co tam spatřil. Pak si sedl na druhý konec stolu a pan Mercado se posadil na prázdnou židli vedle paní Leidnerové. Byl to vysoký, hubený, zasmušilý muž, o hodně starší než jeho žena, se zažloutlou pletí a podivným, splihlým plnovousem. Byla jsem ráda, že přišel, poněvadž jeho žena přestala zírat na mě a přenesla svou pozornost na něho. Hleděla na něho s jakousi úzkostlivou netrpělivostí, která mi také připadala dost divná. Ospale si míchal čaj a nic neříkal. Na talíři před sebou měl kus koláče, který ani neochutnal.

Jedno místo bylo stále ještě volné. Zanedlouho se otevřely dveře a do místnosti vešel nějaký muž.

V okamžiku, kdy jsem spatřila Richarda Careye, uvědomila jsem si, že jsem už dávno tak hezkého muže neviděla – a přesto jsem zapochybovala, jestli skutečně tak hezký je. Říct o muži, že je hezký a zároveň že vypadá jak umrlčí lebka – to vypadá jako nesmysl, ale přesto to v tomhle případě byla pravda. Působil dojmem, jako by měl kůži nějak příliš napjatou na kostech, ale ty kosti byly překrásné. Jemná křivka čelistí, lícních kostí a čela se rýsovala tak ostře, že mi připomínala bronzovou sochu. Z té jemné snědé tváře hleděly živé a pronikavé oči, jaké jsem ještě nikdy neviděla. Vysoký byl asi metr osmdesát a měla jsem dojem, že mu ještě není ani čtyřicet.

Doktor Leidner řekl: „Tohle je náš architekt, pan Carey, sestro.“

Zašeptal něco příjemným, neslyšným anglickým hlasem a sedl si vedle paní Mercadové.

Paní Leidnerová řekla: „Obávám se, že čaj už je studený, pane Careyi.“

Řekl: „Ale to vůbec nevádí, paní Leidnerová. Má chyba, že chodím pozdě. Zakresloval jsem ty zdi a chtěl jsem to dodělat.“

Paní Mercadová řekla: „Vezmete si zavařeninu, pane Carey!“

Pan Reiter mu přistrčil toasty.

A já jsem si vzpomněla, jak major Pennyman říkal: „Nejlíp snad vysvětlím, co mám na mysli, když řeknu, že na sebe všichni byli až trochu příliš medoví.“

Člověk by řekl, že to je společnost cizinců – ne lidí, kteří se navzájem znají – aspoň někteří – už hezkých pár let.

KAPITOLA VI

Tell Yarimjah

Po čaji mě paní Leidnerová odvedla ukázat mi můj pokoj.

Možná že bych tu měla aspoň stručně popsat rozmístění pokojů. Bylo velice jednoduché a s přihlédnutím k plánu je lze snadno pochopit.

Na obou stranách velké nekryté verandy byly dveře, které vedly do dvou hlavních místností. Ty napravo vedly do jídelny, kde jsme pili čaj. Ty na druhé straně vedly do přesně stejné místnosti (nazvala jsem ji obývacím pokojem), které se používalo jako salónu a do jisté míry i jako jakési pracovny, to jest dělaly se

tam zákresy a přinášely se tam křehké střepy nádob, které se měly slepovat. Přes obývací pokoj se šlo do místnosti s vykopávkami, kde se shromažďovaly všechny nálezy a ukládaly na police a do příhrad, nebo také na dlouhé lavice a stoly. Z této místnosti s vykopávkami se nedalo jít jinam než do obývacího pokoje. Za místností s vykopávkami byla ložnice paní Leidnerové, do které však vedly jen dveře z nádvoří. Stejně jako ostatní místnosti na této straně domu, měla tato ložnice dvě zamřížovaná okna, z nichž byla vyhlídka do obdělávaných polí. Z druhé strany od rohového pokoje paní Leidnerové byl pokoj doktora Leidnera, ale mezi těma dvěma nebyly spojovací dveře. Byl to první z pokojů na východní straně budovy. Vedle něho byl pokoj, který přidělili mně. Sousedil s pokojem slečny Johnsonové a za ním byly pokoje paní Mercadové a pana Mercada. Pak byly dvě takzvané koupelny,

(Když jsem jednou použila tohoto označení v přítomnosti doktora Reillyho, dal se do smíchu a řekl, že koupelna buď je koupelna nebo není koupelna. Když je totiž člověk zvyklý na kohoutky a podobné instalatérské vymoženosti, připadá mu divné říkat koupelny dvěma špinavým místnostem s plechovými sedacími vanami, do kterých se nosí kalná voda v plechovkách od petroleje.)

Celou tuto část budovy dal doktor Leidner přistavět k původnímu arabskému domu. Všechny ložnice byly naprosto stejné – každá měla okno a dveře, které vedly do nádvoří. V severní části budovy byla kreslárna, laboratoř, fotoateliér a temná komora.

Při návratu na verandu vidíme, že uspořádání pokojů na protější straně je úplně stejné. Tam byla jídelna, z níž se šlo do kanceláře, kde byla uložena lejstra a kartotéka a kde se psalo na stroji. Pokoji paní Leidnerové odpovídal na této straně budovy rohový pokoj otce Lavignyho, kterému přidělili největší ložnici; užíval jí také jako pracovny při luštění – nebo jak tomu chcete říkat – těch svých tabulek.

V jihozápadním rohu bylo schodiště, vedoucí nahoru na střechu. V západní části budovy byla nejdřív kuchyně a pak čtyři malé ložnice, obývané mladými muži – Careyem, Emmottem, Reiterem a Colemanem.

V severozápadním rohu pak byl fotoateliér a temná komora, které byly spojeny dveřmi. Hned vedle byla laboratoř. Pak přišel jediný východ z nádvoří – velký krytý průjezd, kterým jsme přijeli. Venku byly ubytovny pro domorodé služebnictvo, strážnice pro hlídkující vojáky, stáje a kůlny pro koně, přivážející vodu. Kreslárna byla napravo od průjezdu a uzavírala zbývající severní část budovy.

Rozpovídala jsem se o uspořádání domu na tomto místě tak podrobně, protože bych se k tomu už později nechtěla vracet.

Paní Leidnerová mě provedla kolem celé budovy a nakonec mě zavedla do mé ložnice. Řekla, že doufá, že tam budu mít pohodlí a všechno, co potřebuji.

Pokoj byl zařízený jednoduše, ale pěkně – postel, prádelník, umyvadlo a židle.

„Před obědem a před večeří vám chlapi přinesou horkou vodu. A ráno samozřejmě také. Budete-li ji potřebovat ještě někdy jindy, stačí vyjít ven, zatleskat, a až chlapec přijde, říct mu: ‚Jib mai‘ har.‘ Budete si to pamatovat?“

Řekla jsem, že snad ano a trochu koktavě jsem to opakovala.

„Tak je to správně. Musíte se chovat sebejistě a křičet. Arabové nerozumějí, když se jim něco řekne ‚normálně‘, tónem, jakého užívají Angličani mezi sebou.“

„Jazyky jsou legrační zařízení,“ řekla jsem. „Někdy se mi zdá divné, že je jich tolik a tak různých,“

Paní Leidnerová se usmála.

„V Palestině je kostel, kde je Otčenáš napsaný – jestli se nemýlím – v devadesáti různých řečech.“

„No ne!“ řekla jsem. „To musím napsat tetičce. Tu to bude zajímat.“

Paní Leidnerová se nepřítomně dotkla džbánu a umyvadla a o maličký kousek postrčila misku na mýdlo.

„Doufám, že tu budete šťastná,“ řekla, „a že se nebudete nudit.“

„Já se tak hned nenudím,“ ujistila jsem ji. „Na to je život příliš krátký.“

Neodpověděla. Dál si hrála s předměty na umyvadle, Jako by duchem nepřítomná.

Pojednou na mě upřela tmavé fialové oči.

„Co vám vlastně manžel řekl, sestro?“

To tedy je otázka, na kterou člověk zpravidla odpovídá vždycky stejně.

„Pochopila jsem z toho, že jste trochu vyčerpaná – a tak,“ řekla jsem pohotově. „A že si přejete mít u sebe někoho, kdo by o vás trochu pečoval a zbavil vás některých starostí.“

Pomalou a zamyšleně sklonila hlavu.

„Ano,“ řekla, „ano, to je docela správné.“

Znělo to trochu jako hádanka, ale nehodlala jsem se na nic ptát. Místo toho jsem řekla: „Doufám, že mi dovolíte, abych vám pomohla s veškerou prací v domě. Nesmíte mě nechat zahálet.“

Maličko se usmála.

Pak si sedla na postel a k mému překvapení mě podrobila dost tvrdému křížovému výslechu. Překvapilo mě to proto, že od chvíle, kdy jsem ji poprvé uviděla, byla jsem si jistá, že paní Leidnerová je dáma. A dáma je – podle mých zkušeností – zřídka zvědavá na soukromé záležitosti druhých lidí. Zdálo se ale, že paní Leidnerová přímo dychtí dovědět se o mně všechno, co je jen možné. Kde jsem prodělávala praxi a jak je to dávno. S kým jsem se dostala do Orientu. Jak to, že mě doktor Reilíy doporučil. Dokonce se mne zeptala, jestli jsem někdy nebyla v Americe a jestli tam nemám příbuzné. Jedna nebo dvě otázky se mi tehdy zdály docela bezvýznamné, ale jejich důležitost jsem pochopila později.

Pak se její chování náhle změnilo. Usmála se – teplým, srdečným úsměvem – a velice mile mi řekla, jak je ráda, že jsem sem přišla a že si je jistá, že u ní budu spokojená.

Vstala s postele a řekla: „Nechcete se mnou jít na střechu a po dívat se na západ slunce? Tuhle dobrou to bývá nádherná podívaná.“

Ochotně jsem svolila.

Když jsme vyšly z pokoje, zeptala se: „Jelo v tom vlaku z Bagdádu hodně lidí? Nějací muži?“

Řekla jsem, že jsem si nikoho nijak zvlášť nevšimla. Večer byli v jídelním voze nějakí dva Francouzi. A pak společnost tří mužů, kteří, jak jsem z jejich řeči vyrozuměla, byli od nějaké firmy, co zavádí potrubí. Přikývla a slabounce vydechla. Znělo to, jako by se jí maličko ulevilo.

Společně jsme vyšly na střechu.

Paní Mercadová tam seděla na zábradlí a doktor Leidner se skláněl nad hromadou kamení a rozbitých nádob, které byly vyrovnané do řad. Byly to dost velké věci, o kterých mluvil jako o ručních mlýncích, palicích, kyjích a kamenných sekerách, a také spousta kameninových střepech s podivnými vzory, jaké jsem ještě nikdy neviděla.

„Pojďte sem,“ zvolala paní Mercadová. „Není to nádherna?“

Západ slunce byl opravdu nádherný. V dálce za Hassaniehem zapadalo slunce a město vypadalo jak z pohádky a také Tigris, valící se širokým řečištěm, připomínal spíš nějakou řeku ze sna než skutečnost.

„Že je to rozkošné, Ericu?“ řekla paní Leidnerová.

Doktor nepřítomně vzhledl, roztržitě zašeptal: „Vážně – rozkošné!“ a dál třídil střepy.

Paní Leidnerová se usmála a řekla: „Archeologové vidí jen to,“ co jim leží pod nohama. Obloha a nebe pro ně neexistují.“

Paní Mercadová se zahihňala.

„Jsou to strašní podivíni, na to teprve přijdete, sestro,“ řekla.

Odmlčela se a pak dodala:

„My jsme všichni tak rádi, že jste tady! Měli jsme o naši paní Leidnerovou velkou starost, nemám pravdu, Louiso?“

„Vy jste měli starost?“

Její hlas nebyl moc povzbudivý.

„No ovšem. Opravdu jí bylo moc mizerně, sestro. Takový ten neklid a rozrušení – všechno možné. Víte, mně když někdo o někom řekne: ‚Vždyť to jsou jen nervy,‘ já vždycky říkám: ‚A může být něco horšího?‘ Nervy jsou přece základ, takový grund člověka, ne?“

Ale, ale, pomyslíla jsem si.

Paní Leidnerová řekla suše: „Už se o mne nemusíte bát, Marie. Sestra se o mne bude starat.“

„Samozřejmě,“ řekla jsem vesele.

„Jistě to bude hned jiné,“ řekla paní Mercadová. „Všichni jsme cítili, že byste se měla poradit s lékařem nebo něco podniknout. Opravdu jste na tom byla nervově špatně, že, Louiso?“

„Tak špatně, že jsem s tím zřejmě šla na nervy i vám,“ řekla paní Leidnerová. „Nemohli bychom mluvit o něčem zajímavějším, než o té mé nešťastné chorobě?“

Pochopila jsem, že paní Leidnerová patří k ženám, které si snadno dělají nepřátele. V jejím hlase bylo cosi nepříjemného a strohého (ne že bych jí to měla za zlé), co vyvolalo na žlutavých tvářích paní Mercadové ruměnec. Něco zakoktala, ale paní Leidnerová vstala a šla za manželem na druhý konec střechy. Pochybují, že ji slyšel přicházet dřív, než mu dala ruku na rameno. Potom rychle vzhledl a v jeho tváři bylo dojetí a jakási dychtivá otázka.

Paní Leidnerová maličko přikývla. Brzo poté se do něho zavěsila a šli spolu k druhému konci zábradlí a pak dolů po schodech.

„Má ji hrozně rád, že?“ řekla paní Mercadová.

„Zdá se,“ řekla jsem. „Rozkošný pohled.“

Upírala na mě podivný, kosý, nějak příliš dychtivý pohled.

„Co si myslíte, že jí opravdu je, sestro?“ zeptala se a trochu při tom ztišila hlas.

„Zdá se, že to není tak vážné,“ řekla jsem vesele. „Myslím, že je jen trochu vyčerpaná,“

Její oči mě pořád probodávaly jako předtím při čaji. Potom náhle řekla: „Vy jste ošetřovatelka z blázince?“

„Co vás nemá,“ řekla jsem, „Jak jste na to přišla?“

Chvilí mlčela a pak řekla: „Víte, jak podivně se chovala? Řekl vám to doktor Leidner?“

Nerada své pacienty pomlouvám. Na druhé straně mám zkušenost, že je často velice těžké dovědět se pravdu od příbuzných, a když člověk neví pravdu, tápe ve tmě a není schopen pacientovi pomoci. Když ovšem léčbu řídí doktor, je to jiné. Ten člověku řekne, co je třeba vědět. Tady ale žádný ošetřující lékař nebyl. Doktor Reilly sem nikdy jako lékař nebyl pozván. A v hloubi srdce jsem si nebyla jistá, jestli mi doktor Leidner řekl všechno, co by mi říct mohl. Manžel často bývá instinktivně nesdílný – a musím přiznat, že si ho v takovém případě tím víc vážím. Čím víc bych ale věděla, tím spíš bych zjistila, co se dá podniknout. Paní Mercadová (kterou jsem v duchu odsoudila jako naprosto falešnou kočku) zřejmě umírala touhou vyprávět. A upřímně řečeno, z lidského i profesionálního zájmu jsem chtěla slyšet, co mi poví. Jestli chcete, můžete to pokládat za prachobyčejnou všední zvědavost.

Řekla jsem: „Pokud jsem z toho vyrozuměla, paní Leidnerová se v poslední době chovala poněkud nenormálně.“

Paní Mercadová se nepříjemně zasmála.

„Nenormálně? To bych prosila. Vyděsila nás vždycky až k smrti. Jednu noc jí někdo klepal na okno. Pak zas to byla ruka bez paže. A když to došlo až k žluté tváři přitisknuté na okno – když ale k tomu oknu doběhla, tak tam nikdo nebyl – no nedivte se, že nám to všechno trochu začalo nahánět husí kůži.“

„Možná, že si z ní někdo dělá legraci,“ dohadovala jsem se.

„Ale ne, to si všechno jen vymýšlí. A před třemi dny, zrovna při obědě, ve vesnici – skoro míli odtud – někdo vystřelil – ona vyskočila a začala ječet – všechny nás to strašně poděsilo. Doktor Leidner se k ní přihnul a choval se neuvěřitelně směšně. V jednom kuse jen říkal: ‚To nic, miláčku, to vůbec nic není.‘ Víte, sestro, mám dojem, že muži někdy ženy v takovém hysterickém fantazírování ještě podporují. A to je chyba, poněvadž to nevede k ničemu dobrému. Výmysly se nemají podporovat.“

„Když to jsou výmysly, tak ne,“ řekla jsem suše.

„A co by to mohlo být jiného?“

Neodpověděla jsem, poněvadž jsem nevěděla, co na to říct. Bylo to směšné. Výstřely a křik – to znělo ještě dost přirozeně, vezmeme-li v úvahu ten nedobrý nervový stav. Ale ta podivná historka se strašidelnou tváří a rukou – to bylo něco jiného. Připadalo mi, že tu jsou pouze dvě možnosti – buď si paní Leidnerová tu historku vymyslela (jako dítě, které se předvádí vyprávěním výmyslů o něčem, co se nikdy nestalo, jen aby bylo středem pozornosti), nebo to byl, jak už jsem řekla, nějaký hloupý vtip. Uvažovala jsem, že je to něco, co by možná ordinární a dost přízemní mladý muž jako třeba pan Coleman mohl pokládat za velikou legraci. Rozhodla jsem se, že si na něho dám pozor. Nervově nemocného člověka může takový hloupý žert klidně přivést do blázince.

Paní Mercadová na mě vrhla letmý pohled a řekla:

„Nepřipadá vám to trochu moc romantické, sestro? Jistým ženám se prostě takové věci stávají.“

„A jí už se takových věcí stalo víc?“ zeptala jsem se.

„Její první manžel padl ve válce, když jí bylo teprve dvacet let. To je přece také velice patetické a romantické, ne?“

„Tomu se říká dělat z komára velblouda,“ poznamenala jsem suše.

„Opravdu pozoruhodná poznámka, sestro.“

Jenomže moc pravdivá. Kolik žen slyší člověk říkat: „Kdyby Donald – nebo Artur – nebo jak se jmenoval – byl naživu. A často si myslím, že kdyby byl naživu zůstal, byl by z něho obtloustlý, neromantický, velice vztekly manželé ve středních letech, prostě nemožný chlap.“

Stmívalo se a navrhla jsem, že bychom snad už měly jít dolů. Paní Mercadová souhlasila a zeptala se mne, jestli se nechci podívat do laboratoře. „Manžel tam jistě ještě pracuje.“

Řekla jsem, že bych laboratoř moc ráda viděla, a tak jsme tam zašly. V místnosti svítila lampa, ale nikdo tam nebyl. Paní Mercadová mi ukázala nějaké přístroje, pár měděných ozdob, které měly být chemicky prozkoumány, a také nějaké kosti potřené voskem.

„Kde ten Joseph může být?“ řekla paní Mercadová.

Nakoukla do kreslárny, kde pracoval Carey. Sotva zvedl hlavu, když jsme vstoupily, a mě překvapil výraz neobyčejného napětí, který měl ve tváři. Z ničeho nic mě napadlo: „Ten člověk je na pokraji zhroucení. Co nevidět se s ním něco nemilého stane.“ A vzpomněla jsem si, že už si toho podivného napětí u něho všiml i někdo jiný.

Když jsme vycházely ven, otočila jsem hlavu, abych se na něho podívala ještě jednou. Skláněl se nad papírem, rty měl křečovitě sevřené a jeho lícni kosti připomínaly „umrlčí lebku“ ještě víc než dřív. Byla to možná jen má fantazie, ale připadal mi jako nějaký rytíř ze starých časů, který jde do bitvy a ví, že v ní najde smrt.

A znovu jsem si uvědomila, že mě ten člověk podvědomě neobyčejně přitahuje.

Pana Mercada jsme našly v obývacím pokoji. Vysvětloval paní Leidnerové nějaký nový postup. Seděla na vysoké dřevěné židli a vyšívala květy na jemné hedvábí. Znovu mě překvapil její zvláštní, křehký a nezemský zjev. Vypadala spíš jako bytost z pohádky než jako člověk z masa a krve.

Paní Mercadová řekla vysokým a pronikavým hlasem:

„Ach, tady tě máme, Josephe! Myslely jsme, že tě najdeme v laboratoři.“

Mercado vyskočil. Vypadal vyděšeně a zmateně, jako by její příchod zlomil nějaké kouzlo. Vykoktal ze sebe: „Já – já už musím „jít. Jsem zrovna uprostřed... uprostřed...“

Větu nedokončil, ale otočil se ke dveřím.

Paní Leidnerová řekla svým měkkým, ospalým hlasem: „Dopovíte mi to někdy jindy. Bylo to moc zajímavé.“

Pohlédla na nás, usmála se trochu sladce, ale tak nějak odtažitě a znova se sklonila nad vyšíváním.

Za chvíli řekla: „Támhle jsou nějaké knihy, sestro. Máme tu docela slušný výběr. Vyberte si nějakou a sedněte si.“

Sklonila jsem se k polici s knhami. Paní Mercadová ještě chvíli zůstala v místnosti, pak se prudce otočila a odešla. Když šla kolem mne, viděla jsem jí do obličeje a nelíbilo se mi, jak se tváří. Zdálo se, že běsní vzteky.

Bezděčně jsem si vzpomněla na leccos z toho, co říkala paní Kelseyová a čím narážela na paní Leidnerovou. Nechtělo se mi tomu věřit, poněvadž na mě paní Leidnerová udělala dobrý dojem, ale přesto bych byla ráda věděla, jestli na tom na všem není aspoň zrníčko pravdy.

Nezdálo se mi, že by za to všechno mohla jen ona, ale přece jen byl fakt, že ta milá a ošklivá slečna

Johnsonová a ta všední klepnička paní Mercadová s ní v přitažlivosti nemohly soupeřit.

A pak, muži jsou na celém světě stejní. To člověk v mém povolání brzo pozná.

Mercado byl chudáček a nemyslím si, že by paní Leidnerová o jeho obdiv dvakrát stála, ale zato jeho ženě to zřejmě vadilo, jestli se nemýlím, nesla to velice těžce a dalo se předpokládat, že by byla schopná paní Leidnerové něco provést, kdyby k tomu měla příležitost.

Podívala jsem se na paní Leidnerovou. Seděla tam, vyšívala ty roztomilé květy a vypadala nepřítomně, lhostejně a povzneseně. Měla jsem pocit, že bych ji snad měla nějak varovat. Možná že nemá ani tušení, jak hloupá, omezená a nepříčetná může být žárlivost a nenávist a jak málo stačí k tomu, aby vzplanuly.

Pak jsem si ale v duchu řekla: „Jsi blázen, Amy Leatheranová. Paní Leidnerová není malé dítě. Může jí být tak kolem čtyřiceti a tak asi ví o životě všechno, co se o něm dá vědět.“

Měla jsem ale pocit, že to možná přece jen neví.

Vypadala tak podivně a nezkušeně.

Začala jsem uvažovat, jaký asi měla život. Věděla jsem, že se teprve před dvěma lety provdala za doktora Leidnera. Podle toho, co říkala paní Mercadová, musel však její první manžel umřít někdy před panácti roky.

Sedla jsem si s knihou vedle ní, ale zanedlouho jsem odešla, abych se před večerí trochu upravila. Jídlo bylo výborné, dobře připravené a hodně kořeněné. Všichni šli brzy spát a já jsem byla jen ráda, poněvadž jsem byla unavená.

Doktor Leidner se mnou zašel do mého pokoje, aby se podíval, jestli mi nic nechybí.

Přátelsky mi podal ruku a řekl radostně:

„Je s vámi spokojená, sestro. Líbíte se jí od první chvíle. Jsem moc rád a věřím, že všechno bude co nevidět v pořádku.“

Radoval se málem jako malý kluk.

A já měla také pocit, že se paní Leidnerové líbím, a také jsem z toho měla docela radost.

Tu jeho důvěru jsem však úplně nesdílela a nějak jsem cítila, že je to všechno mnohem složitější, než on sám tuší.

Bylo tu něco – něco, nač jsem nemohla přijít! Cítila jsem to ale ve vzduchu.

Lůžko bylo pohodlné, ale přesto jsem moc dobře nespala. Zdálo se mi několik snů.

Slova Keatsovy básně, kterou jsem se jako dítě musela učit nazpaměť se mi ustavičně honila hlavou.

Pořád jsem se pletla, a to mi dělalo starost. Byla to báseň, kterou jsem nikdy neměla ráda – snad proto, že jsem se ji musela učit nazpaměť, ať se mi to líbilo nebo ne. Když jsem se ale probudila ve tmě, poprvé

jsem v ní našla cosi krásného.

„Proč bloudíš, muži zoufalý – a“ (jak to bylo dál?) – proč jsi bledý tak?“ Prvně jsem v duchu viděla rytířovu tvář – a byla to tvář pana Careye – zasmušilá, napjatá a bronzová – jako tváře těch nešťastných mladých mužů, které jsem jako děvče vídala za války... a bylo mi ho líto – a pak jsem znovu usnula a zdálo se mi, že ta La Belle Dame Sans Merci je paní Leidnerová a že se sklání s koně a v ruce drží nějaké květované vyšívané – potom kůň klopýtl a všude tam byly kosti natřené voskem a probudila jsem se s husí kůží a v zimnici a řekla jsem si, že to kořeněné jídlo nesmím nikdy na noc jíst.

KAPITOLA VII

Muž v okně

Myslím, že bych měla říct rovnou, že tento příběh nehodlám podbarvovat žádným místním ani jiným koloritem. O archeologii vůbec nic nevím a nemohu říct, že bych po tom nějak moc toužila. Nechápu, jaký to má smysl štourat se v lidských pozůstatcích a vyhrabávat dávno opuštěná obydlí. Pan Carey mi říkal, že nemám pro archeologii buňky a nepochybuji o tom, že měl docela pravdu.

Hned to ráno po mém příchodu se mne pan Carey zeptal, zda se nechci jít podívat na palác, jehož plán prý pořizuje; nyslím, že to tak řekl. Jak může člověk dělat plán něčeho, co už před tisíci lety stálo, to tedy nevím. Řekla jsem mu, že půjdu ráda, mám-li říct pravdu, dokonce mě to trochu vzrušilo. Podle toho, co jsem slyšela, měl ten palác být starý asi tři tisíce, let. Zajímalo mě, jaké paláce tenkrát měli a jestli to bude jako to zařízení z Tutanchamónovy hrobky, které jsem viděla na fotografiích. Jenomže ona tam byla jen samá hlína! Špinavé hliněné zdi, vysoké asi šedesát centimetrů – a nic víc! Pan Carey mě vodil sem a tam a vykládal mi spoustu věcí – že tu býval veliký dvůr, a tady zas nějaké komnaty a horní patro a různé další místnosti, do kterých se chodilo z toho dvora uprostřed. Já jsem si ale pořád myslela: „Jak může vědět?“, jenomže jsem pochopitelně příliš zdvořilá, než abych mu to řekla. Byla jsem tím vším moc zklamaná. Celé ty vykopávky mi připadaly jen jako hromady hlíny – nikde nic pěkného ze zlata nebo z mramoru. To domek mé tety v Criklewoodu je panečku jinší zřícenina! A ti staří Asyřané, nebo kdo to byl, si prosím říkali králové! Když mi pan Carey ukázal ty jejich staré „paláce“, předal mě otci Lavignymu, který mi ukázal ostatní vykopávky. Trochu jsem se otce Lavignyho bála, poněvadž to je mnich a cizinec a má tak hluboký hlas a vůbec, ale byl velice laskavý, ačkoli mluvil poněkud nejasně. Chvilími jsem měla dojem, že mu to všechno připadá stejně neskutečné jako mně.

Paní Leidnerová mi to později vysvětlila. Říkala, že otce Lavignyho zajímají jenom „psané dokumenty“ – tak to aspoň nazvala. Ti lidé tenkrát všechno psali do hlíny, takovými podivnými pohanskými znaky, ale mělo to asi hlavu i patu. Byly tam dokonce školní tabulky – na jedné straně učitelova předloha a na druhé pokusy žáků. Přiznám se, že to mě zajímalo trochu víc – připadalo mi to tak nějak lidské, jestli mi dobře rozumíte.

Otec Lavigny mě provedl kolem vykopávek a ukázal mi, kde byly chrámy a paláce a kde soukromé domy. Zavedl mě také na místo, kde prý býval starý babylónský hřbitov. Mluvil dost legračně a s pomlkami, jako když mi vždycky předhodí jen kousek informace a hned přejde k něčemu jinému.

Řekl mi: „Je to dost divné, že jste sem přišla. Myslíte, že je paní Leidnerová opravdu nemocná?“

„Nevím, jestli je nemoc to přesné slovo,“ řekla jsem opatrně.

„Zvláštní žena,“ řekl. „Možná i nebezpečná.“

„Jak to myslíte?“ řekla jsem. „Nebezpečná? Jak nebezpečná?“

Zamyšleně potřásl hlavou.

„Řekl bych, že je bezohledná,“ pravil. „Ano, uměla by být naprosto bezohledná.“

„Jestli se neurazíte,“ řekla jsem, „tak tohle pokládám za nesmysl.“

Zavrtěl hlavou.

„Neznáte ženy tak jako já,“ řekl.

Zdálo se mi dost legrační, že to říká mnich. Je ovšem možné, že slyšel hezkou spoustu všelijakých věcí při zpovědích. Nebyla jsem si ale jistá, jestli mniši taky zpovídají, nebo zda na to mají právo jen kněží. A on přece byl mnich, když nosil tu dlouhou vlněnou kutnu, kterou stále zametal prach, a také růženec a další takové ty věci.

„Věřte, že by uměla být bezohledná,“ řekl hloubavě. „Tím jsem si zcela jistý. A přestože je tak tvrdá – jako kámen, jako mramor – přesto se bojí. Čeho se bojí?“

To bychom asi rádi věděli všichni, napadlo mě.

Koneckonců je možné, že to ví její manžel, ale pochybuji, že by to věděl ještě někdo jiný.

Otec Lavigny na mne pojednou upřel jasné, tmavé oči.

„Je to tu všechno tak zvláštní? Připadá vám to zvláštní? Nebo docela normální?“

„Tak docela normální ne,“ řekla jsem uvážlivě. „Je tu slušné pohodlí, pokud jde o vybavení, ale člověk se tu moc pohodlně necítí.“

„Totéž cítím já. Mám takový dojem,“ – pojednou na něm bylo ještě víc vidět, že je cizinec – „že se tu něco chystá. Doktor Leidner je jak vyměněný. Něco mu také dělá starosti.“

„Zdraví jeho ženy?“

„Snad. Ale ještě něco víc. Je tady – jak bych to řekl – jakýsi neklid.“

A to měl pravdu, ten „neklid“ cítili všichni.

Nic víc už jsme si neřekli, poněvadž k nám přišel doktor Leidner. Ukázal mi dětský hrob, který právě odkryli. Bylo to dojemné – ta malá kostička a nějaké nádoby a tretky, o nichž doktor Leidner řekl, že to byly korálové náhrdelníky.

Rozesmáli mě dělníci. Nikdy jsem neviděla takovou spoustu strašáků pohromadě – všichni v dlouhých chalátech, v hadrech a s ovázanými hlavami, jako by měli bolení zubů. A co chvíli, jak chodili sem a tam a odnášeli koše s hlínou, se dávali do zpěvu – aspoň jsem si myslela, že to má být zpěv – podivná monotónní melodie, která se pořád a pořád opakovala. Všimla jsem si, že většina měla strašné oči – teklo jim z nich a někteří vypadali, jako by byli napůl slepí. Zrovna jsem uvažovala, jací jsou to ubožáci, když doktor Leidner řekl: „Ti hoši vypadají docela pěkně, co?“ a mě napadlo, jak je svět divný, když dva různí lidé vidí stejnou věc každý z jiného konce. Nevysvětlila jsem to moc dobře, ale jistě uhodnete, jak to myslím. Za chvíli doktor Leidner řekl, že si jde domů vypít polední šálek čaje, a tak jsme se ve dvou vraceli k domu a on mi vyprávěl. Když vysvětloval on, bylo to něco úplně jiného. Jako bych viděla, jak to tu bývalo – ulice a domy – a ukázal mi také pec, kde pekli chleba, a říkal, že Arabové jedli chleba, který se velice podobal našemu.

Došli jsme domů a zjistili jsme, že paní Leidnerová už vstala. Vypadala dnes líp, nezdála se tak vyzáblá a unavená. Čaj nám přinesli téměř hned a doktor Leidner vyprávěl ženě, co nového bylo dopoledne na vykopávkách. Potom se vrátil do práce a paní Leidnerová se mne zeptala, nechci-li si prohlédnout některé nálezy, které dosud učinili. Přirozeně jsem řekla „Ano“, a tak mě zavedla do místnosti s vykopávkami. Byly tam spousty všelijakých věcí – většinou rozbité hrnce, jak se mi zdálo – ale některé byly zdrátované a spleené dohromady. Myslela jsem si, že by se to všechno mohlo krásně vyhodit.

„To je ale, škoda,“ řekla jsem, „že jsou všechny tak rozbité, vidíte? Stojí to vůbec za to je schovávat?“

Paní Leidnerová se malinko usmála a řekla: „Chraňte se tohle říct před Ericem. Toho ty hrnce zajímají na světě ze všeho nejvíc a některé z nich patří k tomu nejstaršímu, co máme – jsou staré snad sedm tisíc let.“ A vysvětlila mi, že některé pocházejí z velice hluboké sondy, vedené až do úpatí kopce, a že některé byly rozbité už před tisíci lety a spleené smolou, což potvrzuje, že lidé tehdy lpěli na svých věcech zrovna tak jako dnes.

„A teď vám ukážeme něco, co vás víc nadchne.“

Sundala s police krabici a ukázala mi krásnou zlatou dýku s temně modrými kameny na rukojeti.

Vykřikla jsem nadšením.

Paní Leidnerová se usmála.

„Ano, všem se líbí zlato! Jen mému manželovi ne.“

„Proč je pan doktor Leidner nemá rád?“

„Především proto, že přijde draho. Kopáčovi, který je najde, musí zaplatit váhu předmětu ve zlatě.“

„Panebože!“ zvolala jsem. „A proč?“

„To je tady zvykem. Především je to pojistka proti krádeži. To víte, kdyby to ukradli, neprodali by to jako archeologickou cennost, ale jen jako zlato. Roztavili by to. A tak jim tu poctivost usnadňujeme.“

Sundala jiný podnos a ukázala mi opravdu krásnou zlatou číši, ozdobenou ornamentem z beraních hlav. Znova jsem nedokázala potlačit nadšení.

„Je to nádherné, že? To jsme našli v knížecím hrobě. Objevili jsme ještě jiné královské hroby, ale většina jich byla vyloupená. Tahle číše je náš nejceněnější nález. Patří vůbec k nejlepším, jaké se kdy našly. Raná babylónská kultura. Unikát.“

Pojednou si paní Leidnerová přidržela číši před očima a jemně po ní škrábla nehtem.

„To je zvláštní! Opravdu na ní je vosk. Někdo tu musel být se svíčkou.“ Uloupla si malý plátek vosku a vrátila číši na místo.

Potom mi ještě ukázala pár velice podivných terakotových figurek, ale většina jich byla strašně nestydatá.

Ti starověcí lidé měli ale hanebné myšlenky!

Když jsme se vrátily na verandu, seděla tam paní Mercadová a lakovala si nehty. Ruku držela před sebou a zkoumavě obdivovala výsledek své práce. Pomyslela jsem si, že něco hnusnějšího, než je ta oranžově červená barva, si člověk stěží dokáže představit.

Paní Leidnerová si s sebou z místnosti pro vykopávky přinesla velice jemný talířek, rozbitý na několik kusů, a trpělivě jej teď skládala dohromady. Chvilku jsem ji pozorovala a pak jsem se zeptala, zda bych jí nemohla pomoci.

„To budu ráda, je jich tam spousta.“ Došla pro zásobu střepů a pustily jsme se do práce. Brzo mi to začalo jít od ruky a paní Leidnerová pochválila mou dovednost. Na tom ovšem není nic zvláštního – většina ošetřovatelek má šikovné prsty.

„Vy jste všichni tak pilní!“ řekla paní Mercadová. „Připadám si před vámi jak hrozný lenoch. Ale já jsem lenoch.“

„A proč byste nebyla, když se vám to líbí?“ řekla paní Leidnerová.

Měla při tom velice lhostejný hlas.

Ve dvanáct byl oběd. Potom doktor Leidner s panem Mercadem čistili nějaké nádoby a polévali je roztokem kysličníku vodičitého. Jeden hrnek dostal krásnou švestkovou barvu a na druhém vystoupil vzor s býčími rohy. Bylo to hotové kouzelnictví. Ta naschlá hlína, kterou nebylo možno umýt, proměnila se v jakousi pěnu a dala se lehko spláchnout.

Pan Carey a pan Coleman odešli dohlížet na vykopávky a pan Reiter se odebral do své fotografické laboratoře.

„Co budeš dělat, Louiso?“ zeptal se pan Leidner manželky, „Neměla by sis trochu odpočinout?“

Od někoho jsem se doslechla, že si paní Leidnerová chodí každý den po obědě zdímnout.

„Odpočinu si až tak za hodinu. Půjdu pak možná na procházku.“

„Výborně. Půjdete s ní, sestro?“

„Samozřejmě,“ řekla jsem.

„Ale ne,“ řekla paní Leidnerová. „Chodím ráda sama. Sestra nesmí brát své povinnosti tak vážně, aby si myslela, že mě nesmí spustit s očí.“

„Já ale půjdu ráda,“ řekla jsem.

„Opravdu ne – chci jít sama.“ Byla neoblomná, téměř strohá, „Musím také někdy být chvilku sama.“

Potřebuji to.“

Samozřejmě jsem na ni nenaléhala. Když jsem však odcházelo, abych se sama trochu prospala, blesklo mi hlavou, že je dost divné, když paní Leidnerová, s těmi svými záchvaty nervozity a strachu, se jde takhle procházet sama, bez jakékoli ochrany.

A když jsem pak v půl čtvrté vyšla ze svého pokoje, bylo nádvoří skoro prázdné. Seděl tam jen malý hoch s velikou měděnou mísou, který omýval střepy a nádoby, a pan Emmott, který je třídil a rovnal. Šla jsem k nim a právě v té chvíli vešla z průjezdu na nádvoří paní Leidnerová. Tak svěží jsem ji ještě neviděla. Oči jí zářily a zdálo se, že je v dobré náladě a skoro veselá.

Doktor Leidner vyšel z laboratoře a šel k ní. Ukázal jí velikou mísu s býčími rohy.

„Prehistorické vrstvy jsou mimořádně bohaté,“ řekl. „Zatím je ta letošní sezóna výborná. Měli jsme velké štěstí, že jsme hned na začátku našli tu hrobku. Jediný, kdo si může naříkat, je otec Lavigny. Tabulky jsme zatím nenašli skoro žádné.“

„A moc toho asi nevyužil ani z těch několika málo, které se našly,“ řekla paní Leidnerová suše. „Možná, že je skvělý odborník na čtení těch písem, ale je také neuvěřitelně líný. Prospí vřdycky celé odpoledne.“

„Chybí nám tu Byrd,“ řekl doktor Leidner. „Tenhle člověk mi připadá tak trochu ortodoxní – já to ovšem nemůžu odpovědně posoudit. Některé jeho překlady mě překvapily, mám-li to říct hodně mírně. Nemůžu například věřit, že má pravdu s nápisem na té cihle, a přece to musí znát.“

Po čaji se mne paní Leidnerová zeptala, jestli nechci jít na procházku k řece. Napadlo mě, že se možná obává, že se mne její odmítnutí po obědě dotklo, ale chtěla jsem jí ukázat, že nejsem žádná netykavka, a tak jsem hned přijala.

Byl to nádherný večer. Cestička vedla mezi poli s ječmenem a pak mezi rozkvetlými ovocnými stromy. Konečně jsme došly na břeh Tigridu. Nalevo blízoučko od nás byl Tell Yarimjah s kopáči, zpívajícími ty své podivné monotónní melodie. Kousek vpravo bylo velké vodní kolo, které vydávalo zvláštní vrzavý zvuk. Zpočátku mne z toho trnuly zuby, ale pak jsem si na to zvykla a působilo to na mě uklidňujícím způsobem. Za vodním kolem byla vesnice, odkud docházela na práci většina kopáčů.

„Není to krásné?“ řekla paní Leidnerová,

„Je tu neobyčejný klid,“ řekla jsem já. „A baví mě, že jsem tak daleko od světa,“

„Daleko od světa,“ opakovala paní Leidnerová. „Ano. Tady by se člověk koneckonců mohl cítit bezpečný.“ Potravě jsem se po ní podívala, ale mám za to, že mluvila spíš sama k sobě a nebyla si vědoma toho, že její slova leccos napovídají.

Vydaly jsme se zpátky k domovu.

Pojednou mi paní Leidnerová tak divoce sevřela paži, že jsem málem vykřikla,

„Kdo je to, sestro? Co tam dělá?“

Kousek před námi, právě tam, kde se cesta přibližuje k domu výpravy, stál nějaký muž. Měl evropské šaty a zdálo se, že stojí na špičkách a pokouší se nahlédnout do okna.

Chvilku jsme ho pozorovaly, ale pak se otočil, zahlédl nás a hned šel po cestě dál k nám. Paní Leidnerová mi stiskla paži ještě víc.

„Sestro,“ šeptala, „sestro...“

„Nic se neděje, zlatíčko, nic se neděje,“ řekla jsem konejšivě.

Muž kolem nás přešel. Byl to Iráčan a paní Leidnerová si oddechla už ve chvíli, kdy ho poznala a kdy se k nám teprve blížil.

„To je jen nějaký Iráčan,“ řekla.

Šly jsme dál. Podívala jsem se do toho okna, když jsme šly kolem. Bylo jednak zamřížované a navíc tak vysoko, že do něho ze země vůbec nebylo vidět, poněvadž cesta zde byla hodně pod úrovní vnitřního nádvoří.

„To tam koukal jen tak ze zvědavosti,“ řekla jsem.

Paní Leidnerová přikývla.

„Jistě. Na okamžik jsem si ale myslela –“

Zarazila se.

V duchu jsem si řekla: „Co jste si myslela? To je to, co bych chtěla vědět. Co jste si myslela?“

Jednu věc jsem ale od té chvíle věděla určitě – že se paní Leidnerová bojí nějaké konkrétní osoby.

Někoho z masa a krve.

KAPITOLA VIII

Noční poplach

Je dost těžké přesně odhadnout, co všechno bych měla zaznamenat z toho týdne, který následoval po mém příjezdu do Tell Yarimjahu.

Ohlížím-li se zpět ze svého dnešního hlediska, kdy už všechno vím, vidím spoustu detailů a stop, k nimž jsem předtím byla naprosto slepá.

Mám-li však vyprávět příběh jaksepatří, měla bych se pokusit rekonstruovat stanovisko, které jsem zaujímal tehdy, a rozpomenout se, jak jsem byla zmatená, neklidná a stále víc si vědoma že něco není v pořádku.

Neboť jedna věc byla jistá – ten podivný dojem napětí a rozpaků nebyl vymyšlený. Existoval. A komentoval jej dokonce i Coleman, který měl hroší kůži.

Slyšela jsem ho, jak řekl: „Tenhle flek mi začíná jít na nervy. To jsou tu vždycky takhle nenaložení?“

Řekl to Davidu Emmottovi – druhému asistentovi. Pana Emmotta jsem si docela oblíbila; vycítila jsem s jistotou, že v jeho mlčenlivosti není nepřátelský tón. Měl v sobě cosi neochvějného a uklidňujícího v ovzduší, v němž nikdo nevěděl, co si ti druzí myslí a co cítí.

„Ne,“ odpověděl tehdy panu Colemanovi. „Loni to tu takové nebylo.“

Nijak to ale neupřesnil a také nic víc neřekl.

„Neumím si představit, co za tím za vším vězí,“ řekl pan Coleman dotčeně.

Emmott pokrčil rameny, ale neodpověděl.

Pohovořila jsem si se slečnou Johnsonovou a to mi dost věcí objasnilo. Moc jsem si ji oblíbila, poněvadž byla schopná, věcná a inteligentní. Bylo zřejmé, že doktora Leidnera zbožňuje jako nějakého hrdinu.

Vypověděla mi při této příležitosti celý jeho život od mládí. Věděla kde všude řídil vykopávky a znala i jejich výsledky. Přisahala bych, že by dokázala citovat pasáže ze všech přednášek, které kdy měl. Řekla mi, že ho pokládá za nejlepšího žijícího archeologa.

„A je takový prostý. Žije mimo tento svět. Ten ani neví, co to je ješitnost. Tak prostý dokáže být jen opravdu velký muž.“

„To je tedy pravda,“ řekla jsem. „Velcí lidé nepotřebují zdůrazňovat svůj vlastní význam.“

A je takový srdečný. Nemohu vám ani říct, jak nám tu vždycky bylo veselo – jemu, Richardu Careyovi a mně – ten první rok, co jsme tu byli. Moc skvělá a bezstarostná parta. Richard Carey s ním ovšem pracoval už v Palestině. Jsou přátelé dobrých deset let. Já sama už ho znám sedm roků.“

„Pan Carey je velký krasavec,“ řekla jsem.

„Ano – to je.“

Řekla to trochu moc úsečně.

„Je ale až příliš zamlklý, nezdá se vám?“

„Nebýval takový.“ řekla slečna Johnsonová rychle. „To je od té doby –“

Pojednou se zarazila.

„Od které doby –?“ napovídala jsem jí.

„No to víte,“ slečna Johnsonová příznačně pokrčila rameny. „Dneska se strašně moc věcí změnilo.“

„Neodpověděla jsem. Doufala jsem, že bude pokračovat – což se také stalo – ale před těmi svými poznámkami se krátce zasmála, jako by chtěla bagatelizovat jejich závažnost.“

„Obávám se, že jsem trochu konzervativní starý podivín. Někdy si myslím, že archeologova manželka nemá svého muže doprovázet na výpravu, když nemá skutečný zájem o věc. Často jsou z toho všelijaké třenice.“

„Myslíte paní Mercadovou –“ hádala jsem.

„Ach ta!“ Slečna Johnsonová mou domněnku rázně zamítla. „Myslela jsem opravdu jen paní Leidnerovou. Je to velice okouzující žena a člověk snadno pochopí, proč se do ní doktor Leidner ‚zcvoknul‘, mám-li použít slangového termínu. Nedovedu se ale ubránit pocitu, že sem nepatří. To ona – její přítomnost tu vyvolává ten neklid.“

Slečna Johnsonová tedy byla stejného názoru jako paní Kelseyová, že totiž za to napjaté ovzduší je odpovědná paní Leidnerová. Z čeho však potom pramení ta nervozita a strach paní Leidnerové?

„Především to připravuje o klid jeho,“ řekla slečna Johnsonová vážně. „To se ví – já jsem jako jeho věrný, ale žárlivý pes. Nerada ho vidím takhle unaveného a ustaraného. Měl by se plně soustředit na svou práci, neměl by se rozptylovat manželkou a těmi jejími hloupými obavami. Když je nervózní, že se dostala do takového zapadákova, měla radši zůstat v Americe. Nemám trpělivost s lidmi, kteří někam přijdou, nic nedělají a jenom bručí.“

Pokračovala s jistou obavou, že řekla víc, než říci chtěla: „To víte, že ji obdivuju. Je to moc hezká žena a umí být okouzující, když jí na tom záleží.“

A u toho jsme zůstaly.

Pomyslela jsem si, že je to vždycky tak – kde je víc žen pohromadě, tam propukne žárlivost. Slečna Johnsonová zřejmě neměla ráda manželku svého představeného (což je možná přirozené) a jestli se nemýlím, paní Mercadová ji přímo nenáviděla.

Další žena, která neměla paní Leidnerovou ráda, byla Sheila Reillyová. Objevila se u vykopávek jednou či dvakrát – jednou přijela autem a dvakrát s nějakým mladíkem na koni – vlastně na dvou koních, což je vám snad jasné. Tak nějak jsem si mimoděk myslela, že má slabost pro toho zamlklého mladého Američana – Emmotta. Když měl dozor u vykopávek, vždycky si s ním bůhvíjak dlouho vykládala a zdálo se mi, že i on obdivuje ji.

Jednoho dne, a dost nerozvážně, jak se mi aspoň zdálo, se o tom paní Leidnerová zmínila při snídani.

„To Reillyovic děvče uhání Davida,“ řekla a krátce se zasmála. „Chudáčku Davide, nedá vám pokoj ani u těch vykopávek. Ta děvčata jsou ale bláznivá!“

Pan Emmott neodpověděl, ale osmahlá tvář mu pořádně zrudla.

Vzhlédl a s podivným výrazem se jí podíval přímo do očí – neuhýbavým, tvrdým pohledem, v němž bylo cosi jako výzva.

Nepatrně se usmála a podívala se jinam.

Zaslechla jsem, jak otec Lavigny něco zamumlal, ale když jsem řekla „Prosím?“, zavrtil jen hlavou a tu svou poznámku už neopakoval.

To odpoledne mi řekl pan Coleman: „Mám-li být upřímný, neměl jsem zpočátku paní Leidnerovou moc rád. Zakřikla mě pokaždé, jakmile jsem otevřel pusu. Teď jí ale nějak líp rozumím. Patří k nejlaskavějším ženám, s jakými jsem se kdy setkal. Člověk jí začne vykládat o všech svých pošetilostech dřív, než si uvědomí, co dělá. Má pífku na Sheilu Reillyovou, to vím, ale Sheila k ní byla párkrát zatraceně hrubá. To je na Sheile to nejhorší – je strašně nevychovaná. A hrozně vzteká!“

Tomu jsem ráda věřila. Doktor Reilly ji rozmazlil.

„Je přirozené, že si o sobě moc myslí, když je jediná mladá žena tady. To jí ale neomlouvá, že mluví s paní Leidnerovou, jako by paní Leidnerová byla její prateta. Paní Leidnerová jistě není žádný zajíček, ale vypadá moc dobře. Podobá se více z pohádky, která se s bludičkou vynoří z močálu a odláká člověka s sebou. Dodal ještě s trpkostí: „Nemyslete si, že Sheila někoho láká. Ta umí tak akorát někoho setřít.“

Zapamatovala jsem si ještě dvě víceméně významné příhody.

Jednou jsem zašla do laboratoře, kde jsem si chtěla vzít trochu acetonu, abych smyla s prstů lepidlo, jímž jsem slepovala střepy. V koutě seděl pan Mercado, hlavu měl položenou na rukou a domnívala jsem se, že spí. Vzala jsem si lahvičku, kterou jsem potřebovala, a bez průtahů jsem odešla.

Hned ten večer mě paní Mercadová k mému velkému překvapení začala vyslýchat:

„Vy jste vzala z laboratoře lahvičku acetonu?“

„Ano,“ řekla jsem. „Vzala.“

„Víte přece, že malá lahvička acetonu je v místnosti pro vykopávky.“

Říkala to velice pohněvaně.

„To jsem nevěděla, že tam je.“

„Já myslela, že to víte. Chtěla jste jen špiclovat, že? Já vím, co jsou zač sestry ze špitálu.“

Zírala jsem na ni.

„Nevím, o čem mluvíte, paní Mercadová,“ pravila jsem důstojně. „Můžete být ubezpečena, že nikoho nešpicluji.“

„Kdepak! Ovšemže ne! Myslíte, že nevím, proč tu jste?“

Na okamžik jsem si skutečně myslela, že je opilá. Mlčky jsem odešla, ale připadalo mi to velice podivné. Druhá příhoda také nebyla moc významná. Pokoušela jsem se kouskem chleba přilákat štěňátko. Bylo velice bázlivé a jako všichni arabští psi bylo přesvědčeno, že nezamýšlím nic dobrého. Uteklo mi a běžela jsem za ním průjezdem a za roh domu. Utíkala jsem kolem rohu tak divoce, že jsem vrazila do otce Lavignyho a dalšího muže, kteří tam spolu stáli. Hned jsem si uvědomila, že je to ten muž, kterého jsem nedávno s paní Leidnerovou viděla, jak se pokoušel nakouknout do okna.

Omluvila jsem se a otec Lavigny se usmál. Dal tomu muži sbohem a vrátil se se mnou do domu.

„Víte, já se stydím,“ řekl. „Jsem znalec orientálních jazyků a nikdo z těch lidí u vykopávek mi nerozumí. To je přece ponižující, ne? Ten člověk je z města a ověřoval jsem si s ním svou arabštinu, abych se přesvědčil, jestli dělám pokroky, ale zas to za moc nestálo. Leidner říká, že mluvím příliš čistou arabštinou.“

To bylo všechno, ale mihlo se mi hlavou, že je to nějaké divné, když se ten člověk pořád potlouká kolem domu.

Té noci jsme měli poplach.

Byly asi dvě hodiny. Mám lehký spánek, jako většina ošetrovatelek. Probudila jsem se a seděla jsem už na posteli, když se otevřely dveře.

„Sestro, sestro!“

Byl to hlas paní Leidnerové – tichý a naléhavý.

Škrtl jsem sirkou a zapálila svíčku.

Paní Leidnerová stála ve dveřích v dlouhém modrém županu. Byla doslova zkamenělá hrůzou.

„Někdo je – někdo je v pokoji vedle mé ložnice... Slyšela jsem ho, jak škrábe na zeď.“

Vyskočila jsem z postele a šla k ní.

„Nic se neděje,“ řekla jsem. „Jsem u vás. Nebojte se, zlatíčko.“ Zašeptala: „Dojděte pro Erica.“

Přikývla jsem, vyběhla jsem ven a zaklepala na jeho dveře.

V minutě byl u nás. Paní Leidnerová seděla na mé posteli a ztěžka oddechovala.

„Slyšela jsem ho,“ řekla. „Slyšela jsem ho – jak škrábe na zeď.“

„Někdo byl v místnosti pro vykopávky?“ zvolal doktor Leidner.

Rychle vyběhl ven – a mně jen blesklo hlavou, jak různě ti dva reagovali. Strach paní Leidnerové byl naprosto osobní, kdežto myšlenky doktora Leidnera se hned rozlétly k jeho vzácným pokladům.

„Místnost pro vykopávky!“ vydechla paní Leidnerová. „No ovšem! Já jsem ale hloupá!“

Vstala, zabalila se do županu a vybídla mě, abych šla s ní. Po panickém strachu u ní už nebylo ani stopy.

Přišly jsme do místnosti pro vykopávky a našly jsme tam doktora Leidnera a otce Lavignyho. Otec Lavigny také zaslechl nějaký hluk, vstal, aby zjistil, co se děje, a zdálo se mu, že v té místnosti zahlédl světlo.

Zdržel se, než si obul trepky a rozsvítil baterku, takže když tam vešel, nezastihl už nikoho. Dveře však byly zamčené – jako přes noc vždycky.

Když prý se přesvědčoval, že nebylo nic ukradeno, přišel za ním doktor Leidner.

Víc se nedalo zjistit. Vrata průjezdu byla zamčená. Hlídači přísahali, že zvenčí se nikdo nemohl do domu dostat; ale vyloučené to nebylo, poněvadž podle všeho spali jako zabíjí. Nikde nebyly žádné stopy po vetřelci a nic se neztratilo.

Bylo možné, že paní Leidnerovou vylekal šramot, který způsobil otec Lavigny, když bral s polic krabice, aby se ujistil, zda je všechno na svém místě.

Otec Lavigny naproti tomu s určitostí tvrdil, že (a) slyšel kroky, které zazněly pod oknem, a (b) v místnosti pro vykopávky zahlédl záblesk světla, pravděpodobně baterky.

Ostatní nic neslyšeli ani neviděli.

Celá záležitost má v mém vyprávění tu cenu, že přiměla paní Leidnerovou, aby se mi příští den vyzpovídala.

KAPITOLA IX

Příběh pani Leidnerové

Právě jsme byli po obědě. Paní Leidnerová odešla do svého pokoje jako obvykle si odpočinout. Připravila jsem jí na postel spoustu polštářů a dala jsem jí tam knihu. Odcházela jsem už z místnosti, když mě znovu zavolala.

„Nechodte pryč, sestro, chtěla bych vám něco říct.“

Vrátila jsem se do pokoje.

„Zavřete dveře.“

Poslechla jsem.

Vstala s postele a začala přecházet sem tam. Viděla jsem, že k něčemu sbírá odvalu, a nechtěla jsem ji vyrušovat. Zřejmě se nemohla dlouho rozhodnout.

Konečně ji nervozita přece jen dohnala tam, kam bylo třeba. Otočila se a řekla úsečně: „Posadte se.“

S naprostým klidem jsem si sedla ke stolu. Začala nervózně: „Jistě byste ráda věděla, co to všechno znamená?“

Jenom jsem přikývla, ale neřekla jsem nic.

„Rozhodla jsem se, že vám všechno povím! Musím to někomu vypovědět, nebo se zblázním.“

„No,“ řekla jsem, „myslím, že to bude opravdu lepší. Není lehké někomu pomáhat, když při tom člověk tápe ve tmě.“

Přestala neklidně přecházet a otočila se ke mně.

„Víte, čeho se bojím?“

„Nějakého muže,“ řekla jsem.

„Ano – ale neptala jsem se, koho se bojím, ale čeho.“

Čekala jsem.

Řekla: „Mám strach, že budu zabita.“

Tak – a bylo to venku. Nechtěla jsem dát najevo, že mě to příliš zajímá. Beztak neměla daleko k hysterickému záchvatu.

„Kristepane,“ řekla jsem. „Je to možné?“

Pak se paní Leidnerová začala smát. Smála se a smála – až jí slzy tekly po tvářích.

„Och – jak jste to řekla!“ vydechla. „Jak jste to řekla...“

„Ale, ale,“ řekla jsem, „Tak tohle – ne.“ Mluvila jsem velice ostře. Vmáčkla jsem ji do židle, šla jsem k umyvadlu, namočila houbu do studené vody a otřela jsem jí čelo a zápěstí.

„Přestaňte s takovými nesmysly,“ řekla jsem. „Povězte mi všechno klidně a rozumně.“

A tak jsem jí to zatrhlá. Narovнала se a začala mluvit normálním hlasem.

„Vy jste poklad, sestro,“ řekla. „S vámi mám pocit, že jsem šestiletá holčička. Povím vám všechno.“

„Tak je to správné,“ řekla jsem. „Rozmyslete si to a nepospíchejte.“

Začala vyprávět zvolna a velice rozumně:

„Vdala jsem se, když mi bylo dvacet let. Vzala jsem si jednoho mladíka z ministerstva zahraničních věcí. To bylo v roce 1918.“

„Já vím,“ řekla jsem. „Pověděla mi to paní Mercadová. Padl ve válce.“

Paní Leidnerová však zavrtěla hlavou.

„To si myslí ona. A všichni si to myslí. Jenomže pravda je úplně jiná. Byla jsem takový vlastenecký blážínek, nadšená dívenka phá ideálů, sestro. Když jsem byla vdaná teprve pár měsíců, čirou náhodou jsem přišla na to, že můj manžel je německý špión. Zjistila jsem, že zpráva, kterou Němcům poskytl, byla bezprostřední příčinou potopení americké transportní lodi, přičemž zahynuly stovky lidí. Nevím, co byste na mém místě udělala vy. Nevím také, co by udělala většina lidí, ale povím vám, co jsem udělala já. Šla jsem rovnou za svým otcem, který byl na ministerstvu obrany a řekla jsem mu pravdu. Frederick byl zabit ve válce, ale nepadl na poli cti a slávy – zastřelili ho v Americe pro špionáž.“

„Panebože!“ vypravila jsem ze sebe. „To je strašné!“

„Ano,“ řekla. „Bylo to strašná. Byl takový dobrák – tak jemný člověk – A přitom po celou tu dobu...“

Nezaváhala jsem ale ani na okamžik. Udělala jsem možná chybu.“

„To je těžko říct,“ pravila jsem. „Vůbec nevím, jak by se člověk v takové situaci zachoval.“

„To, co vám tu povídám, se nikdy nevyneslo na veřejnost. Ministerstvo to utajilo. Úředně oznámili, že můj manžel odešel na frontu a tam padl. Jako válečné vdově mi všude projevovali soucit a byli na mne neobyčejně vlídní.“

V jejím hlase zazněla trpkost a já jsem přikývla na znamení, že rozumím.

„Mnoho mužů se se mnou chtělo oženit, ale vždycky jsem odmítla. Byl to pro mne strašlivý šok. Cítila jsem, že bych stěží mohla někomu znova důvěřovat.“

„To si umím dobře představit.“

„Potom jsem se přece jen zamilovala do jednoho mladého muže. Rozhodovala jsem se. A tehdy se stala neuvěřitelná věc! Dostala jsem anonymní dopis – od Fredericka – ve kterém stálo, že mě zabije, jestli se znova vdám!“

„Od Fredericka? Od vašeho mrtvého manžela?“

„Ano. Nejdřív jsem myslela, že jsem se pomátla nebo že se mi to jen zdá... Pak jsem se s tím dopisem vydala za otcem. Řekl mi pravdu. Mého manžela prý totiž nezastřelili. Podařilo se mu uprchnout, ale moc tím nezískal. Za pár neděl zahynul při srážce vlaků a mezi ostatními mrtvými těly našli i jeho mrtvolu. Otec mi zprávu o útěku zatajil, a když později slyšeli že můj manžel zahynul, nepokládal za nutné mi to hned říkat.“

Dopis, který jsem dostala, však otvíral nové možnosti. Byl snad manžel opravdu živ?

Otec ceiou věc prošetřil s veškerou důkladností. A prohlásil – pokud vůbec bylo možné získat jistotu – že mrtvola pohřbená pod Frederickovým jménem byl opravdu Frederick. Tělo bylo do jisté míry znetvořeno, takže se nedalo mluvit o jistotě absolutní, ale přesto mi tvrdil, že Frederick je bezpečně mrtev a že ten dopis je krutý a zlomyslný žert.

Tatáž věc se opakovala ještě několikrát. Jakmile se mohlo zdát, že jsem se sblížila s nějakým mužem, dostala jsem výhružný dopis.“

„Byl psán rukou vašeho manžela?“

Řekla pomalu: „Víte, to ja těžké. Žádné dopisy z dřívějška jsem od něho neměla. Mohla jsem to posoudit jen po paměti.“

„Nebyla v dopisech nějaká narážka nebo třeba nějaké zvláštní slovo, které by vás mohlo přesvědčit, že jsou skutečně od něho?“

„Ne. A přitom jsme mezi sebou používali některá slova – například něžná oslovení – o nichž jsme věděli jen my – takže kdyby bylo jen jediné v dopisech použito nebo citováno, měla bych ihned jistotu.“

„Ano,“ řekla jsem zamyšleně. „To je divné. Vypadá to, že to nepsal váš manžel. Ale víte o někom jiném, kdo by to mohl být?“

„Jedna možnost tu je. Frederick měl mladšího bratra – v době našeho sňatku mu bylo deset či dvanáct let. Fredericka zbožňoval o také Frederick ho měl nesmírně rád. Jmenoval se William a nevím, co se s tím chlapcem stalo. Není vyloučené, že ten chlapec zbožňoval svého bratra tak fanaticky, že by mě mohl – když vyrostl – přímo obvinít z jeho smrti. Vždycky na mě žárlil a mohl si něco takového vymyslet, aby mě potrestal.“

„To je možné,“ řekla jsem. „Děti si pamatují neuvěřitelně mnoho, když zažily nějaký šok.“

„Já vím. Ten chlapec mohl zasvětit svůj život pomstě.“

„Pokračujte, prosím vás.“

„Už toho moc nezbývá. Před třemi lety jsem poznala Erica, Nechtěla už jsem se nikdy vdávat, ale Eric mi to rozmluvil. Až do dne svatby jsem čekala na další výhružný dopis. Žádný nepřišel. Usoudila jsem, že ať už ten pisatel byl kdokoli, je buď mrtev, nebo ho to kruté žertování unavilo. Dva dny po svatbě jsem dostala tohle.“

Přitáhla si malý příruční kufřík, který ležel na stole, otevřela jej klíčkem, vyndala z něho dopis a podala mi jej.

Inkoust byl trochu vybledlý. Bylo to napsáno spíš ženskou rukou a rukopis měl sklon doprava:

Neposlechla jsi. Teď už neunikneš! Nesmíš být ženou nikoho jiného než Fredericka Bosnera! Zemřeš.

„Vyděsilo mě to, ale ne tolik jako tehdy, když ty dopisy začaly chodit. Ericova přítomnost mi poskytovala pocit bezpečí. Pak jsem za měsíc dostala druhý dopis.“

Nezapomněl jsem. Už se připravuji. Musíš zemřít. Proč jsi neposlechla?

„Víš o tom váš manžel?“

Paní Leidnerová pomalu odpověděla:

„Víš, že mi někdo vyhrožuje. Ukázala jsem mu oba dopisy, když došel druhý. Domníval se, že celá ta věc je jen hloupý žert. Také si myslel, že to možná píše někdo, kdo mě chce vydírat předstíráním, že můj první manžel je naživu.“

Odmlčela se a pak pokračovala:

„Pár dnů poté, co jsem dostala druhý dopis, unikla jsem o vlasek otravě plynem. Někdo k nám vlezl do bytu, když jsme už spali, a pustil plyn. Naštěstí jsem se probudila a včas jsem plyn ucítila. Pak mi ale vypověděly nervy. Řekla jsem Ericovi, co mě celá léta pronásleduje, a také jsem mu řekla, že už jsem přesvědčena, že mě ten šílenec, ať je to kdo je to, určitě chce zabít. Tehdy jsem si také poprvé začala myslet, že to dělá opravdu Frederick. Za jeho vlídností bylo vždycky něco neúprosného.

Erica to ale myslím přesto vyplašilo mnohem méně než mne. Chtěl jít na policii. O tom jsem přirozeně nechtěla ani slyšet. Nakonec jsme se dohodli, že s ním pojedu sem a že bude rozumné, když se v létě nevrátím do Ameriky, ale zůstanu v Londýně a v Paříži.

To jsme také udělali a zdálo se, že je všechno v pořádku. Byla jsem si skoro jistá, že to všechno utichne. Vždyť jsme toho mého nepřítele nechali na druhé půlce zeměkoule.

Ale nedávno – je to něco přes tři neděle – dostala jsem dopis – s iráckou známkou.“

Podala mi třetí dopis.

Myslela sis, že unikneš. Zmýlila ses. Nezůstaneš naživu, nebudeš mi nevěrná. Vždycky jsem ti to říkal. Smrt přijde brzo.

„A před týdnem – tohle! Leželo to tu na stole. Ani to nepřišlo poštou.“

Vzala jsem od ní list papíru. Byla na něm načmáraná jen jedna věta:

Jsem tady.

Zadívala se na mne:

„Tak co? Rozumíte tomu? Chystá se mě zabít. Možná že je to Frederick – možná William – ale chystá se mě zabít.“

Hlas se jí zase začal třást. Chytila jsem ji za zápěstí.

„Ale, ale,“ řekla jsem konejšivě. „Nepoddávejí se tomu. Dáme na vás pozor. Máte tu nějakou čichací sůl?“

Kývla směrem k umyvadlu a já jsem jí dala pořádnou dávku.

„Už je to lepší,“ řekla jsem, když se jí do tváří vrátila barva.

„Ano, už je mi líp. Víte ale, proč jsem v tomhle stavu, sestro? Když jsem uviděla toho muže, jak mí nakukuje do okna, pomyslela jsem si: už přišel... Byla jsem podezíravá i když jste přišla vy. Myslela jsem si, že byste mohla být přestrojený muž.“

„To je ale nápad!“

„Já vím, že to zní absurdně. Ale klidně jste s ním mohla být spolčená – vůbec jste nemusela být ošetřovatelka.“

„Ale to je nesmysl!“

„Snad, Jenže já už nejsem s to rozumně uvažovat.“ Pojednou jsem dostala nápad. Řekla jsem: „Doufám, že byste svého bývalého manžela poznala.“ Odpověděla pomalu.

„Ani vám nevím. Je to už přes patnáct let. Možná že bych ho podle obličeje nepoznala.

Pak se zachvěla.

„Jednu noc jsem jeho obličej viděla, ale byla to tvář mrtvého. Uslyšela jsem ťukání na okno. A pak jsem spatřila tvář – tvář mrtvého, Byla jako duch a šklebila se v okně. Dala jsem se do křiku... Všichni mi ale pak řekli, že tam nic nebylo!“ Vzpomněla jsem si na vyprávění paní Mercadové. „A nemyslíte,“ řekla jsem váhavě, „že se vám to zdálo?“

„Určitě ne!“

Já jsem si nebyla tak jistá. Mohla ji tížit nějaká noční můra, za těchto okolností docela pochopitelná, a když se probudila, myslela, že to viděla doopravdy. Nikdy však neodporuji pacientovi. Ukonejšila jsem paní Leidnerovou, jak to šlo, a zdůraznila jsem, že by se to zcela určitě rozneslo, kdyby se v okolí objevil nějaký cizinec.

Opustila jsem ji trochu uklidněnou a šla jsem vyhledat doktora Leidnera. Pověděla jsem mu o našem rozhovoru.

„Jsem rád, že vám to řekla,“ odpověděl prostě. „Dělalo mi to strašnou starost. Jsem přesvědčen, že to ťukání na okno a ta zahlédnutá tvář jsou jen její fantazie. Nevěděl jsem, co mám podniknout. Co vy si o celé té věci myslíte?“

Nechápala jsem přesně tón jeho hlasu, ale odpověděla jsem dost pohotově.

„Je možné,“ řekla jsem, „že ty dopisy jsou jen krutý a zlomyslný žert.“

„Ano, to připouštím. Ale co máme podniknout? Dohání ji to k šílenství. Nevím, co si mám myslet.“

Nevěděla jsem to ani já. Zdálo se mi ale, že by za tím mohla být žena. V těch dopisech byl jakýsi ženský tón. Bleskla mi při tom hlavou paní Mercadová.

Dejme tomu, že by se nějakou náhodou dověděla o okolnostech prvního manželství paní Leidnerové...

Mohla by si vybijet vztek tím, že by ji takhle strašila...

Nechtělo se mi však něco takového říkat doktoru Leidnerovi. Těžko odhadnout, jak někteří lidé některé věci přijmou.

„No nic,“ řekla jsem vesele, „musíme doufat v to nejlepší. Myslím, že paní Leidnerové se ulevilo už tím, že se s tím někomu svěřila. To vždycky trochu pomůže. Člověku nejvíc ničí nervy věci, které drží pod pokličkou.“

„Jsem opravdu moc rád, že vám to řekla,“ opakoval. „To je dobré znamení. Dokazuje to, že si vás oblíbila a že vám věří. Byl jsem už s rozumem v koncích a nevěděl jsem, co mám dělat.“

Už jsem měla na jazyku otázku, jestli by nebylo nejlepší do věci diskrétně zasvětit místní polici, ale později jsem byla ráda, že jsem to neřekla.

Pak se stalo tohle: příští den jel pan Coleman do Hassaniehu, aby přivezl výplatu pro dělníky. Měl tam také odvézt dopisy od nás všech, aby ještě stihly leteckou poštu.

Když někdo napsal dopis, hodil jej do dřevěné krabice, která stála v jídelně na okně. Pan Coleman je ten večer před odjezdem do Hassaniehu vybral, roztřídil do balíčků a přelepil lepící páskou,

Pojednou vykřikl.

„Co se děje?“ zeptala jsem se.

Ušklíbl se a zvedl jeden dopis.

„Tohle je od naší Krásné Louisy – ona je opravdu nějaká potrhlá. Adresuje komusi dopis do 42. ulice, Paříž, Francie. Taková adresa je přece nesmysl, ne? Neměl by jí někdo dopis ukázat a zeptat se jí, jestli se nespletla? Zrovna odešla do ložnice.“

Vzala jsem od něho dopis a rozběhla jsem se za paní Leidnerovou. Skutečně adresu doplnila.

Tehdy jsem prvně viděla rukopis paní Leidnerové a napadlo mě, že jsem jej už někde musela vidět, poněvadž mi připadal povědomý.

Teprve v noci jsem si to náhle dala dohromady.

S tím rozdílem, že písmo bylo větší a nepořádnější – neobyčejně se podobalo písmu anonymních dopisů.

Hlavou se mi honily nové dohady. Psala si snad paní Leidnerová ty dopisy sama? A podezíral ji z toho doktor Leidner?

KAPITOLA X

Sobotní odpoledne

Paní Leidnerová mi pověděla celou tu svou historii v pátek.

V sobotu dopoledne bylo cítit ve vzduchu, že napětí se poněkud uvolnilo.

Zato paní Leidnerová se ke mně chovala dost odměřeně a nápadně se vyhýbala každé možnosti mluvit se mnou o samotě. To mě však nepřekvapilo! Zažila jsem něco takového už mockrát. Dámy řeknou v záchvatu důvěry svým ošetřovatelkám spoustu věcí, ale pak se jich zmocní nepříjemný pocit a litují toho. To patří k lidské povaze.

Velice jsem se snažila, abych neudělala nějakou narážku nebo jí nepřipomněla něco z toho, co mi řekla.

Záměrně jsem udržovala pokud možno věcnou konverzaci.

Pan Coleman ráno odjel do Hassaniehu. Řídil vůz sám a dopisy vezl v batohu. Měl také obstarat a vyřídít nějaké věci pro členy výpravy. Kopáči měli výplatní den a pan Coleman měl zajít do banky a vybrat potřebnou částku v drobných mincích. To všechno bylo zařizování na dlouhé lokte a nedoufal, že se vrátí dříve jak odpoledne. A já bych se skoro vsadila, že bude obědvat se Sheilog Reillyovou.

Odpoledne v den výplaty se už na vykopávkách příliš nepracovalo, poněvadž výplata začínala v půl čtvrté.

Chlapec Abdulláh, který měl za úkol umývat nalezené nádoby a střepy, seděl jako obvykle uprostřed nádvoří a jako obvykle si nosovým hlasem prozpěvoval tu svou podivnou melodii. Doktor Leidner a pan Emmott měli až do návratu pana Coleman a nějakou práci s nádobami a pan Carey odešel k vykopávkám. Paní Leidnerová se odebrala do svého pokoje, aby si odpočala. Jako obvykle jsem ji uložila a pak jsem odešla do své ložnice.

Vzala jsem si s sebou knihu, poněvadž jsem nebyla ospalá. To bylo asi ve tři čtvrtě na jednu a příštích pár hodin jsem strávila docela příjemně. Četla jsem Smrt v sanatoriu – opravdu velice napínavý román, ačkoli o tom, jak to v takovém sanatoriu chodí, toho autor moc nevěděl. Já aspoň jsem takové sanatorium

nepoznala. Málem jsem měla chuť autorovi napsat a v několika bodech ho opravit.

Když jsem konečně knihu odložila (přece jen to udělala ta zrzavá panská, a já jsem ji ani na okamžik nepodezírala) a podívala jsem se na hodinky, byla jsem velice překvapena, když jsem zjistila, že je za pět minut tři čtvrtě na tři.

Vstala jsem, upravila jsem si uniformu a vyšla jsem na nádvoří.

Abdulláh stále ještě drhl hrnky a stále zpíval tu svou skličující melodii. David Emmott stál vedle něho a třídil omyté nádoby. Ty rozbité, které se měly slepovat, ukládal do beden. Přišla jsem k nim právě ve chvíli, kdy doktor Leidner scházel se střechy.

„Docela slušné odpoledne,“ řekl vesele. „Trochu jsem to tam nahoře uklidil. Louisa bude mít radost. Tuhle si stěžovala, že už tam není kde se procházet. Jdu jí tu potěšující novinku povědět.“

Šel k manželčiným dveřím, zaklepal a vstoupil.

Řekla bych, že z místnosti znovu vyšel asi tak za půldruhé minuty. Náhodou jsem se zrovna dívala na dveře, když vycházel. Vypadal jako přízrak. Vešel tam jako čilý, veselý muž. Vyšel však odtamtud jako opilec – vrávoral a v obličeji měl podivný, nepřítomný výraz.

„Sestro –“ zavolal zvláštním, chraplavým hlasem. „Sestro –“

Hned jsem poznala, že se něco stalo, a rozběhla jsem se k němu. Vypadal příšerně – obličej měl popelový, strhaný, a viděla jsem, že se může každým okamžikem zhroutit.

„Má žena...“ řekl. „Má žena... Prokristapána!“

Proběhla jsem kolem něho do pokoje. Pak se mi zatajil dech.

Paní Leidnerová ležela hrůzně, podivně zkroucená u postele.

Sklonila jsem se nad ní. Byla mrtvá – přinejmenším hodinu. Příčina smrti byla naprosto jasná – přímo nad pravým spánkem měla strašlivou ránu. Vstala pravděpodobně z postele a někdo ji srazil na místě, kde teď ležela.

Pohnula jsem s ní jen nepatrně – pak jsem viděla, že už jí není pomoci.

Rozhlédla jsem se po pokoji, abych zjistila, zda tam není něco, co by mohlo poskytnout nějaký klíč, ale nespátřila jsem žádný nepořádek, nic, co by nebylo na svém místě. Okna byla zavřena na zástrčku a nebylo tam místo, kde by se vrah mohl ukrýt. Zřejmě už byl dávno pryč. Vyšla jsem ven a zavřela za sebou dveře.

Doktor Leidner mezitím skutečně omdlel. Byl u něho David Emmott, který ke mně obrátil bledou a tázavou tvář.

Několika tichými slovy jsem mu řekla, co se stalo.

Projevil se jako skvělý člověk, na kterého je v těžké chvíli spolehnutí – přesně tak, jak se dalo očekávat.

Byl dokonale klidný a ovládal se. Modré oči měl sice navrch hlavy, ale jinak na sobě nedal nic znát.

Chvilí uvažoval a pak pravil: „Musíme to okamžitě oznámit policii. Bill už se musí vrátit co nevidět. Co uděláme s doktorem Leidnerem?“

„Pomozte mi ho odnést do jeho pokoje.“

Přikývl.

„Nejdřív bychom ale měli tyhle dveře zamknout,“ řekl.

Otočil klíčem ve dveřích pokoje paní Leidnerové, potom klíč vytáhl a podal mi jej.

„Bude nejlíp, když si jej ponecháte vy, sestro. A teď se musíme postarat o doktora.“

Spojenými silami jsme zvedli doktora Leidnera, odnesli jsme ho do jeho pokoje a položili na postel. Pan Emmott odběhl shánět nějaký koňak. Vrátil se se slečnou Johnsonovou.

Ve tváři měla vyřeštěný a úzkostlivý výraz, ale jinak byla klidná a věcná, takže jsem bez výčitek svědomí mohla ponechat doktora Leidnera v její péči.

Spěchala jsem na nádvoří. Dodávka právě vjížděla průjezdem. Všechny nás šokoval Billův růžový, veselý obličej. Vyskočil z vozu se známým: „Zdravím vás, panstvo. Tak jsem tady!“ A bodře pokračoval: „Zádní lupiči mě cestou nepřepadli –“

Pojednou se zarazil. „Poslyšte – stalo se něco? Co je vám všem? Vypadáte, jako by vám kočka sežrala kanára.“

Pan Emmott řekl krátce: „Paní Leidnerová je mrtvá – někdo ji zavraždil.“

„Cože?“ Billova veselá tvář se komicky proměnila. Civěl s vyřeštěnými očima. „Šéfová že je mrtvá? Vy si ze mne děláte srandu.“

„Je mrtvá?“ Ostrý výkřik. Otočila jsem se a spatřila paní Mercadovou. „Řekla jste, že paní Leidnerovou někdo zabil?“

„Ano,“ řekla jsem. „Někdo ji zavraždil.“

„Ne!“ zalapala po dechu. „To není možné! Tomu nevěřím. Možná že spáchala sebevraždu.“

„Sebevrazi se nebijí do hlavy,“ řekla jsem suše. „To je určitě vražda, paní Mercadová.“

Sedla si pojednou na obrácenou bednu.

Řekla: „Ale to je strašné – strašné...“

Samozřejmě že to bylo strašné. Nepotřebovali jsme, aby nám to řekla ona. Zajímalo mě, jestli se necítí trochu provinilá za všechnu tu nechuť, kterou vůči mrtvé cítila, a za všechny škodolibosti, které o ní řekla. Za chvíli se téměř bez dechu zeptala: „Co budete dělat?“

Pan Emmott se ujal věci svým klidným způsobem:

„Měl byste se hned rozjet zpátky do Hassaniehu, Bille, a hezky rychle. Nevím přesně, co je třeba všechno zařídit. Vyhledejte ale kapitána Maitlanda, myslím, že je tam šéfem policie. Nejdřív zajděte za doktorem Reillym. Ten bude vědět, co je třeba udělat.“

Pan Coleman přikývl. Veškerá bodrost se z něho vytratila. Vypadal jako malý kluk a byl celý vyděšený. Beze slova skočil do dodávky a odjel.

Pan Emmott řekl poněkud nejistě: „Měli bychom vyslechnout každého, kdo tu v okolí byl.“ Hlasitě zavolal: „Ibrahime!“

„Na, am.“

Přiběhl chlapec, který sloužil v domě. Pan Emmott s ním mluvil arabsky. Rozprávěli spolu velice živě.

Zdalo se, že chlapec cosi důrazně popírá.

Nakonec pan Emmott řekl překvapeně: „Tvrdí, že tu odpoledne nebyla živá duše. Vůbec nikdo cizí. Ten, kdo to udělal, musel asi proklouznout dovnitř tak, že ho nikdo z nich neviděl.“

„To je jisté,“ řekla paní Mercadová. „Vplížil se dovnitř, když se chlapci nedívali.“

„Ano,“ řekl pan Emmott.

Lehká nejistota v jeho hlase mě donutila, abych se na něho zpytavě podívala.

Obrátil se a začal mluvit s chlapcem, který myl nádoby – Abdulláhem. Položil mu nějakou otázku.

Chlapec odpovídal temperamentně a dlouze.

Udivená vráska nad obočím pana Emmotta se ještě prohloubila.

„Tomu tedy nerozumím,“ řekl tiše. „Vůbec tomu nerozumím.“

Neřekl mi však, čemu nerozumí.

KAPITOLA XI

Podivná záležitost

Snažím se, pokud je to možné, vylíčit pouze svůj osobní podíl na celé záležitosti. Vynechávám události příštích dvou hodin – příchod kapitána Maitlanda, policie a doktora Reillyho. Proběhlo to všechno ve strašném zmatku, s výslechy a všemi těmi procedurami – což je myslím v podobných případech dost obvyklé.

Podle mého názoru jsme právě začali přicházet celé věci na kloub, když mě doktor Reilly požádal, abych s ním šla do kanceláře. To mohlo být tak pět hodin. Zavřel za sebou dveře, sedl si do křesla doktora Leidnera, vybídl mě, abych se posadila naproti němu, a řekl bez dlouhého okolkování: „Já si to radši všechno sepišu, sestro. Je to celé strašně podivné.“

Povyřádala jsem si manžety a tázavě jsem se na něho podívala.

Vyndal zápisník.

„Je to jenom pro mou potřebu. Kolik bylo přesně hodin, když doktor Leidner našel mrtvolu své manželky?“

„Přesně ve tři čtvrti na tři,“ řekla jsem.

„A jak to víte?“

„No – podívala jsem se na hodinky, když jsem vstala. To bylo půl třetí a deset minut.“

„Ukažte mi ty vaše hodinky.“

Stáhla jsem je se zápěstí a podala jsem mu je.

„Jdou na minutu přesně. Vy jste perfektní žena. Dobře, tak to máme ověřeno. Udělala jste si nějaký názor na to, jak dlouho je mrtvá?“

„Víte, pane doktore,“ pravila jsem, „to se dá s určitostí těžko říct.“

„Nesmíte na to jít tak vědecky. Chci jen vědět, jestli váš odhad souhlasí s mým.“

„Myslím, že byla mrtvá nejméně hodinu.“

„To je správné. Viděl jsem mrtvou v půl páté a zdá se mi pravděpodobné, že smrt nastala mezi 1.15 a 1.45. Řekněme asi tak v půl druhé. To se velice shoduje.“

Odmlčel se a zamyšleně bubnoval prsty do stolu.

„Je to zatraceně podivná záležitost,“ řekl. „Můžete mi o tom něco povědět? Říkáte, že jste v té době odpočívala? Slyšela jste něco?“

„V půl druhé? Nic, doktore. Neslyšela jsem nic v půl druhé, ale ani předtím, ani později. Ležela jsem na lůžku od tři čtvrtě na jednu do za pět minut tři čtvrtě na tři a neslyšela jsem nic než prozpěvování toho arabského kluka a občas taky hlas pana Emmotta, když křičel na střechu na doktora Leidnera.“

„Toho arabského chlapce – aha.“

Zamračil se.

V té chvíli se otevřely dveře a do kanceláře vešel doktor Leidner s kapitánem Maitlandem. Kapitán Maitland byl horlivý mužík s pronikavými šedými očima.

Doktor Reilly vstal a pustil doktora Leidnera do jeho křesla.

„Posadte se, kolego. Jsem rád, že jste přišel. Budeme vás potřebovat. Celá tahle záležitost je velice podivná.“

Doktor Leidner sklopil hlavu.

„Já vím.“ Podíval se na mě. „Žena se s pravdou svěřila sestře Leatheranové... V téhle strašné chvíli nesmíme nic zatajovat, sestro. Povězte, prosím vás, kapitánovi Maitlandovi a doktoru Reillymu všechno, co vám včera má žena řekla.“

Pokud to bylo v mých silách, snažila jsem se reprodukovat naši včerejší rozmluvu téměř doslova.

Kapitán Maitland tu a tam něco prohodil. Když jsem skončila, obrátil se na doktora Leidnera.

„A je to všechno pravda, pane Leidnere?“

„To, co vám sestra Leatheranová řekla, je pravda od prvního slova do posledního.“

„To je neuvěřitelná historie,“ řekl doktor Reilly. „Můžete mi ukázat ty dopisy?“

„Určitě se najdou mezi věcmi mé ženy.“

„Vyndala je z příručního kufříku na stole,“ řekla jsem.

„Pak jsou tam pravděpodobně dosud.“

Otočil se ke kapitánovi Maitlandovi a jeho obvykle mírná tvář náhle ztvrdla a zpřísněla.

„Tuhle historii se vůbec nemusíte snažit ututlat, kapitáne Maitlande. Za každou cenu je třeba toho člověka dopadnout a potrestat.“

„Věříte, že to opravdu udělal první manžel paní Leidnerové?“ sptala jsem se.

„Vy si myslíte něco jiného, sestro?“ zeptal se kapitán Maitland.

„No – pořád se o tom dá pochybovat,“ řekla jsem váhavě.

„Ať tak či onak,“ pravil doktor Leidner, „je ten člověk vrah a podle všeho i nebezpečný šílenec. Musíte ho najít, kapitáne Maitlande. Musíte, jistě to nebude nesnadné.“

Doktor Reilly řekl pomalu: „Může to být mnohem obtížnější, než si myslíte... Že, Maitlande?“

Kapitán Maitland si pošukábal knír a neodpovídal.

Pojednou jsem to celé převedla na jinou kolej.

„Promiňte,“ řekla jsem, „ale je tu možná ještě něco, o čem bych se měla zmínit.“

A vyprávěla jsem jim tu příhodu s tím Iráčanem, kterého jsme viděly, jak se pokouší nakouknout do okna, a také to, že jsem ho před dvěma dny zahlédla, jak se potlouká po okolí a na něco se vyptává otce Lavignyho.

„Výborně,“ řekl kapitán Maitland. „To si poznamenáme. Je to aspoň něco, po čem policie může jít. Ten člověk by mohl s případem nějak souviset.“

„Možná že si ho někdo najal jen jako špicla,“ dohadovala jsem se. „Aby zjistil, kdy bude čistý vzduch.“

Doktor Reilly se rozpačitě poškrábal na nose.

„No hrome,“ řekl. „A co když ten vzduch čistý nebyl?“

Zmateně jsem se na něho podívala.

Kapitán Maitland se obrátil k doktoru Leidnerovi.

„Poslouchejte mě teď pozorně, pane doktore, Tohle je rekapitulace prokázaných faktů, které jsme zatím zjistili. Po obědě, který se podával ve dvanáct hodin a skončil asi v půl jedné a pět minut, odešla vaše žena do svého pokoje v doprovodu sestry Leatheranové, která se starala o její pohodlí a uložila ji k odpočinku. Vy sám jste šel nahoru na střechu, kde jste strávil příští dvě hodiny. Je to tak?“

„Ano.“

„Sešel jste během té doby dolů se střechy?“

„Ne.“

„Přišel za vámi někdo nahoru?“

„Ano, pan Emmott tam chodil dost často. Přecházel ode mne k tomu chlapci, co tam dole myl vykopané nádoby, a od něho zas ke mně.“

„Podíval jste se vůbec dolů na nádvoří?“

„Několikrát – většinou abych na Emmotta něco zavolal.“

„A pokaždé chlapec seděl uprostřed nádvoří a myl ty nádoby?“

„Ano.“

„Kdy byl u vás pan Emmott nejdéle? Myslím – jak dlouho mohla trvat ta chvíle, kdy byl nejdéle mimo nádvoří?“

Doktor Leidner uvažoval.

„To je těžko říct – snad deset minut. Spíš bych řekl dvě nebo tři minuty, ale ze zkušenosti vím, že nemám moc dobrý časový odhad, když se do něčeho zaberu nebo když mé práce obzvlášť zajímá.“

Kapitán Maitland se podíval na doktora Reillyho. Ten přikývl. „Bude nejlíp vrátit se k tomu, co máme napsáno,“ řekl.

Kapitán vytáhl malý zápisník a otevřel jej. Pak řekl doktoru Leidnerovi:

„Poslyšte, pane doktore, přečtu vám, co přesně každý člen vaší výpravy mezi jednou a druhou hodinou dnes odpoledne dělal.“

„Jistě, ale –“

„Moment. Hned uvidíte, kam tím mířím. Především pan a paní Mercado. Pan Mercado říká, že pracoval ve své laboratoři. Paní Mercadová uvádí, že byla u sebe v ložnici a myla si vlasy. Slečna Johnsonová tvrdí, že byla v obývacím pokoji a pořizovala otisky pečetidel. Pan Reiter prohlašuje, že byl v temné komoře a vyvolával desky. Otec Lavigny prý pracoval ve své ložnici. Pokud jde o zbývající dva členy výpravy – pan Carey byl u vykopávek a pan Coleman v Hassaniehu. To jsou členové výpravy. A teď služebnictvo: kuchař – ten váš Ind – seděl před průjezdem, tlachal s jedním hlídačem a škubal kuřata. Dva sluhové z domu – Ibrahim a Mansur – za ním přišli asi v 1.15. Oba tam zůstali, smáli se a besedovali až do 2.30 – to jest do chvíle, kdy vaše žena už byla mrtvá.“

Doktor Leidner se předklonil.

„Nerozumím vám. Přivádíte mě do rozpaků. Nač tím narážíte?“

„Dá se do pokoje vaší ženy vejít jinak než dveřmi z nádvoří?“

„Ne. Jsou tam dvě okna, ale ta jsou zamřížovaná důkladnými mřížemi a kromě toho – myslím – byla zavřená.“

Tázavě se na mne podíval.

„Byla zavřená a navíc zevnitř na zástrčku,“ řekla jsem okamžitě.

„I v tom případě,“ řekl kapitán Maitland, „že by byla otevřená, nikdo jimi nemohl do pokoje vlézt ani odtamtud vylézt. Moji lidé a já jsme se o tom přesvědčili. Stejně je tomu s ostatními okny, která vedou do krajiny. Všechna mají železné mříže a všechny ty mříže jsou v dobrém stavu. Jestliže se chtěl cizí člověk dostat do pokoje vaší ženy, musil projít do nádvoří průjezdem. Ale hlídač, kuchař a oba sluhové nás souhlasně ujistili, že průjezdem nikdo nevešel.“

Doktor Leidner vyskočil.

„Co tím myslíte? Co tím myslíte?“

„Vzpamatujte se, příteli,“ řekl doktor Reilly klidně. „Vím, že je to pro vás otřes, ale musíte se s tím vyrovnat. Vrah nepřišel zvenčí – a proto musel být uvnitř. Zdá se, že paní Leidnerovou zavraždil některý člen vaší výpravy.“

KAPITOLA XII

„Nevěřil jsem...“

„Ne! To ne!“

Doktor Leidner vyskočil a začal ročileně přecházet sem tam.

„To, co říkáte, je vyloučené, Reilly. Naprosto vyloučené. Jeden z nás? To je nesmysl, všichni členové výpravy měli Louisu rádi. Do jednoho!“

Doktoru Reillymu poklesly koutky úst a na jeho tváři se objevil podivný, téměř nepostřehnutelný výraz. Za takových okolností pro něho bylo těžké říct cokoli, ale jestliže někdy nějaký člověk výmluvně mlčel, pak to byl on v téhle chvíli.

„To je zcela vyloučené,“ opakoval znova doktor Leidner. „Všichni ji měli rádi, Louisa přece byla tak okouzující. Každý to musel cítit.“

Doktor Reilly si odkašlal.

„Promiňte, kolego Leidnere, ale to je koneckonců jen váš názor. Jestliže někdo z členů výpravy proti vaší ženě něco měl, přirozeně ho ani nenapadlo, aby to roztruboval před vámi.“

Doktor Leidner zničeně uvažoval.

„To je pravda, jistě, to je pravda. Přesto si ale pořád myslím, že se mýlíte, Reilly. Jsem si jistý, že měli všichni Louisu rádi.“

Hezkou chvíli byl zticha a pak vybuchl:

„Tenhle nápad je od vás hanebný! Upřímně řečeno, je to k neuvěření!“

„Před fakty se člověk neschová,“ řekl kapitán Maitland.

„Před jakými fakty? Pohádky, které si vymyslí jeden indický kuchař a dva arabští sluhové. Znáte ty chlapy stejně jako já, Reilly, a vy taky, Maitlande. Pravda je pro ně prázdný pojem. Řeknou vám to, co od nich chcete slyšet, čistě jen ze zdvořilosti.“

„V tomhle případě,“ prohlásil doktor Reilly suše, „říkají to, co od nich nechceme slyšet. Vím ostatně moc dobře, jak to tady v domě chodí. Přímo před vraty máte něco jako společenský klub. Kdykoli jsem se tam odpoledne zastavil, vždycky jsem tam zastihl většinu vašeho personálu. Chovají se tam jako doma.“

„Přesto si ale myslím, Reilly, že jste v dohadách zašel příliš daleko. Proč by ten člověk – ten darebák – nemohl přijít dřív a někde se schovat?“

„S tím souhlasím, tak docela nemožné to není,“ řekl doktor Reilly odměřeně. „Dejme tomu, že se někdo cizí nepozorovaně někam vloudil. Byl by musel zůstat schovaný až do příhodného okamžiku (a v pokoji paní Leidnerové to být nemohlo, tam se není kam schovat) a musel by podstoupit riziko, že ho někdo uvidí, až bude do pokoje vcházet nebo z něho půjde ven: buď Emmott nebo chlapec, poněvadž ti byli většinu času na nádvoří.“

„Chlapec, Na chlapce jsem zapomněl,“ řekl doktor Leidner. „Je to kluk jako štika. Myslíte si ale, že musel vidět vraha vcházejícího do ložnice mé ženy?“

„To jsme si ověřili. Chlapec myl celé odpoledne nádoby, jen jednu chvíli tam nebyl. Někdy kolem půl druhé – on sám to nedokáže určit přesněji – šel pan Emmott nahoru na střechu a byl tam asi deset minut s vámi. To souhlasí, že?“

„Ano. Přesný čas vám říct nedokážu, ale tak nějak to bylo.“

„No výborně. A chlapec v těch deseti minutách využil příležitosti, že si může trochu zalenošit, vykradl se ven a šel si popovídat s ostatními před průjezd. Když pan Emmott přišel dolů, zjistil, že tam chlapec není, celý navztekáný ho zavolal a zeptal se ho, jak si to představuje – takhle utíkat od práce. Podle mého názoru musela být vaše žena zavražděna v těchto deseti minutách.“

Doktor Leidner zasténal, sedl si a zaboval tvář do dlaní.

Doktor Reilly vyprávěl dál klidným a lhostejným hlasem.

„Časově to odpovídá tomu, co jsem zjistil,“ řekl. „Když jsem ji prohlížel, byla mrtvá asi tři hodiny. Jediná otázka je – kdo to udělal?“

Rozhostilo se ticho. Doktor Leidner se narovnal na židli a přejel si rukou po čele.

„Uznávám sílu vašich argumentů, Reilly,“ řekl klidně. „Skutečně to vypadá, jako by to byl, jak se říká – ‚vlastní gól‘. Já jsem ale přesvědčený, že někde je nějaká chyba. Vypadá to pravděpodobně, ale musí v tom být nějaká díra. Především mě udivuje, že vás nezaráží ta podivně neuvěřitelná shoda okolností.“

„To je zvláštní, že používáte těchto slov,“ řekl doktor Reilly.

Doktor Leidner tomu nevěnoval pozornost a pokračoval:

„Má žena dostává výhrušné dopisy. Má důvod, aby se bála jisté osoby. Pak ji zabijí a vy chcete, abych uvěřil, že ji nezabila ta osoba, ale někdo úplně jiný! To je přece směšné!“

„Vypadá to tak, máte pravdu,“ řekl doktor Reilly zamyšleně.

Podíval se na kapitána Maitlanda. „To tedy je shoda okolností – co? Co vy tomu říkáte, kapitáne?“

Zamlouvá se vám ten nápad? Máme to doktoru Leidnerovi vyklopit?“

Kapitán Maitland přikývl.

„Jen s tím ven,“ řekl stručně.

„Slyšel jste někdy o člověku, který se jmenuje Hercule Poirot, kolego Leidnere?“

Doktor Leidner na něho zmateně upřel oči.

„To jméno jsem už někde slyšel,“ řekl neurčitě. „Slyšel jsem kdysi nějakého pana Van Aldina, který na něho pěl ódy. To je ten známý soukromý detektiv, že?“

„Přesně tak.“

„Ten ale přece žije v Londýně, tak jak nám může pomoci?“

„Žije v Londýně, to je pravda,“ řekl doktor Reilly, „jenže tady zas máme tu neuvěřitelnou shodu okolností. On totiž teď není v Londýně, ale v Sýrii, a zítra bude cestou do Bagdádu projíždět Hassaniehem.“

„Kdo vám to řekl?“

„Francouzský konzul Jean Berat. Včera s námi večeřel a mluvil o něm. Rozmotával podle všeho nějaký zašmodrchaný vojenský skandál v Sýrii. Projíždí tudy, aby se podíval do Bagdádu, a pak se vrací přes Sýrii do Londýna. Co říkáte téhle shodě okolností?“ Doktor Leidner na okamžik zaváhal a omluvně se podíval na kapitána Maitlanda.

„Co si o tom myslíte vy, pane kapitáne?“

„Já takovou spolupráci jen uvítám,“ řekl rychle kapitán Maitland. „Moji lidé jsou skvělí stopaři, když mají proslédit kraj a vyšetřit nějakou tu arabskou krevní mstu, ale upřímně řečeno, doktore Leidnere, záležitost vaší ženy se mi zdá nad moje síly. Celá ta věc vypadá zatraceně složitě. Budu jen rád, když se někdo na ten případ podívá.“

„Navrhujete, abychom toho Poirota požádali o pomoc?“ řekl doktor Leidner. „A co když to odmítne?“

„To se nestane,“ řekl doktor Reilly.

„Jak to můžete vědět?“

„Poněvadž jsem přece taky specialista. Kdyby se mi dostal pod ruku nějaký zajímavý případ, řekněme cerebrospinální meningitida, a pozvali mě, abych se toho ujal, nedokázal bych to odmítnout. Tohle není jen tak obyčejný zločin, kolego Leidnere.“

„To ne,“ řekl doktor Leidner. Náhlá bolest mu zkřivila rty. „Dojednáte to s tím Herculem Poirotem místo mne, Reilly?“

„Beze všeho.“

Doktor Leidner se mu místo poděkování uklonil. „Nemohu pořád ještě uvěřit,“ řekl pomalu, „že je Louisa mrtvá.“

To už jsem nemohla vydržet.

„Proboha, pane doktore!“ zvolala jsem. „Vy – ani vám nemůžu říct, jaké si kvůli tomu dělám výčitky. Nedokázala jsem splnit svou povinnost. To byla moje starost – hlídat paní Leidnerovou, aby se jí nic nestalo.“

Doktor Leidner vážně zavrtěl hlavou.

„Ale kde, sestro, nemáte si co vyčítat,“ řekl pomalu. „Chybu jsem udělal já, snad mi to Bůh odpustí. Nevěřil jsem jí – celou tu dobu jsem jí nevěřil. Netušil jsem ani na okamžik, že tu existuje skutečné nebezpečí.“

Vstal s křečovitě staženou tváří.

„Nechal jsem ji jít na smrt... Ano, nechal jsem ji jít na smrt, poněvadž jsem nevěřil –“

Vypotácel se z místnosti.

Doktor Reilly se na mě podíval.

„Já mám na tom taky pěkný kus viny,“ řekl. „Myslel jsem, že mu ta chudinka chce trochu pocuchat nervy.“

„A já jsem to taky nebrala vůbec vážně,“ přiznala jsem se.

„A všichni tři jsme byli na omylu,“ řekl doktor Reilly zarmouceně.

„Vypadá to tak,“ řekl kapitán Maitland.

KAPITOLA XIII

Přichází Hercule Poirot

Na své první setkání s Herculem Poirotem určitě nikdy nezapomenu. Později jsem si na něho samozřejmě zvykla, ale v prvním okamžiku to byl šok a myslím, že všichni ostatní měli stejné pocity.

Nevím, koho jsem si představovala – snad někoho jako Sherlocka Holmese – dlouhého, hubeného muže s chytrou tváří. Věděla jsem ovšem, že je Francouz, ale nečekala jsem, že bude vypadat tolik jako cizinec, jestli mi rozumíte.

Člověku prostě bylo do smíchu, když se na něho podíval! Vypadal jak nějaká divadelní postava nebo filmový hrdina. Začnu tím, že podle mého soudu měřil tak metr pětadesát – byl to podivný, obtloustlý mužíček, dost starý, s obrovským knírem a hlavou holou jak vajíčko. Připomínal kadeřníka z frašky.

A to tedy byl muž, který měl vypátrat, kdo zabil paní Leidnerovou!

Mé rozčarování se asi trochu projeвило i na mé tváři, poněvadž mi skoro hned řekl s podivným zábleskem v očích:

„Vy mě neschvaluje, ma soeur? Pamatujte, že dobrota pudinku se pozná až jeho jedením.“

Ta jeho angličtina byla za všechny peníze! Myslím, že chtěl říct, že o kvalitě pudinku se přesvědčíme teprve tehdy, když jej jíme.

To je sice správné přísloví, ale v tomhle případě jsem mu moc nevěřila.

Doktor Reilly ho přivezl svým vozem v neděli brzo po obědě a první, co pan Poirot udělal, bylo, že nás všechny svolal.

Sešli jsme se v jídelně a sedli si ke stolu. Pan Poirot trůnil v čele, z jedné strany vedle něho doktor Leidner, z druhé doktor Reilly.

Když jsme tam byli všichni, doktor Leidner si odkašlal a promluvil tím svým mírným, váhavým hlasem:

„Domnívám se, že jste všichni už někdy slyšeli o panu Hercule Poirotovi. Projížděl právě dnes

Hassaniehem a s velkou ochotou přerušil cestu, aby nám pomohl. Nepochybuji, že irácká policie a kapitán

Maitland dělají, co je v jejich silách, ale – ale okolnosti tohoto případu...“ zarazil se a vrhl prosebný pohled na doktora Reillyho – „nasvědčují, že by mohly nastat... jistě potíže...”

„Všechno ne tak jasné jak se patří být, že?“ řekl mužíček v čele stolu. Panebože, vždyť on neumí ani pořádně anglicky!

„Musíte ho chytit!“ zvolala paní Mercadová. „Přece není možné, aby utekl!“

Všimla jsem si, že pohled malého Francouze na ní tázavě spočinul.

Ho? Koho – ho, madame?“ zeptal se.

„Vraha, pochopitelně.“

„Ach! Vrah!“ řekl Hercule Poirot. Řekl to, jako by na vrahovi vůbec nezáleželo. Všichni jsme na něho upírali oči. A on sř prohlížel naše tváře – jednu po druhé.

„Podobá se tak,“ řekl, „že nikdy nikdo z vás nevešel do styku s případem vraždy.“

Všichni něco souhlasně zabručeli. Hercule Poirot se usmál.

„Tedy je jasno, že vy nechápete ábécé takové situace. S tím jsou nepříjemnosti. S tím bývá přemnoho nepříjemností. Ponejprve to je podezření.“

„Podezření?“ To řekla slečna Johnsonová. Pan Poirot se na ni zamyšleně poval. Měla jsem pocit, že pochvalně. Díval se, jako by si myslel: „Ale – bystrá, rozumná osoba!“

„Tak mademoiselle,“ řekl. „Podezření! Netajme si nic. Všichni vy zde v domě jste v podezření. Kuchař, sluha, chlapec na místě, chlapec na mytí vykopnutých nádob – ano, a členové výpravy všichni též.“

Paní Mercadová vybuchla. Ve tváři jí to jen hrálo.

„Co si to troufáte? Jak se opovažujete něco takového říkat? To je potupné – to si nemůžeme nechat líbit!... Pane Leidnere – jak tu můžete sedět a dovolit tomu člověku – a dovolit tomu člověku...”

Doktor Leidner řekl unaveně: „Uklidněte se, Marie. Prosím vás.“

Pan Mercado také vstal. Ruce se mu třáslly a oči měl podlité krví.

„Souhlasím! To je – urážka – inzultace –“

„Ne tak,“ řekl pan Poirot. „Neurážím vás. Já jenom žádám, abyste znali věci, jaké ony jsou. V domě, kde byla vražda spáchána, Jtaždý obyvatel přijde si na podíl z podezření. Ptám se vás, jaký důkaz je podán, že vrah přišel zvenčí – vůbec?“

Paní Mercadová zvolala: „Samozřejmě že přišel zvenčí! To dá rozum! Jak vás –“ Zarazila se a řekla pomaleji: „Každé jiné vysvětlení by bylo neuvěřitelné!“

„Vy máte nepochybnou pravdu, madame,“ řekl Poirot a uklonil se. „Já jenom vysvětluji vám, jak musí k té věci být přistoupeno. Ponejprve se utvrzují, zda každý v této místnosti je nevinný. Až potom hledám vraha někde jinde.“

„Nebude na to pak už trochu pozdě?“ zeptal se otec Lavigny líbezně.

„Želva předhoniла zajíce, mon p? re.“

Otec Lavigny pokrčil rameny.

„Jsme ve vašich rukou,“ řekl odevzdaně. „Přesvědčte se co nejrychleji, že jsme v celé té strašné záležitosti naprosto nevinní.“

„Co nejrychleji bude možno. Bylo mou povinností vyjasnit situaci vám, takže mi nezazlete impertinenci otázek, které třeba vám ještě budu pokládat. Snad církev může k tomu příkladem sloužit, mon p? re?“

„Ptejte se mne, nač chcete,“ řekl otec Lavigny důrazně.

„Jste vy tu první sezónou?“

„Ano.“

„A přišel vy jste – kdy?“

„Jsou to skoro přesně tři neděle. Ano, je to tak, přijel jsem sedmadvacátého února.“

„Přišel odkud?“

„Z kláštera premonstrátského řádu v Kartágu.“

„Děkuji vám, mon p? re. Byl jste znám někdy s paní Leidnerovou, nežli jste přišel sem?“

„Ne, nikdy předtím jsem tu dámu neviděl. Setkal jsem se s ní až tady.“

„Vypovídejte mi, co jste vy činil v tu tragickou chvíli?“

„Luštil jsem ve svém pokoji klínopisné tabulky.“

Všimla jsem si, že Poirot měl při ruce zhruba načrtnutý plán budovy.

„Toť ten pokoj v jihozápadním rohu, korespondující s pokojem paní Leidnerové v rohu protějším?“

„Ano.“

„V jaký čas šel jste do svého pokoje?“

„Hned po obědě. Řekl bych, že bylo tak dvanáct čtyřicet.“

„A zůstával jste tam – do kdy že?“

„Skoro do tří. Slyšel jsem, že se vrací naše dodávka – a pak jsem zaslechl, že znova odjíždí. Byl jsem zvědav proč – a tak jsem vyšel ven.“

„Mezitím pokoj jste neopustil?“

„Ne, ani jednou.“

„A slyšel jste fiebo viděl jste něco, co by být mohlo ve vztahu k tragédii?“

„Ne.“

„Vy nemáte oken vedoucích z vašeho pokoje do nádvoří?“

„Ne, obě okna mají výhled do krajiny.“

„Zaslechl jste vůbec, co se na nádvoří činilo?“

„Moc toho nebylo. Slyšel jsem pana Emmotta, jak přešel kolem mého pokoje, když šel na střechu.“

Opakovalo se to několikrát.“

„Můžete vzpomínat, v jaký čas to bylo?“

„Obávám se, že ne. Byl jsem dost zabraný do práce.“

Pak nastala pauza a po ní Poirot řekl:

„Jste v silách říci nebo naznačit vůbec cokoli, co by mohlo vrhat světlo na tuto záležitost? Nepovšiml jste si kupříkladně něčeho ve dnech předchozích před vraždou?“

Otec Lavigny se zatvářil poněkud rozpačitě.

Vrhl trochu tázavý pohled na doktora Leidnera.

„To je dost obtížná otázka, monsieur,“ řekl důrazně, „Když se mne ptáte, musím upřímně odpovědět, že podle mého názoru se paní Leidnerová zřejmě někoho nebo něčeho obávala. Nejvíc ji znervózňovali cizí lidé. Domnívám se, že k tomuto neklidu měla vlastní důvod – ale já nic nevím. Mně se nesvěřovala,“

Poirot si odkášlal a prozkoumal nějaké poznámky, které držel v ruce.

„Dvě noci tomu, slyšel jsem, byl tu poplach s lupičem.“

Otec Lavigny přisvědčil a zopakoval celou tu historii se světlem v místnosti pro vykopávky a s marným pátráním, které následovalo.

„Vy věříte, že se v ten čas nějaká osoba nepovolaná na místě nacházela?“

„Nevím, co si mám myslet,“ řekl otec Lavigny upřímně. „Ukradeno nebylo nic a s ničím nebylo ani hnuto.“

Mohl to být některý z těch sluhů –“

„Nebo některý člen výpravy?“

„Nebo některý člen výpravy. V tom případě by však nebyl důvody proč by se ten člověk nepřiznal.“

„Právě taktéž to však mohl být cizinec, zvenčí přišedší?“

„Myslím, že ano.“

„Předpokládejme, že v místě nacházel se cizinec. Mohl on se nadějně ukrýt až do odpoledne do příštího dne?“

Tuto otázku dal napůl otci Lavignymu a napůl doktoru Leidnerovi. Oba o ní chvilku uvažovali.

„Pokládám to za sotva možné,“ řekl nakonec doktor Leidner jaksi zdráhavě. „Nenapadá mě, kde by se mohl skrýt. Vás ano, otče Lavigny?“

„Ne – ne – mě taky ne.“

Zdálo se, že se oba s tímto nápadem neradi loučí.

Poirot se obrátil ke slečně Johnsonové.

„A vy jak, mademoiselle? Považujete takovou hypotézu za umožněnou?“

Slečna Johnsonová okamžik přemýšlela a pak zavrtěla hlavou.

„Ne,“ řekla, „nepokládám ji za možnou. Kde by se někdo mohl schovat? Všechny ložnice jsou obsazeny a je v nich jen nejnútnejší zařízení. V temné komoře, v kreslímě a v laboratoři se druhý den pracovalo – a to jsou všechny místnosti. Nikde nejsou žádné skříně nebo kouty. Snad kdyby sluhové byli nějak spřažení –“

„Toť možné, leč ne pravděpodobné,“ řekl Poirot.

Znovu se obrátil k otci Lavignymu.

„Ještě jedna věc. Sestra Leatheranová vás druhdy uznamenala venku hovořícího s nějakým mužem. Již předtím povšimla, jak týž samý muž zvenčí nahlíží do okna. Ono se zdá, jako by se ten muž se záměrem potulkoval v okolí domu.“

„To je ovšem možné,“ řekl otec Lavigny zamyšleně.

„Promluvil jste vy na toho muže zprvu, nebo on oslovil vás?“

Otec Lavigny chvilku uvažoval.

„Řekl bych – ano, určitě oslovil on mne.“

„Co on říká?“

Otec Lavigny se usilovně zamyslel.

„Myslím, že řekl něco v tom smyslu, zda je to dům americké výpravy. A pak ještě cosi o tom, že Američani při té práci zaměstnávají spoustu lidí. Po pravdě řečeno jsem mu moc nerozuměl, ale snažil jsem se v hovoru pokračovat, abych se pocvičil v arabštině. Myslel jsem si, že jako člověk z města bude mi snad rozumět líp než lidé, kteří pracují na vykopávkách.“

„Rozmlouvali vy jste o něčem jiném ještě?“

„Pokud vzpomínám, řekl jsem, že Hassanieh je velké město – a pak jsme se shodli na tom, že Bagdád je ještě větší. Potom se mne – pokud se nemýlím – ptal, jestli jsem arménský nebo syrský katolík – něco takového.“

Poirot přikývl.

„Můžete popsat ho?“

Otec Lavigny se znova zamračil, jak přemýšlel.

„Byl to spíš menší člověk,“ řekl konečně, „ale pořizek. Nápadně šilhal a měl světlou pleť.“

Poirot se otočil ke mně.

„To souhlasí s popisem od vás?“ zeptal se.

„Ne docela přesně,“ řekla jsem váhavě. „Řekla bych, že byl spíš velký než malý a že měl hodně tmavou pleť. Taky se mi zdál dost štíhlý. A že šilhal, toho jsem si nevšimla vůbec.“

Poirot zoufale pokrčil rameny.

„Tak tomu máme vždycky! Kdybyste byli od policie, jak dobře byste to vy znali! Dva lidé se nikdy nedohodnou v popise jednoho téhož člověka – nikdy ne. V každém detailu je vždy protiřeč.“

„S tím šilháním jsem si naprosto jistý,“ řekl otec Lavigny. „Sestra Leatheranová má možná pravdu v ostatních bodech. Když jsem řekl, že měl světlou pleť, myslel jsem světlou na Iráčana. Je pochopitelné, že sestře se taková pleť mohla zdát tmavá.“

„Velice tmavá,“ řekla jsem umíněně. „Byl takový špinavě žlutý, do hnědá.“

Viděla jsem, že se pan doktor Reilly kousl do rtů a usmál se.

Poirot rozhodil rukama.

„Passons!“ řekl. „Ten cizinec, potulující se po okolí, by mohl být důležitý, ale také ne nutně. Na každý pád musí být nalezen. Leč pokračujeme ve vyšetřování.“

Chvilí váhal a zkoumal tváře kolem stolu, upřené na něho. Pak si rychlým kývnutím vybral pana Reitera.

„Vy teď – přáteli,“ řekl. „Vypovídejte nám, co vy jste činil včera odpoledne.“

Růžová, vypasená tvář pana Reitera zrudla.

„Já?“ řekl.

„Vy, vy. Ponejprve vaše jméno a věk.“

„Carl Reiter, osmadvacet let.“

„Američan – že tak?“

„Ano, pocházím z Chicaga.“

„Jste zde první sezónou?“

„Ano, fotografuji tady.“

„Ach ták. A jak vy jste vyplňoval včerejší odpoledne?“

„No – většinu času jsem byl v temné komoře.“

„Vy říkáte – většinu času?“

„Ano. Nejdřív jsem vyvolával desky. Pak jsem si aranžoval nějaké objekty k fotografování.“

„Venku?“

„Ne. Ve fotoateliéru.“

„Temná komora je dveřmi spojena s fotoateliérem?“

„Ano.“

„Takže vy z fotoateliéru nevyšel jste ven vůbec?“

„Ne.“

„Uznamenal jste něco, co se činilo na nádvoří?“

Mladý muž zavrtěl hlavou.

„Nevšiml jsem si ničeho,“ vykládal. „Měl jsem spoustu práce. Slyšel jsem, když se vrátil vůz, a jakmile jsem se mohl na okamžik uvolnit, šel jsem se podívat, jestli tam není nějaká pošta. Tehdy jsem se to dověděl.“

„A kdy vy jste počal práci ve fotoateliéru?“

„Deset minut před jednou.“

„Vy jste byl znám s paní Leidnerovou, než jste přidružil k výpravě?“

Mladý muž zavrtěl hlavou.

„Ne. Poprvé v životě jsem ji spatřil až tady.“

„Můžete na něco vzpomenout – nějakou událost – třebaže nepatrnou – aby nám pomohla?“

Carl Reiter zavrtěl hlavou.

Řekl bezradně: „Nevím vůbec nic, opravdu ne.“

„Pan Emmott teď!“

David Emmott promluvil jasně a věcně – tím svým příjemným, měkkým, americky znějícím hlasem.

„Zabýval jsem se nádobami od tři čtvrtě na jednu do tři čtvrtě na tři – dohlížel jsem na Abdulláha, třídil jsem nádoby a občas jsem chodil nahoru na střechnu pomáhat panu doktoru Leidnerovi.“

„Kolikrát vystoupil jste vy na střechnu?“

„Myslím, že čtyřikrát.“

„A na jak dlouhý čas?“

„Většinou jen na pár minut – jistě ne déle. V jednom případě však, když jsem předtím pracoval dole přes půl hodiny, zůstal jsem tam nahoře asi deset minut – radili jsme se, co z nádob se má uschovat a co vyhodit.“

„A já rozuměl, že když vy jste sešel dolů, vy jste zjistil, že chlapec ze svého místa kamsi zaběhl?“

„Ano. Dost vztekle jsem ho zavolaal a objevil se z průjezdu. Šel si pobesedovat s těmi ostatními před dům.“

„Tedy jen jedenkrát se přihodilo, že svou práci opustil?“

„Jednou či dvakrát jsem ho poslal na střechnu s nějakými nádobami.“

Poirot řekl vážně: „Je sotva potřebné ptát se vás, pane Emmotte, zdali vy jste viděl během toho času někoho vstupujícího nebo vystupujícího z pokoje paní Leidnerové?“

Pan Emmott odpověděl bez váhání:

„Neviděl jsem vůbec nikoho. Za ty dvě hodiny, které jsem strávil při práci, nevyšel na nádvoří nikdo.“

„A podle vaší nejlepší víry bylo půl druhé, když jste vy i chlapec nebyli přítomni a nádvoří zůstalo vyprázdňené?“

„V časovém údaji jsem se nemohl moc zmýlit. To víte – přesně to říct nemůžu.“

Poirot se obrátil k doktoru Reillymu.

„To souhlasí s vaším přiblíženým odhadnutím chvíle, kdy smrt nastala, pane doktore?“

„Souhlasí,“ řekl doktor Reilly.

Pan Poirot si pohladil veliký vlnitý knír.

„Já myslím, že možno brát za jisté,“ řekl vážně, „že paní Leidnerovou potkala smrt právě za těch deset minut.“

KAPITOLA XIV

Někdo z nás?

Chvilí bylo ticho a zdálo se, že během té pauzy zalila místnost vlna hrůzy.

Vtom okamžiku jsem poprvé uvěřila, že teorie doktora Reillyho je správná.

Cítila jsem, že vrah je v místnosti, že sedí s námi – naslouchá. Někdo z nás...

Paní Mečadová to asi cítila taky, poněvadž náhle krátce a pronikavě vykřikla:

„Já už to nevydržím!“ zavzlykala. „To je – to je tak strašné!“

„Odvahu, Marie,“ řekl její manžel.

Rozhlédl se po nás, jako by se omlouval.

„Je příliš citlivá. Všechno si moc bere.“

„Já – vždyť já měla Louisa tak ráda,“ stála paní Mercadová,

Nevím, zda se něco z toho, co jsem cítila zračilo v mé tváři, ale náhle jsem zjistila, že se pan Poirot na mě dívá a že mu na rtech pohrává lehký úsměv.

Podívala jsem se na něho ledově a on pokračoval ve výslechu,

„Vy mi vypovězte, madame,“ řekl, „o vašem strávení včerejšího odpoledne.“

„Myla jsem si vlasy,“ vzlykala paní Mercadová. „Připadá mi strašné, že jsem o tom nic nevěděla. Měla jsem plné ruce práce a cítila jsem se báječně.“

„Přebývala jste v svém pokoji?“

„Ano.“

„A vy jste jej neopustila?“

„Ne. Vyšla jsem až ve chvíli, kdy jsem uslyšela automobil. A pak mi řekli, co se stalo. Ach, to bylo příšerné!“

„Překvapilo vás to?“

Paní Mercadová přestala plakat. Dotčeně vytřeštila oči.

„Co tím myslíte, pane Poirote? Chcete snad říct –“

„Co bych já tím chtěl myslet, madame? Maličko tomu – jste nám tu řekla, že jste měla paní Leidnerovou oblíbenou. Možná že se vám zdůvěřovala.“

„Ach tak. Ne – to ne. Louisa – zlatíčko – mi nikdy nic neřekla – nic určitého. Viděla jsem ovšem, že má strašné starosti a že je nervózní. A pak tu také byly ty podivné události – ruce, které ťukaly na okno a to ostatní.“

„Vzpomínám si, že jste tomu říkala ‚mouchy‘,“ ozvala jsem se, protože jsem nedokázala mlčet.

Byla jsem ráda, když jsem viděla, že ji to na okamžik vyvedlo z konceptu.

Znovu jsem si uvědomila, že se na mě pan Poirot pobaveně dívá.

Systematicky to zrekapituloval.

„Tedy tak je to, madame, vy myla jste si vlasy, nic jste neslyšela, nic jste neviděla. Vy můžete vyvzpomenout vůbec něco, něco co by nám mohlo jaksi pomoci?“

Paní Mercadová nepřemýšlela ani okamžik,

„Ne, to opravdu nemohu. Je to naprostá záhada! Chtěla bych ale říct, že nepochybně – zcela nepochybně – vrah musel přijít zvenčí. To přece dá zdravý rozum!“

Poirot se obrátil na jejího manžela:

„A vy, monsieur, co máte nám co říci?“

Pan Mercado spustil nervózně a roztržitě si pošukával plnovous.

„Muselo to tak být. Muselo to tak být,“ řekl. „Proč by jí ale někdo chtěl ublížit? Byla tak jemná – tak laskavá –“ zavrtěl hlavou.

„Ať ji zabil kdokoli, musel to být vyvrhel – ano, hotový ďábel!“

„A vy, jak jste, monsieur, trávil své včerejší odpoledne?“

„Já?“ zeptal se pan Mercado roztržitě.

„Byls v laboratoři, Josephe,“ napověděla mu manželka.

„Ach ano, no ovšem – ovšemže. Mám tam obvykle co dělat.“

„A v jaký čas vy jste tam odešel?“

Pan Mercado se znova bezradně a tázavě podíval na paní Mercadovou.

„Deset minut před jednou, Josephe.“

„Ano, ovšem, deset minut před jednou.“

„Vy vyšel jste na nádvoří vůbec?“

„Ne – myslím, že ne.“ Uvažoval. „Ne, určitě jsem venku nebyl.“

„O té tragédii – kdy jste uslyšel?“

„Přišla za mnou žena a řekla mi to. Bylo to strašné – prostě šok. Nemohl jsem tomu věřit. Ještě teď mám co dělat, abych uvěřil, že je to pravda.“

Pojednou se celý roztrásl.

„To je strašné – to je strašné.“

Paní Mercadová k němu rychle přistoupila.

„Jistě, Josephe, jistě – cítíme to všichni. Nesmíme se tomu ale poddávat. Pro nešťastného pana doktora Leidnera je to pak tím těžší.“

Viděla jsem, jak doktoru Leidnerovi projela tváří bolestná křeč, a bylo mi jasné, že mu v té atmosféře rozbouřených citů není lehké. Podíval se úkradkem na Poirota, jako by ho prosil. Poirot ihned zareagoval.

„Slečna Johnsonová,“ řekl.

„Obávám se, že vám toho povím moc málo,“ řekla slečna Johnsonová. Její kultivovaný, ovládaný hlas působil po mečivé fistulce Paní Mercadové přímo konejšivě. Pokračovala: „Pracovala jsem v obývacím pokoji. Pořizovala jsem do plastelíny otisky pečetidel.“

„A vy neviděla jste nic, taktéž nepovšímla?“

„Ne.“

Poirot se na ni rychle podíval. Jeho sluch postřehl totéž, co můj – slabý stín nerozhodností.

„Jste si tím ujištěna, slečno? Nic není, co by se vám připomínalo nejasně?“

„Ne – opravdu ne.“

„Něco, co vy jste viděla, řekněme to tak, jen v koutku oka a sotva víte, že vy jste to viděla?“

„Ne, určitě ne,“ odpověděla rozhodně.

„Vy třeba jste něco slyšela. Tak je to – něco, o čem nejste ujištěna, slyšela-li jste to čili nic?“

Slečna Johnsonová se krátce, podrážděně zasmála.

„Velice na mě naléháte, pane Poirote. Obávám se, že mě povzbuzujete, abych řekla něco, co se mi možná jen zdálo.“

„Tudíž přece jen něco se vám – řekněme to tak – zdálo?“

Slečna Johnsonová opatrně vážila každé slovo. Pomalu a zdrženlivě řekla: „Zdálo se mi, že jsem během toho odpoledne slyšela velice slabý výkřik... Aspoň si myslím, že jsem to slyšela. V obývacím pokoji byla všechno okna dokořán a člověk slyší spoustu všelijakého hluku od těch lidí, co pracují na polích – tam, co je ječmen. Pak – pak ale mě napadlo – že jsem slyšela paní Leidnerovou. A byla jsem z toho trochu nešťastná. Poněvadž kdybych byla vyskočila a rozběhla se do jejího pokoje – no, kdo ví? Možná že bych přišla včas...“

Doktor Reilly jí autoritativně přerušil:

„Tak tím se tedy vůbec netrapte,“ řekl. „Nemám stín pochyb o tom, že paní Leidnerová (odpusťte, kolego Leidnere) byla udeřena hned, jak vrah vstoupil do pokoje, a že ji ten úder zabil. Druhý úder už jí nikdo nezasadil. Jinak by byla měla čas volat a pomoc a udělat pořádný poplach.“

„Aspoň jsem ale mohla chytit vraha,“ řekla slečna Johnsonová.

„V jaký čas to bylo, mademoiselle?“ zeptal se Poirot. „Přibližně o půl druhé?“

„Ano – asi v tu dobu.“

„To by tak klapalo,“ řekl Poirot zamyšleně. „Jiného nic vy jste neslyšela – kupříkladně dveře otvírat nebo zavírat?“

Slečna Johnsonová zavrtěla hlavou.

„Ne, na nic takového se nepamatuji.“

„Já odhaduji, že vy jste seděla u stolu. Na kterou stranu jste měla obrácen obličej? K nádvoří? K místnosti pro vykopávky? K verandě? Či snad do kraje?“

„Seděla jsem čelem k nádvoří.“

„Byla jste ve stavu vidět chlapce Abdulláha, omývajícího vykopnuté nádoby?“

„Ovšem – když jsem zvedla hlavu. Byla jsem ale velice soustředěná na svou práci. Upoutávala veškerou mou pozornost.“

„Uznamenala byste však, kdyby kdokoli míjel okno vedené do nádvoří?“

„Ano, tím jsem si zcela jistá.“

„A nikdo tak neučinil?“

„Ne.“

„Ale kdyby byl kdokoli kráčel, řekněme tak, napříč přes prostředek nádvoří, byl by vámi upozorován?“

„Pravděpodobně ne – jedině že bych byla náhodou vykroukla z okna – jak už jsem řekla.“

„Povšimla jste si chlapce Abdulláha opouštět práci a jít ven za ostatním služebnictvem?“

„Ne.“

„Deset minut,“ zašeptal Poirot. „Fatálních deset minut.“

Chvilí bylo ticho.

Slečna Johnsonová pojednou zvedla hlavu a řekla: „Víte, pane Poirote, myslím, že jsem vás nechtíc zavedla na špatnou stopu. Když o tom znova přemýšlím, nevěřím, že jsem mohla zaslechnout výkřik z pokoje paní Leidnerové v místnosti, kde jsem byla. Mezi jejím a mým pokojem je ta místnost pro vykopávky – a slyšela jsem, že ona měla u sebe zavřená okna.“

„Rozhodně se s tím nezatěžkávejte, mademoiselle,“ řekl Poirot vlídně. „Tak přílišné důležitosti to není.“

„Jistěže ne, to je mi jasné. Je to ale důležité pro mne, víte, poněvadž mám pocit, že jsem mohla nějak zasáhnout.“

„S tím se netrapte, Aničko,“ řekl doktor Leidner něžně. „Jste moc citlivá. Zaslechla jste pravděpodobně, jak v dálce na poli zavolal jeden Arab na druhého.“

Slečna Johnsonová se maličko začervenala nad vlídností, s jakou to řekl. Viděla jsem dokonce, že jí do očí vyhrkly slzy. Odvrátila se a řekla mnohem drsněji než obvykle:

„Asi ano. To se stává, že po tragédii si člověk začne vymýšlet věci, které se vůbec nestaly.“

Poirot opět zkoumal svůj zápisník.

„Nemyslím, že už tu mnoho může být řečeného... Co vy, pane Carey?“

Richard Carey mluvil pomalu – strnule a mechanicky:

„Mám strach, že už k tomu nic užitečného nemohu připojit. Měl jsem dozor u vykopávek. Zprávu o tom, co se stalo, mi přinesl tam.“

„A nemáte vědomost o ničem, co by nám napomohlo, ze dnů těsně předchozích před vraždou?“

„Nevím o ničem takovém.“

„A pan Coleman?“

„Já byl totálně mimo celou tu věc,“ řekl pan Coleman svým obvyklým tónem. Snad v něm byl jenom stín lítosti. „Včera dopoledne jsem odjel do Hassaniehu vybrat prachy na vejplatu pro kopáče. Když jsem se

vrátil, řekl mi pan Emmott, co se stalo a hned jsem s dodávkou znova odjel shánět policii a pana doktora Reillyho.“

„A předtím?“

„No, to víte, děly se tu podivné věci – ale... no, to přece víte, Byl ten poplach v místnosti pro vykopávky – a jednu nebo dvě noci předtím zas ty ruce a obličej v okně – to jste jim jistě řekl, pane doktore,“ obrátil se na doktora Leidnera, který přikývl... „Já myslím, že zjistíte, že to provedl nějaký grázl, co přitáh zvenku, Musí to být fikaný darebák.“

Poirot chvíli mlčky uvažoval.

„Jste – pane Coleman – Angličan?“ zeptal se konečně.

„No jasně. Po meči i po přeslici. Zaručeně ‚pravej‘.“

„Vy jste tu první sezónou?“

„Tak jest.“

„A jste vášnivý milovník do archeologie?“

Zdálo se, že toto označení působí panu Colemanovi jistě rozpaky. Zrůžověl ještě víc a vrhl na doktora Leidnera postranní pohled provinilého školáka.

„Ovšem – je to velice zajímavé,“ zakoktal. „Chci tím říct – no, já nejsem zrovna velký talent...“

Poněkud překotně se odmlčel. Poirot na něho nenalehal.

Zamyšleně ťukal do stolu koncem tužky a puntičkářsky narovnal kalamář, který stál před ním.

„Tudíž se zdá,“ řekl, „že to je bezmála všechno, co pro tu chvíli můžeme zvědět. Jestli si jeden každý z vás na něco vyvzpomene, co mu teď proklouzlo z paměti, necht' jen s tím ke mně neváhá přijít. Měl bych teď myslím za dobré, kdybych si mohl promluvit pár slůvek osaměle s panem doktorem Leidnerem a panem doktorem Reillym.“

To byl pokyn, aby se společnost rozešla. Všichni jsme vstali a vyhrnuli se ze dveří. Když jsem už byla skoro venku, někdo na mne zavolal.

„Snad,“ řekl pan Poirot, „sestra Leatheranová laskavě s námi zůstane. Myslím, že její přítomnost pro nás bude mít hodnotu.“

Vrátila jsem se a sedla jsem si na své místo u stolu.

KAPITOLA XV

Poirot vyslovuje domněnku

Doktor Reilly vstal ze židle. Když byli všichni pryč, zavřel pečlivě dveře. Potom se tázavě podíval na Poirota a zavřel i všechna okna, vedoucí do nádvoří. Ta ostatní byla už zavřená. Potom se také vrátil na své místo ke stolu.

„Bien!“ řekl Poirot. „Nyní jsme privátní a nevyrušení. Můžeme hovořit volně. Vyslyšeli jsme, co nám řekli členové výpravy a – Ale jistě, ma soeur, cože vy si to o tom myslíte?“

Pěkně jsem zrudla. Nedalo se popřít, že ten podivný mužiček má oči jak jehly. Neušlo mu ani to, co se mi jen mihlo hlavou – poznal mi z tváře, co si myslím.

„Ach, to nic není,“ řekla jsem váhavě.

„Jen to povězte, sestro,“ řekl doktor Reilly. „Nenechejte našeho odborníka čekat.“

„To opravdu nic není,“ řekla jsem spěšně. „Jen mi tak blesklo hlavou, že i kdyby někdo něco věděl nebo měl nějaké podezření, bylo by pro něho těžké říct to před ostatními – nebo dokonce snad před panem doktorem Leidnerem.“

K mému překvapení pan Poirot přikývl a živě se mnou souhlasil, „Tak přesně! Přesně tak! Tot' veliká pravda, co vy nám tu říkáte, Hned vám to vyjasním. Malá schůze, kterou jsme uspořádali, dospěla svého cíle. Před dostihy v Anglii bývá vždy přehlídka koní, není-liž pravdou? Oni jsou vedeni před tribunou, aby měl každý příležitost si je prohlédnout a obsoudit: omrkal jsem si závodníky, přicházející v úvahu.“

Doktor Leidner prudce vykřikl: „Neuvěřím ani na okamžik, že některý člen mé výpravy je do vraždy zapleten!“

Potom se obrátil ke mně a řekl rozhodně: „Byl bych vám vděčný, sestro, kdybyste mohla hned teď a tady panu Poirotovi povědět, o čem jste před dvěma dny hovořila s mou manželkou.“

Po takovém vybídnutí jsem se rovnou pustila do vyprávění. Pokoušela jsem se co nejpřesněji rekonstruovat slova a věty, kterých paní Leidnerová použila.

Když jsem skončila, pan Poirot řekl: „Velmi výborně. Velmi výborně. Vypovídáte jasně a po pořádku. Budete mi platnou pomocí.“

Otočil se je doktoru Leidnerovi.

„Máte vy ony dopisy?“

„Mám je tady. Myslel jsem, že je budete chtít hned vidět.“

Poirot si je od něho vzal, přečetl si je a velice pečlivě je při tom prozkoumal. Byla jsem dost zklamaná tím, že je neposypal nějakým práškem a neprohližel je mikroskopem či podobně, ale uvědomila jsem si, že není zrovna nejmladší a že jeho metody budou pravděpodobně dost zastaralé. Přečetl je tak, jak by je přečetl kdokoli jiný.

Po přečtení je odložil a odkašlal si.

„Nuž,“ řekl, „my postupujme, abychom si fakta popořadově vyobjasnili. Ponejprve: tyto dopisy vaše paní obdržela krátce po vašem sňatku s ní v Americe. Existovaly ještě jiné, ale ty ona zničila. První dopis byl následován druhým. Za krátkou dobu po druhém dopisu jste oba o vlasek unikli otrávení plynem. Potom jste vycestovali do ciziny a na další skoro dva roky žádné dopisy nepřicházely. Znova počly docházet v počátku letošní archeologické sezóny – tak řeknuto ve třech posledních týdnech. Mám to tak správně?“

„Naprosto.“

„Vaše manželka projevovala poznámky strachu a vy jste po poradě s panem doktorem Reillym přijal sestru Leatheranovou, aby vaší ženě konala společnost a umírňovala ji v obavách?“

„Ano.“

„Jisté události se sběhly – ruce ťukaly na okno – tvář přízračná – v místnosti pro vykopávky hlučení. Nebyl jste sám svědkem některých z těchto jevů?“

„Ne.“

„Vlastně vskutku nikdo než paní Leidnerová?“

„Otec Lavigny viděl světlo v místnosti pro vykopávky.“

„Tak. Na to já nezapomněl.“

Chvilí mlčel a pak řekl: „Učinila vaše paní poslední pořízení?“

„Mysím, že ne.“

„Proč to tak?“

„Z jejího hlediska to nebylo nutné.“

„Není ona bohatou ženou?“

„Ano, když byla naživu... Její otec jí odkázal úroky ze značného majetku. Na základní vklad však nesměla sáhnout. Po její smrti měl připadnout jejím dětem, a kdyby děti neměla, pak pittstovskému muzeu.“

Poirot zamyšleně bubnoval do stolu.

„My tedy můžeme, jak se tak jeví,“ řekl, „vyloučit jeden motiv z případu. Pochopíte, že to já hledám ponejprve. Komu prospěje zavraždění zavražděného? V tomto případě muzeu. Jiné by to bylo, kdyby vaše paní zemřela bez pořízení, leč vlastnila značné jmění. Pak bych byl přinucen vyzkoumat zajímavou otázku, kdo by podědil peníze – vy nebo její dřívější manžel. Ale tam by byla ta potíž, že kdyby se dřívější manžel vzkřísil, aby se o ně přihlásil, pak já myslím, že on by se vystavil v nebezpečí zavraždění, ježto sotva uvěřím, že trest smrti by byl vykonán tak dlouho po válce. Ačkoli tyto úvahy netřeba nastolovat. Jak říkám, já ponejprve vyřizuji otázku peněz. Druhým krokem vždy přistupuji k podezření na manžela nebo na manželku zavražděné osoby. V tomto případě je především dokázáno, že jste se během včerejšího odpoledne nepřiblížil manželčině pokoji, za druhé pak, že vy smrtí manželky ztrácíte, aniž co získáváte; a za třetí –“

Odmlčel se.

„A co dál?“ řekl doktor Leidner.

„Za třetí,“ řekl Poirot pomalu, „já dokážu ohodnotit oddanost, pakliže ji vidím. Věřím, pane doktore, že láska k vaší manželce byla vrcholovou vášní vašeho života. Je tomu tak, čili nic?“

Doktor Leidner odpověděl docela prostě: „Ano.“

Poirot přikývl.

„Pročež,“ řekl, „můžeme pokračovat.“

„Poslyšte, měli bychom se snad dosát o kus dál,“ řekl doktor Reilly poněkud netrpělivě.

Poirot se na něho káravě podíval.

„Vy nebuďte netrpělivý, příteli. V případě, jako je tento, musí být ke všemu přistoupeno s pořádkem a metodou. Toť vlastně mé pravidlo v každém případě. Když jsme si vyobjasnili jisté možnosti, přistupme k převelmi důležitému bodu. Je životní nutnost, jak vy říkáte, vyložit všechny karty na stůl – nic nesmí být v skrytu pozdrženo.“

„To je správné,“ řekl doktor Reilly.

„Toť proč vyžaduji celou pravdu,“ pokračoval Poirot.

Doktor Leidner se na něho překvapeně podíval.

„Ujišťuji vás, pane Poirote, že jsem nic nezatajil. Řekl jsem vám všechno, co vím. Nemám žádné

tajemství.“

„Tout de m? me, vy jste mi nepověděl všecičko.“

„Opravdu? Nemohu si vzpomenout na žádný detail, který by mi unikl.“

Vypadal velice ztrápeně.

Poirot mírně zavrtěl hlavou.

„Ne,“ pravil. „Kupříkladně jste mi neřekl, proč jste sem umístil do domu sestru Leatheranovou.“

Doktor Leidner se tvářil naprosto zmateně. „To jsem přece už vysvětlil. Je to jasné. Nervozita mé ženy – její obavy...“

Poirot se předklonil. Pomalu a emfaticky zahrozil prstem.

„Ne, ne, ne. Zde něco je, co není jasné. Vaše žena je v nebezpečí, ano, vyhrožováno je jí smrtí, tak... A vy ne pošlete pro policii – nepošlete ani pro soukromého detektiva – ale opatříte si ošetřovatelku! To má smysl?“

„Já – já...“ doktor Leidner zmlkl. Tváře mu zčervenaly. „Myslel jsem si –“ Definitivně se zarazil.

„Nuž, my k tomu přicházíme,“ povzbuzoval ho Poirot. „Co vy jste myslel?“

Doktor Leidner mlčel dál. Vypadal rozpačitě a neochotně.

„Vidíte...“ Poirotův hlas zazněl útočně i prosebně – „všechno, co vy jste mi řekl, zní pravdivě, kromě tohoto. Proč ošetřovatelku? K tomu je přece odpověď. Vlastně k tomu může být jenom jedna odpověď. Vy sám jste nevěřil, že vaše paní se vynalézá v nebezpečí.“

Na to se doktor Leidner s výkřikem zhroutil.

„Panebože,“ zasténal. „Já tomu nevěřil! Nevěřil jsem tomu!“

Poirot ho pozoroval jako kočka u myši díry – připravena skočit, jakmile se myš ukáže.

„A co vy jste si myslel vlastně?“ zeptal se.

„Nevím. Nevím...“

I „Ale vy víte. Vy perfektně víte. Snad mohu vám pomoci – dohadem. Vy podezírával jste, pane doktore Leidnere, že si ty dopisy píše vaše paní sobě sama?“

Nebylo třeba, aby doktor Leidner odpovídal. Pravdivost Poirotova dohadu byla příliš zřejmá. Ruka, kterou zděšeně vztáhl před sebe, jako by žebrol o milost, mluvila sama za sebe.

Zhluboka jsem se nadechla. Tak tedy mé neurčité dohady byly pravdivé! Vzpomněla jsem si na podivný tón, kterým se mne doktor Leidner zeptal, co si o tom všem myslím. Pomalu a zamyšleně jsem přikývla.

Pak jsem se ale náhle probírala, neboť pan Poirot na mě upíral oči.

„Vy myslíte si to taktéž, sestro?“

„V jednu chvíli mě to napadlo,“ řekla jsem podle pravdy.

„Ze kterého důvodu?“

Vysvětlila jsem nápadnou podobnost písma na dopise, který mu ukázal pan Coleman.

Poirot se otočil k doktoru Leidnerovi.

„Vy také jste si té podobnosti povšiml?“

Doktor Leidner sklopil hlavu.

„Povšiml. Písmo bylo drobné a křečovitě – ne tak velké a rozmáchlé jako Louisino, ale mnohá písmena byla stejná.“

Vytáhl z náprsní kapsy několik dopisů a vybral z nich jeden, který podal Poirotovi. Byla to část dopisu, adresovaného manželkou jemu, Poirot jej pečlivě porovnal s anonymním dopisem.

„Ano,“ zamumlal. „Ano. Tu jsou četné podobnosti – podivný způsob ve psaní písmena ‚s‘, nápadné ‚e‘.“

Nejsem znalec přes písmo, nemohu se vyslovit s koncovou platností – (mimořádně řečeno, nikdy jsem nenašel dva písma, aby se na některém bodu dohodli) – ale člověk to může říci, že nápodobnost mezi oběma rukopisy je nadměrně nápadná. Je podobné pravdě, že byly napsány jednou a touže osobou. Není to ale jisté. Všechny eventuální možnosti musíme chovat v úvaze.“

Opřel se o opěradlo židle a řekl zamyšleně: „Tři jsou tu možnosti. Ponejprve: podoba rukopisů je číře náhodná. Za druhé: ty výhrůžné dopisy psala paní Leidnerová sobě sama z nějakého nepochopitelného důvodu. Za třetí: psal je někdo, kdo s rozmyslem napodobňoval její rukopis. Proč to? To, zdá se, nedává smyslu. Ze tří těch možností správná musí být jedna.“

Chvilí uvažoval, pak se obrátil k doktoru Leidnerovi a zeptal se ho svým obvyklým, překotným způsobem: „Když jste připadl na možnost, že by paní Leidnerová mohla být sama sobě pisatelkou těch dopisů, jakou teorii jste vy si utvořil?“ Doktor Leidner zavrtěl hlavou.

„Pustil jsem ten nápad z hlavy co nejrychleji. Připadal mi obludný.“

„Po vysvětlení žádném jste nepátral?“

„No,“ doktor Leidner zaváhal, „uvažoval jsem, jestli snad obavy a fantazírování o minulosti nevyvolaly u

mé ženy jakousi lehčí formu nepřítelosti. Myslel jsem si, že si snad mohla ty dopisy psát sama, aniž si toho byla vědoma. To je přece možné, že?“ dodal a obrátil se na doktora Reillyho. Doktor Reilly sešpulil rty.

„Lidský mozek je schopen téměř všeho,“ odpověděl neurčitě. Vrhla však významný pohled na Poirota, který jako by ho uposlechl a toto téma opustil.

„Dopisy jsou zajímavý bod,“ řekl. „My však musíme soustředit se na případ jako celek. Tu jsou, jak vidí se mi to, tři řešení možná.“

„Tři?“

„Tak. Řešení číslo jedna: nejjednodušší. Vaší ženy manžel je pořád naživu. Ponejprve jí vyhrožuje a pak své hrozby provozuje.

Když přijmeme toto řešení, pak naším problémem je vyzkoumání, jak se on dostal dovnitř bez spatření. Řešení číslo dvě: paní Leidnerová z důvodů sobě vlastních (spíše z důvodů snáze pochopitelných lékařem než právníkem) píše výhrůžné dopisy sama sobě. Ten pokus otravy plynem ona sama nastaví (vyvzpomeňte si, že ona sama vás vzbudila říkajíc, že cítí plyn). Psala-li však si paní Leidnerová dopisy sama sobě, nemůže být v nebezpečí od předpokládaného pisatele. My musíme hledat vraha jinde. My fakticky musíme pátrat mezi členy vaší výpravy. Tak,“ řekl v odpověď na nesouhlasné zašeptání doktora Leidnera, „to je jediná logická uzávěra. Někdo ji zabil, aby si s ní vypořádkoval nějakou osobní zášť. Ta osoba, říkal bych, asi věděla o těch dopisech – nebo věděla aspoň, že paní Leidnerová je postrašena nebo předstírá, že je něčím postrašena. Ve vrahově náhledu ten fakt činil vraždu pro něho velice bezpečnou. On cítil, že bude dozajisté považován za tajemného přichozího zvenčí – za pisatele hrozebných dopisů.

Variant tohoto řešení je ten, že vrah sám skutečně ony dopisy psal, jelikož byl obeznalý v minulosti paní Leidnerové. V takovém případě však není zcela vyjasněné, proč zločinec napodobňoval rukopis paní Leidnerové, neboť, jak nám se to jeví, bylo by pro něho nebo pro ni výhodnější, kéž by dopisy vypadaly, jako by je psal někdo od venčí.

Řešení číslo tři zaujímá mě nejvíc. Domnívám se, že ty dopisy jsou pravé. Napsány byly od prvního manžela paní Leidnerové (nebo od jeho mladšího bratra), který je teď jedním z členů výpravy.“

KAPITOLA XVI

Podezřelí

Doktor Leidner vyskočil.

„To je nemožné! Naprosto vyloučené! Absurdní nápad!“ Pan Poirot se na něho podíval velice klidně, ale neřekl nic. „Domníváte se, že první manžel mé ženy je členem výpravy a ona že ho nepoznala?“

„Přesně tak. Pouvažujte trochu o faktech. Vaše žena s ním žila nějakých patnáct let tomu a jen několik měsíců. Poznala by ho, kdyby s ním setkala po takovém odstupu času? Já nemyslím. Tvář se mu změnila, postava se mu změnila; – hlas možná se mu moc nezměnil, ale to je detail, na který on může dbát. A pamatujte, ona ho nehledá mezi lidmi v domě. Představuje si ho někde mimo – jako cizince. Ne, já nemyslím, že by ho musela poznat. A možnost druhá ještě je tu. Mladší bratr – dítě ještě tenkrát, který staršího bratra tolik oddaně miloval. Dnes je mužem. Poznala by ona v muži kolem třicítky tehdejšího chlapce deseti nebo dvanáctiletého? Ano, my musíme počítat i s mladým Williamem Bosnerem. Pomněte, že jeho bratr v jeho očích nemusel se jevit jako zrádce, ale jako vlastenec, mučedník pro svou zemi – Německo. V jeho očích paní Leidnerová je zrádcem – netvorem, který jeho zamilovaného bratra poslal na smrt! Vnímavý chlapec je schopen velkého ctění hrdin a mladá mysl snadno může být posednuta ideou, která v ní přetrvává do dospělého života.“

„To je pravda,“ řekl doktor Reilly. „Obecný názor, že dítě snadno zapomíná, není správný. Mnoho lidí jde životem s obsesí nějaké myšlenky, která na ně zapůsobila třeba ve velmi útlém věku.“

„Bien. Máte dvě tyto možnosti. Frederick Bosner, muž dnes asi padesátiletý, a William Bosner – ten by nebyl dnes ještě plně třicetiletý. Pohleďme na členy vaší výpravy z těchto dvou hledisek.“

„To je fantastické,“ zabručel doktor Leidner. „Lidé z naší výpravy!“

„A tím samým je považujete mimo podezření,“ řekl Poirot suše. „Velice užitečné hledisko. Commençons! Kdo s určitostí nemůže být Frederick nebo William?“

„Ženy.“

„Toť přirozené. Slečna Johnsonová a paní Mercadová jsou vyškrtnuty. Kdo ještě?“

„Carey. Pracovali jsme spolu celá léta ještě než jsem se seznámil s Louisou.“

„On také není toho potřebného věku. Je mu, soudil bych, třicet osm nebo třicet devět – je příliš mlád na Fredericka a příliš stár na Williama. Teď ti zbývají. Je tu otec Lavigny a pan Mercado.“

Oba by mohli být Frederickem Bosnerem.“

„Ale milý pane,“ zvolal doktor Leidner hlasem, v němž se mísila pobavenost s podrážděností. „Otec Lavigny je světoznámý znalec epigrafie a Mercado léta pracoval v proslulém newyorském muzeu. To je nemožné, aby jeden z nich byl muž, kterého hledáte!“

Poirot zatřepal rukou.

„Nemožné – nemožné – toť slovo, které neznám! Nemožné zkoumám vždy velmi důkladně! Ale pro ten moment pojďme dál. Koho tu máte ještě? Carla Reitera, mladého muže s německým jménem, Davida Emmotta...“

„Ten byl se mnou už dvě sezóny, na to nezapomínejte.“

„Je to mladý muž s darem trpělivosti. Kdyby on spáchal zločin, nebylo by to ve spěchu. Vše by si dobře připravil.“

Doktor Leidner udělal zoufalé gesto.

„A na konci je tu William Coleman,“ pokračoval Poirot.

„To je Angličan.“

„Pourquois pas? Nepravila paní Leidnerová, že chlapec opustil Ameriku a nemohl být vystopován? Mohl být snadno odchován v Anglii.“

„Vy máte odpověď na všechno,“ řekl doktor Leidner.

Urputně jsem přemýšlela. Hned od začátku se mi zdálo, že se pan Coleman chová spíš jako hrdina z některé knihy P. G. Wodehouse než jako skutečný, živý mladý muž. Hrál opravdu celou tu dobu pouze zvolenou roli?

Poirot si něco psal do notýsku.

„Pokračujme popořádně a metodicky,“ řekl. „Na jedné straně máme dvě jména. Otce Lavignyho a pana Mercada. Na druhé máme Colemanu, Emmotta a Reitera.“

A nyní přejdeme k opačnému aspektu věci – k prostředkům a příležitostem. Kdo ze členů výpravy měl prostředky a příležitost k spáchání zločinu? Carey byl při vykopávkách. Coleman byl v Hassaniehu, vy sám jste byl na střeše. Tím ostává nám otec Lavigny, pan Mercado, paní Mercadová, David Emmott, Carl Reiter, slečna Johnsonová a sestra Leatheranová.“

„No ne!“ vykřikla jsem a nadskočila jsem na židli.

Pan Poirot se na mě podíval a zamrkal.

„Ano, ma soeur, já obávám se, že vás také musím vpočítat. Značně snadné vejít do pokoje a zabít paní Leidnerovou, když nádvoří bylo vyprázdněno. Vy jste přec svalnatá i silná a paní Leidnerová by byla bez podezření až do chvíle, kdy rána jí byla nanesena.“

Rozčililo mě to tak, že jsem ze sebe nedokázala vypravit ani slovo. Všimla jsem si, že doktor Reilly se tím nesmírně baví.

„To by byla zajímavá detektivka – ošetřovatelka, která vraždí své pacienty jednoho po druhém,“ zabručel. Nepřála bych vám vidět, jak jsem se na něho podívala!

Myšlenky doktora Leidnera se rozběhly jiným směrem.

„Emmotta ne, pane Poirote,“ namítl. „Toho mezi podezřelé zahrnout nemůžete. Nezapomínejte, že byl těch deset minut se mnou na střeše.“

„My vyloučit ho přesto však nemůžeme. On mohl sejít dolů, jít přímo do pokoje paní Leidnerové, ji zabít a teprve poté zavolat chlapce. Nebo ji mohl zabít v některé z těch příležitostných chvil, kdy poslal chlapce k vám nahoru.“

Doktor Leidner zavrtěl hlavou a zamumlal: „To je jak zlý sen! Je to všechno tak fantastické,“

K mému překvapení Poirot přisvědčil.

„Ano, toť pravdivé. Toto je fantastický zločin. Takový často vy nesetkáte. Zpravidla je vražda ubohá – moc jednoduchá. Toto je však vražda neobvyklá... Podezírám, pane doktore, že vaše žena byla neobvyklá žena.“ Trefil hřebík na hlavičku tak přesně, že jsem vyskočila. „Je tomu tak, sestro?“ zeptal se.

Doktor Leidner řekl klidně: „Povězte panu Poirotovi, jaká Louisa byla, sestro. Vy jste nezaujatá.“

Mluvila jsem zcela otevřeně.

„Byla neobyčejně půvabná,“ řekla jsem. „Člověk jí musel obdivovat a měl chuť pro ni něco udělat. Nikdy jsem se s někým takovým dřív nesešla.“

„Toť cenné svědectví postranní osoby,“ řekl Poirot zdvořile. „Nuž, pokračujme. Pod záhlavím prostředky a příležitost my máme sedm jmen. Sestra Leatheranová, slečna Johnsonová, paní Mercadová, pan Mercado, pan Reiter, pan Emmott a otec Lavigny.“

Znova si odkašlal. Už několikrát jsem si povšimla, že Francouzi vydávají nejprapodivnější zvuky. „Chvilí předpokládáme, že správná je naše teorie třetí. To jest, že vrahem jest Frederick nebo William Bosner a

že Frederick nebo William Bosner je členem výpravy. Srovnáním obou seznamů my můžeme zúžit naše podezřelce na čtyři – nám zbývá otec Lavigny, pan Mercado, Carl Reiter a David Emmott.“

„Otec Lavigny je mimo podezření,“ řekl doktor Leidner rozhodně. „Je členem premonstrátského řádu z Kartága.“

„A má pravý plnovous,“ dodala jsem.

„Ma soeur,“ řekl Poirot, „vrah první jakosti nikdy nenosí falešného vousu!“

„A jak poznáte, kdy jde o vraha první jakosti?“ řekla jsem vzdorovitě a trochu s posměchem nad jeho vyjadřováním.

„Neboť kdyby jím nebyl, celá pravda byla by mi jasná již v tomto okamžiku – a to není.“

To je ale ješita, pomyslela jsem si.

„Ostatně,“ řekla jsem, vracejíc se k plnovousu, „to přece nějaký čas trvá, než taková brada naroste.“

„Toť věčná poznámka,“ řekl Poirot.

Doktor Leidner řekl podrážděně: „Ale to je k smíchu – opravdu k smíchu. Oba – on i Mercado – jsou velice známí. Lidé je znají celá léta.“

Poirot se k němu obrátil.

„Vy na to nenazíráte správně. Vy jste nedocenil důležitý bod. Co činil celé ty roky Frederick Bosner, není-li mrtev? Musel přijati rozdílné jméno. Musel něčím se zaměstnávat.“

„To jako myslíte, že se dal k premonstrátům?“ zeptal se skepticky doktor Reilly.

„To ano, toť trochu fantastické,“ připustil Poirot, „leč zamítnout my to nemůžeme. Ostatně, jsou tu ty jiné možnosti.“

„Myslíte ty mladé?“ řekl Reilly. „Chcete-li na to slyšet můj názor, pak z těch vašich podezřelých přichází v úvahu jen jeden.“

„A to který?“

„Mladý Carl Reiter. Nic vlastně proti němu nemluví, ale zamyslete-li se nad tím, musíte pár věcí připustit – je ve věku, který by odpovídal, má německé jméno, je tu letos prvně a příležitost měl také. Stačilo, aby vyšel z fotoateliéru, přešel nádvoří, provedl tu strašnou věc a utekl zpátky, dokud byl vzduch čistý. Kdyby byl někdo zašel do fotoateliéru ve chvíli, kdy tam nebyl, vždycky ještě by mohl později říct, že byl v temné komoře. Netvrdím, že je vrah, ale chcete-li někoho podezírat, pak on je ten nejpodezřelější.“

Pan Poirot nevypadal, že mu to příliš dochází, Vážně, ale dost nedůvěřivě přikyvl.

„Ano,“ řekl, „přichází ponejvíc v úvahu, ale tak jednoduché by to asi nebylo.“

Potom dodal: „My zatím toho necháme. Rád bych si popohlížel pokoj, kde vražda se udala, možno-li.“

„Jistěže.“ Doktor Leidner se začal šacovat a pak se podíval na doktora Reillyho.

„Vzal si jej kapitán Maitland,“ řekl.

„Maitland mi jej dal,“ řekl Reilly. „Musel odjet kvůli těm Kurdům.“

Vytáhl klíč.

Doktor Leidner řekl váhavě: „Nebude vám vadit – když s vámi nepůjdu – Snad sestra...“

„Ovšemže. Ovšemže,“ řekl Poirot. „Já zcela chápu. Nikdy nehodlám vám působit nenutnou bolest.“

Budete-li té dobroty, ma soeur, vy doprovodíte mne.“

„Jistě,“ řekla jsem.

KAPITOLA XVII

Skvrna vedle umyvadla

Mrtvolu paní Leidnerové odvezli do Hassaniehu na prosekturu, ale její pokoj nechali přesně tak, jak byl. Bylo tam tak málo zařízení, že prohlídka policii netrvala dlouho.. Když člověk vstoupil, napravo od dveří stála postel. Naproti dveřím byla dvě zamřížovaná okna s vyhlídkou do krajiny. Mezi nimi stál prostý dubový stůl s dvěma zásuvkami, který paní Leidnerové sloužil jako toaletní stůl. Na východní stěně byla řada věšáků s šatstvem, uložených v bavlněných pytlích, a pár skříňek prádelníku. Hned vlevo u dveří stál stojánek s umyvadlem. Uprostřed pokoje byl veliký, jednoduchý dubový stůl s pijákovou podložkou, kalamářem a příručním kufříkem. Právě v tom kufříku měla paní Leidnerová anonymní dopisy. Místo záclon tu byly krátké pruhy arabské tkaniny, bílé a oranžově pruhované. Podlaha byla kamenná, s několika předložkami z kozí kůže; tři úzké, hnědobílé, byly před oběma okny a před umyvadlem, jedna větší a lepší, bílá, jen s několika hnědými skvrnami, ležela mezi postelí a psacím stolem.

V pokoji nebyly žádné skříňe nebo výklenky nebo dlouhé záclony – tedy de facto nic, kde by se někdo mohl ukrýt. Postel byla železná, s prošivanou bavlněnou dekou. Jediným projevem přepychu byly v pokoji tři polštáře, naplněné tím nejlepším prachovým peřím. Kromě paní Leidnerové tu nikdo takové polštáře neměl.

Doktor Reilly několika stručnými slovy vysvětlil, kde se našla mrtvola paní Leidnerové – zhroucená na předložce u postele.

Chtěl svůj výklad znázornit a tak mi pokynul, abych přistoupila.

„Nebude vám to vadit, sestro?“

Nejsem háklivá. Sedla jsem si na podlahu a zhroutila jsem se –pokud možno – co nejpřesněji do polohy, v níž bylo nalezeno mrtvé tělo paní Leidnerové.

„Když ji Leidner našel, zvedl jí hlavu,“ pravil doktor Reilly. „Vyptával jsem se ho podrobně a je zřejmé, že jinak s mrtvolou nepohnul.“

„Ono to vypadá velice přímočaře,“ řekl Poirot. „Ležela na posteli, spala nebo odpočívala – někdo otevírá dveře, ona vzhledne, stoupne si –“

„A on ji srazil k zemi,“ dokončil doktor. „Úder ji omráčil a vzápětí následovala smrt. Víte, to je –“

A odbornými termíny nám vysvětlil povahu zranění.

„Moc krve ne, že?“ řekl Poirot.

„Ne, krvácela pouze vnitřně, do mozku.“

„Eh bien,“ řekl Poirot, „to zdá se přímo dost jasné – až na jednu věc. Proč paní Leidnerová hned nevzkřikla o pomoc, jestliže přichází muž byl cizinec? Kdyby ona byla vykřikla, mohla být uslyšena. Sestra Leatheranová by ji byla slyšela, taktéž Emmott a ten chlapec na nádvoří.“

„Na to je jednoduchá odpověď,“ řekl doktor Reilly suše. „Ten, kdo vstoupil, nebyl cizí člověk.“

Poirot přikývl.

„Ano,“ řekl hloubavě. „Snad překvapena byla, že tu osobu vidí, ale neměla strach. Když pak on ji udeřil, vykřikla asi slabě – leč už pozdě bylo.“

„To byl asi ten výkřik, který zaslechla slečna Johnsonová?“

„Ano, zaslechla-li jej opravdu. Já spíše však pochybuji o tom. Tyto stěny z hlíny jsou tlusté a okna byla uzavřena.“ Přistoupil k posteli.

„Ona ležela, když vy jste od ní odcházela?“ zeptal se mne.

Vysvětlila jsem přesně, jak to bylo.

„Hodlala spát nebo se přichystala čísti?“

„Dala jsem jí dvě knihy – jednu zábavnou a svazek memoárů. Obvykle chvíli četla a pak si krátce zdřímla.“

„A ona byla – jak bych to řekl – zcela obvyklá?“

Uvažovala jsem.

„Ano. Vypadala docela normálně a zdálo se, že má dobrou náladu,“ řekla jsem. „Snad se chovala trochu odměřeně, ale to jsem přičítala tomu, že se mi den předtím svěřila. Lidem to vzápětí bývá nepříjemné.“

Poirot zamžikal.

„Tak – vskutku, já to znám dobře.“

Rozhlédla jsem se po pokoji.

„A když vy jste sem po vraždě přišla, bylo všechno takové, jak jste to předtím spatřila?“

„Řekla bych, že ano. Nevzpomínám si na nic, co by bylo jinak.“

„Zde nebylo ani stopy po zbrani, kterou ona byla udeřena?“

„Ne.“

Poirot pohlédl na doktora Reillyho.

„Co vy myslíte, že to mohlo být?“

Doktor odpověděl ihned:

„Něco velice tvrdého, dost velký předmět bez ostrých rohů a hran. Řekněme oblý podstavec sošky – něco takového. Uvědomte si prosím, že netvrdím, že to byl podstavec sošky, ale nějaká taková věc. Rána byla zasazena s velkou silou.“

„Nanesena silnou paží? Paží muže?“

„Ano – jestliže ovšem –“

„Co – jestliže?“

Doktor Reilly řekl pomalu: „Je dost možné, že paní Leidnerovo klekla – v tom případě, kdyby úder byl zasazen těžkým předmětem seshora, nebylo třeba tak velké síly.“

„Klečela,“ zašeptal Poirot. „Toť je nápad – toto.“

„Nezapomeňte, že je to ale jen nápad,“ spěšně zdůraznil doktor. „Není tu naprosto nic, co by to dokazovalo.“

„Ale možné je to.“

„Jistě. A za těchto okolností nikterak fantastické. Možná že klekla že strachu, že chtěla spíš prosit než volat o pomoc, když jí instinkt napověděl, že už je pozdě – že už nikdo nemůže přijít včas.“

„Ano,“ řekl Poirot zamyšleně. „Toť přece nápad...“

No, nestojí za moc, myslela jsem si. Neuměla jsem si ani na okamžik představit paní Leidnerovou, jak před někým klečí.

Poirot se pomalu procházel po pokoji. Otevřel okna, přezkoumal mříže, prostrčil jimi hlavu a spokojil se zjištěním, že rameny už se přes ně nedostane.

„Okna byla uzavřena, když vy jste ji našla,“ řekl. „Taktéž byla uzavřena, když vy jste ji ve tři čtvrtě na jednu opustila?“

„Ano, odpoledne vždycky bývala zavřena. Není v nich síťka jako třeba v obývacím pokoji a v jídelně. Bývala zavřena, aby dovnitř nenalétaly mouchy.“

„Tudy v žádném případě nikdo nemohl vniknout,“ uvažoval Poirot. „A stěny jsou z důkladně hliněných cihel, není tu padacích dveří, ani oken ve stropě. Ne, jediný přístup do tohoto pokoje vede dveřmi. A jediná cesta k těm dveřím vede přes nádvoří. A do nádvoří je vchod jen jeden – průjezdem. A před průjezdem pobývalo pět lidí, všichni říkají shodně a já nemyslím, že lžou... Ne, oni nelžou. Oni nejsou podplaceni, aby zamlčeli. Vrah byl zde...“

Neřekla jsem nic. Což jsem necítila totéž před chvílí, když jsme seděli všichni shromážděni kolem stolu?

Poirot se pomalu plížil po pokoji. Z prádelníku zvedl fotografii. Byl na ní starší muž s bílou kozí bradkou.

Poirot se na mě tázavě podíval.

„To je otec paní Leidnerové,“ řekla jsem. „Pověděla mi to.“

Odložil fotografii a prohlédl si předměty na toaletním stolku. Byly všechny ze želvoviny – jednoduché, ale pěkné. Prohlédl si řádku knih na polici a nahlas četl názvy:

„Jaci byli Řekové? Úvod do relativity. Život Lady Hester Stanhopeové. Crewský vlak. Zpět k Metuzalémovi. Linda Condonová. Ano, ty nám něco napovídají, snad... Ona nebyla bláznivá, ta vaše paní Leidnerová. Ona měla ducha.“

„Byla to velice chytrá žena,“ řekla jsem horlivě. „Hodně četla a ve všem byla? Jour. Opravdu nevšední zjev.“

Usmál se a podíval se na mne.

„Věřím,“ řekl. „Toho já už si uvědomil.“

Pokračoval v prohlídce. Na chvíli se zastavil u umyvadla, kde byla spousta lahvíček a toaletních krémů.

Pak náhle poklekl a začal zkoumat předložku.

Doktor Reilly a já jsme k němu rychle přistoupili. Poirot prohlížel malou, tmavohnědou skvrnu, na hnědé předložce téměř neviditelnou. Bylo ji vlastně vidět jen na jednom místě, tam kde prosákla do bílého pruhu.

„Co vy tomu říkáte, pane doktore?“ řekl. „Je toto krev?“

Doktor Reilly si klekl.

„Snad,“ řekl. „Zjistím to, jestli chcete.“

„Budete-li od té laskavosti.“

Pan Poirot prozkoumal džbán a umyvadlo. Džbán stál vedle stojánku s umyvadlem. Umyvadlo bylo prázdné, ale vedle stojánku byla plechovka od petroleje a v ní trochu odlité vody.

Otočil se ke mně.

„Pamatujete se, sestro? Byl tento džbán mimo umyvadlo, nebo v něm, když vy jste paní Leidnerovou ve tři čtvrtě na jednu opouštěla?“

„To si nejsem jista,“ řekla jsem po, delší chvíli. „Spíš myslím, že stál v umyvadle.“

„Tak?“

„Víte, ale jen si to myslím,“ řekla jsem chvatně, „poněvadž tam obvykle stával. Sluhové jej tam po obědě vždycky stavěli. Dokonce mám pocit, že kdyby tam nebyl, musela bych si toho všimnout.“

Poirot pochvalně přikývl.

„Ano, tomu já rozumím. To je vaše vyškolení z nemocnice. Kdyby v pokoji něco nebylo v pořádku, vy byla byste to bezděčně opravila, aniž byste si uvědomila, co vy děláte. A po vraždě? Stál ten džbán tak jako nyní?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Tehdy jsem si toho vůbec nevšimla,“ řekla jsem. „Dívala jsem se jen, jestli je tu nějaké místo, kde by se někdo mohl schovat o jestli tu po vrahovi něco nezůstalo.“

„Je to krev, docela určitě,“ řekl doktor Reilly a vstal z podlahy. „Je to důležité?“

Poirot se rozpačitě zamračil a nedůtklivě rozhodil rukama. „To já nemohu říct. Jak to mám vědět? To možná neznamená vůbec nic. Říct mohu nanejvýš, že vrah se jí asi dotkl – že měl ruce zkrvácené – malou troškou krve, ale přesto krve – a tak že šel sem a umyl si je. Ano, tak to být mohlo, ale já nesmím říct se k uzávěru a říct, že tak to bylo. Ta skvrna nemusí mít žádnou důležitost vůbec.“

„Krvě bylo patrně velice málo,“ řekl doktor Reilly nejistě. „Vůbec nemohla vystříknout nebo tak nějak. Nanejvýš mohla trochu prosáknout z rány. Ovšem, jestli se chtěl přesvědčit prstem...“

Zachvěla jsem se. V duchu jsem si představila ten odporný obraz. Viděla jsem někoho – snad toho růžolícího fotografa s tváří jak selátko, jak sráží k zemi tu krásnou ženu a pak se nad ní sklání a zkouší ránu prstem, odporně se kochá svých činem a tvář má strašlivě změněnou... divokou a šílenou... Doktor Reilly si všiml, jak jsem se otřásla. „Copak, sestro?“ řekl. „Nic – to je jen husí kůže,“ řekla jsem. Poirot se obrátil a podíval se na mne.

„Já vím, co vám je zapotřebí,“ řekl. „Jakmile my zde to skončíme a pojedeme s doktorem zpět do Hassaniehu, my vezmeme vás s námi. Dáte sestře Leaiheranové šálek čaje, doktore, že ano?“

„S radostí.“

„Ach ne, pane doktore,“ namítla jsem. „Nemám na to ani pomyšlení.“

Poirot mě zlehka a přátelsky poklepal po rameně. Docela po anglicku, ne jako Francouz.

„Ma soeur,“ prohlásil, „vy učíte jak já vám řekl. Navíc vy mi tím prospějete. Já chtěl bych s vámi prohovorit o mnoha věcech, které zde z taktosti nemohu zmínit. Dobrák doktor Leidner zbožňoval svou ženu a je jist – och, tak jist –, že ostatní cítili k ní totéž! To by ale podle mého názoru neshodovalo se s lidskou povahou. Ne, my chceme si pohovořit o paní Leidnerové – jak bych to řekl? – bez rukaviček. Toť tedy ujednáno. Až my tu dokončíme, vezmeme vás s námi do Hassaniehu.“

„Myslím si,“ řekla jsem nejistě, „jestli bych odtud stejně neměla odejít. Je to dost podivné, že tu jsem.“

„Den nebo dva nic nepodnikejte,“ řekl doktor Reilly. „Nemůžete dost dobře odejít před pohřbem.“

„To je sice pravda,“ řekla jsem. „Ale což když mě někdo taky zavraždí, pane doktore?“

Řekla jsem to napůl žertem a doktor Reilly to taky tak přijal a chtěl, myslím, nějak žertovně odpovědět.

Pan Poirot ale k mému překvapení zůstal stát jako přibitý uprostřed pokoje a chytil se za hlavu.

„Ach, to bylo by možné,“ zašeptal. „Zde je nebezpečí – ano – velké nebezpečí – ale co člověk může učinit? Jak se má střežit proti tomu?“

„No ne, pane Poirote,“ řekla jsem, „vždyť já to myslela jen jako vtip. Ráda bych věděla, kdo by mě chtěl zavraždit?“

„Vás – nebo jiného někoho,“ řekl a mně se vůbec nelíbilo, jak to řekl. Naskočila mi z toho husí kůže.

„Ale proč?“ naléhala jsem.

Podíval se na mě velice upřímně.

„Já vtipkuji, mademoiselle,“ řekl, „a směji se. S jistými věcmi ale vůbec není žádný žert. O tom mě moje povolání naučilo. A jednou z těch věcí, tou nejstrašnější, je toto: Vražda je zvyk...“

KAPITOLA XVIII

Čaj u doktora Reillyho

Před odjezdem Poirot prošel celý dům výpravy a přilehlá stavení. Nepřímo také položil několik otázek služebnictvu – to jest doktor Reilly překládal otázky a odpovědi z angličtiny do arabštiny a naopak. Týkaly se především zevnějšku cizího člověka, kterého jsem s paní Leidnerovou viděla nakukovat do okna a s nímž den na to hovořil otec Lavigny.

„Opravdu věříte, že ten chlap s tím má něco společného?“ zeptal se doktor Reilly, když jsme se v jeho voze natřásali cestou do Hassaniehu.

„Já rád zvím všechny informace, které tu jsou,“ – to byla Poirotova odpověď.

. A skutečně to byla velice dobrá definice jeho metod. Později jsem zjistila, že neexistovalo nic – sebenepatrnější a bezvýznamnější klípek – aby se o něj nezajímal. Obvykle muži takový zájem o klepaření nemají.

Musím přiznat, že jsem ocenila šálek čaje, když jsme se konečně dostali do domu doktora Reillyho, Všimla jsem si, že pan Poirot si dal do čaje pět kostek cukru.

Pečlivě míchal lžičkou a řekl: „A teď můžeme si pohovořit, není-liž pravda? Můžeme zapřemýšlet, kdo nejspíš mohl spáchat zločin,“

„Lavigny, Mercado, Emmott nebo Reiter?“ zeptal se doktor Reilly.

„Ne, ne – to je teorie číslo tři. Já přeji si nyní soustředit se na teorii číslo dvě – ponechat zcela stranou otázku záhadného manžela nebo švagra, vynořujícího se z minulosti. Prostě zcela si teď pohovořme o tom, který z členů výpravy měl prostředky a příležitost zabít paní Leidnerovou a komu se nejvíce podobá, že tak učinil.“

„Myslel jsem, že jste o téhle teorii příliš neuvažoval.“

„Naopak. Mám ale jistý přirozený ohled,“ řekl Poirot vyčítavě. „Což mohu v přítomnosti doktora Leidnera probírat motivy, které by někoho z členů výpravy vedly k zavraždění jeho ženy? To vůbec by nebylo

delikátní. Já musel jsem předstírat domněnku, že jeho manželka byla zbožňována hodná a všichni ji zbožňovali!

Přirozeně ale, tak že tomu nebylo. Nyní my můžeme být brutální a neosobní a říct, co si myslíme. Již nemusíme dbát na city jiných lidí. A v tom právě nám sestra Leatheranová může pomoci. Ona je, jsem si jist, velice dobrou pozorovatelkou.“

„Och, to mi tedy není známo,“ řekla jsem.

Doktor Reilly mi podal mísu teplých vdolečků – „Abyste se posilnila,“ – řekl. A byly to moc dobré vdolečky. „Nuže,“ řekl pan Poirot přátelským, konverzačním tónem. „Vypovězte mi, ma soeur, přesně, co každý člen výpravy cítil k paní Leidnerové.“

„Byla jsem tam týden, pane Poirote,“ řekla jsem.

„Toť dostatečně dlouho pro člověka vaší inteligence. Ošetřovatelka rychle pochopuje. Ona si učiní soud a podle něho setrvává. Což třeba začnout s otcem Lavignym?“

„Opravdu nevím, co o něm mám říct. Zdálo se mi, že on a paní Leidnerová spolu rádi hovoří. Zpravidla však konverzovali francouzsky a já francouzsky moc neumím, přestože jsem se jako malá holka ve škole francouzštině učila. Měla jsem dojem, že mluvili hlavně o knihách.“

„Oni byli tedy, dalo by se říct, v družném poměru, ano?“

„Jistě, to se dá říct. Přesto si ale myslím, že otec Lavigny z ní byl dost zmatený a – no – že ho skoro mrzelo, že je z ní tak zmatený, jestli mi rozumíte?“

A pověděla jsem mu o rozhovoru, který jsem s otcem Lavignym měla hned první den u vykopávek, kdy o paní Leidnerové řekl, že je to „nebezpečná žena“.

„Toť je velice zajímavé,“ řekl pan Poirot. „A co si myslela ona o něm?“

„To se dá říct ještě hůř. Nebylo snadné poznat, co si paní Leidnerová myslí o lidech. Zdá se mi, že ji někdy trochu přiváděl do rozpaků. Vzpomínám si, že řekla doktoru Leidnerovi, že Lavigny je jiný než všichni kněží, které v životě poznala.“

„To by mohlo otci Lavignymu vynést pořádně dlouhý špagát,“ řekl doktor Reilly šprýmovně.

„Milý příteli,“ řekl Poirot, „nemáte vy náhodou před sebou nějakou návštěvu u pacienta? Za nic na světě bych vás nechtěl zdržovat od povinností.“

„Pacientů mám plný špitál,“ řekl doktor Reilly.

A vstal a řekl „chytrému napověz, hloupého trkní“ a se smíchem odešel.

„Teď to je lepší,“ řekl Poirot. „My nyní si zajímavě pohovoříme t? te-?-t? te. Ale nesmíte zapomínat na čaj.“

Podal mi mísu obložených chlebíčků a nabídl mi další šálek čaje. Byl opravdu velice roztomilý a pozorný.

„A nyní pokračujeme v líčení vašich dojmů,“ řekl, „Kdo podle vašeho názoru neměl rád paní Leidnerovou?“

„No,“ řekla jsem, „je to jen můj názor a nerada bych, abyste jej opakoval s udáním pramene.“

„Spolehněte se.“

„Podle mého soudu ji pořádně nenáviděla paní Mercadová!“

„Ó! A pan Mercado jak?“

„Ten pro ni měl trochu slabost,“ řekla jsem. „Myslím, že kromě jeho manželky si ho nikdy ženy moc nevšímal. A paní Leidnerová se uměla velice vlídně a mile zajímat o lidi a věci, o kterých jí někdo vyprávěl. Soudím, že to tomu chudákovi dost stouplo do hlavy.“

„A paní Mercadové se to nezamlouvalo?“

„Docela prachobyčejně žárlila – to je pravda. Musíte být ale velice opatrný, když jde o manžela a o manželku. Mohla bych vám vykládat neuvěřitelné věci. Nemáte představu, jaké fantazie si někdy ženy vezmou do hlavy, když jde o manžela.“

„Nepochybuji o pravdě toho, co říkáte. Tedy paní Mercadová žárlila? A nenáviděla paní Leidnerovou?“

„Všimla jsem si, že se na ni dívala, jako by ji chtěla zabít – och, promiňte!“ Zarazila jsem se. „Opravdu, pane Poirote, nechtěla jsem to říct – aspoň ne v téhle chvíli –“

„Ne, ne! Já plně pochopuji. Ta věta vám uklouzla. A věta příhodná! A co paní Leidnerová? Působila jí animozita paní Mercadové starostí?“

Chvilku jsem uvažovala: „To nevím, jestli si vůbec nějaké starosti připouštěla. Jednu chvíli jsem si myslela, že bych ji na to měla upozornit – ale nějak se mi to nezdálo. Čím méně toho člověk řekne, tím méně musí brát zpátky. To je má zásada.“

„Vy jste nepochybně velice moudrá. Můžete mi kupříkladem říct, jak paní Mercadová projevovala paní Leidnerové své city?“

Pověděla jsem mu o rozhovoru na střeše.

„Jak tedy ona se zmínila o prvním manželství paní Leidnerové,“ řekl Poirot zamyšleně. „Můžete si

vzpomenout – při tom zmínění – dívala ona se na vás jako by zkoumala, zda vy jste neslyšela tu historii jinak?“

„Myslíte, že o tom věděla celou pravdu?“

„Ta možnost je. Ona možná psala ty dopisy a aranžovala ťukající ruku a to ostatní.“

„O tomhle jsem také trochu uvažovala. Připadalo mi to jako jistý druh malicherné pomsty, které by paní Mercadová byla schopna.“

„Ano. Rys jistě krutosti, řekl bych. Stěží však povaha náchylná k chladnokrevné, brutální vraždě, jestliže ovšem –“

Odmlčel se a pak řekl: „Zajímavá je ta podivná zvláštní věta, kterou vám řekla. ‚Já vím, proč jste tady.‘ Co ona tím myslela?“

„Nemám tušení,“ řekla jsem po pravdě.

„Myslela, že vy tam jste z nějakého postranního důvodu kromě toho zřejmého. Z jakého důvodu? A proč ona by se o to tolik zajímala? Také je divné, jak ona se na vás při čaji pořád tak upřeně dívala v den vašeho příjezdu.“

„Není to prostě dáma, pane Poirote,“ řekla jsem upjatě.

„To je omluva, ale ne vysvětlení, ma soeur.“

Na okamžik jsem si nebyla jistá, jak to myslí. Rychle však pokračoval:

„A ostatní členové výpravy?“

Uvažovala jsem.

„Nemyslím si, že slečna Johnsonová měla paní Leidnerovou zrovna moc ráda. Byla však upřímná a neskryvala to. Rovnou přiznala, že je zaujatá. Víte, ona je velice oddaná doktoru Leidnerovi a pracovala s ním celá léta. Manželství přirozeně mnoho věcí změní – to se nedá popřít.“

„Zajisté,“ řekl Poirot. „A z hlediska slečny Johnsonové to bylo nepatřičné manželství. Bylo by jistě jí víc vyhovovalo, kdyby se doktor Leidner byl oženil s ní.“

„To jistě,“ souhlasila jsem. „Ale takoví už jsou muži. Ani jeden ze sta neuvažuje o tom, co se patří a co ne. A nikdo nemůže mít doktoru Leidnerovi za zlé, jak si vybral. Chudinka slečna Johnsonová není zrovna moc pohledná. Naproti tomu paní Leidnerová byla opravdu krasavice – ne sice nejmladší – ale přála bych vám, abyste ji byl znal. Bylo v ní cosi přitažlivého... Vzpomínám si, že pan Coleman řekl, že je jak bludička, co láká lidi do močálů. Nebylo to možná moc dobré přirovnání – já vím – vy se mi budete smát, ale bylo v ní něco – něco nezemského.“

„Ano, já rozumím – dovedla okouzlit,“ řekl Poirot.

„Také si myslím, že nevycházela moc dobře s panem Careyem,“ pokračovala jsem. „Napadlo mě, že on žárlí právě tak jako slečna Johnsonová. Choval se k ní vždycky přezdvouřile a ona k němu právě tak. Rozumějte mi – podávala mu při jídle mísy, byla k němu ai moc pozorná a velice upjatě mu říkala ‚pane Carey‘. On je ovšem starý přítel jejího muže a některé ženy nemohou vystát staré přátele svých manželů. Nemají v lásce pomyšlení, že je někdo znal dřív než ony. Vykládám to ovšem velice zmateně –“

„Já zcela vás chápu. A co ti tři mladíci? Coleman, jak vy říkáte, o ní bezmála básnil.“

Musela jsem se dát do smíchu.

„Bylo to legrační, pane Poirote,“ řekla jsem. „Je to takový prozaický mladý muž.“

„A ti druzí dva?“

„O panu Emmottovi opravdu nevím, co bych řekla. Je vždycky takový klidný a nikdy moc nemluví. Paní Leidnerová k němu byla velice milá. Prostě přátelská – říkala mu ‚Davide‘ a škádlila ho kvůli slečně Reillyové a podobně.“

„Opravdu? A v tom on měl zálibu?“

„To, přesně nevím,“ řekla jsem nejistě. „Jenom se na ni koukal. Dost směšně. Těžko říct, co si při tom myslel.“

„A pan Reiter?“

„K tomu nebyla vždycky moc milá,“ řekla jsem pomalu. „Řekla bych, že jí šel na nervy. Hovořila s ním dost kousavě a jedovatě.“

„A to mu nevadilo?“

„Obvykle velice zčervenal, chudáček. Ona to ovšem nemyslela zle.“

A pak pojednou z lítosti nad tím hochem mě napadlo, že snad právě on spáchal tu chladnokrevnou vraždu a že celou tu dobu to na nás všechno jen hrál,

„Ach pane Poirote,“ zvolala jsem, „jak myslíte, že to opravdu bylo?“

Pomalu a zamyšleně zavrtěl hlavou.

„Vypovězte mi,“ řekl, „nebojíte se tam vrátit dnes večer?“

„Kdepak,“ řekla jsem. „Vzpomínám si samozřejmě na to, co jste řekl, ale kdo by m ě chtěl zavraždit?“ „Mně taky se to moc nejeví,“ řekl pomalu. „Trochu z toho důvodu jsem byl také dychtiv slyšet, co mi vy můžete říct. Ne, myslím – jsem si tím jist – že jste naprosto v bezpečí.“

„Kdyby mi byl někdo v Bagdádu řekl –“ spustila jsem, ale pak jsem se zarazila.

„Slyšela vy jste nějaké pověsti o Leidnerových a výpravě, dřív než jste sem přišla?“ zeptal se.

Pověděla jsem mu o přezdívkce paní Leidnerové a také to, co mi o ní řekla paní Kelseyová.

Během vyprávění se otevřely dveře a vstoupila slečna Reillyová. Vracela se z tenisu a v ruce držela raketu.

Věděla jsem, že Poirot se s ní po svém příjezdu do Hassaniehu už seznámil.

Pozdravila mě svým obvyklým nedbalým způsobem a vzala si obložený chlebiček.

„Tak co, pane Poirote,“ řekla, „jak pokračuje práce na naší zdejší záhadě?“

„Nevelmi rychle, mademoiselle.“

„Vidím, že jste unesl sestru Leatheranovou z místa činu.“

„Sestra Leatheranová naskytla mi cennou informaci o rozličných členech výpravy. Mimochodem, jsem se také hodně dověděl o oběti. A oběť často bývá klíčem k záhadě, mademoiselle.“

Slečna Reillyová řekla: „To je od vás mazané, pane. Poirote. Dala bych krk na to, že jestli si nějaká žena někdy zaslouhovala, aby ji někdo zavraždil, tak to určitě byla paní Leidnerová!“

„Sječno Reillyová!“ zvolala jsem pohoršené.

Protivně se uchichtla.

„No jo!“ řekla. „To jsem si mohla myslet, že se nedovíte holou pravdu. Obávám se, že sestra Leatheranová jí také podlehla – jako tolik ostatních. Víte, pane Poirote, doufám, že si tenhle případ nepřipíšete na konto svých úspěchů. Docela by se mi zamlouvalo, kdyby Louisin vrah utekl. Věřte, že bych se dvakrát nerozpakovala odklidit takovou ženskou z cesty sama.“

Ta slečinka byla prostě nechutná. Musím však říct, že pan Poirot nepohnul ani brvou. Uklonil se a řekl velice roztomile:

„Doufám tedy pak, že pro včerejší odpoledne vy máte alibi?“

Nastalo krátké ticho a raketa slečny Reillyové ťukla o zem. Nepokusila se ji zvednout. Nepořádná a flinkovská jako všechna děvčata jejího druhu! Řekla poněkud zajíkávě: „No ovšem, hrála jsem v klubu tenis. Ale docela vážně, pane Poirote, zajímalo by mě, jestli vůbec máte představu, co byla paní Leidnerová zač?“

Poirot se znova trochu legračně uklonil a řekl: „Vy mi to povíte, mademoiselle.“

Chvilku váhala a pak řekla s neomaleností a beztaktností, která mě skutečně urážela:

„Bývá zvykem, že se o mrtvých mluví jen dobře. Jenže to je hloupost. Pravda je jednou pravda. A de facto je lepší držet jazyk za zuby o živých. Můžete jim ukřivdit, ani nemusíte chtít. Mrtvým už na tom nezáleží. Zato ale zlo, které napáchali zaživa, je přežívá, to není zrovna citát ze Shakespeara, ale daleko to k tomu nemá. Jestlipak vám sestra pověřila o té podivné atmosféře, která v Tell Yarimjahu panovala? Pověřila vám, jak tam byli všichni vystrašení? A že po sobě koukali jak nepřátelé? To byla práce Louisy Leidnerové. Před třemi lety, když jsem ještě byla malá holka, byla ta archeologická parta nejveselejší a nejšťastnější společnost, jakou si umíte představit. Ještě loni byli v Tell Yarimjahu všichni roztomilí a docela normální. Letos ale na všechny padlo prokletí – a přičinila se o to paní Leidnerová. Byla z těch žen, které nesnesou, aby byl šťastný ještě někdo jiný. Takové ženy jsou a ona k nim patřila! Chtěla rozvrátit všechno kolem sebe, jen tak, pro zábavu, nebo snad pro pocit moci – nebo prostě jen proto, že byla taková. A ona byla ženská, která si musela zotročit každého mužského, jakmile se dostal do její blízkosti!“

„Slečno Reillyová,“ vykřikla jsem. „Myslím, že to není pravda. Vlastně vím, že to není pravda!“

Vůbec si mě nevšímal a pokračovala:

„Nestačilo jí, že ji zbožňuje manžel. Zbláznila toho idiota Mercada – toho lenochoda s dlouhýma nohama. Pak si chtěla otočit kolem prstu Billa. Bill je rozumný chlápek, ale ona ho úplně popletla a zmátla mu hlavu. Právě tak ji bavilo trápit Carla Reitera. To nebylo těžké. Je to citlivý chlapec. A zálusk měla i na Davida.“

S Davidem měla ještě větší zábavu, protože ten se bránil. Cítil její kouzlo – ale sám byl nepřitažlivý.

Myslím, že měl dost rozumu, aby si uvědomil, že z její strany je to jen nezávazný flirt. Proto jsem ji tak nenáviděla. Ona není vášnivá, Nestojí o milostné aféry. Pokládá to ze své strany za chladnokrevný experiment a baví se tím, že lidi rozdráždí a poštvě proti sobě. Sama si při tom také přišla na své. Je z těch ženských, které se nikdy v životě s nikým nepohádaly, ale tam, kde jsou, vždycky dochází k hádkám! Ona je prostě vyprovokuje. Je to Jago v ženské podobě; musí mít své drama. Ale sama v něm nechce být namočená. Tahá vždycky po straně za provázky – přihlíží a baví se. Chápete vůbec, co tím vším

myslím?“

„Já možná to chápu více než vy víte, mademoiselle,“ řekl Poirot.

Ve hlase měl něco, čemu jsem nerozuměla. Nebylo to však pohoršení. Bylo to něco – ne, nevím, jak bych to řekla.

Zdalo se však, že Sheila Reillyová mu rozumí, poněvadž se celá začervenala.

„Myslet si můžete, co chcete,“ řekla. „V tomhle mám ale pravdu. Byla to chytrá ženská, nudila se a dělala s lidmi pokusy – tak jako jiní dělají pokusy s chemikáliemi. Ráda jítěla city té chudinky Johnsonové a působilo jí potěšení, když viděla, jak zatíná zuby a má co dělat, aby se ovládla. S oblibou popichovala paní Mercadovou a uměla ji dohnat k nepřičetnosti. Do mne taky pořád rejpal a vždycky se jí podařilo mě naštvat! Uměla se o lidech leccos dovědět a pak je tím držela v šachu. Nemyslím si, že by chtěla sprostě vydírat, ale dala jim najevo, že to o nich ví, a nechala je v nejistotě, co hodlá dál dělat. Panebože, ta ženská přece byla komediantka! Nepotřebovala být sprostá, pracovala jemnějšími metodami!“

„A její manžel – co?“ zeptal se Poirot.

„Tomu nikdy nechtěla ublížit,“ řekla slečna Reillyová pomalu. „Co jsem viděla, vždycky na něho byla něžná. Řekla bych, že ho měla ráda. On je drahoušek – ponořený do svého vlastního světa – do těch svých vykopávek a teorií. A navíc ji zbožňoval a pokládal za ztělesněnou dokonalost. Některé ženy by to možná nudilo, ji ale ne. Doktor Leidner žil v jistém smyslu jak v Jiříkově vidění – ale takový snový stav to zas nebyl, poněvadž si myslel, že je taková, jakou si jí představuje. Jenomže to se sotva shbduje s –“ Zarazila se.

„Vy pokračujte, mademoiselle,“ řekl Poirot.

Otočila se pojednou ke mně.

„Co jste to říkala o Richardu Careyovi?“

„O panu Careyovi?“ zeptala jsem se udiveně.

„O ní a Careyovi?“

„No,“ řekla jsem, „jen jsem se zmínila, že spolu zrovna moc dobře nevycházeli.“

K mému překvapení se bláznivě rozchechtala.

„Že spolu moc dobře nevycházeli! Vy naivko! Byl do ní zamilovaný až po uši. A měl z toho morální kocovinu – protože Leidnera zbožňoval taky. Jsou přátelé dlouhá léta. Jí to ale samozřejmě nebylo dost. Vzala si za úkol postavit se mezi ně. Stejně se mi ale zdálo –“

„Eh, bien?“

Mračila se, jak úporně přemýšlela.

„Zdalo se mi, že v tomhle případě zašla příliš daleko – že tentokrát neházela jen vnaidlo, ale sama je spolkla! Carey je přitažlivý. Ztraceně přitažlivý... Ona sice je z ledu, to je pravda, ale s ním tak trochu poroztála...“

„To je ale skandál, co tady říkáte,“ zvolala jsem. „Vždyť spolu sotva promluvili!“

„Tak vy si myslíte, že spolu nemluvili?“ otočila se ke mně. „Víte o tom starou belu. V baráku byli ‚pan Carey‘ a ‚paní Leidnerová‘, ale scházeli se venku. Chodívala po pěšině k řece. A on se vždycky na hodinku ztratil od vykopávek. Mívali spolu schůzku tam pod těmi ovocnými stromy.“

Jednou jsem ho viděla, zrovna když se rozešli. On se vracel k vykopávkám a ona tam stála a dívala se za ním. Byla to ode mne prachobyčejná ženská zvědavost, já vím. Měla jsem s sebou dalekohled a moc dobře jsem se jí podívala do tváře. Jestli to chcete vědět, myslím si, že byla do Richarda Careye zamilovaná skoro nepřičetně...“

Zmlkla a podívala se na Poirota.

„Promiňte, že se vám míchám do vašeho případu,“ řekla pojednou a nepěkně se ušklíbla, „ale myslela jsem, že byste měli věci vidět ve správném světle.“

A odešla z pokoje.

„Pane Poirote,“ zvolala jsem, „já z toho nevěřím jedinému slovu!“

Podíval se na mne, usmál se a řekl (velice podivně, aspoň se mi to zdálo): „Vy nemůžete popřít, sestro, že slečna Reillyová vrhá jisté – osvětlení na ten případ.“

KAPITOLA XIX

Nové podezření

Víc už jsme si nemohli říct, protože se vrátil doktor Reilly. Hned ve dveřích prohodil žertovnou poznámku, že většinu těch svých otravných pacientů oddělal.

Zasedli s panem Poirotem k víceméně doktorské debatě o psychologii a duševním stavu individua, které psalo ty anonymní dopisy. Doktor uváděl případy ze své dlouhé praxe a pan Poirot zas vykládal různé

historie z vlastní zkušenosti.

„Není ono to tak jednoduché, jak se zdává,“ uzavřel. „Zde je ve hře toužení po moci a silný komplex méněcennosti.“

Doktor Reilly přikývl.

„Proto tak často zjistíte, že pisatel anonymních dopisů je ten poslední, koho by vás napadlo podezírat. Nějaká tichá, zakřiknutá dušička, která vypadá, že neumí do pěti počítat – navenek ztělesněná laskavost a křesťanská pokora – ale v sobě tutlá pekelnou zášť!“

Poirot řekl zamyšleně: „Vy myslíte, že paní Leidnerová byla nějak náchylná ke komplexu méněcennosti?“

Doktor Reilly si vyklepal dýmku a vyprsknul.

„Poslední ženská na světě, o které bych tohle řekl. Neomezovala se v ničem a s ničím si nedělala žádné problémy. Život, život a zas život – to chtěla a také to měla!“

„Pokládáte vy za možné, z psychologického nazření, že ona sama si ty dopisy psala?“

„Ano. Ale jestliže si je psala, vedl ji k tomu její instinkt k sebedramatizaci. Paní Leidnerová byla tak trochu filmová hvězda v soukromém životě. Všechno se muselo točit kolem ní – pořád chtěla být středem zájmu. Leidnera si vzala proto, že protivy se přitahují. On totiž je nejskromnější a nejmírnější člověk, jakého znám. Zbožňoval ji – jenomže jí nestačilo zbožňování u domácího krbu, toužila ještě po roli pronásledované hrdinky.“

„Takže vy,“ řekl Poirot s úsměvem, „nesouhlasíte s jeho teorií, že ona psala si ty dopisy a pak jí to vymizelo z paměti?“

„Ne, to tedy ne. Nechtěl jsem tuhle ideu vyvracet před ním. Nemůžete dost dobře říct člověku, který právě ztratil vroucně milovanou ženu, že ta žena byla nestoudná exhibicionistka a že ho doháněla téměř k šílené úzkosti jen proto, aby učinila zadosť své touze dramatizovat sebe samu. Ostatně není nikdy moc rozumné říkat muži pravdu o jeho ženě. Lgrace je v tom, že většině žen bych se pravdu o jejich manželech říct odvážil. Ženy dokážou přijmout fakt, že jejich muž je darebák, podvodník, narkoman, usvědčený lhář a prostě svině, aniž mrknou okem. Jejich city k takovému lumpovi to vůbec nenabourá. Ženy jsou ohromně realistické.“

„Povězte vy mi váš vlastní názor na paní Leidnerovou, pane doktore, ale upřímně.“

Doktor Reilly se pohodlně opřel v křesle a pomalu zabafal z dýmky.

„To máte těžké – upřímně! Tak dobře jsem ji zas neznal. Byla okouzlující – bez přehánění. Chytrá, sympatická... Co dál? Neměla žádnou obvyklou nepříjemnou vlastnost. Nebyla vášnivá nebo líná, nebo nějak zvlášť marnivá. Vždycky jsem si myslel (ale nemám o tom žádné důkazy), že je přebornice ve lhání. Nevím ale (a rád bych to věděl), jestli lhala i sobě, nebo jen druhým lidem. Já sám mám pro lhářky dost pochopení. Žena, která nelže, je žena bez fantazie a bez přitažlivosti. Nemyslím si, že byla nějaká velká lovkyně mužů, spíš ji jen bavilo složit je ‚vlastním lukem a šípem‘. Kdybyste si o tom chtěl pohovořit s mou dcerou...“

„Již jsme to potěšení měli,“ řekl Poirot s mírným úsměvem.

„Ehm,“ řekl doktor Reilly. „Vidím, že neztrácela čas! Jistě jí proprala, že na ní nezůstala nit suchá. Tahle mladší generace nemá k mrtvým žádné ohledy. Je to škoda, že mladí jsou tak nedůtkliví! Odsuzují ‚starou morálku‘ a nastolují bezohledné a tvrdé vlastní zákony. Kdyby paní Leidnerová měla půl tuctu milostných zástojů, Sheila by jí to pravděpodobně schvalovala a tvrdila, že ‚žije naplno‘, nebo že ‚naslouchá hlasu krve‘. Nevidí ale, že paní Leidnerová jednala tak, jak to odpovídalo jejímu typu. Kočka taky naslouchá hlasu své krve, když si hraje s myší. Tak to chodí. Muži přece nejsou malí kluci, aby je bylo třeba chránit a opatrovat. Setkávají se s ženami, které jsou falešné jak kočky, s jinými, které jsou důvěřivé a věrné. S těmi do smrti oddanými i s těmi vykutálenými, které je drží pod pantoflem – a všemi ostatními!... Život je bitva – žádná selanka. Byl bych rád, kdyby Sheila přestala předstírat to vznešené morální pohoršení a přiznala, že neměla paní Leidnerovou ráda z těch starých a věčných, čistě osobních důvodů. Sheila je jediná mladá Angličanka tady v okolí a přirozeně se domnívá, že by před ní mělo ležet na kolenou všecko, co nosí kalhoty. Samozřejmě jí šlo na nervy, když žena, kterou pokládala za ne zrovna nejmladší a která měla na kontě už dva manžely, začala najednou sklízet úspěchy. Sheila je zdravá, hezká holka, docela přitažlivá, a pánům se líbí. Paní Leidnerová ale tady byla čímsi výjimečným. Měla v sobě jakési zlověstné kouzlo, které provádí ďábelské kousky – byla to svým způsobem La Belle Dame Sans Merci.“

Vyskočila jsem z křesla. To přece byla náhoda, že ji také tak pojmenoval.

„Vaše dcera – nejsem-li vtíravý – má snad nějakou tendresse pro některého z mladých archeologů?“

„To myslím že ne. Emmott a Coleman se jí ovšem dvoří, to je fakt. Nevím, jestli o některého z nich stojí. Také jsou tu ti dva mládenci od letectva. To jsou myslím momentálně všechny ryby, které má v síti.“

Nejspíš ji mrzí, že neobstála v konkurenci se starší ženou. Neví toho prostě o světě tolik, co já; Člověk

musí být v mých letech, aby ocenil pleť školačky, jiskřivé oči a pružné mladé tělo. Žena po třicítce ale umí zaujatě naslouchat a tu a tam prohodit slovíčko, aby ukázala, jak je chytrá a prima – a někteří mladí muži tomuhle nedokážou odolat! Sheila je hezká holka, ale Louisa Leidnerová byla krasavice. Měla nádherné oči a takové ty skvostné vlasy. Opravdu, byla to krásná žena.“

Ano, pomyslela jsem si, má pravdu. Krása je báječná věc, A ona byla krásná. Nebyla z těch, na které člověk žálí – před ní prostě zůstal sedět a obdivoval ji. Cítila jsem hned ten první den, kdy jsem přišla, že bych pro paní Leidnerovou měla něco udělat!

Přesto však, když jsem ten večer jela zpátky do Tell Yarimjahu (doktor Reilly mě zdržel na oběd), rozpomněla jsem se ještě na další věci a necítila jsem se dvakrát dobře. Z toho výlevu, který předvedla Sheila Reillyová, jsem do té doby nevěřila ani slovíčku, Domnívala jsem se, že má na ni spaden a pokládala jsem to za pouhou zlomyslnost.

Pojednou jsem si ale vzpomněla, jak paní Leidnerová tehdy to odpoledne trvala na tom, že půjde na procházku sama a nechtěla ani slyšet, že ji doprovodím. Nemohla jsem se ubránit dojmu, že snad přece jen šla na schůzku s panem Careyem... A také ovšem – opravdu – bylo dost podivné, že ti dva spolu hovořili tak rezervovaně. Ostatní se většinou oslovovali křestními jmény.

Vzpomněla jsem si, že Carey se na ni nikdy nedíval. To sice mohlo být proto, že ji neměl moc rád, ale také z právě opačného důvodu.

Znamenalo to pro mne menší otřes. Představuji si a vymýšlím všechno možné – a jen kvůli tomu, že jedna dopálená slečinka se neovládne a vybuchne! Dokazovalo to jen, jak nevhodné a nebezpečné je podobné věci říkat. Paní Leidnerová rozhodně taková nebyla... Ovšem, Sheilu Reillyovou neměla ráda. Tehdy při obědě o ní před panem Emmottem mluvila opravdu skoro hanebně.

A on se na ni podíval dost divně. Tak divně, že člověk absolutně nemohl říct, co si myslí. De facto se nikdy nedalo říct, co si pan Emmott myslí. Byl tak tichý. Ale velice hezký. Milý, spolehlivý muž. Zato pan Coleman byl potrhlý mladík – bez konkurence! K tomuto bodu jsem ve svých úvahách dospěla ve chvíli, kdy jsme přijeli do Tell Yarimjahu. Bylo právě devět hodin a velká vrata byla zavřená a opatřená závorami. Ibrahim vyběhl s velkým klíčem a pustil mě do domu. V Tell Yarimjahu jsme všichni chodili brzo spát. V obývacím pokoji už byla tma. Svítilo se ještě v kreslímě a jedno světlo zářilo v kanceláři doktora Leidnera, ale skoro všechna ostatní okna byla temná. Pravděpodobně šli všichni spát ještě dřív než obvykle.

Když jsem šla kolem kreslířny do svého pokoje, nakoukla jsem dovnitř. Pan Carey měl chrániče na rukávech a pracoval na svém velkém plánu.

Pomyslela jsem si, že vypadá strašně špatně – vyčerpaně a uštvane. Pocítila jsem výčitky svědomí.

Pořád mi nebylo jasné, co je na panu Careyovi tak zvláštního; nebylo to v tom, co říkal, protože stěžil říkal vůbec něco – a když, tak samé běžné věci, a nebylo to ani v tom, co dělal, poněvadž toho zas tak moc nebylo, a přesto si ho člověk musel povšimnout – a všechno se na něm zdálo nějak závažnější, než kdyby šlo o někoho jiného. Mělo to prostě svůj význam, jestli mi rozumíte.

Otočil hlavu a uviděl mě. Vyndal z úst dýmku a řekl: „Dobry večer, sestro. Vrátila jste se z Hassaniehu?“

„Až teď, Careyi. Vidím, že dlouho pracujete. Ostatní už šli podle všeho spát.“

„Myslel jsem, že bych mohl s prací trochu pohnout,“ řekl. „Byl jsem s tím kapku pozadu. A celý zítřek musím být u vykopávek. Začínáme znova pracovat.“

„Už?“ zeptala jsem se překvapeně.

Podíval se na mě dost podivně.

„Myslím, že to je to nejlepší, co můžeme udělat. Sám jsem to Leidnerovi navrhl. Zítra bude většinu času v Hassaniehu, aby zjistil, co je nového. My tu ale chceme pokračovat v práci. Víte, za těchhle okolností není zrovna moc milé sedět u stolu a koukat na sebe.“

Což ovšem byla pravda. Zvlášť v tom stavu nervozity a podráždění, v němž všichni byli.

„V jistém směru je to vlastně správné,“ řekla jsem. „Když člověk něco dělá, přijde na jiné myšlenky.“

Věděla jsem, že pohřeb má být pozítří.

Pan Carey se znova sklonil nad svým plánem. Nevím proč, ale srdce mě nad ním bolelo. Bylo mi docela jasné, že se dnes vůbec nevyspí.

„Nepotřebujete něco pro spaní, pane Careyi?“ řekla jsem trochu váhavě.

Zasmál se a zavrtěl hlavou.

„To já vydržím, sestro. To není dobré – zvykat si brát prášky pro spaní.“

„Tak dobrou noc, pane Careyi,“ řekla jsem. „Kdybyste snad něco potřeboval –“

„Nepotřebuji nic. Děkuji vám, sestro. Dobrou noc.“

„Je mi to hrozně líto,“ řekla jsem nějak úplně bezděčně.

„Líto?“ Podíval se překvapeně.

„Líto – je mi líto všeho. Je to všechno tak hrozné. A pro vás zvlášť.“

„Pro mne? Proč pro mne?“

„Jste přece starý přítel obou,“

„Jsem starý přítel doktora Leidnera.“

Řekl to, jako by ji de facto neměl rád. Tohle tedy měla slyšet slečna Reillyová!

„Tak dobrou noc,“ řekla jsem a pospíchala jsem do svého pokoje. Než jsem se svlékla, dala jsem si ještě do pořádku pár věcí. Vyprala jsem si nějaké kapesníky a jelenicové rukavice a také jsem si udělala zápis do deníku. A než jsem doopravdy šla spát, vykoukla jsem ještě jednou ze dveří. V kreslárně a v jižní budově se dosud svítilo.

Mám za to, že doktor Leidner byl ještě vzhůru a pracoval v kanceláři. Napadlo mě, zda bych za ním neměla zajít a popřát mu dobrou noc. Váhala jsem však, poněvadž jsem měla obavy, že by to mohlo vypadat příliš servilně. Je možná zabraný do práce a netouží po tom, aby ho někdo vyrušoval. Nakonec mě k tomu dohnal pocit jakési stísněnosti. Vždyť mu tím nemohu nijak ublížit. Řeknu mu dobrou noc, zeptám se, jestli něco nepotřebuje, a zas půjdu.

Doktor Leidner však v kanceláři nebyl. Svítilo se tam sice, ale byla tam jenom slečna Johnsonová. Hlavu měla položenou na stole a plakala, div jí srdce nepuklo.

Vyvedlo mě to z míry. Byla přece vždycky tak klidná a perfektně se ovládala. Pohled na ni byl žalostný.

„Copak to vidím, drahoušku?“ zvolala jsem. Objala jsem ji a poklepala jí na rameno. „No tak, tohle přece nemůžete... Nesmíte tu sedět a plakat.“

Neodpověděla mi a cítila jsem, jak se celá třese. „Neplačte, drahoušku, nesmíte plakat,“ řekla jsem.

„Vzpamatujte se. Půjdu vám udělat šálek horkého čaje.“

Pozdvihla hlavu a řekla: „Není třeba, sestro, to je v pořádku. Já prostě jsem bláznivá.“

„Co vás tak rozrušilo, drahoušku?“ zeptala jsem se. Neodpověděla hned, teprve po chvíli řekla: „Je to všechno tak trašlivé...“

„Teď už na to nemyslete,“ pravila jsem jí. „Co se stalo, stalo se a nemůže se to odestát. Nemá smysl se kvůli tomu užírat.“ Sedla si rovně a uhladila si vlasy.

„Chovám se jak blázen, já vím,“ řekla svým obvyklým drsným hlasem. „Uklízela jsem kancelář a dávala to tu do pořádku. Myslela jsem si, že bude nejlepší, když budu něco dělat. A pak to na mě všechno najednou tak padlo –“

„Jistě, jistě,“ řekla jsem spěšně. „Já vím. Šálek silného čaje a láhev s horkou vodou do postele a všechno bude v pořádku,“ řekla jsem.

A také to obojí dostala. Její námitky jsem prostě neposlouchala.

„Děkuji vám, sestro,“ řekla, když jsem ji uložila do postele i s láhví horké vody a když tam popíjela horký čaj. „Jste moc hodná a laskavá. Věřte, že se obvykle takhle bláznivě nechovám.“

„Za takovýchhle okolností se to může stát každému,“ řekla jsem. „To jde jedno s druhým. Napětí, šok, policie tady a všechno možné. Já jsem z toho také celá nervózní.“

Řekla pomalu a dost podivným hlasem: „Máte vlastně docela pravdu. Co se stalo, stalo se a nemůže se to odestát...“

Chvilku byla zticha a pak – zdálo se mi, že dost divně – řekla: „Nebyla to moc slušná ženská. Nikdy ne!“

Nepřela jsem se s ní o to. Vždycky se mi zdálo docela přirozené, že slečna Johnsonová a paní Leidnerová se jedna druhé moc nezamlouvají.

Uvažovala jsem, jestli se slečna Johnsonová v duchu neraduje z toho, že paní Leidnerová je mrtvá, a jestli se za tu myšlenku nestydí sama před sebou.

Řekla jsem: „Teď jděte spát a ničím už se netrapte.“

Zvedla jsem pár věcí a trochu jsem v pokoji uklidila. Punčochy jsem dala přes opěradlo židle a kabát a sukni jsem pověsila na věšák. Na podlaze ležela kulička ze zmačkaného papíru, která podle všeho vypadla z kabátu.

Právě jsem ji rozbalovala, abych se přesvědčila, zda mohu papír s klidným srdcem zahodit, když mě slečna Johnsonová úplně vyděsila:

„Dejte mi to!“

Poslechla jsem ji, ale moc mě to překvapilo. Vykřikla na mě tak kategoricky. Vytrhla mi papír z ruky – doslova vytrhla – a přidržela jej u plamene svíčky, dokud se neproměnil v popel.

Jak už jsem řekla, vyděsilo mě to a jenom jsem na ni zírala.

Neměla jsem dost času podívat se, co to bylo za papír – tak rychle mi jej vytrhla. Když ale hořel, zkroutil se směrem ke mně a zahlédla jsem, že jsou na něm nějaká slova napsaná inkoustem.

Teprve když jsem si lehala do postele, uvědomila jsem si, proč mi písmo připadalo tak povědomé.

Bylo to stejné písmo jako to, jímž byly psány anonymní dopisy.

Trápily snad slečnu Johnsonovou výčitky svědomí právě z tohoto důvodu? Psala snad ty anonymní dopisy ona?

KAPITOLA XX

Slečna Johnsonová, paní Mercadová, pan Reiter

Ráda přiznám, že mě toto pomyšlení dočista šokovalo. Nikdy mě ani nenapadlo spojovat ty dopisy se slečnou Johnsonovou. S paní Mercadovou možná. Slečna Johnsonová však byla opravdová dáma, uměla se ovládat a byla velice citlivá.

Když jsem si však vzpomněla na rozhovor pana Poirota a doktora Reillyho, který jsem ten večer vyslechla, napadlo mě, že nějaký důvod by tu být mohl.

Psala-li ty dopisy slečna Johnsonová, mnohé to vysvětlovalo. Všimněte si, že jsem si ani na okamžik nemyslela, že slečna Johnsonová má něco společného s vraždou. Zdálo se mi však, že její nechuť k paní Leidnerové ji mohla přivést v pokušení – no, prohnat jí brka – mám-li to říct vulgárně. Doufala možná, že paní Leidnerovou vyděsí natolik, aby odjela z vykopávek.

Pak ale byla paní Leidnerová zavražděna a slečna Johnsonová měla strašné výčitky svědomí – především proto, jak krutou věc provedla, ale také z toho důvodu, že si uvědomila, že dopisy mohou velice dobře krýt skutečného vraha. Není divu, že se úplně zhroutila. Což by také vysvětlovalo, proč se tak dychtivě chytla mé útěchy, že „co se stalo, stalo se a nemůže se to odestát“.

A pak ta její záhadná poznámka – sebeospravedlnění: „Nebyla to moc slušná ženská. Nikdy ne!“

Otázka byla, co si s tím mám počít.

Chvilí jsem se obracela a převalovala, až jsem se nakonec rozhodla, že o tom při první příležitosti povím panu Poirotovi.

Přišel hned druhý den, ale neměla jsem příležitost pohovořit si s ním o samotě.

Byli jsme spolu jen chvilku a než jsem si rozvážila, jak začít, přistoupil ke mně a zašeptal mi do ucha své pokyny.

„Já budu pohovořit se slečnou Johnsonovou a s ostatními snad v obývacím pokoji. Vy máte ještě klíč od pokoje paní Leidnerové?“

„Ano,“ řekla jsem.

„Tr? s bien! Vy jděte tam, zavřete dveře za sebou a zavolejte – nevykřikávejte – ale zavolejte. Rozumíte, co mám na mysli – já chci, abyste vyjádřila poplach – překvapení – nikoliv šílenou hrůzu. Výmluvu pro případ, že by vás někdo zaslechl, já ponechám na vás – našlápnutí na palec u nohy neb cokoli chcete.“ V tom okamžiku vyšla na nádvoří slečna Johnsonová a na víc už jsme neměli čas.

Velice dobře jsem chápala, oč pan Poirot usiluje. Jakmile odešel se slečnou Johnsonovou do obývacího pokoje, zamířila jsem k ložnici paní Leidnerové, odemkla jsem dveře, vstoupila do místnosti a zavřela za sebou.

Připadala jsem si trochu hloupě, když jsem tam stála v prázdném pokoji a volala pronic zanic. Navíc nebylo zrovna snadné odhadnout, jak hlasitě mám zavolat. Vymáčkla jsem ze sebe dost hlasitě „ou“ a pak jsem to zkusila ještě hlasitěji a potom ještě jednou spíš potichu.

Poté jsem vyšla ven a připravila jsem si tu výmluvu o našlápnutém (myslím, že chtěl říct přišlápnutém) palci u nohy.

Hned se však ukázalo, že žádné výmluvy není třeba. Poirot a slečna Johnsonová byli zabráněni do hovoru a bylo jasné, že je nic nevyrušilo.

„No,“ pomyslela jsem si, „tím je to prokázané. Slečna Johnsonová si buď vyfantazírovala, že slyšela zvolání, nebo to bylo něco docela jiného.“

Nechtěla jsem jít dovnitř a vyrušit je. Na verandě stálo lehátko, a tak jsem si do něho sedla. Jejich hlasy zaléhaly až ke mně.

„Situace je delikatesní, vy pochopte,“ říkal Poirot. „Doktor Leidner – on zřejmě svou ženu zbožňoval –“

„Klečel před ní na kolenou,“ řekla slečna Johnsonová,

„On říká mi přirozeně, jak ji i členové výpravy měli rádi! Co o tom říkají oni? Přirozeně říkají totéž. Toť zdvořilé. Toť slušné. To může také být pravda, leč také nemusí. A já jsem přesvědčen, mademoiselle, že klíč k té záhadě vězí v kompletním pochopení povahy paní Leidnerové. Mohu-li získat mínění – poctivé mínění – každého člena výpravy, mohu si z celku zbudovat obraz. Upřímně řeknuto, proto jsem dnes tu. Já věděl jsem, že doktor Leidner bude v Hassaniehu. To dělá mi to lehčí s každým z vás mít pohovor jde popořadě a poprosit vás o výpomoc.“

„To je zcela správné,“ ozvala se slečna Johnsonová a zarazila se.

„Nenuťte mě do těch britských clichés,“ požádal Poirot. „Vy neříkejte mi, že to není kriket nebo fotbal, že o mrtvých nutno mluvit jen dobré, že – enfin – tu existuje loajalita! Loajalita je věc prožluklá, byl-li spáchaný zločin. Ona znovu a znovu zatmívá pravdu.“

„Nejsem k paní Leidnerové nijak zvlášť loajální,“ řekla slečna Johnsonová suše. Hlas při tom měla doopravdy rezavý a zatrpklý. „S doktorem Leidnerem je to ovšem něco jiného. Byla to koneckonců jeho žena.“

„Přesně tak – přesně tak. Pochopuji, že vy nechcete hovořit proti ženě svého šéfa. Zde však není problém svědectví. Zde je problém náhlé a záhadné smrti. Můj úkol nebude o nic lehčí, když uvěřím, že paní Leidnerová byla umučeným andělem.“

„Určitě bych o ní neřekla, že byla anděl,“ prohlásila slečna Johnsonová a zatrpkllost v jejím hlase byla ještě zřejmější.

„Vypovězte mi upřímně, co vy soudíte o paní Leidnerové – jako o ženě.“

„Och! Předem vás musím varovat, pane Poirote – jsem zaujatá. Mám – všichni jsme měli – moc rádi doktora Leidnera. Když sem paní Leidnerová přišla, všichni jsme začali žárlit. Nároky, které si dělala na jeho čas a pozornost, nám byly protivné. Dráždila nás oddanost, kterou jí projevoval. Říkám vám pravdu, pane Poirote, i když mi to není moc příjemné. Její přítomnost v našem středu mi šla na nervy, ačkoli jsem jí to samozřejmě nikdy nedala znát. Víte, znamenalo to pro nás změnu.“

„Pro nás? Řekla vy jste pro nás?“

„Myslím pana Careye a sebe. Víte, že my dva tu nepracujeme první rok. Nestáli jsme proto o žádné nové pořádky. To je myslím přirozené, i když se to může zdát trochu malicherné. Byla to ale přece jen změna.“

„Změna – v čem?“

„Prostě ve všem. Mívali jsme dřív báječné časy. Užili jsme spoustu legrace, vždyť to znáte – různé ty nevinné vtípky mezi lidmi, kteří spolu pracují. Doktor Leidner býval bezstarostný jak malý kluk.“

„A paní Leidnerová změnila to všechno, když přišla?“

„Víte, myslím, že to nebyla její vina. Loni to s ní nebylo tak špatné. A prosím vás mi věřte, pane Poirote, nebylo to tím, že by něco dělala. Ke mně se vždycky chovala roztomile – velice roztomile. Proto mám také někdy pocit studu. Nemyslela zle ani to drobné špičkování, které mi občas bylo proti srstí. Opravdu – těžko byste si představil příjemnějšího člověka.“

„Však nicméně se letos všechno změnilo? Byla zde jiná atmosféra?“

„Úplně jiná. To je fakt. Nevím ale, čím to bylo. Nic se nám nevedlo – nemyslím v práci – byli jsme prostě věčně rozladěni a nervy jsme měli našponované do krajnosti. Měli jsme většinu času pocit, jaký mívá člověk před bouřkou.“

„A vy připisujete to vlivu paní Leidnerové?“

„No – než přišla, nikdy to tu takové nebylo,“ řekla slečna Johnsonová suše. „Jenomže já na všem vidím chlup a věčně si na něco stěžuju. Jsem konzervativní – mám ráda, když věci zůstávají při starém. Na mě nesmíte moc dát, pane Poirote.“

„Jak vy byste mi popsala povahu a temperament paní Leidnerové?“

Slečna Johnsonová chvíli váhala. Pak řekla pomalu: „Ovšem, temperamentní byla. Šla v jednom kuse z extrému do extrému. Jeden den byla na lidi jako med a druhý den s nimi málem nechtěla mluvit. Myslím však, že byla velice laskavá a uměla myslet na druhé. Zároveň ale na ní bylo vidět, že ji celý život rozmazlovali. Pozornost a dvoření doktora Leidnera pokládala za zcela přirozené. A zdá se mi, že vůbec nedokázala ocenit, jak významný – a opravdu velký člověk se s ní oženil. Občas mě to vztekalo. A také ovšem byla strašně podrážděná a nervózní. Vymýšlela si neuvěřitelné věci a přiváděla se do fantastických stavů! Byla jsem moc ráda, když sem doktor Leidner přivedl sestru Leatheranovou. Věnovat se své práci a zabývat se manželčinými obavami – to na něho bylo příliš mnoho.“

„Co vy soudíte o těch anonymních dopisech, které ona dostávala?“

Musela jsem to udělat. Předklonila jsem se na židli tak, abych viděla profil slečny Johnsonové, obrácený k Poirotovi, když mu odpovídala na jeho otázku.

Vypadala naprosto klidně a duchapřítomně.

„Domnívám se, že někdo v Americe na ni měl spadeno a pokoušel se ji vyděsit nebo ji aspoň obtěžovat.“

„Pas plus sérieux que ça?“

„To je můj názor. Víte sám, že to byla velice hezká žena a snadno mohla mít nepřátele. Soudím, že ty dopisy psala nějaká zlomyslná ženská. Paní Leidnerová podléhala nervozitě a brala je vážně.“

„To jistě činila,“ řekl Poirot. „Ale vy vzpomeňte si – poslední z nich jí byl doručen nikoli poštou.“

„To se myslím dá zařídit, když na tom někomu moc záleží. Ženy zmohou spoustu obtíží, chtějí-li si zchladit žáhu, pane Poirote.“

A sama pro sebe jsem si pomyslela, že to je svatá pravda.

„Vy snad máte pravdu, mademoiselle. Jak vy říkáte, paní Leidnerová byla hezká. Mimochodně, vy znáte slečnu Reillyovou, doktorovou dceru?“

„Sheilu Reillyovou? Samozřejmě.“

Poirot řekl velice důvěrně, téměř klepařsky:

„Já slyšel jsem pověsti (přirozeně jsem se doktora na to nechtěl ptát), že byla jakási tendresse mezi ní a jedním ze členů Leidnerovy výpravy. Je to tak, co vy víte?“

Slečna Johnsonová vypadala značně pobaveně.

„Ach, mladý Coleman a David Emmott byli oba ochotní tancovat podle jejích přání. Myslím, že došlo k rozepři, kdo ji má doprovázet při nějakém podniku v klubu. Oba ti chlapci každou sobotu večer chodívají do klubu. Nevím ale nic o tom, že by na tom měla podíl ona sama, Víte přece, že je tu jediná mladá Angličanka široko daleko a získala tak pověst místní krasavice. Letečtí důstojníci kolem ní tancovali právě tak.“

„Vy tedy myslíte, že na tom nic není?“

„Víte – já nevím.“ Slečna Johnsonová se zamyslela. „Je pravda, že se tu dost často objevuje. U vykopávek i tady. Paní Leidnerová si jednou Davida Emmotta kvůli tomu dobírala – řekla, že to děvče za ním běhá. Zdálo se mi, že to není zrovna moc slušně řečeno, a myslím, že se mu to dvakrát nezamlouvalo... Ano, bývala tu často. To strašné odpoledne jsem ji viděla, jak jede na koni k vykopávkám.“ Kývla hlavou k otevřenému oknu. „To odpoledne však neměl ani Emmott ani Coleman službu. Byl tam Richard Carey, Ano, možná že ji někdo z těch hochů přitahoval – jenže ona je tak moderní, nesentimentální mladá žena, že nikdo neví, nakolik vážně ji má brát. S jistotou mohu říct, že nevím, o kterého z nich šlo. Bill je fajn hoch a zdaleka není tak bláznivý, jak se tváří. David Emmott je miláček – a to je jeho osud. Je to neobyčejně uzavřený a tichý člověk.“

Pak se komicky podívala na Poirota a řekla: „Má to ale nějaký vztah ke zločinu, pane Poirote?“

Pan Poirot rozhodil teatrálně rukama, jak pravý Francouz.

„Vy přivádíte mě do rozpaků, mademoiselle,“ řekl. „Číníte ze mne prachsprostého klevetníka. Leč co chcete, já se vždy zaujímám o milostné záležitosti mladých lidí.“

„Ano,“ řekla slečna Johnsonová s nepatrným povzdechem, „Je to pěkné, když opravdová láska nenaráží na potíže a na překážky.“

Poirot odpověděl také povzdechem. Byla bych moc ráda věděla, jestli má slečna Johnsonová na mysli nějaký vlastní milostný vztah z mladých let. A také mě napadlo, jestli je pan Poirot ženatý a jestli má nějaké milenky a podobně, jak to člověk o cizincích často slýchá. Vypadal tak komicky, že jsem si to nedovedla představit.

„Sheila Reillyová je velice charakterní,“ řekla slečna Johnsonová. „Je mladá a drzá, ale má dobré srdce.“

„Beru vás v tomto ohledu za slovo, mademoiselle,“ řekl Poirot.

Vstal a řekl: „Jsou ještě někteří členové výpravy v domě?“

„Marie Mercadová tu někde je. Všichni muži jsou dnes u vykopávek. Myslím, že se chtěli dostat z domu. Nemám jim to za zlé. Kdybyste si chtěla zajít k vykopávkám –“

Vyšla na verandu a řekla mi s úsměvem:

„Sestra Leaiheranová vás tam jistě ráda zavede.“

„Jistěže, slečno Johnsonová,“ řekla jsem.

„A vrátíte se k obědu, že, pane Poirote?“

„Velice nadšeně, mademoiselle.“

Slečna Johnsonová se vrátila do obývacího pokoje, kde se zabývala nějakým katalogizováním.

„Paní Mercadová je na střeše,“ řekla jsem. „Chcete nejdřív vidět ji?“

„To snad by bylo dobré. Pojdme nahoru.“

Když jsme šli nahoru po schodech, řekla jsem: „Udělal jsem, co jste mi řekl. Slyšel jste něco?“

„Žádný zvuk.“

„No – aspoň spadne slečně Johnsonové kámen ze srdce,“ řekla jsem. „Vyčítala si, že snad v té věci mohla něco udělat.“

Paní Mercadová seděla na kraji zábradlí se skloněnou hlavou a byla tak zamyšlená, že nás neuslyšela, dokud Poirot nestál před ní a nepopřál jí dobré jitro.

Polekaně zvedla hlavu. Uvědomila jsem si, že dnes ráno vypadá jak nemocná. Drobnou tvářičku měla celou zmořenou a propadlou o pod očima měla velké tmavé kruhy.

„Encore moi,“ řekl Poirot. „Dnes já přicházím za obzvláštním cílem.“

A pokračoval skoro stejným tónem jako se slečnou Johnsonovou a vysvětlil, jak je nutné, aby si o paní

Leidnerové udělal pravdivý obraz.

Paní Mercadová však nebyla tak upřímná jako slečna Johnsonová. Spustila hotovou tirádu pochlebnictví a chvály a byla jsem si naprosto jistá, že její řeči jsou na hony vzdáleny od toho, co opravdu cítí.

„Chudinka Louisa! Zlatíčko! To je těžké popsat ji někomu, kdo ji neznal. Byla tak exotické stvoření. Docela jiná než všichni ostatní. Že mám pravdu, sestro? Ovšem, byla mučednicí svých nervů a měla spoustu všelijakých ‚much‘, ale člověk jí prominul věci, které by si nenechal líbit od nikoho jiného. A na nás na všechny byla tak sladká, že, sestro? A tak skromná – chci tím říct, že archeologii vůbec nerozuměla a toužila něco pochytit. Pořád se vyptávala mého manžela na chemické procesy při zkoumání kovových předmětů a slečně Johnsonové pomáhala slepovat nádoby. Opravdu, měli jsme ji všichni nesmírně rádi.“

„Není tedy pravda, madame, co jsem slyšel – že zde bylo jisté napětí a nepříjemnost v ovzduší?“

Paní Mercadová vytřeštila neprůsvitné černé oči.

„Och! Kdo vám tohle vykládal? Sestra? Doktor Leidner? Jsem si jistá, že ten nešťastník si toho nikdy nevšiml.“

A podívala se na mě velice nepřátelsky.

Poirot se nenuceně usmál.

„Já mám své špióny, madame,“ prohlásil vesele. A zahlédlo jsem, jak se jí na okamžik zachvěla oční víčka, jak zamrkala.

„Nenapadlo vás,“ zeptala se paní Mercadová velice líbezně, „že po takové události každý vždycky předstírá, že si všiml věci, které se nikdy nestaly? Rozumějte mi – napětí, ovzduší, pocit, že se něco stane? Myslím, že si lidé tyhle věci vymýšlejí až dodatečně.“

„Na tom, co vy říkáte, je mnohé, madame,“ řekl Poirot.

„A skutečně to není pravda! Byli jsme tu naprosto šťastná společnost.“

„Ta ženská je největší lhářka, s jakou jsem se v životě sešla,“ řekla jsem pohoršené, když jsme s panem Poirotem vyšli z domu a kráčeli jsme po pěšině k vykopávkám. „Jsem si jista, že de facto paní Leidnerovou přímo nenáviděla!“

„Ona stěží patří k typu, od něhož bychom se my mohli dočkat pravdy,“ přisvědčil Poirot.

„Zbytečně bychom s ní ztráceli čas,“ vybuchla jsem.

„To ne tak – to ne tak. Když někdo vám lže ústy, říká vám někdy pravdu očima. Čeho se bojí ta malá paní Mercadová? Já v jejích očích zahlédl strach. Ano – rozhodně se něčeho bojí. Což je velice zajímavé.“

„Musím vám něco povědět, pane Poirote,“ řekla jsem.

A pověděla jsem mu všechno o svém návratu předešlý večer a o svém pevném přesvědčení, že ty anonymní dopisy psala slečna Johnsonová.

„Takže ta lže taky!“ řekla jsem. „A jak chladnokrevně vám teď ráno o těch dopisech odpovéděla!“

„Ano,“ řekl Poirot. „Toť bylo zajímavé – věru. Protože vyjevila fakt, že o těch dopisech věděla. V přítomnosti členů výpravy se o nich dosud nemluvalo. Je ovšem dobře možné, že doktor Leidner jí o nich pověděl včera. Vždyť on a ona jsou staří přátelé. Jestli jí ale o nich neřekl – pak – je to prapodivné a zajímavé, že?“

Má úcta k němu vzrostla. Bylo to od něho chytré, jak ji přiměl, aby se o těch dopisech zmínila.

„Chcete si s ní o tom ještě promluvit?“ zeptala jsem se.

Zdálo se, že ten nápad pana Poirota přímo pohoršil.

„Kdepak, kdepak. Vždy je nemoudré předvádět, co jeden člověk ví. Až do posledního okamžiku já držím všechno zde,“ poklepal si na čelo. „V pravou chvíli – udělám skok – jak panter – a mon Dieu, to pak je překvapení!“

Dala jsem se do smíchu, když jsem si mrňavého pana Poirota představila v roli pantera.

To už jsme došli k vykopávkám. Nejdřív jsme uviděli pana Reitera, který fotografoval nějakou zeď.

Zdálo se mi, že kopáči jsou s to vykopat nějakou tu zeď, kde si vzpomenu. Tak to aspoň vypadalo. Pan Carey mi vysvětloval, že člověk ucítí ten rozdíl, jakmile kopne krumpáčem, a pokoušel se mi to předvést, ale mně to nikdy nebylo jasné. Když někdo řekl „Libn“ – což znamená hliněnou cihlu –, neviděla jsem stejně nikdy nic jiného než prachobyčejné bláto a hlínu.

Pan Reiter skončil fotografování, podal aparát i desky domorodému chlapci a řekl mu, aby je odnesl domů,

Poirot mu dal pár otázek o exponování, filmech a podobně. Pan Reiter na ně odpovídal velice pohotově.

Zdálo se, že má radost, projevuje-li někdo zájem o jeho práci.

Právě se začal omlouvat, že nás bude muset opustit, když na něho Poirot znovu spustil svým obvyklým tónem. Říct však obvyklým není docela přesné, poněvadž de facto mluvil pokaždé trochu jinak, podle toho, s kým mluvil. Nechce se mi to ale pokaždé znova popisovat. S rozumnými lidmi, jako například

slečna Johnsonová, mířil vždycky přímo k cíli, kdežto s jinými byl nucen chvíli obcházet kolem horké kaše. Výsledky však byly vždy stejné.

„Jistě, vím, oč vám jde,“ řekl pan Reiter. „Opravdu ale nevím, jak bych vám mohl pomoci. Jsem tu letos první rok a s paní Leidnerovou jsem moc nemluvil. Je mi líto, ale skutečně vám nemohu nic říct.“ Říkal to poněkud upjatým a cizím tonem, přestože mluvil samozřejmě naprosto správně, nanejvýš trochu s americkým přízvukem,

„Vy můžete mi aspoň povědět, jestli se vám ona líbila čili nic?“ řekl Poirot s úsměvem.

Pan Reiter zčervenál a vykřikl: „Byla to okouzlující žena –opravdu okouzlující. A navíc intelektuálka s perfektně fungujícím mozkem.“

„Bien! Vám líbila se. A vy líbil jste se jí?“ Pan Reiter zčervenál ještě víc.

„Já – já nevím, že by si mě nějak moc všímala. Párkrát jsem kvůli tomu byl nešťastný. Měl jsem vždycky smůlu, když jsem se pro ni pokoušel něco udělat. Obávám se, že jsem ji svou nešikovností otravoval. Bylo to ale zcela bezděčné. Byl bych pro ni udělal cokoli –“

Poirot se slitoval nad jeho rozpaky.

„Přesně tak – přesně tak. My přejdeme k jiné věci. Panovala tu v domě šťastná atmosféra?“

„Jak prosím?“

„Byli jste vy tu spolu šťastní? Smáli vy jste se a povídali si?“

„Ne – to právě ne. Bylo to tu takové upjaté.“

Odmíchl se, jako by zápasil sám se sebou a pak řekl: „Víte, já nejsem moc dobrý společník. Jsem neohrabaný a plachý. Doktor Leidner se ke mně choval vždycky velice laskavě. Ale – je to hloupé – já nedokážu tu svou plachost překonat. Řeknu vždycky něco nevhodného. Porážím džbány s vodou. Jsem prostě smolař.“

Opravdu, vypadal jako velké, nemotorné dítě.

„Ty věci činíme všichni, když jsme mládi,“ řekl Poirot s úsměvem, „Vyrovnanost, savoirfaire – to přichází později.“

S tím jsme se rozloučili a šli jsme dál.

Poirot řekl: „Toto, ma soeur, je buď krajnostně prostoduchý mladík nebo pozoruhodný herec.“

Neodpověděla jsem. Znovu mě zdrtilo fantastické poznání, že jeden z těchto lidí je chladnokrevný, nebezpečný vrah. A v tom krásném, klidném a slunném dopoledni mi to připadalo nějak nemožné.

KAPITOLA XXI

Pan Mercado a Richard Carey

„Já vidím, že oni pracují na dvou rozličných místech,“ řekl Poirot a zůstal stát.

Pan Reiter fotografoval na odlehlém okraji hlavních vykopávek. Nedaleko od nás chodila sem a tam skupina mužů s košíky.

„Tomuhle říkají hluboký průřez,“ zvolala jsem. „Moc toho tu nenajdou, jenom střepy nádob, ale doktor Leidner vždycky říká, že to je hrozně zajímavé, a on tomu přece rozumí.“

„My pojďme tam.“

Šli jsme oba pomalu, poněvadž slunce pražilo. Pan Mercado měl ten den dozor. Viděli jsme ho, jak dole pod námi hovoří s parťákem – starcem podobným želvě, který měl přes dlouhý a pruhovaný hábit z bavlny ještě vlněný kabát.

Dostat se k nim dolů bylo poněkud obtížné, poněvadž tam vedla jen úzká schůdkovitá stezka, po které ustavičně vystupovali a sestupovali nosiči košíků. Tvářili se, že jsou dočista slepí a vůbec je nenapadlo, že by se nám mohli vyhnout.

Když jsem sestupovala za Poirotem, otočil se pojednou a řekl přes rameno: „Pan Mercado, je on pravák nebo levák?“

Uznejte, že to byla dost podivná otázka! Chvíli jsem přemýšlela a pak jsem řekla s jistotou: „Pravák!“

Poirot se nesnížil k tomu, aby mi něco vysvětloval. Šel dál a já za ním.

Pan Mercado se tvářil docela potěšené, když nás uviděl.

Jeho protáhlá, melancholická tvář se rozzářila.

Pan Poirot předstíral zájem o archeologii, který docela jistě neměl, a pan Mercado mu čile začal odpovídat.

Vysvětlil mu, že se už prokopali dvanácti vrstvami obytných stavení.

„Teď už jsme definitivně ve čtvrtém tisíciletí,“ řekl nadšeně.

Vždycky jsem si myslela, že tisíciletí je to, co teprve přijde –doba, kdy všechno bude v pořádku a jasné.

Pan Mercado nám ukázal pásy popele (velice se mu při tom třásla ruka, až mě napadlo, jestli snad

náhodou nemá malárii) a vysvětlil nám, jak se tvar nádob měnil, a také, jak se pohřbívalo – že našli vrstvu složenou výhradně z dětských mrtvolek – chudinky! – a o skrčeneckých polohách a orientaci nebožtíků podle světových stran, čímž patrně myslel polohu, v jaké kostry ležely.

A pak najednou, právě když se sehnul, aby zvedl něco jako pazourkový nůž, který ležel v rohu mezi nějakými nádobami, vyskočil a divoce zařval. Rychle se otočil ke mně a k Poirotovi. Zírali jsme na něho v úžasu.

Hystericky se plácal dlaní do levé paže.

„Něco mě píchlo – jako rozžhavená jehla.“

Poirot byl okamžitě plný energie.

„Rychle, mon cher, musíme se na to podívat. Sestro Leatheranová!“

Přistoupila jsem k nim.

Poirot chytil pana Mercada za paži a obratně mu vyhrnul rukáv khaki košile až k rameni.

„Tady,“ řekl pan Mercado a ukázal.

Asi sedm centimetrů od ramene bylo vidět nepatrné bodnutí, z něhož tekla krev.

„Toť zvláštní,“ řekl Poirot. Podíval se do smotaného rukávu.“

„Nic tam nevidím. To asi byl mravenec, ne?“

„Nejlepší je to potříť jódem,“ řekla jsem?

Vždycky s sebou nosím pouzdro s jódovou tinkturou; rozšroubovala jsem je a přitiskla na ranku. Byla jsem při tom ale trochu roztržitá, poněvadž mou pozornost upoutalo něco docela jiného, Mercadova paže byla od zápěstí až k lokti plná drobných vpichů. Věděla jsem moc dobře, co to je – stopy po injekční stříkačce. Pan Mercado si shrnul rukáv a pokračoval ve svém výkladu. Pan Poirot ho poslouchal, ale nepokusil se převést hovor na Leidherovy. De facto se pana Mercada vůbec na nic nezeptal.

Konečně jsme se s panem Mercadem rozloučili a začali jsme vystupovat nahoru po stezce.

„To byla čistotná práce, vy nemyslíte?“ otázal se můj společník:

„Čistá práce?“ zeptala jsem se.

Pan Poirot vytáhl něco zpod klop kabátu a se zalíbením si to prohlížel. K svému překvapení jsem zjistila, že je to dlouhá, ostrá láťací jehla, pomocí kapky pečeti vosku proměněná ve špendlík.

„Pane Poirote,“ zvolala jsem, „to jste udělal vy?“

„Ano – já byl ten bodavý hmyz. A učinil jsem to celé zcela šikovně, vám se nezdá? Neuzřela jste mě při tom.“

A měl pravdu. Neviděla jsem ho při tom. A jsem si jistá, že ani pan Mercado neměl žádné podezření.

Musel to provést bleskurychle.

„Proč ale, pane Poirote?“ zeptala jsem se.

Odpověděl mi otázkou. „Vy povšimla jste něčeho, sestro?“ zeptal se. Pomalu jsem přikývla. „Stop po injekční stříkačce,“ řekla jsem. „Takže my teď cosi víme o panu Mercadovi,“ řekl Poirot. „Podezření jsem měl, ale nevěděl jsem. Je vždy nezbytné vědět.“

„A nezáleží vám na tom, jak se to dovíte,“ pomyslela jsem si, ale neřekla jsem to.

Poirot si náhle přitiskl ruku na kapsu. „Běda! Já ztratil tam dole svůj kapesník. V něm ukryl jsem tu jehlu.“

„Přinesu vám ho,“ řekla jsem a pospíchala jsem zpátky.

Víte, měla jsem v té chvíli pocit, že pan Poirot je doktor, já jeho sestra, a máme před sebou nějaký akutní případ. Tohle bylo koneckonců víc než obyčejná operace a Poirot byl chirurg. Neměla bych to možná říkat, ale nějakým podivným způsobem se mi to začínalo líbit.

Pamatuju se, že jsem hned po praxi nastoupila k pacientce do privátu. Ukázalo se, že je nutná okamžitá operace a že manžel pacientky má hrůzu ze sanatorií. Nechtěl ani slyšet o tom, že by jeho ženu do některého převezli. Řekl, že operace musí být provedena doma.

To ovšem pro mne bylo báječné! Nikdo se mi do ničeho nepletl. Všechno jsem měla na starosti sama.

Byla jsem samozřejmě strašně nervózní – myslela jsem na všechno, co by chirurg mohl potřebovat, ale i tak jsem se bála, že jsem na něco zapomněla. S doktorem člověk nikdy neví. Někdy po vás chtějí prostě všechno. Proběhlo, to ale výtečně. Měla jsem připraveno vše, oč požádal, a také mi po operaci řekl, že jsem si vedla znamenitě – a to je věc, s kterou by se většina doktorů nezatěžovala. A praktický lékař byl taky výborný. Celý ten případ jsem vlastně zvládla sama. Pacientka se uzdravila a všichni jsme byli náramně spokojeni. No a teď to bylo velice podobné. Pan Poirot mi jistým způsobem připomínal toho chirurga. Byl taky takový mrňavý. Škaredý mužíček s tváří jak opice, ale zázračný chirurg. Instinktivně věděl, co má dělat. Viděla jsem spoustu chirurgů a vím, že je mezi nimi obrovský rozdíl.

Postupně jsem začala panu Poirotovi stále víc důvěřovat. Cítila jsem, že taky přesně ví, co dělá. A stále víc jsem si uvědomovala, že je má povinnost mu pomáhat – jak bych to řekla – aby měl lékařské kleště a

tampóny a vůbec všechno vždycky po ruce, když to potřebuje. A proto mi připadalo docela přirozené rozběhnout se hledat jeho kapesník, stejně jako bych zvedla ručník, který doktor odhodil na podlahu. Když jsem kapesník našla a vrátila se, v první chvíli jsem pana Poirota nikde neviděla. Pak jsem ho ale přece jen spatřila. Seděl kousek od hromady hlíny a mluvil s panem Careyem. Careyův sluha stál nedaleko s takovou tou velkou tyčí, na které jsou označeny metry, ale právě v té chvíli mu pan Carey něco řekl a chlapec tyč odnesl. Zdálo se, že prozatím je se svou prací hotov.

Ráda bych, aby to, co teď řeknu, bylo docela jasné. Víte, nebyla jsem si docela jistá, co pan Poirot udělal, nebo k čemu mě chtěl přimět. Možná že mě poslal pro kapesník s jistým úmyslem. Abych mu nepřekážela.

To bylo zas jako tenkrát při té operaci. Člověk musel dávat pozor, aby podal doktorovi to, co chce, a ne to, co nechce. Myslím třeba, kdybych mu strkala kleště v nepravou chvíli, a naopak – neměla je po ruce v okamžiku, kdy je potřebuje. Díky bohu, na tomhle jevišti ovládám svou roli perfektně. Nerada se tam dopouštím nějakých chyb. V téhle záležitosti jsem ale byla naprosto nezkušená. A tak jsem si dávala zvlášť pozor, abych nedělala nějaké hloupé chyby.

Samozřejmě jsem se ani na okamžik nedomnívala, že pan Poirot nechce, abych slyšela, co si povídá s panem Careyem. Možná že si ale myslel, že přiměje pana Careye spíš k řeči, když u toho nebudu.

A také teď nechci, aby si někdo vzal do hlavy, že jsem ženská, která slídí a naslouchá soukromým rozhovorům. Něco takového bych neudělala. Ani na chvíličku a ani kdybych po tom moc toužila.

A myslím, že kdyby to býval byl soukromý hovor, ani na okamžik bych se nedopustila toho, co jsem ve skutečnosti udělala.

Viděla jsem, že jsem ve výhodné situaci. Ostatně, když se pacient probírá z narkózy, člověk vyslechne ledacos. Nemocný nechce, aby to někdo slyšel, a obvykle ho ani nenapadne, že to někdo slyšel, jenomže skutečnost je skutečnost – slyšeli jste to. A tak jsem si představila pana Careye jako pacienta. Na věci nic nemění, že o tom nevěděl. A jestli si myslíte, že jsem prostě byla zvědavá, tak dobře – byla jsem zvědavá. Nikdy neopomenu nic, čím mohu pomoci.

Tím vším chci říct jen tolik, že jsem odbočila stranou, oklikou jsem obešla vysoký násep a dostala jsem se na metr od nich, pořád ukrytá za okrajem náspu. A jestli někdo řekne, že to bylo hanebné, dovolím si s ním nesouhlasit. Před ošetřovatelkou se nemá nic skrývat – samozřejmě o tom, co se má dělat, rozhoduje doktor.

Nevím, jak pan Poirot začal, ale ve chvíli, kdy jsem se tam dostala, začal zrovna do živého, abych tak řekla.

„Nikdo nedoceňuje oddanost doktora Leidnera k jeho ženě tak jako já,“ říkal, „ale často se stává, že člověk o někom dovídá více od jeho nepřátel než od jeho přátel.“

„Chcete říct, že jejich chyby jsou důležitější než jejich přednosti?“ řekl pan Carey. Mluvil suše a ironicky.

„Nepochybně – když dojde na vraždu. Je podivno, že – pokud alespoň já vím – nikdo dosud nebyl zavražděn proto, že měl přesprávně perfektní charakter! Asiže dokonalost je nepochybně podráždující věc.“

„Obávám se, že vám sotva budu nápomocen,“ řekl pan Carey. „Mám-li být naprosto upřímný, musím říct, že jsem s paní Leidnerovou příliš dobře nevycházel. To v žádném případě neznamená, že jsme snad byli nepřátelé, prostě – nebyli jsme zrovna přátelé. Paní Leidnerová na mě možná trochu žárlila proto, že jsem byl starý přítel jejího muže. Já zas, přestože jsem ji velice obdivoval a myslel jsem si, že je mimořádně přitažlivá žena, jsem na ni míval trochu zlost pro ten vliv, který měla na Leidnera. Výsledek byl ten, že jsme se k sobě chovali docela zdvořile, ale ne moc důvěrně.“

„Vy jste to vysvětlil obdivuhodně,“ řekl Poirot. Viděla jsem jen jejich hlavy a všimla jsem si, že se pan Carey prudce otočil, jako by mu v Poirotově odtazitém tónu cosi nebylo příjemné.

Pan Poirot pokračoval: „Nemrzelo doktora Leidnera, že vy a jeho žena spolu nevycházíváte lépe?“

Carey zaváhal a pak řekl: „To vám opravdu nepovím. Nikdy nic neříkal. Vždycky jsem doufal, že si toho nevšimne. Byl velice zažraný do své práce, to přece víte.“

„Takže po pravdě, co vy říkáte, vy jste neměl vlastně rád paní Leidnerovou?“

Carey pokrčil rameny.

„Možná, že bych ji měl velice rád, kdyby to nebyla Leidnerova žena,“

Zasmál se, jako by se tím prohlášením sám pobavil.

Poirot rovnal malou hromádku střepů. Řekl ospalým, nepřítomným hlasem: „Já mluvil jsem dnes ráno se slečnou Johnsonovou. Připustím, že byla proti paní Leidnerové zaujatá a že ji neměla ráda, ačkoliv si spěšila dodat, že paní Leidnerova k ní bývala vždycky kouzelná.“

„To je myslím pravda,“ řekl Carey.

„Já uvěřil tomu. Pak jsem pokonverzoval s paní Mercadoovou. Ona řekla mi široce dlouze, jak byla oddána

paní Leidnerové a jak mnoho se jí obdivovala.“

Na to Carey neodpověděl a Poirot po chvíli pokračoval: „Tomu já jsem neuvěřil! Potom jsem přišel za vámi a tomu, co vy mi říkáte – no, opět – taktéž nevěřím.“

Carey strnul. Uslyšela jsem v jeho hlase hněv – potlačovaný hněv:

„Nemohu vám předpisovat, čemu máte či nemáte věřit, pane Poirote. Slyšel jste pravdu a pro mne za mne si z ní vyberte, co chcete.“

Poirot se nerozzlobil. Promluvil naopak velice pokorně a stísněně:

„Je to má chyba, když věřím – nebo nevěřím? Víte, já mám citlivé uši. A pak – vždy koluje spousta pověstí – vrahci na střeše si cvrlikají. Člověk naslouchá a – možná! – se i někdy něco doví. Ano – kolují pověsti...“

Carey vyskočil. Dobře jsem viděla, jak mu na skrání pulsuje v žíle krev. Vypadal prostě báječně. Byl tak štíhlý a opálený a měl tak báječnou bradu – tvrdou a vystouplou. Žádný div, že se tak líbil ženám.

„Jaké pověsti?“ zeptal se divoce.

Poirot se na něho letmo podíval.

„Vy možná tušíte. Obvyklá historie – o vás a o paní Leidnerové.“

„Lidi mají bláznivé nápady!“

„N' est – ce pas? Oni jsou jak psi. Zakopejte si nepříjemnost jak chcete hluboko, nějaký pes vám ji vždycky vyhrabe.“

„A vy těm pověstem věříte?“

„Já jsem ochoten dát se přesvědčit – o pravdě,“ řekl Poirot důrazně. „Pochybuji, že byste pravdu poznal, kdybyste ji slyšel,“ zasmál se Carey hrubě.

„Zkuste to a přesvědčte se,“ řekl Poirot a díval se na něho.

„Tak ji tedy uslyšíte! Dovíte se pravdu! Nenáviděl jsem Louisu Leidnerovou – tady ji máte, tu pravdu! Nenáviděl jsem ji na smrt!“

KAPITOLA XXII

David Emmott, otec Lavigny a objev

Carey se prudce otočil a odešel od nás dlouhými, rozhněvanými kroky. Poirot seděl, díval se za ním a potom zašeptal: „Ano – toť je mi jasné...“

Vůbec neotočil hlavu a řekl mi poněkud hlasitěji: „Vy počkejte ještě moment za tím rohem, sestro. Pro případ, že by se ohlédl. Teď je to již v pořádku. Vy máte můj kapesník? Mnohé díky. Jste roztomiloučká.“ Co vím, neřekl ani slovo o tom, že jsem je poslouchala, a jak na to přišel, že je poslouchám. Ani se po mně nepodíval. A já jsem si docela oddechla, že nic neříkal. Nezdálo se mi, že by na tom bylo něco tak špatného, ale neměla jsem zrovna velkou chuť mu něco vysvětlovat. Takže mi přišlo velice vhod, když jsem viděla, že na žádné vysvětlování nečeká.

„Myslíte, že ji nenáviděl, pane Poirote?“ zeptala jsem se.

Poirot pomalu přikývl s podivným výrazem ve tváři. Pak odpověděl:

„Tok jest – já myslím, že on ji nenáviděl.“

Čiperně vstal a vydal se k místu na vrcholu kopce, kde dělníci pracovali. Šla jsem za ním. Nejdřív jsme viděli jen samé Araby, ale posléze jsme přece jen našli pana Emmotta, který ležel na zemi a odfukoval prach z nějaké čerstvě objevené kostry.

Když nás spatřil, usmál se sice příjemně, ale ne moc vesele.

„Přišel jste k nám na exkurzi?“ zeptal se. „Za moment jsem volný.“

Posadil se, vzal nůž a začal jemně odhrabávat hlínu okolo kostí. Chvillemi práci přerušoval a používal buď měchů nebo vlastních plíc. Pomyslela jsem si, že ten druhý způsob odfukování prachy je velice nehygienický.

„Takhle se nadýcháte spousty všelijakých bakterií a bacilů,“ zaprotestovala jsem.

„Bacily jsou můj denní chleba, sestro,“ řekl vážně. „Archeologovi nemohou bacily ublížit – mají před ním přirozený respekt.“

Odškrabal ještě trochu hlíny kolem stehenní kosti a pak promluvil s parťákem, který stál vedle něho, a přesně ho instruoval, jakou práci mají dělníci udělat.

„Tak,“ řekl a vstal. „To bychom měli připraveno pro Reitera, aby to po obědě vyfotografoval. Tahle kostřička u sebe měla nádherné věci.“

Ukázal nám malou misku pokrytou měděnkou, pár jehlic a spoustu zlatých a modrých korálků, které kdysi bývaly náhrdelníkem zemřelé.

Kosti a všechny ostatní předměty byly okartáčovány, očištěny nožem a ponechány v původní poloze, v níž měly být fotografovány.

„Kdo ona je zač?“ zeptal se pan Poirot.

„První tisíciletí. Nejspíš nóbl dáma. Lebka ale vypadá dost podivně – musím sehnat Mercada, aby se na ni podíval. Podle všeho neumřela přirozenou smrtí – asi zákeřná vražda nebo tak.“

„Nějaká paní Leidnerová, která žila před tak asi dvěma tisíci letmi?“ řekl pan Poirot.

„Možná,“ řekl pan Emmott.

Bill Coleman něco dělal krumpáčem na zdi.

David Emmott na něho zavolał cosi, co mi ušlo, a začal pana Poirota provádět.

Když byli s tou krátkou obhlídkou u konce, podíval se Emmott na hodinky.

„Za deset minut nám padla,“ řekl. „Vracíte se taky do baráku?“

„To mně znamenitě konvenuje,“ řekl Poirot.

Pomalů jsme se vydali po ušlapané pěšině.

„Já domnívám se, že vy jste všichni zase rádi zpětně u své práce,“ řekl Poirot.

Emmott vážně odpověděl: „Jistě, je to to nejlepší, co se dá dělat. Pro nikoho není žádná radost potloukat se po baráku a věčně o tom mluvit.“

„A pořád při tom vědět, že jeden z vás je vrah.“

Emmott neodpověděl a nedal najevo nesouhlas. Usoudila jsem z toho, že musel mít nějaké podezření hned od chvíle, kdy vyslechl sluhy v domě.

Za chvíli se klidně zeptal: „Jak pokračujete s případem, pane Poirote?“

Poirot odpověděl vážně: „Vy pomůžete mi v tom?“

„To je samozřejmé.“

Poirot se na něho spiklenecky podíval a řekl: „Hlavní osobou v případě je zde paní Leidnerová. Já chci zvědět o paní Leidnerové.“ David Emmott řekl pomalu: „Jak to myslíte – co o ní chcete vědět?“

„Já nechci seznat, odkud ona pochází a jaké bylo její jméno za svobodna. Nežádám tvar jejího obličej a barvu očí. Já chci zvědět – o ní.“

„Myslíte, že je to pro případ důležité?“

„Já o tom jsem naprosto jistý.“

Emmott chvíli mlčel a pak řekl: „Máte možná pravdu.“

„A v tom vy mi můžete být nápomocný. Vypovězte mi, jakého druhu žena ona byla?“

„Jen jestli to dokážu. Tuhle otázku jsem si často kladl taky.“

„Vy neudělal jste si o ní úsudek?“

„Nakonec snad ano.“

„Eh bien?“

Pan Emmott byl ale hezkou chvíli zticha. Teprve pak řekl: „Co si o ní myslela sestra? O ženách se říká, že je nejrychleji prokouknou jiné ženy, a ošetřovatelka má velikou zkušenost s nejrůznějšími typy.“

Poirot mi nedal příležitost promluvit, ani kdybych chtěla. Řekl rychle: „Já přejí zvědět, co si o ní myslel spíš muž. Vy sám.“

Emmott se trochu usmál.

„No – já myslím, že jsou všechny stejné.“ Po odmlce řekl: „Nebyla mladá, ale myslím, že to byla ta nejkrásnější žena, kterou jsem v životě potkal.“

„Toť sotva je odpověď, pane Emmotte.“

„Nemyslete si, pane Poirote. Je to skoro odpověď.“

Znova se na chvíli odmlčel a pak pokračoval: „Je taková pohádka, kterou jsem četl jako dítě. Severská pohádka o Sněžné královně a malé Katce. Řekl bych, že paní Leidnerová byla právě taková – vždycky brala malou Katku s sebou na projížďku.“

„Ano, toť pohádka od Hanse Christiana Andersena, že? A také v ní byla holčička. Malá Gerda, jmenovala ona se tak?“

„Snad. Už si moc nevzpomínám.“

„Nemohl byste trochu pokročit, pane Emmotte?“

David Emmott zavrtěl hlavou.

„Nevím ani, jestli jsem ji dobře chápal. Nebylo lehké se v ní vyznat. Jeden den provedla nějakou ďábelskou věc a druhý den se zas chovala jako učiněný anděl. Myslím ale, že máte pravdu, když říkáte, že byla v případě hlavní osobou. Tím ona totiž vždycky chtěla být – středem všeho. A jakou pozornost vyžadovala od druhých lidí – víte, té nestačilo, když jste jí podal topinku nebo pomazánku z burských oříšků; chtěla, aby se člověk kvůli ní proměnil v šaška a podával jí o tom viditelné důkazy.“

„A když jí v tom někdo nechtěl vyhovět?“ zeptal se Poirot.

„To se pak chovala hrozně.“

Viděla jsem, jak energicky sevřel rty a jak mu vystoupila brada.

„Já předpokládám, pane Emmotte, že vy byste nechtěl vyjádřit otevřené, neoficiální mínění o tom, kdo ji zavraždil?“

„Nevím,“ řekl Emmott. „Opravdu o tom nemám nejmenší potuchu. Myslím ale, že být na Carlově místě – myslím Carla Reitera – pokoušel bych se ji možná zavraždit. Chovala se k němu neuvěřitelně ošklivě. On si ovšem tou svou zatracenou přecitlivělostí o to přímo říká. Zrovna člověka provokuje, aby ho nakopal do zadku.“

„A paní Leidnerová – ona – jeho kopávala do zadku?“ vyzvídal Poirot.

Emmott se nečekaně zazubil.

„Ne. Jen ho tak popichovala vyšívací jehlou – to byla její metoda. Samozřejmě že se rozčiloval. Jak nějaké koktavé, připitomělé dítě. To víte, jehla je zlá zbraň – tou to bolí.“

Mrkla jsem po Poirotovi a měla jsem dojem, že se mu trochu zachvěly rty.

„Ale ve skutečnosti vy nevěříte, že ji zavraždil Carl Reiter?“ zeptal se.

„Ne. Nevěřím, že člověk zavraždí ženu proto, že si z něho při každém jídle dělá blázny.“

Poirot zamyšleně potřásl hlavou.

Pan Emmott potom vypodobnil paní Leidnerovou jako naprosto záporný typ. Leccos by se totiž dalo říct i v její prospěch.

V chování pana Reitera bylo něco neuvěřitelně iritujícího. Vyskakoval, když na něho promluvila, a dělal nesmysly, v jednom kuse jí podával zavařeninu, ačkoli věděl, že paní Leidnerová ji nejí. Sama jsem měla občas chuť po něm něčím hodit.

Muži nechápou, že jejich móresy mohou jít ženám tak na nervy, že by je kolikrát nejradši něčím praštily.

Myslela jsem si, že se o tom panu Poirotovi příležitostně zmíním. Zatím jsme došli do domu. Pan Emmott nabídl panu Poirotovi, aby si umyl ruce u něho v pokoji a odvedl ho tam. Pospíchala jsem přes nádvoří do svého pokoje. Vyšla jsem pak ven ve stejném okamžiku jako oni a všichni jsme mířili do jídelny, když se ve dveřích svého pokoje objevil otec Lavigny a pozval Poirota dovnitř.

Pan Emmott šel ale dál a společně jsme vstoupili do jídelny.

Tam už byla slečna Johnsonová a paní Mercadová a za pár minut se k nám připojili i pan Mercado, pan Reiter a Bill Coleman.

Zrovna jsme si sedali a Mercado posílal arabského chlapce, aby vyřídil otci Lavignymu, že oběd je na stole, když nás všechny vyděsil slabý, tlumený výkřik.

Neměli jsme nejspíš nervy ještě docela v pořádku, poněvadž jsme všichni vyskočili a slečna Johnsonová zbledla a řekla: „Co to bylo? Co se stalo?“

Paní Mercadová se na ni upřeně podívala a řekla: „Co je to s vámi, drahoušku? To byl nějaký hluk venku v polích.“

V té chvíli ale vešel Poirot s otcem Lavignym.

„Mysleli jsme, že si někdo ublížil,“ řekla slečna Johnsonová.

„Tisícéré mé pardon, majdemoiselle,“ zvolal Poirot. „Toť jsem způsobil já. Otec Lavigny mi ukazoval nějaké tabulky a já vzal si jednu k oknu, abych lépe uviděl, a – ma foi, nepodívá se, kam kráčím, zaklopýtá jsem špičkou nohy a zabořilo mě tak prudce, že jsem vykřikl.“

„Mysleli jsme si, že to je další vražda,“ řekla paní Mercadová se smíchem.

„Marie!“ řekl její manžel.

Řekl to vyčítavě a paní Mercadová se začervenala a kousla se do rtu.

Slečna Johnsonová rychle převedla hovor na vykopávky a na zajímavé předměty, které se to dopoledne našly. Během celého oběda se nemluvalo o ničem jiném než o archeologii.

Všichni jsme myslím cítili, že je to nejbezpečnější námět.

Když jsme vypili kávu, odebrali jsme se do obývacího pokoje. Potom se muži, s výjimkou otce Lavignyho, vrátili zpátky k vykopávkám.

Otec Lavigny provedl Poirota místností s archeologickými nálezy a já jsem šla s nimi. Pomalu jsem začínala ty věci docela slušně znát a cítila jsem i jakousi pýchu – jako by šlo o můj vlastní majetek – když otec Lavigny sundal s police zlatou číši a slyšela jsem, jak Poirot s nadšením a s radostí zvolal:

„To je ale krásná! Skutečně umělecké dílo!“

Otec Lavigny horlivě přisvědčil a znalecky, se zaujetím začal poukazovat na výsostné kvality a zpracování číše.

„Dnes na ní není vosk,“ řekla jsem.

„Vosk?“ Poirot na mě upřel zrak.

„Vosk?“ Otec Lavigny ho napodobil.

Vysvětlila jsem svou poznámku.

„Ach, je comprends,“ pravil otec Lavigny. „Ano, ovšem – vosk ze svíčky.“

To je zavedlo rovnou k hovoru o tom půlnočním návštěvníkovi. Zapomněli, že jsem přítomna, a postupně začali v hovoru přecházet do francouzštiny. Nechala jsem je tam spolu a vrátila jsem se do obývacího pokoje.

Paní Mercadová spravovala manželovy ponožky a slečna Johnsonová četla knihu. Bylo to pro ni dost neobvyklé zaměstnání. Obvykle se zdálo, že má vždy co dělat.

Za chvíli vyšel i otec Lavigny a Poirot z místnosti pro vykopávky a Lavigny se omluvil, že má spoustu práce. Poirot si sedl s námi. „Nadmíru zajímavý muž,“ řekl a zeptal se, jak mnoho práce tu vůbec otec Lavigny má.

Slečna Johnsonová mu vysvětlila, že tabulek se našlo velice málo a že objevili jen pár cihel s nápisy a válečkových pečetidel. Otec Lavigny se však podílel na práci při vykopávkách a velice rychle se učil hovorové arabštině.

To převedlo řeč na válečková pečetidla a slečna Johnsonová posléze vytáhla ze skříně arch s otisky, pořízenými pečetidly do modelovací hlíny.

Když jsme se nad nimi skláněli a obdivovali nádherné obrazce, napadlo mě, že jsou to právě ty otisky, na nichž pracovala toho osudného odpoledne.

Při hovoru jsem si všimla, že Poirot válí a hněte mezi prsty malou kuličku z modelovací hlíny.

„Vy téhle plastelíny používáte hodně, mademoiselle?“ zeptal se. „Dost. Letos jsme jí už spotřebovali spoustu – ale kolik přesně, to vám nepovím. Řekla bych, že asi tak polovinu celkové zásoby.“

„Kde vy ji máte uloženou, mademoiselle?“

„Tady – v té skříni.“

Když uklízela arch s otisky, ukázala mu polici s válečky plastelíny, durofixem, fotolepidlem a dalšími potřebami výpravy, Poirot se předklonil. „A toto – co je toto, mademoiselle?“

Vklouzl rukou až k zadní stěně skříně a vytáhl odtamtud nějakou podivnou, pomačkanou věc.

Když ji narovnal, uviděli jsme, že je to jakási maska s očima a ústy neuměle nakreslenými tuší – a celá pokrytá vrstvou plastelíny.

„To je tedy prapodivné!“ vykřikla slečna Johnsonová. „Nikdy jsem to tu neviděla! Jak se to sem dostalo? A co to vlastně je?“

„Nu – jak ono se to sem dostalo, nu, jedna skrýš je stejně dobrá jako druhá a já předpokládám, že věci z téhle skříně by se vyklízely až v konci sezóny. Nu, a co to je – nu, já myslím, že není nesnadno to říci. My máme zde před sebou tvář, kterou paní Leidnerová popsala. Přízračnou tvář, kterou spatřila v přítmí venku za oknem a které chybělo tělo.“

Paní Mercadová vyjekla.

Slečna Johnsonová byla bílá jako stěna. Zašeptala: „Tak to tedy nebyly žádné její ‚mouchy‘! Byl to žert – moc špatný žert! Kdo to ale provedl?“

„Ano,“ zvolala paní Mercadová. „Kdo to mohl udělat – takovou hanebnost? Takovou hanebnost!“

Poirot se jí nesnažil odpovědět. Když odcházel do vedlejší místnosti, tvářil se velice zachmuřeně. Vrátil se s prázdnou lepenkovou krabicí a pomačkanou masku do ní uložil.

„To musí uzříť policie,“ vysvětlil.

„Je to strašné,“ řekla slečna Johnsonová pokleslým hlasem. „Strašné!“

„Myslíte, že je tu někde ukryto všechno?“ vykřikla paní Mercadová pronikavě. „Myslíte, že snad zbraň – palice, kterou ji zabili – možná ještě celá od krve... Já – já mám strach – strašný strach...“

Slečna Johnsonová ji objala kolem ramen.

„To chce klid,“ řekla drsně. „Je tu doktor Leidner. Nesmíme hc poděsit.“

A opravdu, právě v té chvíli přijelo na nádvoří auto. Vystoupil z něho doktor Leidner a šel rovnou ke dveřím obývacího pokoje. Tvář měl zbrázděnou únavou a vypadal mnohem starší než před třemi dny. Řekl klidným hlasem: „Pohřeb je zítra v jedenáct hodin. Major Deane vykoná smuteční obřad.“

Paní Mercadová něco zakoktala a vzápětí vyklouzla z pokoje.

Doktor Leidner řekl slečně Johnsonové: „Přijďte, Anno?“

Odpověděla: „To víte, miláčku – přijdeme všichni. To je samozřejmé.“

Nic jiného neřekla, ale její tvář pravděpodobně vyjádřila to, co nedokázala slova, poněvadž Leidnerův obličej se rozzářil dojetím a jakousi chvilkovou úlevou.

„Milá Anno,“ řekl, „vy mě vždycky dokážete potěšit, vždycky mi umíte nějak pomoci. To dokáže jen starý, věrný přítel.“

Položil ruku na její paži a já jsem viděla, jak se jí po tváři rozlila červeň, když zabručela drsně jako vždy:

„To nic.“

Na okamžik jsem ale přece jen zahlédla, jak se tváří, a bylo mi jasné, že v té kratičké chvíli byla Anna Johnsonová dokonale šťastná.

A ještě jiná myšlenka mi bleskla hlavou. Možná dost brzo, jak je to v přirozené povaze věcí, začne si doktor chodit ke své staré přítelkyni pro útěchu, a to může být počátkem nového štěstí.

Ne že bych snad byla nějaká kuplířka – a také to nebylo slušné myslet na takové věci, když ještě nebylo ani po pohřbu. Koneckonců to ale mohlo být šťastné řešení. Leidner ji měl velice rád a také ona mu byla absolutně oddaná; určitě by byla dokonale šťastná, kdyby mu mohla obětovat zbytek života – to jest, kdyby dokázala snášet ty věčné chvalozpěvy na Louisinu dokonalost. Ženy ale snesou spoustu věcí, dostanou-li to, oč usilovaly.

Pak se doktor Leidner pozdravil s Poirotem a zeptal se ho, zda práce na případu nějak pokročila.

Slečna Johnsonová stála za doktorem Leidnerem. Významně se podívala na krabici v Poirotově ruce a zavrtěla hlavou. Pochopila jsem, že Poirota žádá, aby Leidnerovi o masce nic neříkal. Jistě měla pocit, že už toho ten den na něho bylo až moc.

Poirot jejímu přání vyhověl.

„Ony takovéhle věci pokračují jen pozvolně, monsieur,“ řekl. Po několika bezvýznamných slovech pak odešel. Doprovodila jsem ho k jeho autu.

Chtěla jsem se ho přepat ha spoustu věcí, ale když se otočil a podíval se na mne, nezeptala jsem se nakonec vůbec na nic. Bylo by to bývalo stejné, jako kdybych se vyptávala chirurga, jestli si myslí, že se mu operace povedla. Jen jsem tam pokorně stála a čekala na jeho instrukce.

K mému překvapení řekl: „Dávejte na sebe pozor, mé dítě.“ A pak dodal: „Sám nevím, jestli ono je to správné, že vy tu zůstáváte.“

„Musím si promluvit s doktorem Leidnerem o tom, kdy odejdu,“ řekla jsem. „Myslela jsem ale, že s tím počkám až po pohřbu.“

Přikývl na znamení souhlasu.

„Zatím,“ řekl, „vy se nepokoušejte příliš mnoho vypátrat. Rozumíte – já nechci, abyste vy byla moc chytrá!“

A pak ještě dodal s úsměvem: „Váš úkol je podávat instrumenty, leč operaci provádím já.“

Nebylo to divné, že řekl rovna tohle?

Pak řekl skoro jen tak mimochodem: „Toť zajímavý člověk, tenhle ten otec Lavigny.“

„Mně to připadá divné, když je archeologem mnich,“ řekla jsem.

„Ach ano – vy jste protestantka. Leč já jsem dobrý katolík. Já leccos vím o knězech a mnichách.“

Zamračil se, zdálo se, že váhá, a pak řekl: „Nezapomeňte vy, že on je dost chytrý, aby z vás vytáhl, co jemu se líbí.“

Jestli mě tím varoval před nějakým klepařením – tak to si snad mohl odpustit!

Otrávil mě tím, a přestože jsem neměla chuť ptát se ho na žádnou z těch věcí, které bych byla opravdu chtěla vědět, neviděla jsem důvod, proč bych koneckonců aspoň jednu věc říct neměla.

„Promiňte mi, pane Poirote,“ řekla jsem, „ale správně se říká ‚zakopl jsem‘ nebo ‚klopýtl jsem‘ V žádném případě ‚zaklopýtl‘.“

„Ach – dík vám, ma soeur“,

„Tím se netrapte. Vždycky ale je lepší, když člověk řekne větu správně.“

„Já budu to pamatovat,“ řekl – a na něho to znělo dost pokorně.

Pak nasedl do auta a odjel. Vracela jsem se pomalu zpátky přes nádvoří a moc ráda bych byla věděla spoustu věcí.

O těch stopách po injekční stříkačce, které měl na paži pan Mercado, a jakou drogu asi bral. A o té děsivé žluté masce, celé pomazané. A jak je to divné, že ani Poirot, ani slečna Johnsonová mě ráno v obývacím pokoji neslyšeli, když jsem vykřikla, zatímco všichni jsme zřetelně slyšeli Poirota v jídelně při obědě – ačkoli pokoje otce Lavignyho a paní Leidnerové jsou od obývacího pokoje stejně daleko a jídelna právě tak.

A také jsem cítila jisté potěšení, že jsem aspoň jednu větu naučila doktora Poirota správně anglicky!

1 když je možná opravdu velký detektiv, aspoň bude vědět, že se nevyzná ve všem a neumí všechno!

KAPITOLA XXIII

Začínám cvokařit

Pohřeb byl podle mne velice dojemný. Právě tak jako my, zúčastnili se ho v plném počtu všichni Angličané z Hassaniehu. Byla tam dokonce i Sheila Reillyová a vypadala klidně a rezervovaně v tom tmavém kostýmu. Doufala jsem, že ji aspoň trochu žere svědomí kvůli všem těm nepěkným řečem, které nadělala.

Po návratu do domu jsem šla za doktorem Leidnerem do jeho kanceláře a začala jsem se s ním domlouvat o svém odchodu. Byl ke mně velice milý a poděkoval mi za všechno, co jsem udě! ala (Za všechno! De facto jsem jim tam nebyla vůbec k ničemu) a trval na tom, abych přijala mzdu ještě za další týden.

Zdráhala jsem se, protože jsem opravdu cítila, že jsem neudělala nic, čím bych si to zasloužila.

„Věřte mi, pane doktore, že bych nejradši nechtěla vůbec žádné peníze. Úplně by mi stačilo, kdybyste mi hradil jen cestovní výlohy.“

O tom ale nechtěl ani slyšet.

„Víte,“ řekla jsem, „nezdá se mi, že si to zasloužím, pane doktore. Myslím – myslím, že jsem – no, nesplnila svůj úkol. Ona – to, že jsem sem přišla, ji nezachránilo.“

„Něco takového vás nesmí ani napadnout, sestro,“ řekl spěšně. Nepřijal jsem vás přece jako nějakého detektiva. Ve snu jsem netušil, že život mé ženy je opravdu ohrožen. Byl jsem přesvědčen, že je to všechno otázka jejích nervů a že si ten podivný duševní stav sama vsugerovala. Udělala jste, co se dalo. Měla vás ráda a věřila vám. A mám dojem, že v těch posledních dnech byla šťastnější a cítila se bezpečnější, protože jste tu byla vy. Nemáte si co vyčítat.“

Hlas se mu trochu třásl a věděla jsem, nač myslí. Jenom on si mohl vyčítat, že nebral obavy paní Leidnerové vážně.

„Pane doktore,“ řekla jsem zvědavě, „došel jste k nějakému závěru o těch anonymních dopisech?“

Řekl s povzdechem: „Nevím, co si o tom mám myslet. Pan Poirot k nějakému definitivnímu závěru dospěl?“

„Včera ještě ne,“ řekla jsem a krásně jsem tak proplula mezi pravdou a výmyslem. Ostatně opravdu k ničemu nedospěl, dokud jsem mu nepověděla o slečně Johnsonové.

Měla jsem chuť naznačit něco také doktoru Leidnerovi a podívat se, jak na to bude reagovat. Z radosti, kterou jsem minulý den měla, když jsem ho viděla ve společnosti slečny Johnsonové a byla jsem svědkem, jak je dojat a jak na ni spoléhá, úplně jsem na ty dopisy zapomněla. A teď jsem cítila, že by ode mne nebylo slušné rnu o tom říkat. Jestliže je snad slečna Johnsonová psala, určité ji to po smrti paní Leidnerové hrozně mrzelo. Přece jenom jsem ale chtěla vědět, jestli tahle mimořádná možnost doktora Leidnera vůbec někdy napadla.

„Anonymní dopisy píší obvykle ženy,“ řekla jsem. Chtěla jsem jen vidět, jak to přijme.

„Máte asi pravdu,“ řekl s povzdechem. „Podle mne ale zapomínáte, že tyhle mohou být pravé, sestro. Možná, že je opravdu psal Frederic Bosner.“

„Ne, na to jsem nezapomněla,“ řekla jsem, „nemohu ale uvěřit, že tohle je to pravé vysvětlení.“

„Já ano,“ řekl. „Samozřejmě je nesmysl, že by mohl být členem naší výpravy. To je jen duchaplná teorie pana Poirota. Věřím, že pravda je mnohem jednodušší. Ten člověk je přirozeně blázen. Potlouká se tu po okolí – možná že v nějakém přestrojení. A tak či onak se sem toho osudného odpoledne dostal. Sluhové mohou lhát – mohou být podplaceni.“

„Možné to snad je,“ řekla jsem pochybovačně.

Doktor Leidner pokračoval trochu podrážděně:

„Je úplně v pořádku, že pan Poirot podezírá členy mé výpravy. Já jsem si ale naprosto jistý, že nikdo z nich s tím nemá nic společného! Pracoval jsem s nimi a znám je!“

Pojednou se zarazil a pak řekl: „Vy jste udělala tuhle zkušenost, sestro? Že anonymní dopisy píší obvykle ženy?“

„Ne snad vždycky,“ řekla jsem. „Ale existuje jistý druh ženské zloby, který se vybíjí právě tímhle.“

„To máte asi na mysli paní Mercadovou, ne?“ řekl.

Pak zavrtěl hlavou.

„I kdyby byla tak zlomyslná, že by chtěla Louise ublížit, stěží by mohla znát dost dobře všechny okolnosti, které by k tomu potřebovala,“ řekl.

Vzpomněla jsem si na dřívější dopisy v příručním kufříku.

Jestliže jej paní Leidnerová nezamykala a paní Mercadová se někdy procházela po domě sama, snadno je mohla najít a přečíst si je. Muži podle všeho nikdy nepřijdou na tu nejjednodušší možnost.

„A kromě ní je tu už jen slečna Johnsonová,“ řekla jsem a pozorovala jsem ho.

„To je úplně směšné!“

Lehký úsměv, s nímž to řekl, definitivně odpověděl na mou otázku. Nikdy ho ani nenapadlo, že by autorkou těch dopisů mohla být slečna Johnsonová. Váhala jsem jen okamžik – ale neřekla jsem nic.

Nerada shazuji ženu, která je mi docela sympatická, a navíc jsem byla svědkem nelíčených a dojemných výčitek svědomí slečny Johnsonové. Co se stalo, stalo se. Proč doktora Leidnera vystavovat nové deziluzi

– ještě navíc ke všemu jeho trápení?

Domluvili jsme se, že odjedu příští den a že mi doktor Reilly zprostředkuje, abych mohla den či dva zůstat u vrchní sestry v nemocnici, než si obstarám všechno potřebné k cestě do Anglie, buď přes Bagdád nebo přímou cestou autem a vlakem přes Nissibin.

Doktor Leidner mi velice vlídně řekl, že by byl rád, kdybych si z věcí jeho ženy vybrala něco na památku.

„Ne, to ne, pane doktore,“ řekla jsem. „To bych nemohla. Je to ale od vás hrozně laskavé.“

Naléhal dál:

„Byl bych ale rád, kdybyste něco měla. A jsem si jistý, že Louisa by si to také přála.“

Nedal si pokoj a navrhl mi, abych si vzala její toaletní soupravu ze želvoviny!

„Kdepak, pane doktore! To je přece velice drahá souprava. To opravdu nemohu.“

„Neměla žádné sestry, víte – nikoho, kdo by o ty věci stál. Není tu nikdo jiný, komu bych je chtěl dát.“

Uměla jsem si představit, že nechce, aby ty věci spadly do zjištěných rukou paní Mercadové. A nezdálo se mi, že by je chtěl nabídnout slečně Johnsonové.

Pokračoval pořád tak laskavě: „Rozmyslete si to ještě. Mimochodem, tady je klíč od Louisiny skříňky na šperky. Najdete tam možná něco, co by se vám líbilo. A byl bych vám velice vděčný, kdybyste mohla zabalit všechny její šaty. Reilly snad pro ně najde uplatnění v některé chudé křesťanské rodině v Hassaniehu.“

Byla jsem moc ráda, že to pro něho mohu udělat, a projevila jsem svou ochotu.

Hned jsem se do toho pustila.

Paní Leidnerová měla s sebou jen velice prostou garderobu, a tak jsem byla s tříděním a skládáním do kufrů brzo hotova. Všechny písemnosti jsem dala do příručního kufříku. Ve skřínce se šperky bylo pár jednoduchých drobností – prsten s perlami, diamantová brož, malá šňůra perel, jedna či dvě ploché zlaté brožky na způsob spínacích špendlíků a šňůra velkých jantarových korálů.

Nehodlala jsem si přirozeně vzít perly nebo diamanty, ale chvíli jsem váhala mezi jantarovými korály a toaletní soupravou. Nakonec jsem však neviděla důvod, proč bych si neměla vzít tu soupravu. Od doktora Leidnera to byl velice milý nápad a byla jsem si jistá, že nikdo jiný na to nemá žádné právo. Přijmu ji tak, jak mi byla nabídnuta, bez nějakého falešného upejpání. Měla jsem koneckonců paní Leidnerovou ráda. A teď to tedy bylo všechno hotovo a skončeno. Kufry jsem sbalila, skříňku se šperky znovu zamkla a dala jsem ji stranou, abych ji doktoru Leidnerovi předala s fotografií otce paní Leidnerové a několika osobními maličkostmi.

Když jsem byla s prací hotova, vypadal pokoj prázdně a opuštěně – zbavený veškeré výbavy. Neměla jsem tam už co na práci a přece jsem z nějakého důvodu váhala s odchodem. Bylo mi, jako bych tam měla ještě něco zařídit – něco si prohlédnout nebo snad se něco dovědět. Nejsem pověřivá, ale vzala jsem si do hlavy, že duch paní Leidnerové možná v pokoji setrvává a pokouší se vstoupit se mnou do kontaktu.

Pamatuji se, jak jsme si jednou s děvčaty ve špitále obstaraly malý stolek, který nám opravdu napsal velice pozoruhodné věci.

Možná že jsem dokonce měla mediální schopnosti, ačkoli jsem nikdy na podobné věci nemyslela.

Jak říkám, člověk si někdy dokáže představit všelijaké hlouposti.

Přecházela jsem neklidně po pokoji a brala jsem do ruky hned to či ono. V pokoji už zbyl jen holý nábytek, za zásuvkami nebylo ukryto nic. Žádné podobné naděje jsem si nemohla dělat.

Nakonec (zní to trochu bláznovsky, ale jak jsem řekla, člověk si může ledacos namluvit) jsem udělala něco dost podivného. Lehla jsem si na postel a zavřela jsem oči. Omyslně jsem se snažila zapomenout, kdo jsem a kde jsem. Snažila jsem se v myšlenkách vrátit do toho osudného odpoledne, byla jsem paní Leidnerová, ležela jsem tu a odpočívala, klidná a bez jakéhokoli podezření.

Je neuvěřitelné, co všechno si může člověk vsugerovat. Jsem normální stvoření, nevěřím ani trošku na strašidla, ale řeknu vám, že když jsem tam ležela asi pět minut, začala jsem mít strašidelné pocity.

Nechtěla jsem se tomu bránit. Záměrně jsem ten pocit povzbuzovala.

Říkala jsem si: „Jsem paní Leidnerová. Jsem paní Leidnerová. Ležím tu a napůl spím. Za moment – každým okamžikem – se začnou otvírat dveře.“

Pořád jsem si to říkala, jako bych se chtěla sama zhypnotizovat: „Ted“ je přesně půl druhé... teď je ta chvíle... Dveře se začínají otvírat... dveře se začínají otvírat... Uvidím, kdo vejde...”

Oči jsem měla pořád upřené na dveře. A pojednou se začaly otvírat. Viděla jsem, že se otvírají. A viděla jsem toho, kdo je otevřel.

Musela jsem být to odpoledne trochu přetažená, když jsem si představovala, že bych mohla tímhle způsobem záhadu rozluštit.

Ale věřila jsem tomu. Po zádech mi proběhlo jakési mrazení a natrvalo se přestěhovala do nohou. Necítila jsem je – byly jak ochrnuté.

„Dostáváš se do transu,“ řekla jsem si. „A v tom transu uvidíš.“

A znova a znova jsem si pořád monotónně opakovala: „Dveře se začínají otvírat – dveře se začínají otvírat...“

Pocit mrazivé strnulosti byl stále intenzivnější.

A pak jsem pojednou uviděla, že se dveře opravdu pomalu začaly otvírat.

Bylo to děsivé.

Ani předtím ani potom jsem nikdy nic tak děsivého nepoznala. Byla jsem jak ochrnutá – totálně přimrazená. Nemohla jsem se pohnout. Nemohla jsem se pohnout, ani kdyby na tom závisel život.

A měla jsem šílený strach. Oněměla jsem a oslepla hrůzou. Bylo mi špatně z hrůzy.

Dveře se otvíraly tak pomalu.

Tak nehlučně.

Za okamžik uvidím...

Pomalu – pomalu se otvíraly, víc a víc.

Do pokoje klidně vešel Bill Coleman.

Určitě to pro něho byl největší šok jeho života!

Vyskočila jsem s postele, zavřeštěla jsem hrůzou a rozběhla jsem se přes pokoj.

Zůstal stát jak solný sloup, růžový obličej mu zrůžověl ještě víc a z toho překvapení měl ústa dokořán.

„Dobrý den – brýden – brýden,“ řekl. „Co se stalo, sestro?“

Naráz jsem se vrátila do skutečnosti.

„Prokristapána, pane Coleman!“ řekla jsem. „Vy jste mě ale vyděsil!“

„To je mi líto,“ řekl a na vteřinu se zazubil.

Pak jsem uviděla, že drží v ruce kytičku šarlatového pryskyřníku. Byly to nádherné květy, které rostly divoce na svazích Tellu. Paní Leidnerová je měla ráda.

Zčervenala a zrudla úplně, když říkal: „V Hassaniehu se nedají sehnat vůbec žádné květiny nebo něco takového. Připadalo mi to úplně nemožné, že jsme neměli ani žádné květiny na hrob. Napadlo mě, že nějaké natrhám tady a dám malou kytičku do téhle vázičky, ve které na stole vždycky mívala květiny. Jako takový projev – ehm – že jsme na ni nezapomněli, víte? Trochu přihlouplý, já vím, no ale – chtěl jsem říct...“

To bylo od něho pěkné. Byl celý zrůžovělý rozpaky, jak bývají všichni Angličané, když se dopustí něčeho sentimentálního. Přesto ale to byl roztomilý nápad..

„Ale ne – je to od vás moc hezké, pane Coleman,“ řekla jsem.

Vzala jsem vázičku, dojila jsem pro vodu a dala jsem do květiny.

Pan Coleman tímhle činem podstatně získal v mých očích. Dokázal, že má srdce na pravém místě a vůbec – že je jemný člověk.

Neptal už se mne, proč jsem tak zaječela, a byla jsem mu za to vděčná. Připadala bych si jako blázen, kdybych mu to musela vysvětlovat.

„Ženská, příště se drž zdravého rozumu,“ řekla jsem si, když jsem si upravovala manžety a uhlazovala si zástěru, „na tyhle mediální cvokárny nejsi stavěná.“

Pospíchala jsem, abych měla co nejdřív sbalené vlastní věci a celý den jsem měla co dělat,

Otec Lavigny byl tak laskavý, že vyjádřil velké politování nad mým odchodem. Řekl, že má veselá povaha a zdravý rozum jim tam všem velice pomáhaly. Zdravý rozum! Jsem šťastná, že nic nevěděl o tom, jak idiotsky jsem se chovala v pokoji paní Leidnerové.

„Pana Poirota jsme dnes neviděli,“ poznamenal.

Řekla jsem mu, že Poirot prohlásil, že bude celý den zaměstnán rozesíláním telegramů.

Otec Lavigny povytáhl obočí.

„Telegramů? Do Ameriky?“

„Nejspíš. Řekl: ‚Do celého světa‘, ale to asi přeháněl, jak už to Francouzi mívají ve zvyku.“

Pak jsem se ale začervenala, poněvadž jsem si uvědomila, že otec Lavigny je také Francouz.

Nevypadalo to však, že by se urazil, jenom se pobaveně zasmál a zeptal se mne, jestli Poirot sehnal nějaké nové zprávy o tom šilhavém chlapovi.

Řekla jsem, že nevím, ale já že jsem o něm nic neslyšela.

Otec Lavigny se mne ještě zeptal, kolik bylo hodin, když jsme si s paní Leidnerovou toho chlapa povšimly, a jak to, že se nám zdálo, že stojí na špičkách a nakukuje do okna.

„Zdá se mi jasné, že ten chlap měl o paní Leidnerovou nějaký mimořádný zájem,“ řekl zamyšleně. „Také

mě napadlo, že to mohl být Evropan, který jenom vypadal jako Iráčan.“

To pro mne bylo něco nového a hodně jsem o tom uvažovala.

Pokládala jsem za zcela jisté, že ten chlap je domorodec, ale když o tom přemýšlím, je mi jasné, že jsem se nechala svést jenom stříhem šatů a tou žlutavou pletí.

Otec Lavigny prohlásil, že má v úmyslu obejít dům zvenčí a podívat se na to místo, kde jsme tenkrát s paní Leidnerovou spatřily toho chlapa stát.

„Člověk nikdy neví, jestli mu tam třeba něco neupadlo. V detektivkách se to zločincům vždycky stává.“

„Myslím, že v životě si zločinci dávají větší pozor,“ řekla jsem.

Vzala jsem několik párů ponožek, které jsem spravila, a dala jsem je na stůl v obývacím pokoji, aby si je pánové rozebrali, až se vrátí od vykopávek, a pak, poněvadž jsem neměla nic víc na práci, odešla jsem na střechu.

Stála tam slečna Johnsonová, ale neslyšela mě. Všimla si mne teprve ve chvíli, kdy už jsem stála u ní.

To už jsem ale hezkých pár okamžiků věděla, že se musel stát nějaký malér.

Stála uprostřed střechy, strnule civěla před sebe a ve tváři měla příšerný výraz. Jako kdyby spatřila něco, čemu absolutně nemůže uvěřit.

Vyděsilo mě to.

Vzpomeňte si, že jsem ji jednou večer viděla rozrušenou, ala tohle bylo něco docela jiného.

„Miláčku,“ řekla jsem a pospíchala jsem k ní, „copak se stalo?“

Otočila hlavu a stála tam a zírala na mě – skoro jako by mi neviděla.

„Co je vám?“ naléhala jsem;

Udělal velice podivnou grimasu – jako by chtěla něco spolknout, ale měla příliš vyschlo v krku. Řekla chraplavě: „Zrovna jsem něco viděla.“

„Co jste viděla? Povězte mi to! Co to mohlo být? Jste jak z jiného světa.“

Ze všech sil se snažila ovládnout se, ale pořád ještě vypadala strašně.

Řekla tím hrozným, přiškrceným hlasem:

„Viděla jsem, jak někdo zvenčí mohl vejít dovnitř – tak, aby o tom nikdo neměl ani tušení.“

Sledovala jsem směr jejího pohledu, ale neviděla jsem nic.

Pan Reiter stál ve dveřích fotoateliéru a otec Lavigny právě přecházel přes nádvoří – ale jinak tam nebylo nic.

Zmateně jsem se otočila a zjistila jsem, že ze mne nespouští oči a má v nich nesmírně podivný výraz.

„Víte,“ řekla jsem, „já opravdu nevím, co myslíte. Nechcete mi to vysvětlit?“

Zavrtěla však hlavou.

„Teď ne. Později. Měli jsme si toho povšimnout. Panebože, měli jsme si toho všimnouti!“

„Kdybyste mi jen pověděla –“

Zavrtěla však hlavou.

„Musím si to nejdřív promyslet.“

Odstrčila mě a vrávoravě sešla dolů po schodech.

Nešla jsem za ní, poněvadž si to zřejmě nepřála. Sedla jsem si místo toho na zábradlí a pokoušela jsem se tu věc rozluštit. Na nic jsem ale nepřišla. Do nádvoří vedla jen jedna cesta – krytým průjezdem. Venku, hned před průjezdem, jsem viděla chlapce, který vozil vodu, a jeho koně. Stál tam s indickým kuchařem, který s ním hovořil. Nikdo nemohl kolem nich projít a vejít do nádvoří, aby ho ti dva nespattřili.

Dočista zmatená jsem potřásla hlavou a sešla po schodech dolů.

KAPITOLA XXIV

Vražda je zvyk

Ten večer jsme šli všichni, brzo spát. Slečna Johnsonová se objevila u večeře a chovala, se víceméně normálně. Vypadala však trochu jako omámená a několikrát vůbec nezaslechla, co jí ostatní lidé říkali. Nebyla to zrovna moc utěšená večeře. Dalo by se samozřejmě říct, že na tom nebylo nic divného v domě, kde byl ten den pohřeb, ale já vím, co tím myslím.

V poslední době bylo naše stolování zakřivené a neveselé, ale přece jen jsme měli pocit, že jsme přátelská parta. Měli jsme soucit s bolestí doktora Leidnera a dojem, že jsme všichni na jedné lodi.

Ten večer jsem si ale vzpomněla na den, kdy jsem tu jedla poprvé – jak mě paní Mercadová pozorovala a jak v místnosti panovala podivná atmosféra, jako by mělo každým okamžikem dojít k nějakému výbuchu. Stejný pocit jsem měla – jen mnohem intenzivnější – když jsme seděli kolem jídelního stolu s Poirotem v čele.

Dnes večer to však bylo zvlášť silné. Všichni byli jak na trní – neuvěřitelně nervózní. Byla jsem si jistá, že

kdyby někomu něco upadlo, určitě by někdo vykřikl.

Jak jsem řekla, krátce poté jsme se rozešli. Šla jsem si téměř hned lehnout. Poslední, co jsem před usnutím slyšela, byl hlas paní Mercadové, který přímo před mými dveřmi dával dobrou noc slečně Johnsonové.

Usnula jsem okamžitě – unavená námahou a ještě víc tím hloupým experimentem v pokoji paní Leidnerové. Spala jsem tvrdě několik hodin a nezdály se mi žádné sny.

Probudila jsem se naráz a s pocitem neodvratné katastrofy. Vzbudil mě nějaký zvuk. Posadila jsem se na posteli a naslouchala. Uslyšela jsem to znova.

Bylo to hrůzné chroptění – přiškrčené – z agónie.

Rozsvítila jsem svíčku a vylétla jsem z postele jako blesk. Popadla jsem také ještě baterku, pro případ, že by snad svíčka zhasla. Vyběhla jsem ze dveří, zůstala jsem stát a naslouchala jsem. Věděla jsem, že zvuk nemůže být zdaleka. Ozval se znovu – ze sousedního pokoje – z pokoje slečny Johnsonové.

Vpadla jsem tam. Slečna Johnsonová ležela na posteli a svíjela se v agónii. Když jsem odložila svíčku a sklonila se nad ní, pohnula rty a pokusila se promluvit – ale vypravila ze sebe jen příšerné, chroptivé zašeplání. Viděla jsem, že koutky úst a kůži na bradě má spálené do bělavé šedi.

Sklouzla očima ze mne na sklenici, která ležela na podlaze – kam jí zřejmě vypadla z ruky. V místě, kde dopadla, byla na předložce jasně rudá skvrna. Zvedla jsem sklenici, prstem jsem přejela po jejím vnitřku a s prudkým výkřikem jsem ruku ušklubla. Pak jsem se té nešťastné ženě podívala do úst.

Bylo naprosto jasné, co se stalo. Tak či onak, úmyslně či nevědomky, se napila nějaké žíraviny – měla jsem podezření na kyselinu šťavelovou nebo solnou.

Vyběhla jsem ven a zavolala na doktora Leidnera. Vzbudil ostatní a dělali jsme s ní, co bylo v našich silách, ale celou tu dobu jsem měla strašný pocit, že to nebude nic platné. Zkusili jsme to se silným roztokem jedlé sody – potom jsme jí dali olivový olej. Abych jí ulevila v bolestech, píchla jsem jí morfium. David Emmott odjel do Hassaniehu pro doktora Reillyho, ale než doktor přijel, byla už mrtvá.

Nebudu se zdržovat s podrobnostmi. Otrava silným roztokem kyseliny solné (jak zněl lékařský nález) je snad nejbolestivější smrt, jakou si lze představit.

Když jsem se nad ní skláněla, abych jí dala, morfiíovou injekci, zoufale se ještě jednou pokusila promluvit. Bylo to jen hrůzné, přiškrčené šeplání, když se jí to podařilo.

„Okno...“ řekla. „Sestro... okno...“

To ale bylo všechno – víc říct nemohla. Následoval celkový kolaps.

Nezapomenu nikdy na tu noc. Příjezd doktora Reillyho. Příjezd kapitána Maitlanda. A konečně za svítání – Hercule Poirot.

Vzal mě jemně za ruku a odvedl do jídelny, kde mě posadil a dal mi šálek silného čaje.

„Tak, mon enfant,“ řekl, „toť je lepší. Vy jste s nervy pryč.“

Dala jsem se do pláče.

„To je příšerné,“ vzlykala jsem. „Bylo to jak zlý sen. To šílené utrpení! A ty její oči – Ach, pane Poirote – ty její oči!“

Poklepal mi na rameno. Žena by to nedokázala vlídněji.

„Jistě, jistě – vy nemyslete na to. Vy činila jste, co jste mohla.“

„Byla to nějaká žíravina.“

„Silný roztok kyseliny solné.“

„Ten, co se používá na vykopané nádoby?“

„Ano. Slečna Johnsonová to pravděpodobně vypila, aniž ona se úplně probudila. To jest – nevypila-li to úmyslně.“

„Ach, pane Poirote – jak vás něco takového může napadnout!“

„Nu – možnost je to také. Co vy myslíte?“

Okamžik jsem uvažovala a pak jsem rozhodně zavrtěla hlavou.

„Tomu nevěřím. Ne, tomu nemohu věřit ani na okamžik.“ Zaváhala jsem a pak jsem řekla: „Myslím, že – že včera odpoledne na něco přišla.“

„Co vy povídáte? Na něco přišla?“

Opakovala jsem mu tu podivnou rozmluvu, kterou jsem s ní měla.

Poirot tichounce, slabě hvízdal.

„La pauvre femme!“ řekl. „Ona pravila, že si to chce promyslet – což? Tím podepsala nad sebou rozsudek smrti. Kéž ona by to byla pověděla – nu – hned.“

Pak řekl: „Opakujte mi přesně, jak to pravila!“

Opakovala jsem mu její slova.

„Ona spatřila, jak někdo mohl vejít dovnitř zvenčí – aniž by o tom měl kdo vědomost? Pojdte, ma soeur, my vystoupíme na střechu a vy mi ukážete, kde přesně ona stála.“

Šli jsme spolu na střechu a ukázala jsem Poirotovi přesně to místo, kde slečna Johnsonová stála.

„Takto?“ řekl Poirot. „Nyní – co já vidím? Já vidím půlku nádvoří – a průjezd – a dveře kreslímy a fotoateliéru a laboratoře. Byl někdo na tom nádvoří?“

„Otec Lavigny šel právě k průjezdu a pan Reiter stál ve dveřích fotoateliéru.“

„A přece já nevidím ani přinejmenším, jak někdo mohl vejít zvenčí a nikdo z vás aby o tom neměl vědomost... Ona to ale viděla...“

Nakonec se vzdal a potřásl hlavou. ,

„Sacré nom d'un chien – va! Co ona viděla?“

Právě vycházelo slunce. Celé východní nebe bylo pokryto pestrou směsí růžové, oranžové, sinalé a perlově sede barvy.

„Jaký to krasavecký východ slunce,“ řekl Poirot jemně.

Řeka se zatáčela doleva a na obzoru se rýsoval Tell, celý zlatý. Na jižní straně kvetly stromy a lidé pokojně obdělávali pole. V dálce skřípělo vodní kolo – slabý zvuk jako z jiného světa. Na severu se tyčily štíhlé minarety a pohádkově bílý masív Hassaniehu.

Bylo to neuvěřitelně krásné.

A pak jsem najednou uslyšela, jak si Poirot vedle zhluboka povzdechl.

„Já přece byl blázen,“ zamumlal. „Když pravda je tak jasná – tak jasná!“

KAPITOLA XXV

Sebevražda nebo vražda?

Neměla jsem čas zeptat se Poirota, jak to myslí, poněvadž na nás zavolal kapitán Maitland a žádal nás, abychom přišli dolů.

Rychle jsme seběhli po schodech.

„Tak se na to podívejte, Poirote,“ řekl. „Máme tu další komplikaci. Ten mnich je v tahu.“

„Otec Lavigny?“

„Ovšem. Nikdo si toho do téhle chvíle nevšiml. Pak se někomu rozbřesklo, že ho tu jediného z celé výpravy není nikde vidět, a tak jsme zašli do jeho pokoje. V jeho posteli nikdo nespál a není po něm nikde ani památky.“

Celá ta věc byla jako zlý sen. Nejdřív smrt slečny Johnsonové, pak zmizení otce Lavignyho.

Byli svoláni a vyslechnuti sluhové, ale nikdo nedokázal do té záhady vnést žádné světlo. Lavignyho naposled viděli včera večer v osm hodin. Říkal prý, že se půjde před spaním ještě projít. Nikdo ho neviděl, že by se z té procházky vracel. Těžká vrata krytého průjezdu byla zavřena a opatřena závorou jako obvykle v devět hodin. Nikdo si však nemohl vzpomenout, že by je byl ráno otvíral. Oba sluhové si mysleli, že to udělal ten druhý.

Vrátil se vůbec otec Lavigny včera večer? Objevil snad už na své dřívější procházce nějakou podezřelou okolnost, vydal se ji později prozkoumat a stal se snad třetí obětí?

Kapitán Maitland se otočil, když vstoupil doktor Reilly a za ním pon Mercado.

„Zdravím vás, Reilly. Přišel jste na něco?“

„Ano, Ta kyselina byla ze zdejší laboratoře. Právě jsme s Mercadem zkontrolovali zásoby. Byla to kyselina solná odtud z laboratoře.“

„Z laboratoře – říkáte? A byla zamčená?“

Pan Mercado zavrtěl hlavou. Ruce se mu třáslly a v obličeji měl nervový tik. Vypadal jako ruina.

„Nebývalo to zvykem,“ vykoktal. „Víte přece – zrovna teď – pořád jsme tam něco potřebovali. Já – nikoho by ani ve snu nenapadlo –“

„Je laboratoř zamčená v noci?“

„Ano – všechny místnosti jsou zamčené. Klíče visí v obývacím pokoji.“

„Takže kdo měl klíč od něho mohl si opatřit všechny ostatní.“

„Ano.“

„A je to docela obyčejný klíč, ne?“

„Ano, to je.“

„Nic neukazuje na to, že si jej vzala z laboratoře sama?“ zeptal se kapitán Maitland.

„To neudělala,“ řekla jsem hlasitě a rezolutně.

Ucítila jsem, že se kdosi varovně dotkl mé paže. Poirot stál hned za mnou.

A pak se stalo něco strašného.

Nebylo to strašné samo o sobě – ve skutečnosti to bylo jen cosi nepřiměřeného, ale působilo to hůř než co jiného.

Do nádvoří vjel automobil a vyskočil, z něho nějaký malý mužíček. Na hlavě měl –tropickou přílbu a na sobě tlustou, krátkou větrovku.

Šel rovnou k doktoru Leidnerovi, který stal vedle doktora Reillyho, a srdečně mu potřásl rukou.

„Vous voilà?, mon cher!“ zvolal. To jsem rád, že vás zas vidím! V sobotu odpoledne jsem tudy projížděl – jel jsem za těmi Italy do Fugimy. Zašel jsem si k vykopávkám, ale nezastihl jsem tam jediného Evropana. A já – bohužel! – arabsky neumím. Neměl jsem čas zastavit se tady v domě. Dnes ráno jsem vyrazil z Fugimy v pět – pobudu tu s vámi dvě hodiny – a pak ještě ten konvoj chytím. Eh bien, jakou máte letos sezónu?“

Bylo to strašné.

Veselý hlas, bodré chování, všechna ta radost a normalita každodenního světa, k níž jsme teď měli tak daleko. Vpadl mezi nás jako slon do porculánu, nic nevěděl a ničeho si nevšímal, plný toho svého dobrého rozmaru.

Není divu, že doktor Leidner němě zalapal po dechu a podíval se na doktora Reillyho s tichou prosbou.

Doktor se hladce zhostil svého úkolu.

Vzal si toho malého mužíčka stranou (byl to francouzský archeolog Verrier, který řídil vykopávky na řeckých ostrovech, jak jsem se později doslechla) a vysvětlil mu, co se stalo.

Verrier byl zděšen. Posledních pár dnů strávil daleko od civilizace u vykopávek, které prováděli Italové, a nic neslyšel.

Zahrnul nás kondolencemi a omluvami a nakonec přistoupil k doktorovi Leidnerovi a vroucně mu stiskl obě ruce.

„To je tragédie! Panebože, taková tragédie! Nenacházím slov. Mon pauvre collègue!“

Neustále potřásal hlavou v krajním a marném úsilí vyjádřit své city. Teprve za hodnou chvíli ten mrňavec znovu nasedl do vozu a opustil nás.

Jak říkám, ten náhlý vpád komiky do tragédie působil de facto hrůzněji než cokoli jiného.

„A teď nás čeká snídaně,“ řekl rozhodně doktor Reilly. „Žádné výmluvy, trvám na tom. Pojdte, Leidnere, musíte se najíst.“

Ubohý doktor Leidner vypadal jako troska. Šel s námi do jídelny, kde nám naservírovali smuteční hostinu. Řekla bych, že nám horká káva a smažená vejce všem prospěla, ačkoli nikdo pochopitelně neměl velkou chuť k jídlu. Leidner vypil trochu kávy a pak tam seděl a žmolil kousek chleba. Obličej měl popejávý, stažený bolestí a zděšením.

Po snídani se kapitán Maitland pustil do práce.

Pověděla jsem mu, jak jsem se vzbudila, když jsem zaslechla podivný zvuk, a jak jsem vešla do pokoje slečny Johnsonové.

„Říkáte, že sklenice byla na podlaze?“

„Ano. Upustila ji asi, když se z ní napila.“

„Byla rozbitá?“

„Ne, Spadla na předložku. Mám – mimochodem – obavu, že kyselina ten kobereček zničila. Zvedla jsem sklenici a postavila jsem ji na stůl.“

„Jsem rád, že jste nám tohle řekla. Byly na ní dvojtečky prstů a ty jedny určitě patří slečně Johnsonové. Ty druhé budou nejspíš vaše.“

Chvilí bylo ticho a pak řekl: „Pokračujte, prosím.“

Pečlivě jsem popsala všechno, co jsem udělala a jakých metod jsem použila. Poněkud úzkostlivě jsem přitom pokukovala po doktoru Reillym, jestli to schvátuje. Viděla jsem, že přikývl.

„Věděla jste přesně, co to vypila?“ zeptal se kapitán Maitland.

„To ne – ale samozřejmě jsem předpokládala, že to je nějaká žíravina.“

Kapitán Maitland řekl vážně: „Vy si myslíte, sestro, že slečna Johnsonová tu kyselinu vypila dobrovolně a po zralé úvaze?“

„Ale kde,“ zvolala jsem, „to mě vůbec ani nenapadlo!“

Nevěděla jsem, proč jsem si tím tak jistá. Do jisté míry to myslím způsobily ty nárazy pana Poirota. Jeho výrok „vražda je zvyk“, jsem si zapamatovala. A pak, člověk se vzpírá uvěřit, že by někdo hodlal spáchat sebevraždu tak příšerným a bolestivým způsobem.

To jsem také řekla a kapitán Maitland zamyšleně přikývl.

„Souhlasím s vámi, to opravdu není způsob, který by si člověk vybral,“ řekl. „Když se ale někdo octne ve velkém rozrušení mysli a taková žíravina je mu snadno dostupná, když ji má téměř po ruce – to by mohl

být důvod, proč se jí nakonec přece jen rozhodne použít.“

„A myslíte, že ona byla nějak moc rozrušena?“ řekla jsem pochybovačně.

„Paní Mercadová to tvrdí. Uvádí, že slečna Johnsonová byla včera při večeři celá nesvá – že sotva odpovídala na to, co jí kdo řekl. Paní Mercadová si je zcela jistá, že slečna Johnsonová byla něčím strašlivě rozrušená a že se už zabývala myšlenkou vzít si život.“

„Ne, tomu nevěřím a ani na okamžik tomu věřit nebudu,“ řekla jsem neobaleně.

No ovšem – paní Mercadová! Ta protivná, slídivá kočka!

„A co si tedy myslíte?“

„Myslím, že byla zavražděna,“ řekla jsem prostořece.

Příští otázku na mě vypálil velice ostře. Připadala jsem si trochu jako v kasárnách.

„A z jakých důvodů? Proč?“

„Zdá se mi to nejpravděpodobnější.“

„To je jen váš soukromý názor. Nebyl tu důvod, proč by měl někdo slečnu Johnsonovou vraždit.“

„Promiňte,“ řekla jsem, „byl tu důvod. Ona totiž na něco přišla.“

„Na něco přišla? A nač přišla?“

Zopakovala jsem mu slovo za slovem náš rozhovor na střeše.

„Odmítla vám povědět, v čem ten její objev spočíval?“

„Ano. Řekla, že si to musí nejdřív promyslet.“

„A rozrušilo ji to hodně?“

„To ano.“

„Způsob, jak se dostat zvenčí dovnitř.“ Kapitán Maitland nad tím hloubal se svraštěným čelem. „A nemáte aspoň tušení, nač tím narážela?“

„Vůbec ne. Lámala už jsem si s tím hlavu, ale marně.“

Kapitán Maitland řekl: „Co si o tom myslíte, pane Poirote?“

Poirot řekl: „Myslím, že vy tu máte možný motiv.“

„Vraždy?“

„Ano – vraždy.“

Kapitán Maitland se zachmuřil.

„Před smrtí už nemohla promluvit?“

„Ale ano, jenže ze sebe vypravila jen dvě slova.“

„Co to bylo?“

„Okno...“

„Okno?“ zopakoval kapitán Maitland. „A pochopila jste, co tím myslí?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Kolik oken je v té její ložnici?“

„Jen jedno.“

„Vede do nádvoří?“

„Ano.“

„Bylo otevřené nebo zavřené? Aha – otevřené, už si vzpomínám. Neotevřel je ale náhodou někdo z vás?“

„Ne, bylo otevřené po celou dobu. Napadlo mne –“

Zarazila jsem se.

„Jen pokračujte, sestro.“

„Samozřejmě jsem si okno prohlédla, ale nic nezvyklého jsem na něm neuviděla. Napadlo mne, jestli náhodou někdo právě tím oknem nevyměnil sklenice.“

„Nevyměnil sklenice?“

„Ano. Víte – slečna Johnsonová si vždycky brala k posteli sklenici vody. Myslím, že tu sklenici musel někdo vyfouknout a postavit tam místo ní sklenici s kyselinou.“

„Co na to říkáte, Reilly?“

„Jestliže to je vražda, je pravděpodobné, že byla spáchána právě takhle,“ řekl doktor Reilly okamžitě.

„Žádný normální, jen trochu pozorný člověk by nemohl místo sklenice vody vypít sklenici kyseliny – pokud by ovšem byl při smyslech a nebyl eventuálně rozespálý. Jestliže ale někdo má ve zvyku vypít v noci sklenici vody, pak se dá předpokládat, že klidně natáhne ruku, nahmátne sklenici na obvyklém místě a v polospánku vypije smrtelnou dávku kyseliny dřív, než si vůbec uvědomí, co se stalo.“

Kapitán Maitland chvilku uvažoval.

„Vrátím se tam a podívám se na to okno. Jak daleko je od hlav postele?“

Zamyslela jsem se.

„Když by se člověk hodně natáhl, mohl by dosáhnout právě tak na stolec, který stojí u postele.“

„Na stolec, na kterém stála sklenice s vodou?“

„Ano.“

„Dveře byly zamčené?“

„Nebyly.“

„Mohl tedy jimi někdo vejít a provést tu výměnu?“

„Jistě.“

„To ovšem by bylo mnohem riskantnější,“ řekl doktor Reilly, „I člověk, který spí poměrně tvrdě, se často vzbudí, když uslyší kroky. Jestliže lze na stolec dosáhnout z okna, bylo by to pro pachatele bezpečnější.“

„Nemyslím jen na sklenici,“ řekl kapitán Maitland nepřítomně.

Vzápětí se ale vzpamatoval a znova se obrátil na mne.

„Vy si tedy myslíte, že ta nešťastná slečna cítila, že umírá, a přála si vám naznačit, že někdo vyměnil vodu za kyselinu a udělal to tím otevřeným oknem? Prospěšnější by nám bylo, kdyby byla řekla jméno té osoby.“

„Možná že to jméno neznala,“ zdůraznila jsem.

„Prospěšnější by ostatně bylo, kdyby se vám pokusila aspoň naznačit to, co včera vypátrala.“

Doktor Reilly řekl: „Když člověk umírá, Maitlande, nemá vždycky jasnou představu o tom, co je lepší a horší. Je pravděpodobné, že ja posedlý nějakým detailem. A ona byla v té chvíli posedlá tím základním faktem, že vraždící ruka k ní pronikla oknem. To se jí pravděpodobně zdálo důležité a snažila se na to lidi upozornit. Podle mne se vůbec nezmýlila. Bylo to důležité! Pravděpodobně ji napadlo, že byste si mohli myslet, že je to sebevražda.“

Kdyby byla mohla pořádně mluvit, řekla by podle všeho asi tohle: „Nebyla to sebevražda. Nevypila jsem to dobrovolně, musel mi to dát k posteli někdo jiný a udělal to oknem.“

Kapitán Maitland chvíli bubnoval prsty po stole a neodpovídal. Potom řekl:

„Skutečně se na to můžeme dívat dvěma způsoby. Buď je to sebevražda nebo vražda. Co si o tom myslíte vy, doktore Leidnere?“

Doktor Leidner chvíli mlčel, ale pak řekl klidně a rozhodně: „Je to vražda. Anna Johnsonová nepatřila k druhu žen, které se zabíjejí.“

„Jistěže ne,“ připustil kapitán Maitland. „Jistěže ne za normálních okolností. Tady však mohla vzniknout situace, za které se jí sebevražda mohla zdát docela normální.“

„Jaká, prosím vás?“

Kapitán Maitland se sklonil k balíku, který – jak jsem si všimla už dřív – stál vedle jeho židle. Hodil jej na stůl a musel na to vynaložit jistou námahu.

„Mám tu něco, o čem nikdo z vás neví,“ řekl. „Našli jsme to pod její postelí.“

Chvilku se potýkal s uzlem, pak jej s balíku sesmykl a spatřili jsme velký a těžký ruční mlýnek nebo snad drtič obilí.

Na tom by ovšem nic nebylo – podobných našli při vykopávkách nejmíň tucet.

Naši pozornost však k tomu zvláštnímu předmětu připoutala oškívá tmavá skvrna a zbytek čehosi, co vypadalo jako vlasy.

„To bude práce pro vás, Reilly,“ řekl kapitán Maitland. „Mám ale dojem, že tohle je – s téměř stoprocentní jistotou – nástroj, kterým byla paní Leidnerová zavražděna!“

KAPITOLA XXVI

Příště jsem na řadě já!

Bylo to strašné. Doktor Leidner vypadal, jako by se o něho pokoušely mdloby a já sama jsem se cítila prachmizerně. Doktor Reilly si předmět prohlédl s profesionálním gustem.

„Předpokládám, že na něm nejsou žádné otisky prstů?“ vyrazil ze sebe.

„Ne, žádné.“

Doktor Reilly si vzal pinzetu a pokračoval v podrobném zkoumání.

„Hm – částečky lidské kůže – a vlasy – světlé vlasy. Pokládejte to ale za neoficiální zjištění. Budu muset přirozeně provést důkladnější zkoušky, určit krevní skupinu a podobně, ale téměř o tom nepochybuji.“

Našlo se to pod postelí slečny Johnsonové? To je tedy ohromná představa! Paní Leidnerovou zavraždila ona a pak, Bůh jí odpusť, ji přepadly výčitky svědomí a sama si vzala život. To je ovšem jen teorie – ale svůdná teorie.“

Doktor Leidner jen bezmocně zavrtěl hlavou.

„Anna to neudělala. – Anna to neudělala,“ zašeptal.

„Nevím, kam to nejprve schovala,“ řekl kapitán Maitland. „Po prvním zločinu jsme prohledali všechny pokoje.“

Něco se mi mihlo hlavou a pomyslela jsem si: „Do skříně s potřebami a pomůckami,“ ale neřekla jsem nic. „Ať už to bylo kamkoli, byla s tou skříní nespokojená a vzala si kámen k sobě do pokoje, který byl předtím prohledán zároveň s ostatními. Nebo to možná udělala poté, co se rozhodla spáchat sebevraždu.“

„Tomu nevěřím,“ řekla jsem nahlas.

A opravdu jsem nějak nebyla s to uvěřit, že by ta laskavá a milá slečna Johnsonová byla schopna roztříštit paní Leidnerové hlavu. Prostě jsem si to neuměla představit. A přece tomu některé věci nasvědčovaly – třeba ten její večerní záchvat pláče. Sama jsem si v duchu sice řekla, že jej mohly vyvolat „výčitky svědomí“, ale měla jsem ovšem, na mysli nějaký malý, zcela bezvýznamný čin.

„Nevím, čemu věřit,“ řekl kapitán Maitland. „A také musíme nějak vysvětlit – zmizení toho francouzského mnicha. Moji lidé pátrají po okolí – pro případ, že by ho byl někdo omráčil a hodil tělo do některého zavodňovacího kanálu.“

„Ochl Teď si vzpomínám –“ zvolala jsem.

Všichni se na mne tázavě podívali.

„Bylo to včera odpoledne,“ řekla jsem. „Podrobně se mne vyptával na toho šilhavého chlapa, co tenkrát nakukoval do okna. Ptal se mne, kde chlap tehdy na té cestě přesně stál, a potom řekl, že si to tam ještě půjde prohlédnout. Říkal, že v detektivkách zločinec vždycky ztrácí něco, co může poskytnout vhodný klíč nebo vodítko.“

„Ať se propadnu, jestli moji zločinci dělají něco podobného,“ řekl kapitán Maitland. „Tak po tomhle tedy šel, co? Hrome, to by mě zajímalo, jestli něco vypátral. Byla by to pořádná shoda okolností, kdyby přišel na stopu pachatele ve stejnou chvíli jako slečna Johnsonová.“

Podrážděně dodal: „Šilhavý chlap? Na té pohádce o tom šilhavém chlápku je víc než se na první pohled zdá. Zatraceně rád bych věděl, proč ho moji lidé nemohou dopadnout!“

„Možná, že on vůbec nešilhá,“ řekl Poirot klidně.

„Myslíte, že to mohl předstírat? To je pro mne novinka, že se dá simulovat šilhavost.“

Poirot na to pouze řekl: „Šilhání – ono někdy může být moc užitečné.“

„To bych prosil! Dal bych za to nevím co, kdybych věděl, kde ten chlápek teď je – ať šilhá nebo ne!“

„Já dohaduji,“ řekl Poirot, „že on již přefoukl přes syrské hranice.“

„Vyrozuměli jsme Tell Kotchek a Abú Kemal – de facto všechny pohraniční posádky.“

„Já spíš si představuji, že on zamířil přes hory. Tam lze někdy stopnout nákladáky, které pašují kontraband.“ Kapitán Maitland mlaskl.

„To bychom tedy raději měli zatelegrafovat do Deir ez Zoru?“

„Já tak učinil včera – upozorniv je, aby pásli po autu se dvěma muži, kterýchžto pasy pravděpodobně budou v naprostém pořádku,“ řekl Poirot.

Kapitán Maitland ho poctil upřeným pohledem.

„Vy jste tam už telegrafoval? Říkáte – dva muži?“

Poirot přikývl.

„V tomhle jsou dva muži zamícháni.“

„Tak se mi zdá, pane Poirote, že si spoustu věcí necháváte pro sebe.“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne,“ řekl, „vskutku ne. Mně pravda zasvítla až dnes ráno, když jsem přihlížel východu slunce. Převelmi krásnému východu slunce.“

Myslím, že nikdo z nás si nevšiml, že v pokoji je paní Mercadová. Musela se tam potichu vplížit ve chvíli, kdy jsme žasli nad tím příšerným balvanem se stopami krve.

Ale najednou, bez nejmenšího varování, začala kvičet jako podřezávané podsvinče.

„Panebože,“ zaječela, „Je mi to jasné. Teď je mi to všechno jasné! Udělal to otec Laviny! Je šítený – posedlý náboženskou mánií! Myslí si, že ženy jsou hříšné! Chce je všechny zabít! Nejdřív paní Leidnerovou – pak slečnu Johnsonovou! Příště jsem na řadě já!“

S výkřikem úzkosti se vrhla přes pokoj a chytila za kabát doktora Reillyho.

„Říkám vám, že tu nezůstanu! Nezůstanu tu už ani den! Hrozí tu nebezpečí! Odevšad tu hrozí nebezpečí! On se někde skrývá – čeká na příhodnou chvíli. A pak se vrhne na mne!“

Znova začala ječet – s pusou dokořán.

Pospíšila jsem k doktorovi Reillymu, který ji držel za zápěstí. Vyřala jsem jí dva pořádné políčky na obě tváře a s pomocí doktora Reillyho jsem ji posadila na židli.

„Nikdo vás nehodlá zabít,“ řekla jsem. „Dáme, na vás pozor. Sedněte a snažte se ovládnout.“

Přestala ječet. Pusa jí sklapla a seděla tam a zírala na mne užaslýma, zpitomělýma očima.

Pak jsme byli vyrušeni ještě jednou. Otevřely se dveře a vešla Sheila Reillyová.

Byla bledá a vypadala vážně. Šla přímo k Poirotovi.

„Stavila jsem se hned ráno na poště, pane Poirote,“ řekla, „a měl jste tam telegram – tak jsem vám jej přinesla.“

„Dík vám, mademoiseile.“

Vzal od ní telegram a rozlepil jej, zatímco Sheila Reillyová pozorovala jeho tvář.

Ta tvář se ale nezměnila. Poirot telegram přečetl, uhladil jej, pečlivě přeložil a strčil do kapsy.

Paní Mercadová ho pozorovala. Řekla příškrčeným hlasem: „To je – to je z Ameriky?“

Zavrtěl hlavou.

„Ne, madame,“ řekl. „To je z Tunisu.“

Chvilku na něho civěla, jako když nechápe, a pak se s dlouhým povzdechem zvrátila na opěradlo židle.

„Otec Lavigny,“ řekla. „Měla jsem pravdu. Vždycky mi připadal nějaký divný. Jednou mi vykládal takové věci... já myslím, že je to šílenec...“ Odmlčela se a pak řekla: „Budu už klidná, ale musím se dostat odtud.“

Odjedeme s Josephem a přespíme v noclehárně.“

„Trpělivost, madame,“ řekl Poirot. „Všechno vám vysvětlím.“

Kapitán Maitland se na něho zvědavě díval.

„Myslíte si, že jste případ definitivně rozluštil?“ zeptal se.

Poirot se uklonil.

Byla to svrchovaná teatrální úklona. Řekla bych, že kapitána Maitlanda dost namíchla.

„No tak,“ vyštěkl, „ven s tím, člověče.“

To ale neodpovídalo stylu Hercula Poirota. Moc dobře jsem viděla, že si to chce jaksepatří vychutnat.

Nebylo mi ale jasné, jestli skutečně už zná pravdu, nebo jestli si jen hraje na důležitého.

Otočil se na doktora Reillyho:

„Byl byste tak laskav, pane doktore, a zavolal i ostatní?“

Doktor Reilly vyskočil a úslužně vyšel ven. Za okamžik se členové výpravy začali trousit do místnosti.

Nejdříve přišel Reiter a Emmott. Pak Bill Coleman. Potom Richard Carey a nakonec pan Mercado.

Chudák – ten teda opravdu vypadal jak nebožtík. Řekla bych, že měl smrtelný strach z nějakého popotahování – kvůli tomu, že tak nedbale střežil nebezpečné chemikálie.

Sedli jsme si všichni kolem stolu, zrovna tak jako ten den, kdy přijel pan Poirot. Jak Bill Coleman, tak David Emmott na okamžik zaváhali, než se posadili – podívali se nejdřív po Sheile Reillyové. Byla k nim obrácena zády, stála u okna a dívala se ven.

„Nesednete si, Sheilo?“ řekl Bill.

David Emmott řekl tím svým tichým, příjemně protahovaným hlasem: „Nechcete si sednout?“

Otočila se a chvíli se na ně nehybně dívala. Každý z nich ukazoval na jednu židli a pístrkoval ji k ní. Byla jsem zvědavá, od koho židli přijme.

Nakonec si nevzala žádnou,

„Sednu si tady,“ řekla energicky a sedla si na kraj stolku stojícího u okna.

„Totiž,“ dodala, „dovolí-li mi kapitán Maitland, abych tu zůstala.“

Nejsem si zcela jistá tím, co hodlal kapitán Maitland říct. Poirot ho předešel.

„Jen vy rozhodně zůstaňte, mademoiselle,“ řekl. „Je vskutku nutné, abyste vy tu setrvala.“

Povytáhla obočí.

„Nutné?“

„Toť slovo, kterého já užil, mademoiselle. Rád bych vám pokladl nějaké otázky.“

Znova povytáhla obočí, ale neřekla už nic. Zadívala se z okna, jako by se rozhodla ignorovat to, co se děje v místnosti za jejími zády.

„A teď,“ řekl kapitán Maitland, „se snad dovíme pravdu!“

Říkal to poněkud netrpělivě. Celým svým založením byl muž činu. Měla jsem právě v tomto okamžiku neodbytný pocit, že by si přál být někde venku a jednat – řídit hledání mrtvol y otce Lavignyho, nebo naopak – posílat své lidi na všechny strany, aby ho chytili a zatkli.

Díval se na Poirota téměř znechuceně.

„Jestli nám chce tenhle ovejda něco říct, tak proč nám to neřekne?“

Bylo mi jasné, že má na jazyku asi něco takového.

Poirot se po nás po všech pomalu rozhlédl a vstal.

Nevím, co jsem čekala, že řekne – doufala jsem ale, že to bude něco dramatického. K němu by se to hodilo. Určitě jsem však neočekávala, že začne arabskou větou.

A přesto se to stalo. Řekl ta slova pomalu a slavnostně – přímo nábožně, jestli mi rozumíte.

„Bismi-l-láhi al-rahmán-l-rahím.“

A hned je přeložil do angličtiny.

„Ve jménu boha milosrdného a slitovného.“

KAPITOLA XXVII

Počátek cesty

„Bismi-l-láhi al-rahmán-l-rahím.“ Tak zní věta, kterou Arabové říkávají, než se vydají na cestu. Eh bien, my též startujeme na cestu. Na cestu do minulosti. Na cestu do neznámých končin lidské duše.“

Myslím, že jsem až do této chvíle nikdy nepocítila to, čemu se obvykle říká „kouzlo východu“. Mám-li být upřímná, nejvíc jsem si vždycky všímala té špíny a nepořádku. Ale pojednou, zároveň s Poirotovými slovy, vynořila se mi před očima jakási zvláštní vidina. Myslela jsem na slova jako Samarkand a Ispahan – na kupce s dlouhými plnovousy – na klečící velbloudy – na vrávorající nosiče, vlekoucí na hřbetech veliká břemena přidržívaná provazem napjatým přes čelo, na ženy s vlasy obarvenými hennou a tetovanými tvářemi, klečící u Tigridu a peroucí šaty – a uslyšela jsem i jejich podivně naříkavé melodie a vzdálený skřípot vodního kola. Byly to většinou věci, které jsem viděla a slyšela a o kterých jsem moc nepřemýšlela. V této chvíli však vypadaly nějak jinak – jako kus plesnivě staré látky, kterou člověk vytáhne na světlo a pojednou uvidí bohatství barev a starodávné vyšívaní. Pak jsem se rozhlédla po místnosti, v níž jsme seděli, a přepadl mě zvláštní pocit, že to, co pan Poirot řekl, je pravda – že se všichni vydáváme na cestu. Byli jsme tu teď všichni pohromadě, ale ubírali jsme se každý jiným směrem.

Podívala jsem se na každého z nich, jako bych je svým způsobem viděla poprvé – a naposled – což zní hloupě, ale já jsem ten pocit opravdu měla.

Pan Mercado si neklidně pohrával s prsty – podivně světlé oči s rozšířenými panenkami mě! upřené na Poirota. Paní Mercadová hleděla na manžela. Měla zvláštní, nastražený výraz – jako tygřice, chystající se ke skoku. Doktor Leidner jako by se nějak celý scvrkl. Ta poslední událost ho vyřídila definitivně. Dalo by se říct, že v místnosti vůbec není. Byl někde daleko, v končinách známých a přístupných jen jemu. Pan Coleman zíral přímo na Poirota. Ústa měl trochu pootevřená a oči vytřeštěné. Vypadal skoro jako idiot. Pan Emmott upíral zrak do země a neviděla jsem mu dobře do tváře. Na panu Reiterovi bylo patrné, že má strach. Špilil trochu pusy a víc než kdy jindy vypadal jako čistotné, roztomilé prasátko. Nevím, co si myslel nebo co cítil. Potom jsem se podívala na pana Careye; jeho tvář mě čímsi ranila, a proto jsem se raději odvrátila. Byli jsme tam všichni. A měla jsem takový pocit, že až pan Poirot skončí, budeme všichni zcela jiní a někde jinde... Divný pocit...

Poirotův klidný hlas zněl dál. Byl jako řeka, která se stejnoměrně valí mezi břehy... pospíchá do moře...

„Já hned od započetí jsem cítil, že pro porozumění tomuto případu nesmí člověk hledat stopy a vodítka vnější, leč vodítka pravdivější, jež nám skýtají srážky osobností a tajností srdcí.“

A mohu říct, že ačkoli jsem teď dospěl k tomu, co věřím je pravdivým vylousknutím případu, já nemám materiál. Vím, že to tak je, protože to tak být musí, neb v žádném jiném vyřešení by každý jednotlivý fakt nezapadl na patřičné a příslušné místo.“

Odmlčel se a pak pokračoval:

„Já započnu svou cestu od okamžení, kdy já sám jsem byl vtažen do případu – kdy on byl mi předestřen jako dovršená událost. Nuže – dle mého mínění každý případ má svou zřetelnou povahu a podobu. Nitky tohoto případu byly v mé mysli stále stočeny kolem osobnosti paní Leidnerové. Dokud já nevěděl přesně, jaký druh ženy paní Leidnerová byla, nebyl jsem schopen poznat, proč ona byla zavražděna a kdo ji zavraždil.“

Takže tedy – ehm – mým východiskovým bodem byla osobnost paní Leidnerové.

Zde byl také další psychologický bod zájmu – podivný stav napětí, který údajně mezi členy výpravy panoval. Ten potvrzovali četní a různí svědci – z nichž někteří nepatřili k výpravě – a já uznával, že to sice stěží může být východiskem, nicméně že to během vyšetřování musím nosit v mysli.

Obecné mínění tu bylo, že to přímo bylo působeno vlivem paní Leidnerové na členy výpravy, ale z důvodů, které vám zjevím později, nezdálo se mi to zcela přijatelné.

Jak já už řekl, při početí jsem se zcela a výhradně soustředil na osobnost paní Leidnerové. Měl jsem různé prostředky na odhadnutí této osobnosti. Byly to reakce, které ona vyprovokovala v početných lidech, všech různých se značně povahou a temperamentem a pak tu bylo to, co jsem vypaběrkoval z vlastního pozorování. Množství těchto bylo přirozeně omezeno. Přece však jen jsem jistá fakta zvěděl. Vкус paní Leidnerové byl prostý a ba až strohý. Jasně to nebyla přepychářská žena. Na druhé straně však vyšívaní, které ona vyhotovila, bylo mimořádně jemnosti a krásy. To označovalo ženu zmlsaného a

uměleckého vkusu. Podle prohlídky knih v její ložnici zformoval já si další odhad. Byla chytrá a také se domýšlím, že v základě egoistka.

Mně bylo naráženo, že paní Leidnerová byla ženou, jejíž hlavní náplní bylo přivábování protivného pohlaví – že ona byla žena náruživá. Já však nevěřil, že ona byla ten případ.

V její ložnici já povšiml následující knihy na polici: Jací byli Řekové? Úvod do relativity, Život Lady Hester Stanhopeové, Zpět k Metuzalémovi, Linda Condonová, Crewský vlak.

Ona měla, abych řekl, zájem o kulturu a moderní vědu – to jest zřetelná intelektuální stránka. Romány Linda Condonová a v menším stupni Crewský vlak zdají se nasvědčovat, že paní Leidnerová se zaujala nezávislými ženami a sympatizovala s nimi – nezatarasené či polapené mužem. Zřejmě se také zajímala o osobnost Lady Hester Stanhopeové. Linda Condonová je vynikající studie o zbožňování vlastní krásy ženou. Crewský vlak je studie vášnivého individualismu. Zpět k Metuzalémovi sympatizuje spíš s intelektuálním než s citovým vztahem k životu. Já ucítil, že počínám té mrtvé ženě rozumět.

Poté jsem zkoumal reakce těch, kdož tvořili blízký kroužek lidí paní Leidnerové – a můj obraz mrtvé ženy stával se více a více úplnější.

Mně bylo zcela jasné z vyprávění doktora Reillyho a dalších, že paní Leidnerová patřila k ženám, které příroda vybavila nejen krásou, ale i jistým druhem osudného kouzla, které často krásu provází, a může vskutku existovat nezávisle na ní. Cesta takových žen je zpravidla vroubena řadou násilných událostí. Přinášejí pohromu – někdy jiným – někdy samy sobě.

Já byl přesvědčen, že paní Leidnerová byla žena, která bytostně zbožňovala sebe samu a která se z ničeho neradovala víc než z pocitu moci. Kdekoliv byla, tam musela být středem vesmíru. A každý okolo ní, muž či žena, musel uznávat její vladaření. S některými lidmi to bylo snadné. Kupříkladně sestra Leatheranová, ušlechtilá žena s romantickou fantazií, byla ihned uchválena a kořila se jí ve štědré míře. Byl tu však ještě i druhý způsob, kterým paní Leidnerová dokazovala své vladaření – strachem. Kde bylo vítězství příliš snadné, tam vyrukovala s krutší stránkou své povahy – já chci však důrazně podtrhnout, že bylo to něco jiného, než čemu by se dalo říct vědomá krutost. Bylo to přirozené a nezamýšlené, jako pohrávání si kočky s myší. Kde konala vědomě, tam byla bytostně laskavá a překonávala se v prokazování zdvořilosti a pozornosti ostatním lidem.

Prvním pak a ovšem nejdůležitějším problémem k rozluštění byl problém anonymních dopisů. Kdo je psal a proč? Já tápal se sám sebe: „Psala si je paní Leidnerová sama?“

Pro odpověď na ten problém bylo třeba zajít daleko zpět – vrátit se vlastně k době prvního manželství paní Leidnerové. A tam my počneme s naší cestou. Cestou životem paní Leidnerové.

Především my musíme uvědomit, že Louisa Leidnerová všech těch předchozích let je naprosto stejná jako Louisa Leidnerová z doby přítomné.

Ona byla tehdy mladá a nápadně krásná – tou nadzemskou krásou, která přitahuje mužova ducha a smysly, jak toho není schopna žádná krása pouze tělesná – a již tehdy byla bytostná egoistka.

Takové ženy se zpravidla bouří proti pomýšlení na sňatek. Jsou snad k mužům přitahovány, ale dávají přednost patřit sobě samým. Jsou opravdu tou legendární La Belle Dame Sans Merci. Paní Leidnerová se však nicméně provdala – a my můžeme domnívat se, že její manžel musel být mužem jistě silného charakteru.

Pak dochází k odhalení jeho zrádcovské činnosti a paní Leidnerová koná způsobem, jak ona vyprávěla sestře Leatheranové. Informuje o tom vládu.

Já předpokládám, že její konání bylo psychologicky významné. Pověděla sestře Leatheranové, že byla převelmí patrioticky idealistická dívka a že toto cítění ji vedlo k jejímu činu. Leč je dobře známým faktem, že jsme náchylní klamat sami sebe v motivech vlastního jednání. Instinktivně my vybíráme nejlépe znějící motiv. Paní Leidnerová snad sama věřila, že to byl její patriotismus, který ji vedl k jejímu konání, leč já věřím, že to ve skutečnosti byl jen projev nepřiznané touhy zbavit se manžela. Neměla ráda nadvládu – neměla ráda pocit, že patří někomu jinému – de facto nerada sehrávala druhé housle. Dala se cestou vlastenectví, aby znovu získala svobodu.

V podvědomí ale jistě byl palčivý pocit viny, který měl hrát svou roli v jejím budoucím osudu.

My nyní přímo přicházíme k otázce dopisů. Paní Leidnerová byla vysoce přitažlivá pro mužské pohlaví. Při četných příležitostech byla jimi přitahována – leč v pokaždém případě sehrál svůj díl výhružný dopis a známost skončila vniveč.

Kdo psal ty dopisy? Frederick Bosner, nebo jeho bratr William, nebo paní Leidnerová sama?

Pro každou tu teorii je tu zcela dobré oprávnění. Mně se zdá jasné, že paní Leidnerová byla z těch žen, které dokážou rozničit v mužích sebezničující oddanost – druh oddanosti, z níž může se stát obsese.

Shledávám zcela možným předpokládat ji u řečeného Fredericka Bosnera, pro něhož Louisa, jeho

manželka, znamenala víc než co jiného na světě. Kdysi ho zradila a on si netroufal přiblížit se k ní otevřeně, leč byl odhodlán nakonec, že bude buď jeho nebo nikoho. Byl by ji raději viděl mrtvu, než patřící jinému muži.

Leč na druhé straně, měla-li paní Leidnerová hluboko v sobě nechuť vstoupit do manželského svazku, je možné, že se tímto složitým způsobem vymaňovala z obtížných situací. Byla lovkyní, která, jakmile kořist je jednou uštvána, neměla pro ni další použití. Praha po dramatu v svém životě, a tak si vymyslela svrchovaně uspokojivé drama – zmrtvýchstalého manžela, zakazujícího sňatky! To uspokojovalo její nejhlubší instinkty. Činilo to z ní romantickou figuru, tragickou hrdinku – a umožňovalo jí to znova se nevdat.

Takový stav věcí trval četnou řadu let. Pokaždé, kdykoli se tu objevila nějaká pravděpodobnost manželství, přišel výhrůžný dopis.

Leč tu my přicházíme k vskutku zajímavému bodu. Na scéně se objevil doktor Leidner – a žádný zakazující dopis nedošel! Nic nestálo jí v cestě stát se paní Leidnerovou. Dopis došel – ale až po sňatku. My hned se tážeme – proč?

Probereme všechny teorie popořádně.

Psala-li si ty dopisy paní Leidnerová sama, problém je snadno k vysvětlení. Paní Leidnerová se opravdu chtěla za doktora Leidnera vdát. A proto též za něho se vdala. V tomto případě proč ale by si psala dopis po sňatku? Bylo její prahnutí po dramatu té síly, že nepotlačitelné? A proč jen tyto dva dopisy? Půl druhého roku potom žádný další dopis nedošel.

Nyní vezměme další teorii, že dopisy byly napsány jejím prvním manželem, Frederickem Bosnerem (nebo jeho bratrem). Proč přišel výhrůžný dopis po svatbě? Frederick pravděpodobně nechtěl, aby si vzala Leidnera. Proč ale tedy manželství nepřekazil? Učinil tak s úspěchem při dřívějších příležitostech. A proč, počkav až se manželství uskutečnilo, teprve pak popílal si s hrozbami?

Odpověď – a neuspokojivá – je ta, že z nějakých příčin nemohl protestovat dříve. Možná, že on byl ve vězení, nebo možná někde v cizině.

Jako příští nutno vzít v úvahu pokus o otravu plynem. Zdá se mimořádně nepodobné, že byl učiněn nějakým pachatelem zvenčí. Osoby, které jej nejspíš mohly sehrát, byli doktor Leidner a paní Leidnerová sami. My nemáme přijatelné odůvodnění, proč by takovou věc dělal doktor Leidner, a proto jsme přiváděni k uzavření, že si to paní Leidnerová naplánovala a vykonala sama.

Proč? Šlo jí o další drama?

Poté doktor Leidner a paní Leidnerová odjíždějí do zahraničí a osmnáct měsíců vedou šťastný, poklidný život, nenarušovaný vyhrožováním smrti. Oni předpokládají, že úspěšně zamekli stopy, leč takové vysvětlení je zcela absurdní. V dnešních dnech jetí do ciziny je k tomu účelu dočista nedostatečné. A zvlášť bylo nedostatečné v případě manželů Leidnerových. On byl ředitelem výpravy, vyslané muzeem. Dotázáním v muzeu mohl Frederick Bosner hned získat přesnou adresu. I kdybychom měli za jisté, že žil v těsných poměrech a nemohl manželský pár pronásledovat osobně, nebylo překážky pro pokračování ve výhrůžných dopisech. A zdá se mi, že muž jeho posedlosti by tak určitě konal. Leč namísto toho o něm není nikde ani slechu bezmála po dvě léta, a teprve poté se dopisy znova obnovují. Proč byly dopisy obnoveny?

Převelmi nesnadná otázka – nejsnadnější zodpověditelná řečnutím, že paní Leidnerová se nudila a zachtělo se jí nového dramatu. Ale s tím já nebyl jsem nikterak spokojen. Tato zvláštní forma dramatu zdála se mi kapánek přespříliš vulgární a hrubá, než aby byla v souhlasu s její zmlsanou osobností. Jediné, co mi zbývalo, bylo mít hlavu otevřenou nad tím problémem.

Zde byly tři jasné možnosti: (1) dopisy psala paní Leidnerová sama; (2) byly psány Frederickem Bosnerem (nebo mladým Williamem Bosnerem); (3) mohly být původně psány buď paní Leidnerovou nebo jejím prvním manželem, ale nyní to byly padělky – to jest psala je třetí osoba, jež o dřívějších dopisech věděla. Já nyní přicházím k přímému uvažování o okolí paní Leidnerové. Prozkoumal jsem zaprvé jaké momentální příležitosti měl každý člen výpravy ke spáchání vraždy.

Zhruba řečnuto, spáchat ji mohl kdokoli (alespoň vzhledem k příležitosti) kromě tří osob.

Doktor Leidner má perfektní svědky, že ani na okamžik neopustil střechu. Pan Carey měl dozor u vykopávek. Pan Coleman byl v Hassaniehu.

Ale tato alibi, moji přátelé, nebyla zcela tak dobrá, jak vypadala. S vyjmutím alibi doktora Leidnera.

Absolutně není pochyb o tom, že on byl na střeše po celý ten čas a nesešel dolů dřív než za hodinu a čtvrt poté, co se vražda stala.

Bylo však zcela jisté, že pan Carey byl u vykopávek celou tu dobu?

A byl pan Coleman skutečně v Hassaniehu ve chvíli, kdy se vražda stala?“

Bill Coleman zrudl, otevřel ústa, zavřel je a znepokojeně se rozhlédl kolem sebe.

Pan Carey se však tvářil pořád stejně. Poirot klidně pokračoval:

„A též jsem uvažoval o jedné další osobě, která, jak jsem se ujišťoval, byla by dokonale schopna vraždu spáchat v dostatečně silném afektu. Slečna Reillyová má odvahu i důvtip a také jistou bezohlednost. Když slečna Reillyová mluvila se mnou o mrtvé, já řekl jí žertem, že doufám, že má alibi. Myslím, že slečna Reillyová si tehdy byla vědoma, že v hloubi srdce chovala koneckonců touhu zabít. Tak či onak pronesla ona hned poté převelmi hloupou a zbytečnou lež. Řekla, že hrála to odpoledne tenis. Příštího dne jsem se z náhodného rozhovoru se slečnou Johnsonovou dověděl, že slečna Reillyová nejenže nehrála tenis, ale že byla nablízku domu ve chvíli vraždy. To vedlo mě k nápadu, že slečna Reillyová, třebas vraždou neproviněná, mohla by mi něco užitečného povědět.“

Zarazil se a pak řekl klidně: „Povíte nám, slečno Reillyová, co jste to odpoledne viděla?“

Dívka neodpověděla ihned. Pořád se koukala z okna a vůbec neotočila hlavu. Když pak promluvila, její hlas zněl nezúčastněně a odměřeně.

„Po obědě jsem si zajela k vykopávkám. Dorazila jsem tam asi ve tři čtvrti na dvě.“

„Vy zastihla jste u vykopávek někoho ze svých přátel?“

„Ne, zdálo se, že tam není nikdo než arabský parták,“

„Vy neviděla jste pana Careye?“

„Ne.“

„S podivem,“ řekl Poirot, „Ani pan Verrier ho tam nezastihl, když se tam to odpoledne zastavil.“

Podíval se tázavě na Careye, ale ten se ani nepohnul ani neozval.

„Máte vy nějaké vysvětlení, pane Careyi?“

„Šel jsem na procházku. Nevkopávali zrovna nic zajímavého.“

„Kterým směrem jste šel na procházku?“

„Dolů k řece.“

„Ne zpátky k domu?“

„Ne.“

„Domnívám se,“ řekla slečna Reillyová, „že jste čekal na někoho, kdo nepřišel.“

Podíval se na ni, ale neodpověděl.

Poirot nenaléhal. Ještě jednou se obrátil k dívce.

„Vy jste viděla něco, mademoiselle?“

„Ano. Nebyla jsem daleko od domu výpravy, když jsem si všimla nákladáku patřícího výpravě, stojícího ve vyschlém řečišti. Pomyslela jsem si, že je to dost divné. Pak jsem uviděla pana Coleman. Kráčel se skloněnou hlavou, jako by něco hledal.“

„Poslyšte!“ vybuchl pan Coleman. „Já —“

Poirot ho zarazil autoritativním gestem.

„Počkejte. Vy hovořila jste s ním, slečno Reillyová?“

„Ne.“

„Proč to?“

Dívka řekla pomalu: „Protože co chvíli zůstával stát a nezvykle plaše se rozhlížel kolem sebe. Vyvolalo to ve mně nepříjemný pocit. Otočila jsem koně a odjela jsem. Myslím, že mě neviděl. Nebyla jsem příliš blízko a on byl zcela zaujat tím, co dělal.“

„Poslyšte —“ Pan Coleman se už nedal umlčet. „Mám pro to v perfektní vysvětlení. Já vím, že to vypadá trochu podezřele. Den předtím jsem si strčil do kapsy krásné válečkové pečetidlo — místo abych je dal do té cimry s vykopávkama — a úplně jsem na to zapomněl. Potom jsem ale zjistil, že jsem je z té kapsy ztratil — asi jsem je někde vytrousil. Nechtěl jsem kvůli tomu dělat poplach, a tak jsem se rozhodl, že se po tom pečetidle v klidu porozhlédnu. Byl jsem si jistý, že jsem je ztratil cestou k vykopávkám nebo když jsem se odtamtud vracel. Pospíšil jsem si s tím zařizováním v Hassaniehu. Poslal jsem walada, aby nakoupil, a sám jsem se vrátil dřív. Dodávku jsem stopnul na fleku, kde na ni nebylo odnikud i moc vidět, a přes hodinu jsem to tam hledal. Jenže tu ztracenou věc jsem nenašel! Pak jsem nasedl do vozu a odjel jsem do domu. Všichni přirozeně myslili, že jsem se teprve vrátil.“

„A vy jste je ponechával na omylu?“ zeptal se Poirot vlídně.

„No — za takových okolností to bylo docela přirozené — nezdá se vám?“

„Já sotva s vámi souhlasím,“ řekl Poirot.

„Ale jděte — nedělejte zbytečné mrzutosti — to je moje heslo. Hodit na mne, ale nemůžete vůbec nic. Do nádvoří jsem nevskočil — na to neseženete svědka, kdybyste se rozkrájel.“

„Toť ovšem je nesnáz,“ řekl Poirot, „to svědectví sluhů, že nikdo nevstoupil do nádvoří zvenčí. Však po

uvážení mě napadlo, že oni nic takového vlastně neřekli, Odpřísáhli, že nikdo cizí nevešel do nádvoří. Nikdo se jich neptal, jestli tam nevešel některý člen výpravy.“

„Tak se jich zeptejte,“ řekl Coleman. „Ať se propadnu, jestli mě nebo Careye viděli.“

„Ach – to nás přivádí k převelmi zajímavé otázce. Oni by nepochybně povšimli cizince, leč byli by též povšimli člena výpravy? Členové výpravy chodí ven i dovnitř celý den. Sluhové si stěží mohou všimnout jejich odchodů a příchodů. Já беру za možnost, že jak pan Carey, tak pan Coleman mohli do nádvoří vejít a sluhové si ničeho ani neuvědomili.“

„Nesmysl!“ řekl pan Coleman.

Poirot klidně pokračoval: „Z těch dvou myslím by si méně povšimli odcházejícího či přicházejícího pana Careye. Pan Coleman vyrazil to ráno vozem do Hassaniehu a dalo se čekat, že se ve voze také vrátí.

Jeho příchod pěší by proto byl nápadnější.“

„To je samozřejmé,“ řekl Coleman.

Richard Carey zvedl hlavu. Podíval se temně modrýma očima přímo na Poirota.

„Viníte mě z vraždy, pane Poirote?“ zeptal se.

Choval se klidně, ale v jeho hlase byl nebezpečný spodní tón.

Poirot se mu uklonil.

„Až doposud já vás jen všechny беру na cestu – na cestu k pravdě. Ověřil jsem teď jeden fakt – že všichni členové výpravy, včetně sestry Leatheranové, mohli vlastně vraždu spáchat. Druhá věc je, že pravděpodobnost, že by ji spáchali, je u některých jen malá.

Zkoumal jsem prostředky a příležitost. Teď přestoupím k motivu. Já zjistil jsem, že každý z vás by k tomu mohl mít motiv.“

„Ach pane Poirote,“ zvolala jsem. „Já ne! Byla jsem tu cizí. Sotva jsem sem přišla.“

„Eh bien, ma soeur, což zrovna toho se paní Leidnerová neobávala? Cizince, přišedšího zvenčí?“

„Ale – ale – doktor Reilly přece o mně věděl všecko! Doporučil mě sem!“

„Kolik on toho skutečně o vás ví? Většinou to, co jste mu pověděla vy sama. Byly již takové případy, že podvodnice se vydávaly za nemocniční ošetřovatelku.“

„Můžete si napsat do nemocnice sv. Kryštofa,“ spustila jsem.

„Pro okamžik vy se umlčte. Je nemožné pokračovat, když vy oháníte se tímto argumentem. Já neříkám, že vás podezírám teď. Říkám jen tolik, že mám-li být nepředpojatý, musím počítat s tím, že jste snadno mohla být někým jiným než za koho jste se vydávala. Na světě je mnoho úspěšných převlékačů za ženy – to jistě víte. Mladý William Bosner mohl být jedním z nich.“

Svrběl mě jazyk, abych mu řekla něco, co by si určitě nedal za rámeček. No ne – převlékač za ženu! Poirot ale zvýšil hlas a pospíchal dál s tak energickým výrazem, že jsem radši poslouchala, aby mi nic neušlo.

„Teď budu zcela upřímný – ba brutální. Je to nutné. Já hodlám objasnit utajené složení zde přítomných. Prověřil jsem tu a vzal v úvahu každého jednotlivě. Počnu s doktorem Leidnerem. Já brzy jsem se přesvědčil, že jeho láska k manželce je hlavní hnací silou jeho existence. On byl zdrásaný a zpusťšený zármutkem. O sestře Leatheranové jsem se už zmínil. Byla-li by převlečencem za ženu, musela by být překvapivě dovedným, leč jsem náchylný k víře, že ona je opravdu tou, za kterou se vydává – veskrze perfektní nemocniční ošetřovatelkou.“

„Pěkně děkuju aspoň za to,“ přerušila jsem ho.

„Mou pozornost ihned přivábili manželé Mercadovi, kteří oba byli zřejmě převelmi rozrušeni a neklidní. Ponejprv jsem uvažoval o paní Mercadové. Byla ona schopna vraždy, a jestliže ano, tedy z jakých důvodů?

Paní Mercadová je fyzicky křehká žena. Na první pohlednutí zdálo se mi nemožné, že by mohla mít takovou sílu, aby srazila ženu jako paní Leidnerová těžkým kamenným nástrojem. Kdyby však paní Leidnerová v té chvíli klečela, bylo by to koneckonců aspoň fyzicky možné. Jsou způsoby, jimiž jedna žena může přimět druhou k tomu, aby si klekla. Ó ne, nemusí to být citová důvody! Žena kupříkladně může pozvednout lem své sukně a požádat druhou ženu, aby jí tam něco zašpendlila. Druhá žena by si k tomu jistě zcela bez podezření poklekla.

Leč důvod? Sestra Leatheranová pověděla mi o hněvivých pohledech, jež vrhala paní Mercadová po paní Leidnerové. Pan Mercado zřejmě snadno podléhal kouzlu paní Leidnerové. Já však nemyslím, že vylousknutí lze najít v pouhé žárlivosti. Já byl si jist, že paní Leidnerová neměla o pana Merceda sebemenší vážný zájem – a paní Mercadová si toho byla bezpochybně vědoma. Mohla na ni mít chvilkový vztek, ale k vraždě by potřebovala většího vyprovokování. Paní Mercadová je vlastně vroucně mateřský typ,

Z pohledů, jimiž častovala svého manžela, seznal jsem nejenže ona ho miluje, ale by o něho bojovala zuby nehty – a více než to – že stála tváří v tvář možnosti, že tak bude muset učinit. Byla ustavičně na střehu a zneklidněná. Leč neklidnost cítila o něho, ne o sebe. A když jsem se zajímal o pana Mercada, lehce jsem přišel na dohad, kde pes je zakopnut. Já učinil jsem kroky, abych se utvrdil o pravdě své domněnky. Pan Mercado je narkoman – a s velmi pokročilým návykem.

Ted' netřeba vám snad vyprávět, že braní drog po dlouhou dobu vede k povážlivému otupění smyslu pro morálku.

Pod vlivem drog muž páchá činy, o nichž by ho před několika málo léty ani ve snu nenapadlo, že by je mohl spáchat – než propadl náruživosti. V některých případech se takový muž dopustil vraždy – a bylo nesnadné říct, zda byl za své konání plně zodpovědný čili nic. Zákony různých zemí se v tomto bodě mírně rozcházejí. Hlavním rysem zločince, propadlého drogám, je přeháněná víra ve vlastní chytrost. Mně napadla možnost, že se pan Mercado v minulosti dopustil něčeho nečestného, snad nějakého kriminálního činu, který jeho žena tak či onak uspěla ututlat. Nicméně jeho kariéra visela na vlásku. Kdyby se něco z této minulosti prosáklo na veřejnost, pan Mercado by byl zničen. Jeho žena byla vždy ve stráži. Zde bylo však třeba počítat s paní Leidnerovou. Ona měla prudkou inteligenci a lásku k moci. Byla by dokonce mohla přimět tu trosku muže, aby se jí svěřil. Mohlo dokonce lichotit její obzvláštní povaze, že zná tajemství, které by mohla každým okamžikem vyrazit s katastrofálními následky. Zde tudíž byl možný motiv k vraždě ze strany Mercadových. Já cítil s jistotou, že paní Mercadová by se nezastavila před ničím, kdyby šlo o ochránění jejího muže. Jak ona, tak její manžel měli příležitost v těch deseti minutách, když nádvoří bylo vyprázdněné.“

Paní Mercadová vykřikla: „To není pravda!“

Poirot tomu nevěnoval pozornost.

„Jako příští já uvažoval o slečně Johnsonové. Byla ona schopna vraždy?“

Myslel jsem si, že byla. Ona je osoba silné vůle a železné sebekontroly. Tací lidé ustavičně potlačují sami sebe – až jeden den se hráz prolomí! Jestliže by však slečna Johnsonová spáchala zločin, to mohlo by být jen z nějakých důvodů spojených s doktorem Leidnerem. Kdyby se nějak cítila přesvědčena, že paní Leidnerová maří manželův život, pak by se hluboká nepřiznaná žárlivost v ní mohla příležitostně uchopit svůdného motivu a zcela si popustit uzdu.

Ano, slečna Johnsonová – ona zřejmě přicházela v úvahu. Pak byli tu tři mladí muži.

Ponejprv Carl Reiter. Kdyby snad náhodou někdo z členů výpravy byl William Bosner, pak Reiter byl k tomu zdaleka nejpravděpodobnější osobou. Byl-li by však Williamem Bosnerem, on musejí by být perfektním hercem. Je-li však jen Carlem Reiterem, měl nějaký důvod k vraždě?

Nazřeno z hlediska paní Leidnerové, byl Carl Reiter až příliš snadnou obětí pro její zábavu. On byl připraven padnout tváří k zemi a kořit se jí bez prodlení. Paní Leidnerová opovrhovala nekritickým zbožňováním – a chová-li se muž jako rohožka na pucování bot, skoro vždy na to žena reaguje ze své nejhorší stránky. Ve svém zacházení s Carlem Reiterem prokázala paní Leidnerová vskutku rozmyslnou krutost. Přihotovila tomu nešťastnému mladému muži z života peklo.“

Poirot se náhle zarazil a obrátil se na mladého muže svrchovaně důvěrně, téměř osobně.

„Mon ami, nechť to je vám lekcí. Jste muž! Pak tedy vy chovejte se jako muž! Muž, který se plazí – to je proti přírodě. Ženy a příroda mají téměř stejné reakce! Pomněte, že je lepší popadnout největší talíř, kterýž jest při ruce a metnout jej ženě na hlavu, než svíjet se jako červ, kdykoli ona na vás pohlédne.“

Tím důvěrné extempore skončilo a Poirot opět nasadil neutrální přednáškový tón.

„Mohl být Carl Reiter poštván trýzněním k takové krajnosti, že se obrátí proti své trapičce a zabil ji?“

Utrpení činí s lidmi divné věci. Nemohl jsem si být jist, že to tak nebylo!

Pak je tu William Coleman. Jeho chování, jak uvědomila nás slečna Reillyová, je jistě podezřelé. Byl-li však zločincem, pak pouze proto, že jeho veselejší osobnost skrývala pod sebou Williama Bosnera. Nezdá se mi, že William Coleman, pokud on je William Coleman, má temperament vraha. Jeho chyby mohou spočívat v jiných věcech. Ach! Snad sestra Leatheranová by uhodla, jaké ony mohou být?“

Jak na to přišel? Vsadím se, že jsem vůbec nevypadala, jako když o něčem přemýšlím.

„To opravdu nic neznamená,“ řekla jsem váhavě. „Mám-li říct úplnou pravdu, pak jen to, že pan Coleman jednou řekl, že by z něho mohl být perfektní padělatel.“

„Důležité zjištění,“ řekl Poirot. „Tudíž kdyby byl našel některý starý výhružný dopis, dokázal by jej bez obtíží napodobnit.“

„Oj, oj, oj!“ zvolal pan Coleman. „Tomuhle se teda říká falešné obvinění.“

Poirot ale pádl dál.

„Jestli on je nebo není William Bosner – takovou věc je těžké ověřit. Leč pan Coleman mluvil o

poručníkovi – nikoli o otci – a tak tu není nic konkrétního, co by ten dohad vetovalo.“

„To je hovadina,“ řekl pan Coleman. „Nechápu, že můžete poslouchat, jak do mě ten chlápek rejduje.“

„Z tří mladých mužů tu zbývá pan Emmott,“ pokračoval Poirot. „On opět by mohl být krytem pro totožnost Williama Bosnera. Mohl mít lečjaké osobní důvody pro odstranění paní Leidnerové, leč já brzo seznal, že nemám prostředky, jak je od něj vyzvědět. Mohl mít něco za lubem velmi dobře, leč já neměl nejmenší šanci, že ho vyprovokuju nebo oklamu tak, aby se v čemkoli prozradil. Z celé výpravy zdál se být nejlepším a nejnezaujatějším posuzovatelem osobnosti paní Leidnerové. Řekl bych, že od první chvíle věděl, co ona je zač, však nebyl jsem s to odhalit, jakým dojmem ona na něho zapůsobila. Soudil bych, že samotnou paní Leidnerovou musel jeho postoj provokovat a pohněvávat.

Musím říct, že z celé výpravy, pokud se povahy i schopnosti týče, zdál se mi pan Emmott nejspíše schopný provést chytrý a dobře načasovaný zločin uspokojivě.“

Poprvé za celou dobu pan Emmott zvedl oči, stále upřené do země.

„Tak vám děkuju,“ řekl.

Z jeho hlasu bylo znát, že se mírně baví.

„Poslední dva v mém seznamu jsou Richard Carey a otec Lavigny.

Podle svědectví sestry Leatheranové i jiných se pan Carey a paní Leidnerová navzájem neměli rádi. Dalo jim námahu, aby oni se k sobě chovali zdvořile. Další osoba, slečna Reillyová, vyslovila však naprosto odlišnou teorii ohledně jejich vztahu chladné zdvořilosti.

Brzo měl jsem velmi málo pochyb, že správné je vysvětlení slečny Reillyové. Svě jistoty jsem nabyl za pomoci prosté pomůcky – tím, že jsem vyprovokoval pana Careye k bezstarostné a nestřežené řeči. Brzo jsem seznal, že on se nalézá ve stavu velkého přešponování nervového. Ve skutečnosti byl – a je – blízek naprostému nervovému zhroucení. Člověk, jenž trpí až po samu mez své kapacity, zřídka dokáže příliš odporovat.

Bariéry pana Careye padly téměř okamžitě. On řekl mi s upřímností, o níž jsem ani na okamžik nezapochybil, že paní Leidnerovou nenáviděl.

A bezesporně mluví pravdu. Nenáviděl paní Leidnerové. Leč proč ji nenáviděl?

Já hovořil jsem už o ženách, které mají osudné kouzlo. Leč muži mají to kouzlo též. Jsou muži, kteří jsou s to bez nejmenšího úsilí přivábit ženu. Toť to, čemu se v dnešní době říká le sex appeal. Pan Carey má tuto kvalitu velmi silnou. On započal tím, že byl oddán svému příteli a zaměstnavateli a k ženě svého zaměstnavatele byl lhostejný. To nelahodilo paní Leidnerové. Ona musí vladařit – a tak se podíímá okouzlit Richarda Careye. Leč zde, já věřím, nastalo cosi zcela nepředvídaného. Ona sama, snad ponejprv ve svém životě, stala se obětí všemu kralující vášně. Zamilovala se – opravdu zamilovala – do Richarda Careye. A on byl neschopen jí odolat. Zde je pravda o strašlivém stavu nervového přešponování – pardon, přepětí, kterým on trpěl. Byl rván dvěma protikladnými vášněmi. On miloval Louisu Leidnerovou – ano, ale také ji nenáviděl. Nenáviděl ji proto, že podmílala jeho loajalitu k příteli. Není nenávisti větší nad nenávisť muže, který se zamiluje do ženy proti své vůli.

Zde jsem měl veškeren motiv, který jsem potřeboval. Byl jsem přesvědčen, že za certain moments Richard Carey zcela přirozeně vši silou úderu své paže vytne do krásné tváře, která ho zotročila svým kouzlem.

Po celou dobu já cítil jsem jistotně, že vražda Louisy Leidnerové byla crime passionnel. V panu Careyovi jsem našel ideálního vraha pro tento typ zločinu.

Teď zbývá ještě jeden kandidát na titul vraha – otec Lavigny. Má pozornost byla k milému otci ihned připoutána jistou nesouhlasností jeho popisu cizího muže, jenž nakukoval do okna, a popisu, který mi poskytla sestra Leatheranová. Ve všech údajích daných různými svědky bývají zpravidla nějaké nesouhlasnosti, leč tyto byly absolutně do očí bijící. Nadto otec Lavigny trval na jistém charakteristickém detailu – šilhání – jenž mohl učinit identifikaci mnohem snadnější.

Leč velmi brzo stalo se jasné, že zatímco popis sestry Leatheranové byl v podstatě přesný, o popisu otce Lavignyho se to říct nedalo. Zdálo se dokonce, jako by otec Lavigny záměrně nás chtěl svést na špatnou stopu – jako by nechtěl, aby ten muž byl dopaden.

Leč v tom případě on musel cosi vědět o té prazvláštní osobě. Byl viděn hovořící s tím mužem, leč víme jen z jeho slov, o čem oni spolu hovořili.

Co činil ten Iráčan, když sestra Leatheranová a paní Leidnerová viděly ho? On snažil se nakoukávat oknem – oknem paní Leidnerové, tak aspoň ony myslely, však já přišel na to, když jsem šel a postál tam, kde ony stály, že to stejně dobře mohlo být okno místnosti pro vykopávky, kde jsou uloženy vzácné vykopávky.

V noci poté byl ztopen poplach. Někdo byl v místnosti pro vykopávky. Leč zjistilo se, že přesto nic nebylo

vzato. Pro mne zajímavým bodem bylo, že když doktor Leidner tam dorazil, našel otce Lavignyho jsoucího tam už před ním. Otec Lavigny vypráví svou historku o tom, že tam viděl světlo. Leč opět to víme jen z jeho slov.

Otec Lavigny mě počal zajímat. Když já jsem onehda učinil domněnku, že otec Lavigny by mohl být Frederick Bosner, doktor Leidner tu domněnku s pohrnutím odmítl. On říká, že otec Lavigny je velice známý člověk. Já prosazuji však předpoklad, že Frederick Bosner, který měl bezmála dvacet let k dosažení kariéry pod novým jménem, by v této době převelmi pravděpodobně mohl být notně starým člověkem. Přesto však si nemyslíím, že on strávil tu uplynulou dobu v mnišském řádu. Mnohem prostší rozlousknutí se nabízí samo.

Znal některý z členů výpravy otce Lavignyho na vlastní oči, než on sem přišel? Zřejmě ne. Proč pak by to nemohl být někdo, vydávající se za ctihodného otce? Já zjistil jsem, že do Kartága byl poslán telegram o náhlém onemocnění doktora Byrda, který se měl zúčastnit výpravy. Je něco snazšího, než zachytit telegram? A pokud ono jde o práci, ve výpravě nebyl žádný jiný epigrafista. S nedouckými znalostmi prohnáný šejdíř mohl oblafat všechny. Zde bylo převelmi málo tabuleček a nápisů a přesto jsem se doslechl, že přečtení jich otcem Lavignym bylo cítěno jako poněkud neobvyklé.

Všechno nasvědčovalo tomu, že otec Lavigny je podvodník. Byl však Williamem Bosnerem?

Nezdálo se jaksí, že události se budou utvářet tímto způsobem. Zdálo se, jako by pravda ležela ve zcela jiném směru.

S otcem Lavignym já měl jsem pořádně dlouhý rozhovor. Jsem věřící katolík a znám mnohé kněze a členy mnišských řádů. Mě bilo do očí, že otec Lavigny nepasuje do své role příliš věrohodně. S lidmi jeho typu já setkal jsem se dost často – leč takoví nebyli členy mnišského řádu. Zdaleka ne! Já začal jsem rozposílat telegramy.

A tu mi sestra Leatheranová nechtěně poskytla cennou stopu. Prohlíželi jsme zlaté ornamenty v místnosti pro vykopávky a ona upomněla na stopu po vosku, již nalezla ulpělou na zlaté číši. Já na to řekl: ‚Vosk?‘ a otec Lavigny také řekl: ‚Vosk?‘ – a tón jeho hlasu mi stačil! Mžikem jsem věděl přesně, co on tam dělal.

Poirot se odmlčel a pak se obrátil přímo na doktora Leidnera.

„S politováním vám musím říct, monsieur, že zlatá číše v místnosti pro vykopávky, zlatá dýka, ozdoby do vlasů a četné další věci nejsou pravé předměty – ty, jež vy jste našli. Jsou to převelmi šikovné galvanoplastické kopie, Otec Lavigny, jak já se právě dověděl z této poslední odpovědi na mé? telegramy, není totiž nikdo jiný než Raoul Menier, jeden z nejprohnanějších zlodějů, jakého francouzská policie zná. On specializuje se na to, že krade z muzejí objets d'art a takové podobné. S ním spolčen je Ali Yusuf, napůl míšenec Turka, jenž je prvotřídně pracujícím klenotníkem. Naše první seznámení s Menierem bylo, když se shledalo, že některé exponáty v Louvru nejsou pravé – v každém případě bylo vypátráno, že proslulý archeolog, vlastnoočně však předtím řediteli neznámý, držel nedávno v rukou ty padělané předměty, když zavítal do Louvru. Při dotázání všichni tito proslulí džentlmeni popřeli, že by byli navštívili Louvre v tvrzeném čase!

Já zvěděl, že Menier byl v Tunisu a vymýšlel způsob na okradení svatých otců, když přišel váš telegram.

Otec Lavigny, který byl ve stavu nemocných, musel odmítnout, ale Menier zařídil to tak, že se telegramu zmocnil a nahradil jej jiným, v němž on nabídku přijal. Nehrozilo mu nižádné nebezpečí. I kdyby mniši četli v nějakých novinách (což je dost nepravděpodobné), že otec Lavigny je v Iráku, oni by si jen pomysleli, že noviny se dopídily jen způli pravdy, jak se tak často stává.

Menier přišel se svým komplicem. Ten komplic byl spatřen, jak on obhlíží místnost pro vykopávky zvenčí. Plán byl ten, že otec Lavigny sejme voskové otisky, Ali pak vyhotoví zručné duplikáty. Vždy najdou se jistí sběratelé, jež jsou ochotni zaplatit dobrou cenu za pravé starožitnosti a neklást žádné zrozpačtující otázky. Otec Lavigny uskutečňoval výměnu napodobenin za pravé předměty –ponejví v noci.

A tak je bezpochybné, co on dělal, když uslyšela ho pani Leidnerová a učinila poplach. Co může on dělat? Narychlo si vymyslí báchorku, že viděl v místnosti pro vykopávky světlo.

To všichni mu ‚spolkli‘, jak vy říkáte, velice dobře. Leč paní Leidnerová nebyla žádná hloupá. Možno si vzpomněla na stopy vosku, kterých si povšímla, a sečetla si, že dvě a dvě jsou čtyři. A jestliže tak, co ona učiní? Neměla ona dans son caract? re, že zprvu neučinila nic a kochala se tím, že prohazováním narážek vhněla otce Lavignyho do zmatku? Dá mu na vrozuměnou, že ho podezírá, ale ne, že ví. Je to možná nebezpečná hra, leč ona má zálibu v nebezpečné hře.

A hraje snad tu hru příliš dlouho. Otec Lavigny pozná pravdu a udeří dřív, než ona pochopí, co on zamýšlí učinit.

Otec Lavigny je Raoul Menier – zloděj. Je také vrah?“

Poirot se prošel po místnosti. Vytáhl kapesník, otřel si čelo a pokračoval: „Toto byla má pozice dnes ráno,

Já měl jsem osm různých možností a nevěděl jsem, která z těch možností je ta správná. Já nevěděl jsem ještě, kdo je vrah.

Leč vražda je zvyk. Muž nebo žena, kteří zabijí jednou, zabijí znova.

A tou druhou vraždou upadl vrah do mých rukou. Celou tu dobu mi stále vězelo v podvědomí, že někdo z těchto lidí má možná vědomost, kterou si nechává pro sebe – vědomost, která by mohla vraha usvědčit.

Bylo-li tomu tak, pak ta osoba se nalézala v nebezpečí. Já měl jsem obavu hlavně o sestru Leatheranovou. Ona má energickou osobnost a čilou, pátravou mysl. Děsil jsem se, že přijde na víc než pro ni bylo bezpečno.

Jak vy všichni víte, došlo k druhé vraždě. Obětí však nebyla sestra Leatheranová, leč slečna Johnsonová.

Já myslím si, že bych dospěl k správnému rozlousknutí tak či tak čirým rozumem, leč zajisté vrah slečny Johnsonové mi k němu pomohl rychleji.

Jeden podezřelý byl tedy vyloučen – slečna Johnsonová – neboť já ani na okamžik nezastával teorii sebevraždy. My teď prozkoumejme fakta této druhé vraždy. Fakt první: v neděli večer nachází sestra Leatheranová slečnu Johnsonovou v slzách a téhož večera slečna Johnsonová pálí útržek dopisu, o němž sestra se domnívá, že byl napsán stejným rukopisem jako anonymní dopisy.

Fakt druhý: v předvečer své smrti je slečna Johnsonová zastižena sestrou Leatheranovou, jak stojí na střeše ve stavu, který sestra popisuje jako stav neuvěřitelné hrůzy. Na sestřinu otázku ona říká: 'Viděla jsem, jak se někdo mohl dostat do nádvoří zvenčí tak, aby o tom nikdo neměl ani tušení.' Víc ale o tom říct nechce. Otec Lavigny jde v té chvíli přes nádvoří a pan Reiter stojí ve dveřích fotoateliéru.

Fakt třetí: slečna Johnsonová je nalezena umírající. Nedokáže už ze sebe vypravit víc než – ,okno – okno –

Toto jsou fakta. A toto jsou otázky, před nimiž stojíme:

Jak to bylo opravdu s těmi dopisy?

Co spatřila slečna Johnsonová se střešy?

Co na myslela slovy ,okno – okno'?

Eh bien, vezmeme nejprve druhý problém, neb jeho rozlousknutí je snadnější. Já vyšel jsem se sestrou Leatheranovou na střechu a postál jsem tam, kde stála slečna Johnsonová. Odtamtud ona viděla nádvoří, krytý průjezd, severní stranu budovy a dva členy výpravy. Týkala se její slova nějak pana Reitera či otce Lavignyho?

Skoro hned možné vysvětlení mi skočilo do mozku. Přišel-li cizinec do nádvoří zvenčí, on mohl tak učinit jen v přestrojení. A byla tu jen jedna osoba, jejíž celkové vzezření připouštělo takové zmaskování. Otec Lavigny! S tropickou přílbou, brýlemi proti slunci, černým plnovousem a v dlouhé vlněné mnišské kutně mohl cizinec projít dovnitř, aniž by si služebnictvo uvědomilo, že vešel cizinec.

Měla slečna Johnsonová na mysli tohle? Nebo šla ona dál? Uvědomila si, že celá osobnost otce

Lavignyho je maska? Že on je někdo jiný, než za koho se vydává?

Zvěděv toto o otci Lavignym, byl jsem v pokušení pokládat záhadu za rozlousknutou. Raoul Menier byl vrah. Zabil paní Leidnerovou, aby ji umlčel dřív, než by ho mohla prozradit. Nyní však jiná osoba mu odhalí, že pronikla jeho tajemství. Musí tedy být odstraněna i ona.

A tak je vysvětleno vše! Druhá vražda. Otec Lavigny prchá –bez kutny a bez plnovousu. On a jeho přítel teď nepochybně cestují co nejrychleji napříč Sýrií s bezvadnými pasy obchodních cestujících. Předtím on však umístil krví zbrocený mlýnský kámen pod postel slečny Johnsonové..

Jak pravím, já byl skoro spokojen – leč ne zcela. Při dokonalém rozlousknutí musí být vysvětleno všechno – a tomu tu tak není.

Kupříkladně tím není vysvětleno, proč slečna Johnsonová řekla ,okno – okno', když umírala. Nevysvětluje to její záchvat pláče nad dopisem. Nevysvětluje to její duševní rozložení na střeše – její neuvěřitelný děs a odmítnutí říct sestře Leatheranové, co v té chvíli podezřívala nebo věděla.

Toť bylo rozlousknutí, které odpovídalo vnějším faktům, leč nevyhovovalo psychologickým požadavkům.

A tu pak, jak já stál na střeše, probíraje se v mysli těmito třemi body – dopisy, střecha, okno – spatřil jsem přesně totéž, co viděla slečna Johnsonová!

„A to, co jsem v té chvíli uviděl, vysvětlovalo všechno!“

KAPITOLA XXVII

Konec cesty

Poirot se po nás rozhlédl. Všechny oči byly upřeny na něho. Před okamžikem byl ve vzduchu pocit jistého uvolnění – napětí poněkud opadlo. Teď se však náhle vrátilo. Cosi se rychle blížilo... cosi...

Poirotův klidný, nevzrušený hlas pokračoval: „Dopisy, střecha, ,okno'... Ano, vše bylo vysvětleno – vše

zapadlo na své místo. Já před chvilkou řekl, že tři muži měli alibi pro dobu, kdy zločin byl spáchán. Dvě z těchto alibi jsem prokázal za bezcenná: Nyní jsem viděl svůj velký – svůj zarážející omyl. Třetí alibi bylo bezcenné též. Doktor Leidner nejenže mohl vraždu spáchat – ale já byl přesvědčen, že on ji spáchal.“ Rozhostilo se ticho, zaražené, nechápavé ticho. Doktor Leidner neřekl nic. Zdálo se, že je dosud ztracen v tom svém, vzdáleném světě. David Emmott se však rozpačitě pohnul a řekl; „Opravdu nevím, jak to teď myslíte, pane Poirote. Řekl jsem vám, že doktor Leidner ani na okamžik neopustil střechu, rozhodně ne dřív než ve tři čtvrti na tři. Což je absolutní pravda. Slavnostně vám to odpřisáhnou. Nelžu vám. A je naprosto vyloučeno, aby opustil střechu, aniž bych ho byl viděl.“ Poirot přikývl.

„Já vám věřím. Doktor Leidner neopustil střechu. Toť fakt mimo diskusi. Leč to, co já spatřil – a co spatřila slečna Johnsonová – bylo, že doktor mohl svou ženu zavraždit aniž přitom opustil střechu.“

Všichni jsme zírali.

„Okno!“ zvolal Poirot „Její okno! To jsem si uvědomil –právě tak, jak si to uvědomila slečna Johnsonová. Její okno je přímo pod tím místem, na venkovní straně budovy. A doktor Leidner byl nahoře sám, nebyl s ním žádný svědek jeho činů. A všechny ty těžké kamenné mlýny a drtiče měl tam nahoře po ruce. Je to tak prosté, tak velice prosté, připustíme-li tuto jedinou věc – že vrah měl příležitost odstranit mrtvolu dřív než ji někdo jiný uviděl. Och, je to nádherné – v té neuvěřitelné jednoduchosti!

Vy jen poslouchejte – stalo se to takhle: Doktor Leidner je na střeše a zabývá se vykopanými nádobami. Volá nahoru vás, pane Emmotte, a zatímco s vámi hovoří, všimne si, že arabský chlapec, jak to bývalo obvyklé, využil vaší nepřítomnosti, nechal práci práci a vyšel z nádvoří. Doktor vás zdrží ve své společnosti deset minut, potom vás propouští a sotva vy sejdete dolů a křičíte na toho arabského kluka, on vrhne se do provádění svého plánu.

On vytáhne z kapsy plastelínovou pomazanou masku, kterou manželku poděsil již při dřívější příležitosti, spustí ji přes okraj zábradlí, komíhá jí, až maska začne ťukat na okno jeho manželky. Vy pamatujte si, že to je okno, vedoucí do krajiny, tedy na opačné straně budovy než na které je nádvoří.

Paní Leidnerová leží na posteli v polospánku. Je klidná a šťastná. Pojednou maska začne ťukat na okno a připoutá její pozornost. Leč teď není šero, je jasný den – na masce není nic děsivého. Tu ona poznává, co ono to je – krutý žert! Není poděšena, nýbrž rozhořčena. Učiní, co na jejím místě učinila by každá jiná žena. Vyskakuje z postele, otvírá okno, prostrkuje hlavu mřížemi a zvedá obličej vzhůru, aby ona se pqdívala, kdo si to s ní tropí tento hloupý žert.

Doktor Leidner čeká, V natažené a připravené ruce on má těžký kamenný mlýn. Než by se řekl švec on pouští jej dolů... Se slabým výkřikem (zaslyšeným slečnou Johnsonovou) zhroutl se paní Leidnerová na kobereček pod oknem.

V tom kamenném mlýnu je totiž díra, a tou doktor Leidner již předtím provlékl provaz. Nyní mu stačí zatáhnout za provaz a vytáhnout kámen nahoru. Znova jej pečlivě uloží, zakrvácenou stranou dolů, mezi ostatní předměty tohoto druhu na střeše.

Pak asi hodinu či více pokračuje v práci, až usoudí, že nastal okamžik pro druhé jednání. Sejde dolů po schodech, hovoří s panem Emmottem a sestrou Leatheranovou, přejde přes nádvoří a vstoupí do pokoje své ženy. Takto zní jeho vysvětlení, které on podává o tom, co tam konal:

„Spatřil jsem mrtvolu své ženy zhroucenou u postele. Chvilku jsem byl jako ochromen a nemohl jsem se pohnout. Pak jsem k ní konečně přistoupil; poklekl jsem a zvedl jí hlavu. Viděl jsem, že je mrtvá... Za nějakou chvíli jsem vstal. Byl jsem jak omámený, jako opilý. Nějak jsem se dostal ke dveřím a zavolal jsem z nich.“

Toť perfektně možný popis konání muže, ochromeného bolestí. Nyní však vy si poslechněte to, co já věřím, že je pravda. Doktor Leidner vstoupí do pokoje, pospíší k oknu, má již natažené rukavice, zavře okno a zajistí je, načež zvedne mrtvolu manželky a dopraví ji do polohy mezi postelí a dveřmi. Potom si všimne nepatrné krvavé skvrny na koberci u okna. Nemůže jej vyměnit za druhý koberec – mají totiž různé rozměry – ale učiní něco skoro stejně dobrého, Dá zakrvácený koberec před stojánek s umyvadlem a koberec od umyvadla dá pod okno. Povšimne-li si někdo krve, bude ji nějak spojit s umyvadlem – nikoli s oknem – a to je pro něho převelmí důležité. Nikdo nesmí ani přijít k nápadu, že v celé té věci okno nějak hrálo. Pak on jde ke dveřím a sehrává roli zničeného manžela, což, jak já se domnívám, není pro něho příliš nesnadné, neb svou manželku vskutku miloval.“

„Propánajána, člověče,“ zvolal doktor Reilly netrpělivě, „proč ji teda zabíjel, když ji miloval? Kde je motiv?... Neumíte promluvit, Leidnere? Řekněte mu přece, že se zbláznil.“ Doktor Leidner mlčel. Ani se nepohnul.

Poirot řekl: „Což já jsem vám již všem neřekl, že to byl crime passionnel? Proč vyhrožoval jí její první

manžel – Frederick Bosner – že ji zabije? Poněvadž ji miloval... A v konci konců, jak vy vidíte, on splnil své vychloubání dobře...

Mais oui – mais oui – jak já si jednou uvědomil, že to je doktor Leidner, kdo zabití udělal, všechno mi to začalo klapat...

Podruhé započínám svou cestu od počátku – první manželství paní Leidnerové – výhrušné dopisy – její druhé manželství. Dopisy jí překazily sňatek s každým jiným mužem – ale nepřekazily jí uzavření manželství s doktorem Leidnerem. Jak je to prosté – jestliže doktor Leidner je opravdu Frederick Bosner. Vydejme se na naši cestu ještě jednou – tentokrát ze zorného úhlu mladého Fredericka Bosnera.

Především on miluje svou ženu Louisu s překonávající se vášní, jakou jen žena jejího druhu může roznítit. Ona ho zradí. On je odsouzen k smrti. Leč on uprchne. Je přítomen při železničním neštěstí, ale vyvázne a pak se vynoří jako někdo úplně jiný – jako mladý švédský archeolog Eric Leidner, jehož mrtvé tělo bylo při neštěstí k nepoznání znetvořeno a pohřbeno v domněnku, že jde o Fredericka Bosnera.

Jaký je vztah nového Erica Leidnera k ženě, která ho byla ochotna poslat na smrt? Ponejprv a nejdůležitější je, že on ji stále miluje. Dává se do práce, aby si vytvořil nový život. Je velice schopný muž, má ke své nové profesi všechny předpoklady a dosáhne v ní úspěchu. Nikdy však nezapomíná na určující vášeň svého života. Dává si posílat informace o každém pohybu své ženy. O jedné věci on je chladnokrevně rozhodnut (vzpomeňte si, jak ho paní Leidnerová sama popsala sestře Leatheranové – jemný a laskavý, leč nemilosrdný) – ona nikdy nebude patřit jinému muži. Kdykoli pokládá to za nutné, pošle jí dopis. Napodobí některé zvláštnosti jejího rukopisu pro případ, kdyby ji snad napadlo předat jeho dopisy policii. Ženy, které píší senzační anonymní dopisy samy sobě, jsou zjev tak obvyklý, že policie s jistotou spolknou rozlousknutí, nabídnuté jí podobností rukopisu. A zároveň on ponechává ji stále pochybách, je-li on vskutku živ čili nic.

Konečně, po mnoha letech, on usoudí, že nadešel jeho čas; on znova vstupuje do jejího života. Vše jde dobře. Jeho žena nikdy netuší nic o jeho pravé totožnosti. Je to proslulý muž. Ze zdravého, statného mladíka jako jedle je teď muž ve středních letech, s plnovousem a pokleslými rameny. A tak vidíme, jak se příběh opakuje. Tak jako dříve dokáže Frederick i nyní Louisu okouzlit. Ona podruhé svoluje, že se za něho provdá. A žádný dopis nepřichází, aby sňatek překazil. Po sňatku však dopis přijde. Proč?

Myslím, že doktor Leidner neměl jinou možnost. Intimita manželství mohla probudit vzpomínky. Snaží se vštípit své ženě jednou provždy, že Eric Leidner a Frederick Bosner jsou dvě různé osoby. Proto přichází výhrušný dopis od někdejšího manžela na účet nynějšího. Pak následně poněkud dětský pokus o otravu plynem – přirozeně naaranžovaný doktorem Leidnerem. I ten má na zřeteli stejný účel.

Potom je on spokojen. Žádných dopisů není zapotřebí více. Nic již nebrání šťastnému manželskému životu ve dvou.

A pak, skoro po dvou letech, se docházení dopisů obnovuje. Proč to? Eh bien, já myslím, že vím. Protože hrozba, obsažená v dopisech, byla vždy hrozba míněná vážně. (Proto také byla paní Leidnerová vždy vyděšená. Zнала jemnou, leč neslitovnou povahu svého Fredericka. Náleží-li ona nějakému jinému muži než jemu, mohl by ji zabít. A ona se oddala Richardu Careyovi. A když toto odhalil, doktor Leidner klidně, chladnokrevně připravuje scénu pro vraždu.

Chápete vy nyní důležitou roli, hranou sestrou Leatheranovou? Dost podivné chování doktora Leidnera (to mátl mě hned od počátku), aby si zajistil její služby pro svou ženu – je tím vysvětleno. Pro něho bylo životně důležité, aby spolehlivý, profesionálně obeznalý svědek byl tu schopen nezvratně konstatovat, že paní Leidnerová byla mrtva více než hodinu, když její mrtvola byla nalezena – to jest, že ona byla zabita v době, kdy – jak každý může odpřisáhnout – její manžel byl na střeše. Mohlo by totiž vzniknout podezření, že on ji zabil, když vstoupil do pokoje a údajně našel mrtvolu, leč to bylo zcela vyloučeno, když zkušená nemocniční ošetřovatelka s jistotou prohlásí, že paní Leidnerová byla po smrti už nejméně hodinu.

Další věc, jež je vysvětlena, je onen podivný stav napětí a podráždění, který zachvátil letos celou výpravu. Od prvního okamžení já si nemyslel, že to může být připsáno výhradně vlivu paní Leidnerové. Několik roků se tato znamenitá výprava těšila reputaci šťastné kamarádské party. Dle mého mínění duševní rozpložení nějakého společenství je přímo závislé na vlivu člověka, který je vede. Doktor Leidner, jakkoli on je tichý, je výrazná osobnost. Dík jeho taktu, jeho soudnosti, jeho sympatickému zacházení s lidmi, atmosféra vždy bývala taková šťastná.

Došlo-li zde ke změně, ona musela být zaviněna vedoucím, jinými slovy – doktorem Leidnerem. Byl to doktor Leidner, nikoli paní Leidnerová, kdo byl zodpovědný za napětí a strach. Není div, že členové výpravy změnu cítili, aniž ji chápali. Vlídny a společenský doktor Leidner, na povrch pořád stejný, hrál totiž sebe sama jako roli. Ve skutečnosti on byl posedlý fanatik, chystající se zabít.

A nyní my přejdeme k druhé vraždě – k vraždě slečny Johnsonové. Když dávala v kanceláři do pořádku

Leidnerová lejstra (což byla práce, které ona se podjala bez požádání, ze snahy něco dělat), narazila asi na nějaký nedokončený náčrt anonymního dopisu.

To muselo pro ni být jak nepochopitelné, tak mimořádně rozrušující! Doktor Leidner záměrně svou ženu terorizoval! To ona nemůže pochopit, ale rozruší ji to krajně. V tomto rozpoložení sestra Leatheranová zastihuje ji plačící.

Nemyslím, že v té chvíli podezírala doktora Leidnera, že je vrah, ale moje experimenty se zvuky v pokojích paní Leidnerové a otce Lavignyho, nevyzněly u ní naprázdno. Ona si uvědomuje, že byl-li to výřik paní Leidnerové, co ona zaslechla, pak okno v jejím pokoji muselo být otevřeno, ne zavřeno. V té chvíli to pro ni nemá žádný velký význam, leč ona pamatuje si to.

Uvažuje o tom dál – pátrá po pravdě na svou vlastní pěst. Učinila možná nějakou zmínku o dopisech, které doktor Leidner porozuměl, a jeho chování se mění. Zjistila možná, že on má po jedné strach.

Doktor Leidner však nemohl zabít svou ženu! Po celou kritickou dobu byl na střeše.

A pak, jednoho večera, kdy ona je na střeše a láme si s tím hlavu, pravda ji osvítila jako blesk. Paní Leidnerová byla zabita seshora – v okně, které bylo otevřeno. V tom okamžiku zastihla ji sestra Leatheranová.

Hned však její stará náklonnost znova nabývá vrchu a slečna Johnsonová se vše pokouší rychle zakamuflovat. Sestra Leatheranová nesmí uhodnout strašlivý objev, který ona právě učinila.

Ona úmyslně hledí opačným směrem (do nádvoří) a utrousí poznámku, vnuknutou jí objevením se otce Lavignyho, který přechází přes nádvoří.

Odmítá říct více. Chce si to nejdřív „promyslet“.

A doktor Leidner, který ji úzkostlivě střežil, pochopuje, že ona zná pravdu. Ona není druh ženy, schopné na skrytí své hrůzy a úzkosti před ním.

Je pravda, že ona dosud ho neprozradila – leč jak dlouho může on na ni se spolehnout?

Vražda je zvyk. Tu noc on vymění sklenici vody za sklenici s kyselinou. Je tu přece jen jistá naděje, že lidé uvěří, že ona se otrávila dobrovolně sama. Ba dokonce je tu i naděje, že ona by mohla být považována za pachatelku první vraždy, nyní dohnanou k sebevraždě výčitkami svědomí. K posílení této domněnky, bere doktor Leidner kamenný mlýn se střechy a dává jej pod její postel.

Žádný div, že nešťastná slečna Johnsonová ve smrtelné agónii pokusila se zoufale sdělit své drazé zaplacené poznání.

A tak je vše vysvětleno, vše klope a zapadá do sebe... Psychologicky ono je to perfektní.

Leč není tu důkaz... Vůbec žádný důkaz...”

Nikdo z nás nepromluvil. Tonuli jsme v moři hrůzy... Ano, a nejen hrůzy. Také lítosti.

Doktor Leidner neřekl ani slovo, ani se nepohnul. Jen tam pořád tak seděl, jako celou tu dobu. Unavený postarší pán.

Konečně se přece jen trochu pohnul a podíval se na Poirota mírněma, unaveněma očima.

„Ne,“ řekl, „důkaz tu není. Na tom ale nezáleží. Věděl jste, že bych pravdu nezapřel... Nikdy jsem pravdu nepopíral... Myslím – opravdu – že jsem dokonce rád... Jsem tak unavený...” Pak řekl prostě: „Je mi líto Anny. To bylo ohavné – nesmyslné – to jsem nebyl já! A ona chudák tolik vytrpěla. Ne, to jsem nebyl já. To už bych strach...”

Na jeho rtech, sevřených bolestí, se objevil stín úsměvu.

„Z vás by byl dobrý archeolog, pane Poirote. Máte talent, umíte znovu stvořit minulost.

Co jste tu řekl, je z velké většiny pravda.

Miloval jsem Louisu a zabil jsem ji... kdybyste ji byl znal, pochopil byste... Vlastně – myslím, že jste pochopil i tak...”

KAPITOLA XXIX

L'envoi

Opravdu už není třeba mnoho dodávat.

„Otc Lavignyho“ a jeho komplice dostali v Bejrútu, když nastupovali na parník.

Sheila se vdala za mladého Emmotta. Řekla bych, že je to muž, jakého potřebuje. Žádná rohožka před dveře – ten ji dokáže udržet na uzdě. Chudák Bill Coleman by s ní měl hotové peklo.

Mimochodem řečeno, ošetřovala jsem ho, když měl loni zánět slepého střeva. Docela jsem si ho oblíbila. Jeho rodina ho poslala na farmu do jižní Afriky.

Na Východě jsem už nikdy znova nebyla. Já vím, že je to směšné, ale občas se mi po tom stýská. Myslím na skřípavý zvuk vodního kola, na ženy peroucí prádlo a na ten podivný, přezíravý pohled, jímž na

člověka hledí velbloudi – a mívám pocit, jako by se mi stýskalo po domově. Koneckonců, ani ta špína není možná tak nezdavá, jak nás učili věřit!

Když je pan doktor Reilly v Anglii, přijde mě obvykle navštívit a jak už jsem řekla, k tomu, abych tohle napsala, mě přiměl on. „Vemte si to nebo to zahodte,“ řekla jsem mu. „Vím, že je v tom spousta gramatických chyb, že to není moc dobře napsáno a já nevím co ještě – ale tady to máte.“

A on si to vzal. Žádné výhrady k tomu neměl. Jestli to někdy někde otisknou, bude to pro mne prapodivný pocit.

Pan Poirot se vrátil do Sýrie. Asi za týden pak cestoval domů Orient-expresem a tam se nachomýtl k další vraždě. Nepopírám, že je moc chytrý pán, ale nemůžu mu hned tak odpustit to, jak si ze mne dělal legraci, když se tvářil, jako že si myslí, že jsem v tom zločinu namočená a že ve skutečnosti vůbec nejsem sestra ze špitálu!

Doktoři občas bývají zrovna takoví. Jsou pořád samý vtip, přinejmenším někteří, a starou belu se starají o to, co při tom člověk cítí!

Ještě dlouho jsem myslela na paní Leidnerovou a jaká vlastně doopravdy byla... Někdy mám dojem, že to prostě byla strašná ženská – a jindy si zas vzpomínám, jak hodná ke mně bývala a jaký měla měkký hlas – a na ty její opravdu nádherné vlasy a vůbec – a mám pocit, že si možná koneckonců víc zasluhuje politování než odsouzení...

Nemůžu si pomoci, ale doktora Leidnera je mi taky lito. Vím, že to byl dvojnásobný vrah, ale zdá se mi, že na mých citech to nemůže nic změnit. Tak strašně ji miloval. To je hrůza hrůzoucí, být do někoho takhle zamilovaný.

Jak tak stárnu a čím dál víc toho vím o lidech a smutku a nemocech a vůbec o všem, je mi nějak každého pořád víc líto. Musím se přiznat, že někdy opravdu nevím, kam se poděly ty dobré, přísné zásady mé tety, ve kterých mě vychovala. Byla silně nábožensky založená a hned tak něco jí nešlo pod nos. Pokud jde o všemožné nectnosti našich sousedů, neušla jí jediná a dokázala by je vypočítat třeba o půlnoci a napřeskáčku.

Ach bože – vidím, že to, co říkal pan doktor Reilly, je svatá pravda. Kde a jak má člověk s tím psahím skončit? Kdyby me tak aspoň napadla nějaká opravdu dobrá, parádní věta.

Musím pana doktora Reillyho poprosit o nějakou arabskou. Třeba jako byla ta, které použil pan Poirot. Ve jménu boha milosrdného a slitovného... Něco v tom stylu.

OBSAH

Předmluva doktora Gilese Reillyho

Kapitola I Frontispis

Kapitola II Amy Leatharanová se představuje

Kapitola III Klepy a pověsti

Kapitola IV Přijíždím do Hassaniehu

Kapitola V První večer

Kapitola VI Tell Varimjah

Kapitola VII Muž v okně

Kapitola VIII Noční poplach

Kapitola IX Příběh paní Leidnerové

Kapitola X Sobotní odpoledne

Kapitola XI Podivná záležitost

Kapitola XII „Nevěřil jsem...”

Kapitola XIII Přichází Hercule Poirot

Kapitola XIV Někdo z nás?

Kapitola XV Poirot vyslovuje domněnku

Kapitola XVI Podezřelí

Kapitola XVII Skvrna vedle umyvadla

Kapitola XVIII Čaj u doktora Reillyho

Kapitola XIX Nové podezření

Kapitola XX Slečna Johnsonová,

Paní Mercadová, Pan Reiter

Kapitola XXI Pan Mercada a Richard Carey

Kapitola XXII David Emmott, otec Lavigny a objev

Kapitola XXIII Začínám cvokařit

Kapitola XXIV Vražda je zvyk
Kapitola XXV Sebevražda nebo vražda?
Kapitola XXVI Příště jsem na řadě já!
Kapitola XXVII Počátek cesty
Kapitola XXVIII Konec cesty
Kapitola XXIX L'envoi

Řídí Otakar Blanda a František Jungwirth

Agatha Christie
VRAŽDA
V MEZOPOTÁMII

Z anglického originálu Murder in Mesopotamia, vydaného nakladatelstvím Fontana Books roku 1961 v Londýně, přeložil Jan Zábrana. Obálku navrhl Jaroslav Sůra, graficky upravil Václav Jedlička, Vydalo nakladatelství Orbis jako svou 3152. publikaci. Edice Kobra, svazek 7. Odpovědný redaktor František Jungwirth. Výtvarná redaktorka Věra Šalamounova. Technický redaktor Oldřich Umlauf. Vytiskla Státní tiskárna, n. p. závod 2, Praha 2, Slezská 13. Formát papíru 126 cm, AA 12,08, VA 12,44. 602-22-862, Počet stran 196. Náklad 95 000 výtisků.

První vydání.

11-058-69

13/34 – Cena brož. výtisku 12,– Kčs

– 1 –